הארץ
VOL.69/20904 FEBRUARY 5 1988 יום ו' י"ז בשבט תשמ"ח, 5 בפברואר 1988

נגד מס היסף

נטל המיסים הכבד בישראל, הוא בין הגורמים העיקריים המונעים התפתחות המשק וצמיחה כלכלית. החלטת שר האוצר לבטל את מס היסף, היא צעד בכיוון הנכון. שרי המערך מתוך גישה פופוליסטית, מציעים ל־המשיך ולגבות את המס.

תנועת המרכז תובעת לבטל לאלתר מס מזיק זה.

תנועת המרכז
שינוי • ל"ע • המרכז הליברלי

בעל ספינת המגורשים: לא נפליג; אש"ף: כן נפליג

מתי פלד ומיערי מתכוונים להצטרף להפלגה • ספק אם חיל הים יאפשר לספינה — אם תפליג — להתקרב למי החופים של ישראל

מאת נורית כהנא

עת"ים והמכוניות הדיעות אוניה האמורה להסיע 250 פלש־תינים מיוון לישראל, תפליג, כמתו־כנן, ב־10 בפברואר מנמל פיראוס. כך מסר אמש נציג אש"ף בפאריס, איברהים סוס. סוס הכחיש "בצורה רשמית ביותר" את הידיעות כי בוטלה ההפלגה. קודם לכן אמר אתמול באתונה (סוף בעמוד 7)

תת מזכיר האו"ם גולדינג יבוא לסיור נוסף במזה"ת לדון בסיכויים להשכנת שלום

חוסיין: לעולם לא אשתתף במו"מ אוטונומיה; מרפי — היום לסוריה

יגיע לישראל באמצע השבוע הבא • מתרבים הדיווחים על כוונת ארה"ב להחיל צעדים מעשיים ראשונים תוך שבועות כגון בחירות בשטחים או כינון מינהל עצמי

מאת יואב מוקד, צבי בראל ועקיבא אלדר כתבי "הארץ"

המלך חוסיין הכחיש אמש שמועות על נכונתו להשתתף בשי־חות להענקת אוטונומיה לפלש־תינאים בשטחים והצהיר: "לעולם לא אשתתף בשיחות אודות אוטונו־מיה". בבואו משיחה עם ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק שב והטעים חוסיין, כי הדרך היחידה להסדר, היא באמצעות ועידה בין לאומית שתממש את החלטות מועצת הביטחון 338 ו־242 "כדי להסדיר את הבעייה הפלשתינית על כל היבטיה".

מלך ירדן נמנע מלהגיב על ידיעות בדבר יוזמת השלום האמריקאית האחרונה והסביר כי אין ביכולתו להגיב על הידיעות הללו משום שאינו יודע מהי התכנית האמריקאית.

בהצהרות שהשמיעו המלך ומאר־חיו הצרפתיים בתום שני ימי שיחות חוסיין בפאריס, היו שני הצדדים תמימי דעים באשר לצורך "הדחוף והדרמטי" לבלום את ההידרדרות בשטחים שבשליטת ישראל. ראש ממשלת צרפת הצהיר, בנוכחות המלך, כי ההתפתחויות האחרונות (סוף בעמוד 11)

170,000 תושבים בגדה — בעוצר; מתנחל מעפרה נפצע קשה בראשו

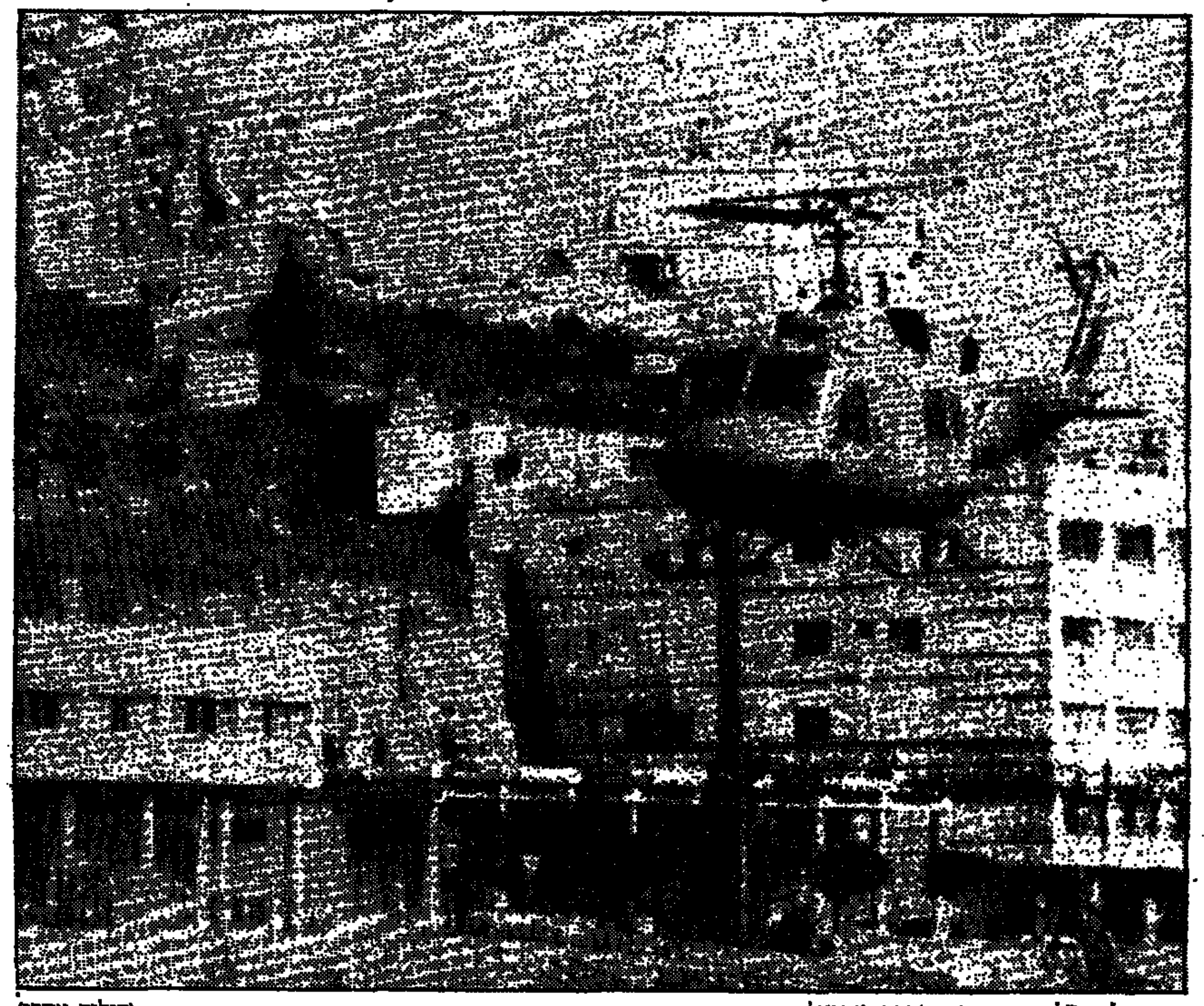

ממוק של צה"ל בין הבתים בשכם, אתמול. (צילום אי־פי)

מאת אודי ניר כתב "הארץ"

תושב עופרה, משולם מוסקוביץ' בן 30, אב לשלושה ילדים נפצע קשה בראשו אמש בעת שעבר בכפר סאלק שבשומרון. מוסקוביץ' הועבר להדסה הר־הצופים ושם נותח.

כ־170,000 תושבים בגדה המער־בית היו נתונים אתמול בעוצר. עוצר הוטל על הכפר סעיר שבדרום הר חברון בעקבות הפרות סדר. הכ משך העוצר שהוטל ביום א' השבוע על העיר הגדולה בגדה, שכם, ועל מחנות הפליטים שבסביבותיה.

היום, כבכל יום שישי בחודשים האחרונים, ייערכו כוחות צה"ל בשטחים באורח מתוגבר ליד המסג־דים, כדי לקדם אפשרות של הפגנות אלימות שיתארגנו בסיום התפילות.

גם אתמול נפצעו כמה תושבים מהגדה באש חיילי צה"ל. בתקרית אחת ירה מתנחל על צעירים בכפר סעיר, לאחר שמכוניתו נרגמה באבנים, ופצע אחד מהם. במחנה הפליטים בלאטה נפצע אתמול צעיר מקומי מירי אש חיה של קצין משמר הגבול. ביום ד' בשעות הערב נפצעו ברגליהם שני תושבי הכפר בורקה שליד ג'נין, וילד בן 10 נפצע קשה מנתזים של כדורים חיים.

מנהלי בתי"ח שוקלים סגירת חדרי מיון; נסים: ארבלי נושאת באחריות

מאת עדנה ארידור כתבת "הארץ"

מחריף המצב בבתי החולים הממשלתיים. ביום השישי לשביתת עובדי המשק המנהל גובהות ערי־מות האשפה הכביסה המלוכלכת ומ־עיק העדר ציוד מתקלה וסטרילי. תפוסת המיטות בבתי החולים הממשלתיים ירדה ל־50%. במהלך יום אתמול החלו לשחרר חולים הביתה, שכן במצב של שיתוק מערכות אין אפשרות לטפל בחו־לים. במחלקות האשפוז הושארו רק חולים קשים שאי אפשר לשלחם הביתה.

המצב במחלקות הגריאטריות והפסיכיאטריות מחמיר בשל חוסר היכולת של המאושפזים לשרת את עצמם ולשלוט על צרכיהם. מנהלי בתי החולים הממשלתיים מתכנסים ביום ראשון כדי להחליט על נקיטת שורה של צעדים קיצוניים עד כדי סגירת חדרי מיון לקבלת חולים חדשים. בתי החולים ימשיכו גם היום לתפקד בסיוע משפחות החו־לים הדואגים להם לאוכל לכביסה נקיה.

בעקבות פגישה שקיים אתמול מזכיר ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר עם שר האוצר משה נסים, הוטל על (סוף בעמוד 7)

חריש הורה לחקור 2—3 שופטים בת"א בחשד שהשקיעו כספים בשוק האפור

— באמצעות חברות ברוקרים ומתווכי כספים • אם יוכחו ההאשמות יגיש נגדם שר המשפטים קובלנה לביה"ד למשמעת של השופטים על "התנהגות באופן שאינו הולם את מעמדו של שופט"

מאת גדעון אלון כתב "הארץ"

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש הורה למחלקת החקירות של המשטרה לחקור חשדות נגד כמה שופטים מביהמ"ש בתל־אביב (שניים או שלושה, שאחד מהם שופט מחוזי) החשודים בכך שהשקיעו כספים ב"שוק האפור" באמצעות חברות ברוקרים ומתווכי כספים. שופטים אחרים השקיעו עפ"י החשד את חסכונותיהם בבורסה (בתקופת הגאות) באמצעות חברות ברוקרים לרבות חברת מוריץ את טוכלר.

הפרשה נחשפה לאחר התאבדותו של עו"ד ארם פרוסט לפני שבועות ספורים. בהקשר זה אומרים גורמים משפטיים כי יש לראות בחומרה רבה יצירת קשר עסקי בין שופט לבין עורך דין שעשוי להופיע בפניו כפרקליטו של נאשם.

מיד כשהובאו פרטי החשדות נגד השופטים לידיעתו של היועץ המש־פטי לממשלה הוא דן בנושא עם גורמים משפטיים בכירים בפרקלי־טות המדינה והורה למחלקת (סוף בעמוד 7)

מלחמת השטחים: לקחים ומסקנות (א')

ההפתעה והאחריות

מאת זאב שיף

בתקופה זו כאשר מתחילים להפיק לקחים מהמהומות בשטחים, מההפתעה, יש להדגיש כי הכשלון הוא קודם כל של המנהיגים. של אלה האחראים על שרותי המודיעין השונים והגופים האחראים על הפעילות בשטחים והמגעים עם הפלשתינאים.

המנהיגים ורבים מהמומחים הצמודים אליהם איבדו, לדעתי, את בהירות ראייתם בכל הקשור למתרחש בינינו לערבים, ובעיקר בינינו לפלש־תינאים. הם מזינים עצמם באינפורמציה המשבשת לא אחת את הערכותיהם. מתקשים להשתחרר מסיסמאות ישנות בנושא הסכסוך הישראלי־פלשתינאי. במקרה הטוב הם חכמים לאחר מעשה. בפרשנות על מה שאירע, ולא בראיית הנולד. מי שמבקש לדעת מה מתרחש באמת אצל הפלשתינאים בשטחים אסור לו לסמוך על המידע העובר דרך המסננת של המנהיגות הישראלית. זוהי מסקנתי האישית זה מכבר.

כיום משחקים המנהיגים את ה"ראש הקטן". כל אחד טוען כי הוא אחראי רק לקטע מסוים של הבעייה, מפנה את השואלים לכתובת אחרת, ערטילאית. מה פירוש טענתו של שר הביטחון רבין כי הוא אחראי רק על עניני הביטחון בשט־חים ושאלות אחרות, כמו בתחום המדיני, יש להפנות לאחרים? האם לא הוא האיש האחראי לכל הפעילות בשטחים? האם לא מטעמו מנע מתאם הפעולות בשטחים כל מגע של אחרים, כולל שרים, עם אישים פלשתינאים בשטחים?

בדברים על ההפתעה הם מפנים למעשה אצבע לכיוון אחר. "ההפתעה" היא בעיניהם תרוץ לכש־לון. שר הביטחון מתרעם על ההשוואה של אירו־עי השטחים להפתעה של מלחמת יום הכיפורים. נכון, במלחמת יום הכיפורים איבדנו כ־3000 איש ואילו בהמהומות בשטחים לא איבדה ישראל עד כה אף אדם. אך ההפתעה האחרונה מדהימה יותר. ב־1973 לא הצליחה ישראל לקרוא מה מתרחש בקהיר ובדמשק. ב־1987 לא הצליחה ישראל להבחין מה מתרחש בביתה, בתוך המיטה שלה. ב־1973 לא הצליחה המנהיגות לפענח מהלך צבאי אחד של הערבים. ב־1987 נכשלה המנהי־גות הישראלית להבין משמעותו של תהליך ממושך. היא הוכיחה את טעותה באמונה כי כך ימשכו הדברים. האירועים הללו אינם אלא הוכחה כי שכבת מנהיגות זו נמצאת למעשה בסוף הדרך, בשלב האחרון שלה. ספק רב אם מקרבה יקום גורבצ'וב ישראלי שיהיה מסוגל לבי־חון מן היסוד ולהגדיר מחדש את מטרות־היסוד של ישראל.

לאמיתו של דבר לא היתה זו הפתעה, אלא התעלמות מכוונת. אישיות ביטחונית־בכירה על כך באחת הישיבות: "הדבר דומה למי שמעמיד (סוף בעמוד 11)

מחבל השליך רימון — והרימון נפל בין רגליו של סמל יוגב לביא • יוגב תפס את הרימון והשליכו למרחק — וכך מנע נפגעים נוספים

2 חיילים נהרגו בקרב עם מחבלים בגבול ליד יפתח

מאת דן סגיר ומנחם הורוביץ כתבי "הארץ"

שני חיילי צה"ל נהרגו אתמול לפנות בוקר בצפון בהיתקלות עם חוליית מחבלים שחדרה את גבול הצפון, במטרה לבצע פיגוע מיקוח סמוך לקיבוץ יפתח. השניים יובאו היום לקבו־רות — טוראי אליעזר שפר (20) מהרצליה, בבית העלמין בעירו בשעה 11:30, וטוראי אבשלום בשארי (20) מכפר זיתים בבית העלמין בטבריה בשעה 11:00. חייל נוסף נפצע באורח בינוני.

(סוף בעמוד 7)

אליעזר שפר

אנשי צה"ל ליד גופת המחבל שנהרג בהיתקלות. (צילום: שמואל טל, "חדשות")

פלד: רק מי שיודע לבכות יודע להילחם

מאת מנחם הורוביץ

כוח הצנחנים הנדיר שניהל את הקרב אתמול לפנות בוקר, הוא אותו כוח — אותם מפקדים ומירב החיילים — שחיסל חוליית מחבלים שחדרה לקרבת מנרה לפני שבועיים, ובמהלכה תקרית איבד לוחם.

הרמטכ"ל רא"ל דן שומרון ואלוף פיקוד הצפון יוסי פלד שהגיעו למקום ההיתקלות ערכו תחקיר ראשוני ולאחר סיומו שיבחו את הלוחמים על תגובתם הטובה והמהירה ועל העבודה לפי פקודות. במשך דקות ארוכות עמדו הצנחנים ליד (סוף בעמוד 11)

אבשלום בשארי: כמו אחיו — לצנחנים

(ע). אבל כבד השתרר במושב כפר זי־תים עם היוודע דבר נפילתו של אבשלום בשארי, בן 19, בהיתקלות עם חוליית מחבלים בצפון.

אבשלום הוא דור שלישי למתיישבים בכפר זיתים, ויש לו עוד ארבעה אחים. אחיו הבכור, בן 22, משרת בצבא הקבע, אף הוא בצנחנים. שני אחיו הצעירים יותר לומדים בפנימיית הנוער הדתי, ואילו אחיו הקטן לומד בבית־הספר בקיבוץ לביא.

האב עבד עד לפני זמן מה במפעל "שרי־ניר". ועוסק במסגרת הקיבוצים במפעל. כעת הוא חי מקיצבת סעד. האם עובדת במעונות במושב שדה אילן.

אליעזר שפר: תלמיד ישיבת הכותל

מאת נורית אמיתי

אבל כבד שורר בישיבת הכותל בעיר העתיקה בירושלים. תלמיד הישיבה, אליעזר שפר, בן 19, מהרצליה, נפל בהיתקלות עם המחבלים בצפון. את הבשורה המרה מסר ראש הישיבה לתלמי־דים בתום תפילת מנחה.

אליעזר והוריו הגיעו לישיבת הכותל לפני 10 חודשים, במסגרת לימודיהם בישיבת ההסדר. הפלוגה שבה שירתו עלתה לתעסוקה מיבצעית בצפון. חבריו סיפרו שגם את חופשתו האחרונה עשה בלימודי הלכות בישיבה. היום יבואו כל התלמידים (סוף בעמוד 11)

אלרם בונה לכולם

לב כפר־סבא
ע"ש אברהם ליפשיץ
החלה ההרשמה לפרוייקט חדש
דירות 4, 5 חדרים, פנטהאוזים
ודירות גן בצמודות קרקע.
פרטים: "הצומת" - ויצמן 40 כפר־סבא
טל. 052-20533 :052-441163 :03-203341

גני הרצליה
הרצליה הצעירה
First Class
5 קוטג'ים אחרונים במבצע מיוחד הנחה של 16,000 ש"ח
דירות קוטג'
ודירות 4,5 חדרים
באו לבקר באתר הבניה
בימים א', ד', ו' 10.00-13.00
ביום ג', 14.00-16.00 בשבת 11.00-14.00
טלפון באתר 052-574517

עה הדרים
ראשון לציון
רח' ירושלים פינת ברנשטיין
נמשכת מכירת החנויות במחירים נוחים, ובן המיטוריה במרכז המסחרי
דירות 4 חדרים 125 מ"ר דגם S
דירות 5 חדרים 146 מ"ר דגם D, D1
דירות 5 חדרים 150 מ"ר דגם L
החלה הרשמה לקוטג'ים ברח' ברנשטיין,
5 חדרים 170 מ"ר בנוי על מגרש 250 מ"ר
באו לבקר באתר הבניה
בימים א', ג', ה', ו' בשעות 9.00-13.00
בימים ב', ד' בשעות 14.00-18.00
ובשבת 11.00-14.00
טלפון באתר 03-9659556

רמת השרון
רחוב ההגנה (פינת שד' ביאליק)
במקום המרכזי ביותר ברמת-השרון מוצעות דירות 4, 5 חדרים. בסטנדרט בניה גבוה.
פרטים ומכירה במשרדי אלרם בת"א ובמשרד המכירות בגני-הרצליה
רח' יהודה-הנשיא, טלפון 052-574517

נוה אלרם
רח' בית שמאי, רח' המלכים
ופינת הרחובות שמואל הנגיד - עבדת
דירות 3½, 4 חדרים ודירות גג.
בבניינים בני 5, 6, 7 קומות עם מעליות.
הבניינים מצופים אבן.

נאות ים
בת-ים
בקרו בדירה לדוגמא בתאום טלפוני
דירות בנות 4½ חדרים
בבנינים מצופים אבן עם מעליות.

אלרם
בית טוב מביא טוב!
מיסודם של החברה לישראל ואשטרום
אלרם - משרד ראשי - שד' רוטשילד 133 ת"א (ליד כיכר הבימה) טל. 03-203341
פתוח בימים א'-ה' 8.30-18.00, ו' 8.30-13.00

סוף שבוע עם הארץ

עמ' ב'1:
בין מהומות ומאמץ מדיני — פלס
במסלול אנוס — א. שוייצר
בנקאים על הכוונת — נחמיה שטרסלר
שלושת הלאווים של ב.ג. — שבתי טבת
עמ' ב'2:
מקורות מדיניים — עקיבא אלדר
על שטחים ואנשים: ההרגים כנורמה — אורי ניר
עמ' ב'3:
מי אתה, ברוס רפופורט — אריה לבנא ואילן שחורי
האם היהודי הזה יהודי — רן כסלו
חוב של כבוד — רומן פריסטר
סערה בדואית — מרדכי ארציאלי
עמ' ב'4:
נושא במוקד: המרוץ לבית הלבן — הזינוק — יואב קרני
עמ' ב'5:

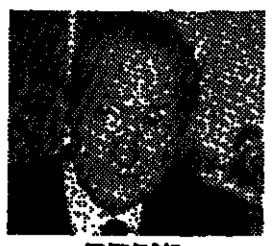

מוכתם — שפיגל
טבעת החנק של היאן — שפיגל
כספת
עמ' ב'6־7:
תרבות וספרות
עמ' ב'8:
הטלוויזיה של השבוע

החייגן המדבר PCphone
מערכת ממוחשבת לניהול שיחות יוצאות
טל. 03-7517324

מזג האוויר

התחזית: מעונן חלקית עם עליה קלה בטמפרטורות.
- ירושלים: 6־12.
- תל־אביב: 10־18.
- חיפה: 12־17.
- באר־שבע: 4־17.

הגולן 7־12, צפת 6־10, טבריה 12־19, שומרון 9־14, נתב"ג 8־17, יריחו 8־17, אילת 11־22.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.5858	+0.0056
טוקיים	1.8849	+0.0067
שוחר	1.6500	—

השוק הכספי, הרשות "הארץ"
מתפרסם היום בעמודים
חלק א' 10
חלק ג' 1 - 12

שוק ההון
שחיקה חריפה

מאת יהודה שרוני

מגמת ירידות השערים במניות חופשיות החריפה אתמול, ומדד המניות הכללי ללא בנקים ירד אל מתחת ל־80 נק'. משמעות נתון זה הינה ששווי השוק של המניות החו־פשיות נשחק מתחילת 1988 ועד אתמול במיליארד דולר. הוא עומד כעת על 4 מיליארד דולר בלבד.

ערך את העמוד: ברוך שמירא

"כמה זמן עוד נצטרך להיות כאן" — שאלו חיילים בעזה את שמיר

ראש הממשלה ביקר ברצועה ונפגש עם חיילים ותושבי מחנות הפליטים ● יו"ר ועד תושבי מחנה נוסיראת שחטה אבו־עני ביקש את סיוע ממשלת ישראל לשיפור תנאי הדיור; שמיר השיב כי הממשלה מוכנה לסייע אך מדינות ערב הן המסכלות כל כוונה לסייע בכסף ובתנאי דיור ● טיולית ישראלית הוצתה אתמול ברצועה ● בודקים מקרה בו ירה מתנחל לעבר מיידה־אבנים

ראש הממשלה יצחק שמיר משוחח עם יו"ר ועד תושבי מחנה הפליטים נוסיראת, שחטה אבו עני, בביקורו אתמול ברצועה. (צילום: מגי אילון, לע"מ)

מאת איתן רבין
כתב "הארץ"

ראש הממשלה יצחק שמיר ערך אתמול ביקור ראשון מאז הפרות הסדר ברצועת עזה ותוך אמצעי ביטחון חמורים הוא סייר במחנות הפליטים בעיר עזה ונפגש לשיחה עם חיילי צה"ל.

ראש הממשלה הגיע בשעות הבוקר ואת פניו קיבלו קציני צה"ל בכירים בהם אלוף פיקוד הדרום יצחק מרדכי, אשר סקר את המצב. לאחר מכן נפגש עם חיילי גולני ובגבעתי. אלה שאלו אותו כמה זמן יצטרכו עוד לשהות במקום. שמיר השיב: נצטרך להיות פה כמה זמן שצריך. החיילים התלוננו על התקשורת שלדבריהם מעוותת את מה שהם עושים בשטח.

שמיר אמר לחיילים כי הם עושים עבודה קשה. "זו שליחות של המדינה", אמר והציע לא להתרגש ממה שהתקשורת כותבת. כמו שהצבא מצא פתרון לבעיית הטרור יימצא פתרון גם לבעיות בשטחים. בתום השיחות אמר ראש הממשלה: "ראיתי את צה"ל ושמעתי את חייליו. התרשמתי מאוד מעבודתם. אילו הייתי יכול להעביר את רשמי לכל חברי זה היה מועיל מאוד להחלטותינו".

בהמשך סייר במחנות הפליטים שאטי, ג'באליה, סג'עיה ונוסיראת. במחנה נוסיראת הוא שוחח עם יו"ר ועד התושבים שחטה אבו־עני אשר ביקש את סיועה של ממשלת ישראל לשיפור תנאי הדיור של הפליטים במחנות. שמיר השיב כי הממשלה מוכנה לסייע אך מדינות ערב הן המסכלות כל כוונה לסייע למחנות הפליטים בכסף ובתנאי דיור. שמיר קיבל דיווחים על הקודה במחנות הפליטים ואמר לאחר מכן: "ראיתי את התנאים הקשים שבמחנות הפליטים. כיצד האנשים חיים פה. ראיתי גם את השקט הגמור והביטחון השולט בהם כיום בזכות הפעולות של צה"ל".

ראש הממשלה סייר גם בעזה ועמד מקרוב על שכונות המסחר ברצועה.

בשיחה עם עיתונאים אמר שמיר: "אינני רואה קשר בין פתיחה של תהליך מדיני כלשהו ובין המהומות והפרות הסדר בשטחי יהודה שומרון ועזה. על כל פנים אנחנו נדאג לכך שלא יהיה קשר בין השניים. כמובן שאנו מצווים לפעול למען פתרונות של שלום גם בתקופה הזו".

במהלך ביקורו של ראש הממשלה היו הפרות סדר ברצועת עזה אך לא באזורי סיורו. באזור סג'עיה הובערו צמיגים ויודו אבנים על חיילי צה"ל. בעיר אל־בלח הוצתה טיולית ישראלית ונשרפה כליל. זו ככל הנראה טיולית שהסיעה פועלים לעבודה בישראל. עשרות מסותים נכנסו אתמול לבתי הספר ברצועת עזה וגרמו להפסקת הלימודים.

צה"ל בודק אירוע שבו מתנחל ירה לעבר מיידה אבנים. האירוע היה ברחוב עומר אל־מוכתר. תושב יהודי ברצועה נקלע לרחוב הראשי שם ידו עליו אבנים וניפצו את שמשת מכוניתו. הוא יצא וירה באוויר.

שיחת היום / אורית גלילי

עם: אריה סימון, לשעבר מנהל כפר הנוער בן־שמן וחתן פרס ישראל בחינוך
על: השבתת כל מוסדות החינוך בשטחים עד להודעה חדשה

מרעילים את נפש הנוער — גם פה, גם שם

האם אפשר להשתמש במינוע שבתי ספר משמשים קנים להסתה כדי לסגור אותם עד להודעה חדשה?

אני לא יכול להסכים לזה. המצב הזה יכול להיפתר רק בדרכים מדיניות ולא בצווים מינהליים. אני מבין שישנם מקרים שמשתמשים בילדים — שהם נשלחים על ידי מבוגרים מהם — ושהם גם מגיבים באופן ספונטני למצב הלחוץ שבו הם נמצאים. אני זוכר היטב איך הגיב הנוער שלנו בשנים שלפני קום המדינה — גם אז דובר על מסיתים ומוסתים.

הגענו למצב מביש שבו עם אחד שולט בעם אחר. הדברים שקורים עכשיו הם פועל יוצא של מדיניות בלתי צודקת של עשרות שנים. אנחנו נמצאים כרגע במילכוד ששום מוצא באופק לא נראה ממנו גם אם נחליט מחר לקום ולעזוב את עזה ושכם.

אני מגנה את מי ששולח את החייל, שיכול להיות בני, לבצע את המדיניות העכורה בשטחים. מצד שני אני יודע שהוא צריך להתגונן ואינני רוצה שימות. אם אני מנסה לחשוב על עצמי כסבא לנכדים בעזה אז יכול להיות שמוטב שנכדי יהיו סגורים בבית מאשר שישברו להם ידיים והם יובלו על אלונקה לבית חולים. המצב הוא שמרעילים את נפש הנוער גם פה וגם שם. צריך לעשות הכל לצאת מן הדילמה הנוראה — מן המצב המשחית שנקלענו אליו.

איזו תחושה יש לך שרבע מיליון תלמידים מושבתים?

זה מקומם אותי כמורה, כאדם וכיהודי, כמי שמאמין שהארץ היא שלנו ופלשתין היא של הערבים ושצריכים למצוא דרך ששני העמים ישבו זה לצד זה. הכל בי זועק על כך שילדים לא ילמדו, אבל אני גם לא מספיק חכם כדי לומר מה צריך לעשות מחר.

שר החוץ הבריטי לישראל: מנעו הקמת התנחלויות

מאת שאול צדקא

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). שר החוץ הבריטי ג'פרי האו קרא לישראל למנוע הקמתן של התנחלויות חדשות בשטחים, שכן הן מגבירות לדעתו את האלימות ומאיימות על תושבי ישראל בעצמם.

בדיון על המזה"ת אשר התקיים בפרלמנט סירב האו להיענות לדרישתה של מפלגת הליברל ולהודיע כי על אש"ף ליטול חלק במו"מ המדיני. זהותם של הנציגים הפלשתינאים היא ענין לדיון, הוא אמר להם, אך הוסיף כי ברור שפלשתינאים מסוג כלשהו ישתתפו בתהליך המדיני.

תת השר דויד מלור אמר כי לא ניתן יהיה לקיים את בטחונה של ישראל על חודם של כידונים וזה העף להיות תהליך בלתי אנושי. הוא שיבח דברי בקורת על ישראל שמתח חבר הפרלמנט היהודי דויד ויינייק אשר הביע חרדה מהתנהגותם של הכוחות הישראלים בשטחים. "היהודים לא שכחו את מולדתם במשך 2500 שנה והפלשתינאים אינם שוכחים את פלשתין שלהם אחרי 40 שנה", הוא אמר. חבר־פרלמנט אחרים דוחק באירופה ליטול יוזמה משום שלדעתם ארה"ב מנועה לעשות זאת בגלל לחצה של השדולה הציונית.

בחוגי הדיפלומטיה עושים הבריטים מאמצים להביא לצמצומו של הפער הקיים בין ארה"ב לבין מדינות אירופה. מקורות בלונדון מציינים כי פער זה גדול יד והם מרגישים כי הבדלי השקפות החמור תיאום קיימים גם בין המלך חוסיין לנשיא מובארק.

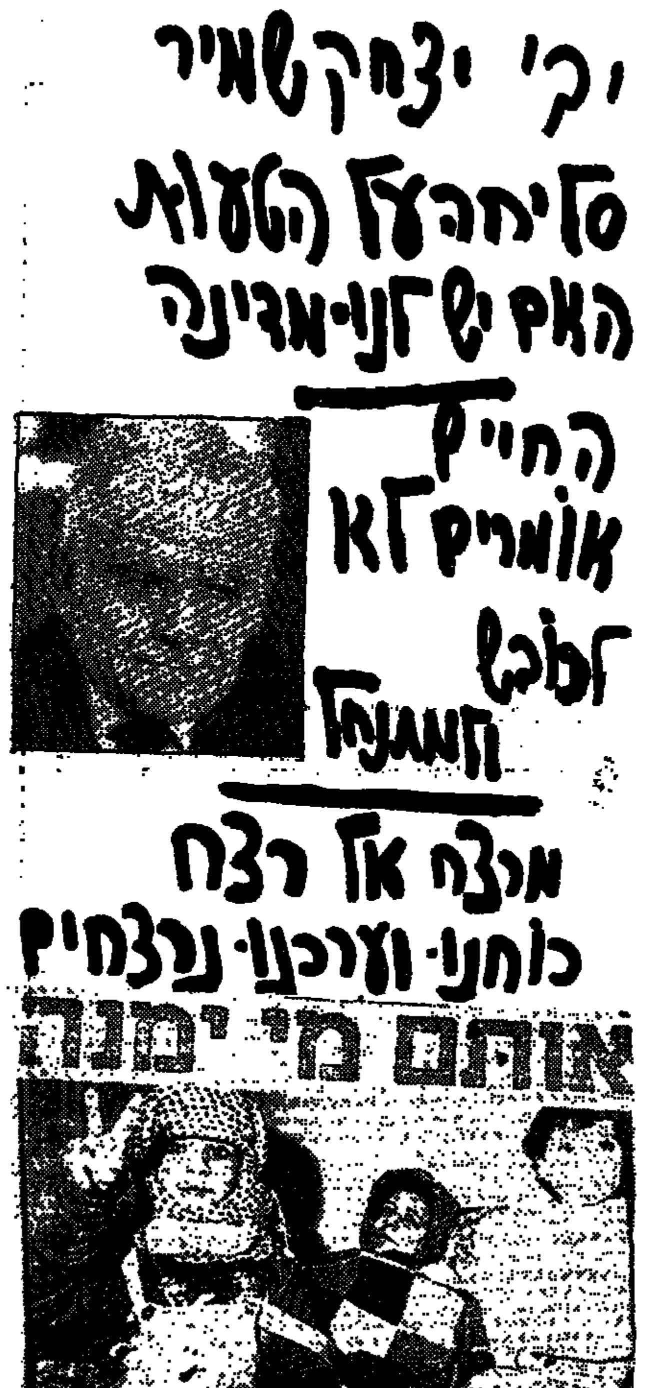

2 עצורים בחשד חבלה בחממות דור

מאת נורית אמיתי

שני תושבי הכפר הערבי פרדיס, בני 22 ו־23, עצורים במשטרת זכרון יעקב בחשד לחבלות בחממות של מושב דור ליד טנטורה.

לפני כשבועיים השחתו והוצתו חממות צמחים במושב דור. כעבור כמה ימים נעצר תושב פרדיס כחשוד במעשה.

בהמשך החקירה עצרו אנשי צוות החקירה המיוחד, שעסק בפרשה, חשוד שני מאותו כפר. במשטרה נוטים לקבוע, כי החבלה בוצעה על רקע קשר לאומי. אחד החשודים הודה במעשה דומה ביום הכיפורים השנה ובהשחתת תוצרת חקלאית לפני כמה שבועות.

אם המו"מ המדיני לא יקודם תוך חודשים שלושה — לא נעבור על כך לסדר היום

פרס רומז: מפלגת העבודה עשויה לצאת מהממשלה לפני הבחירות

אם הליכוד יזכה בבחירות תחודש ההתנחלות ויהרס הסיכוי לשלום; על מי שמנהל מו"מ עם אש"פ להיות מוכן להקמת מדינה פלשתינאית, שתקים צבא שיוצב 100 מטרים מהכנסת; קל יותר להכנס למו"מ עם אש"פ אך חשוב יותר להיכנס למו"מ עם ירדן ● רבין: להתנחלויות אין תמיד ערך בטחוני; היתה לפלשתינאים תבונה לא להשתמש בנשק למרות שהוא מצוי ברשות את הנוער.

מאת אילן שחורי
כתב "הארץ" לענייני מפלגות

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, הבהיר אמש כי אם תוך חודשים שלושה לא תהיה התקדמות במו"מ המדיני עם ירדן, ויתברר שוב כי הליכוד מסכל כל התקדמות לשלום, לא תעבור על כך מפלגת העבודה לסדר היום, ותשקול את דרכה מחדש. פרס רמז ברבים כי מפלגת העבודה עשויה במצב זה למצוא עצמה מחוץ לממשלה עוד לפני הבחירות. פרס השמיע את הודעתו בהופיעו במועצה למדיניות חוץ וביטחון של מפלגת העבודה, שנתכנסה אתמול בפעם הראשון בראשותו של ח"כ מיכה חריש. בדיון השתתפו למעלה ממאה חברי מרכז המפלגה. שר הביטחון יצחק רבין, חזר וטען אתמול בפני ראשי התק"מ כי להתיישבות בשטחים אין תמיד ערך בטחוני. הוא גילה כי צה"ל החליט לשנות את מדיניותו בשטחים בראשית המהומות, בעקבות הביקורת הקשה בעולם על ההרוגים הרבים.

לדברי שמעון פרס, מפלגת העבודה לא תהיה מסוגלת לספוג פעם נוספת את בלימת תהליך השלום מצד הליכוד, מה גם שבמקרה כזה יהיה סיכוי להמשיך בתהליך רק באמצע 1989 ועד אז נצטרך להמשיך ולהתמודד עם המצב הבילתי אפשרי בשטחים. פרס הזהיר כי אם הליכוד יזכה בבחירות הוא יביא לחידוש תנופת ההתנחלות בשטחים, סיפוח התושבים והרס כל סיכוי לשלום. "הזמן שלנו הולך ואוזל, ללא כל קשר לבחירות. צריך להיות ברור היטב כי יש מחיר גם לשלום כפי שיש מחיר למלחמה. אין שלום בחינם או שלום דה לוקס".

פרס אמר כי למיטב ידיעתו אין בעולם הערבי אדם כל שהוא שיהיה מוכן להתחיל מו"מ על סמך העדות של תנועת החרות ושל הליכוד. "אין כזה, לא נמצא, זו אשליה טוטאלית", הדגיש פרס.

אש"ף מוכן למו"מ

פרס גילה כי אש"ף העביר מסרים לישראל כי יהיה מוכן להיכנס עמנו למו"מ ישיר, וללא ועידה בינלאומית. "לא הייתי מבדר בזה, כי מי שמנהל מו"מ עם אש"ף צריך להיות מוכן מבחינתו להקמתה של מדינה פלשתינאית, שתקים צבא פלשתינאי, שיקבל נשק עצום מהרוסים, אותו יעמידו 100 מטרים מול הכנסת בירושלים. זה מצב בלתי נסבל מבחינתה של ישראל שעברה כבר חמש מלחמות. אמנם קל יותר להכנס למו"מ עם אש"ף אך חשוב יותר להיכנס למו"מ עם ירדן, למרות שהדבר עדיין מהווה בעייה".

לדברי פרס אש"ף גם העביר לישראל הודעות כי בשלב ראשון הוא יהיה מוכן לקבל עליו את השליטה בעזה. שר החוץ תקף את אנשי השמאל החושבים שאפשר יהיה לגייס בארץ רוב למען מדינה פלשתינית. "מי שמאמין בזאת חי באשלייה", אמר פרס.

לגבי המו"מ עם ירדן אמר פרס כי מבחינתו אפשרית גם הדרך של שיחות האוטונומיה, אך הדגיש כי גם במקרה שכזה ירדן לא תוותר על הועידה הבינלאומית. והיא תדרוש מראש התחייבות אמריקאית לגבי הסדר הקבע בשטחים, על פי אמנותה. בהקשר למו"מ עם ירדן אמר שר החוץ כי ניתן לקבוע במסגרת הפשרה הטריטוריאלית עם ירדן, ניתן להגיע לקביעת גבולים מפורזים ביהודה ושומרון, וסיכום כי הירדן יהיה גבול הביטחון של ישראל, כששום צבא זר לא יחצה את הנהר.

חיסול בית המלוכה

פרס הרגיש כי אינו מעלה על דעתו שירדן תגיע למו"מ עם ישראל ללא הועידה הבינלאומית. ויתור על מהלך זה, עשוי להביא לדעתו של פרס לחיסול בית המלוכה של חוסיין. "לא נראה לי שיש איזה שהוא סיכוי להגיע למו"מ עם ירדן ללא ועידה בינלאומית, ומי שאומר לא לועידה, אומר בפועל לא למו"מ לשלום. הליכוד יכול לנהל מו"מ בתוך עצמו, אך בלי ועידה בינלאומית אין ירדן. ובלי ירדן אין מו"מ את פרטנר. חוסיין וירדן לא יוכלו לוותר לעולם על הועידה הבינלאומית. עבור חוסיין זו בעייה קיומית. הסכמה לדרך אחרת תעורר מולו אופוזיציה של ברית המועצות, סוריה האש"ף", אמר פרס.

פרס אמר כי סקרים שנערכו באחרונה ביוזמת מפלגת העבודה בציבור בישראל גילו תמיכה של יותר מ־60 אחוז ברעיון הועידה הבינלאומית. לדבריו ברעיון תמכו גם רבים מבין מצביעי הליכוד.

רבין: צריך לתת גיבוי

שר הביטחון יצחק רבין, שהופיע אתמול בכנס של ראשי התק"מ שנערך בסמינר אפעל אמר, כי בשעה שנהרגו אנשים בשטחים קמה זעקה בעולם שנפסיק לירות. "או אז החלטנו על דרך אחרת שכללה שימוש בהפעלת כח. ידעתי את הקושי בהם יעמדו חיילי צה"ל. ויכלתי גם לנסח את המדיניות שלנו במילים יפות, אך לחיילים בני ה־18 וה־19, שעושים עבודה קשה מאוד צריך לתת גיבוי. גם אם בעיני מישהוא בארץ הזו, זה לא מוצא חן". רבין ניסה למנות את הסיבות שהביאו להתלקחות של המהומות בשטחים. בין היתר אמר שר הביטחון כי האירועים נבעו בגלל תיסכול ויאוש של התושבים הפלשתינאים. מ־40 שנים עקרות של מדינות ערב, שלא הצליחו להביא פתרון לבעייתם.

"היתה לפלשתינאים תבונה קולקטיבית, שלא להשתמש בנשק למרות שאין מחסור באמצעי החבלה בשטחים. הם ידעו את משמעות העימות בין אזרחים לצבא", אמר רבין. לדבריו הבינו הפלשתינאים כי מה ששונה הפעם מכל פעם אחרת היא שהם הבינו כי הם אלו שמובילים את המאבק ולא אירגוני טירור.

גינוי כללי לישראל בוועדת זכויות־האדם של או"ם בז'נבה

ז'נבה (ע"ר). נציגי מדינות רבות גינו אתמול את פעולות ישראל בשטחים המוחזקים, במסגרת דיוניה של ועדת זכויות־האדם של האו"ם שנערכו בז'נבה.

נציגיהן של 4 מן המעצמות הקבועות במועצת הבטחון של האו"ם — בריה"מ, צרפת, בריטניה וסין העממית — נתנו גם הם את קולם לגינוי הכללי לישראל.

נאום אחרי נאום עלה לדוכן הנואמים וקרא לישראל לכבד את החוק הבינלאומי ואת זכויות העם הפלשתיני. ולהשתתף בועידת שלום למזרח התיכון בחסות האו"ם.

נציג ישראל, הציר־היועץ ראלף ואלדן, אמר מצידו: "פעם נוספת נתקפת ישראל על ידי מדינות, אשר לרבות מהן יש בנושא זכויות האדם קופה של שרצים, שמוטב שלא לחטט בה".

עוד אמר הנציג הישראלי כי קיצוניים ערבים אילצו את הפלשתינים המתונים ליטול חלק בהמומות. "בניגוד למה שנאמר על ידי הנציגים כאן, ובניגוד למה שנאמר שוב־ושוב באמצעי התיקשורת באלצה ישראל — בדומה לכל מדינה אחרת במצב דומה — להפעיל כוח כדי להשתלט על מהומות". עוד אמר ואלדן שקיצונים ערבים פועלים כדי לשים לאל כל סיכוי ליישוב בדרכי־שלום של הסכסוך הערבי־ישראלי.

"הם לא הסיתו למהומות כדי להביא למשא ומתן, אלא כדי למנוע כל אפשרות למשא ומתן", הוסיף הדובר הישראלי. "מטרתם הסופית מוסיפה להיות — כפי שהיתה מאז ומתמיד — לא נסיגת הכוחות הישראלים מן השטחים, כי עם השמדתה הכללית של ישראל".

ראיתי שמעתי

רייגן שומר לעצמו את המערכה האחרונה

יו"ר הנהלת הסוכנות, שמחה דיניץ, שב אמש ארצה לאחר ביקור בארצות־הברית, שבמהלכו קיים גם שיחות מדיניות והתעדכן ביוזמה האמריקאית החדשה. דיניץ סיפר כי שאל את אחד האישים לשם נפגש כיצד הוא מסביר את החלטת הממשל להיכנס לפעילות מואצת זמן כה קצר לפני הבחירות. "רונלד רייגן נשאר בלינו שחקן, וכל שחקן אוהב לשמור לעצמו את המערכה האחרונה", השיב.

מזכיר המדינה, ג'ורג' שולץ, סיפר כי לחיצת היד של איתה בירושלים היתה אחד הרגעים המרגשים ביותר בחייו. הוא הבטיח שנושא יהודי ברית־המועצות יעמוד בראש סדר היום בפסגה הבאה בין רייגן לגורבצ'וב.

א. לם

קרול פולארד הוצפה במכתבים ובאיחולים

ערב שובה לארה"ב, הוצפה קרול פולארד, אחותו של ג'ונתן פולארד, בקריאות טלפון, במכתבים ובאיחולים לשיפור תנאי המאסר של אחיה וניכתה אולי גם להקדמת שחרורו.

קרול פולארד: אורחים התרגשו

אשה אחת, שגילתה עניין מיוחד בבני הזוג מאז מעצרם, נתנה בידה מעטפה ובה ששה שטרות של מאה דולאר כל אחד. כסף זה ביועד למטרה אחת בלבד, אמרה, לקנות בו כרטיס טיסה בכיוון אחד לג'ונתן.

לאמנון דודו, מהוועד למען הזוג פולארד, שטיפל באירוחה, סיפר אזרח תל־אביבי שפנה ללשכה להם והציע לו לקרוא רחוב על שמם. האיש סיפר שאיתר למטרה זו את סמטה פלונית, המסתיימת, כידוע, במסל של אריה.

נגנים ממוצא אנגלוסכסי בתזמורת הפילהרמונית, ובכלל מכבה התעסוקה. אחד השם שוקלים להקדים לבני הזוג כמה קונצרטים בעת המסע הבא של התזמורת בחו"ל.

מי השר שפנה לשופט?

נשיא בית־המשפט המחוזי בתל־אביב לשעבר, השופט בנימין כהן, מספר כי בשעתו פנה אחד משרי הממשלה בטלפון אל אחד השופטים ואמר לו כי ברצונו להיכנס ללשכתו. השופט הנדהם שאל את השר באיזה עניין השיב לו השר: תרשה לי להיכנס אליך. השופט נענה לבקשתו ואחרי זמן קצר התייצב השר בלשכתו ואמר לו בעניין משפט פלוני שאתה מנהל. עליך לדעת שהטוב למדינה שפרוייקט מסויים יתבצע. השופט היה נבוך מהתערבותו של שר בממשלה בהליכים משפטיים.

השופט כהן, שסיפר על כך בראיון לשבועון הדתי "יום השישי" המופיע היום, סירב לנקוב בשמו של השר. לדבריו, בעקבות מקרה זה הוציא היועץ המשפטי לממשלה הנחיות שכל מגע עם בתי־המשפט יתבצע אך ורק דרך פרקליטות המדינה.

ג. אדם

תערוכת הסטוריה יהודית בבוואריה

ההסטוריה היהודית ותרבותה בבוואריה שבגרמניה תעמוד במרכזה של התערוכה "אבן מקיר תזעק" שהתקיים מה־25 באוקטובר בנירנברג. על המודעה מופיע צילום של חלק מצבה מימי הביניים שנלקחה במאה ה־14, אחרי גירוש היהודים מנירנברג, לשמש כמדרגה לגרם מעלות בכנסיה בעיר. כיום היא מוצגת באולם בבית־הקברות היהודי. בתערוכה יוצגו עדויות על מנהגים יהודיים ועל חיי היום יום, ציורים, רישומים, צילומים ותעודות ואף שיחזורים של מבנים הסטוריים.

ובעיר פרנקפורט הוציא משרד התיירות עלון המדבר בשבחה של העיר בצילום ובמלל — בעברית. תוך שימת דגש על מוקדי תיירות, תרבות וקניות. מספר העלון, בעברית ארכאית במקצת, גם על יהודה ההסטורי. עיון קצר מגלה שגם סדר המחשב של הטקסט בעברית נעשה בגרמניה.

מה קרה ללו וסרמן?

לו וסרמן, נשיאו בן ה־74 של תאגיד הבידור המשגשג אמ.סי.איי., הבעלים־האם של חברת הסרטים "יוניברסל", חולש מזה כחמישים שנה על החברה בסגנון המתואר לא פעם כ"פיאודלי". לוסרמן יצאו מוניטין לא רק כידידם של נשיאים וראשי ממשלות וכתורם נדיב למטרות צדקה, אלא גם כאחד התומכים העיקריים של ישראל בלוס אנג'לס. מהדבר שלא לעולם זנחן. לפני כשנה החל המולטי־מיליונר להתרחק בהדרגה ממדינת ישראל. הוא דחה את פניית ראש העיר, תדי קולק, להצטרף לחוגגת העיגות ה־40 למדינה. הוא נעלם מרשימת ידידי האוניברסיטה העברית וסרב להעניק ראיון לעיתון ישראלי. אומרים שהוא ממורמר. בריאותו הרופפת התירה לו להתהתנף רק באירוע בולט אחד: קבלת הפנים לאפריפיה, יוחנן פאולוס השני.

בני לבראו
לוס אנג'לס

היא מתגרשת גם בחיים

הת'ר לוקלייר (25), הכגלמת את דמותה של סמנתה, גרושתו של סטיבן ב"שושלת", מתגרשת מבעלה, מתופף הרוק טומי לי. בעיתונים הורקי נישואים לא הקפיד לי על בלעדיותה של לוקלייר בעניין קשריו עם נשים. לאחרונה פקעה סבלנותה והיא החליטה לפרק את הנישואים.

בעריכת עידית רוזנבלום

29 חברות צורפו לחרם הערבי

דמשק (אי־פי). משרד החרם הערבי של הליגה הערבית, המתרים חברות המקיימות פעילות מסחרית עם ישראל הוסיף 29 חברות לרשימה השחורה, והסיר את החרם מ־11 חברות נוספות.

צעדים אלו ננקטו בתום הכינוס ה־58 של משרד החרם הערבי, שסיים אתמול את מושבו בדמשק. הכנס דן גם ב־12 חברות נוספות והחליט כי לא יוטל עליהן חרם.

בין החברות שיצורפו לרשימת החרם מצויות: 4 חברות מארה"ב, מקורה, ספרד והודו כל אחת.

ערך את העמוד: בועז שפירא

המעלות של אל על

	מינימום	מקס'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	3	6	גשם	3	7
אתונה	7	13	מ"ח	4	11
בוקרשט	−2	1	שלג קל	—	—
בריסל	2	5	גשם	1	8
וינה	3	7	מ"ח	3	6
ז'נבה	3	8	מעונן	−1	10
לונדון	1	4	גשם	7	9
ליסבון	8	13	מ"ח	12	15
מדריד	4	10	מ"ח	8	12
ניו־יורק	8	13	גשם	10	17
פאריס	2	6	גשם	7	9
פרנקפורט	3	7	גשם	5	6
ציריך	3	7	מעונן	—	—
קהיר	11	16	מעונן	8	15
קופנהאגן	3	7	גשם	1	5
רומא	9	14	מ"ח	−2	14
שטוקהולם	0	3	שלג	−2	2

ELAL אל על

אנו משתתפים בצערה של חברתנו
אילנה אפרת ומשפחתה
במות עליה האב
שמואל הורנצוויג
ההלויה תתקיים ביום ראשון י"ט שבט תשמ"ח 7/2/88 בשעה 3.00 אחה"צ בבית הקברות באורים
בית אורים

בוא ותראה איך פועלים טוב יותר

אפשרויות רווחיות חדשות בפקדונות הצמודים לריבית הבנקאית.

ריבית שנתית עד 23.75%*
הריבית הגבוהה ביותר במערכת הבנקאית.

* ריבית מתואמת שנתית (על בסיס חישוב ריבית דריבית חודשית). נכון ליום הפרסום.

בנק הפועלים בע"מ

בז'ז'ינסקי, מי שהיה יועץ הנשיא קארטר לביטחון לאומי, בישראל:

הרגשת ההזדהות בארה"ב עם ישראל תפוג אם יימשכו המהומות בשטחים

"האמריקאים ראו באוטונומיה משהו שצריך לבטא דינמיקה, בשום פנים לא משהו קבוע"

מאת עמוס בן־דוד
סופר "הארץ"

"לארצות הברית אין אינטרס אסטרטגי בישראל; יש קשר מוסרי המבוסס על אמונה" — אומר הפרופ' זביגנייב בז'ז'ינסקי, מי שהיה יועץ הנשיא קארטר לביטחון לאומי בזמן שיחות השלום בין ישראל לבין מצרים. הוא נמצא בישראל בביקור בן 4 ימים לרגל כינוס של הקרן האמריקאית ללימודי יהדות פולין, ואתמול דיבר עם עיתונאים בבית אגרון בירושלים.

האורח הזהיר, שהרגשת ההזדהות עם ישראל עלולה להתפוגג לנוכח האורך, אם יימשכו המאורעות הנוכחיים בשטחים, המשפיעים על דעת הקהל. למרות מה שמרגישים המנהיגים על אינטרס אסטרטגי־אמריקאי בישראל, הוא סבור שאין הדברים כך. "הקשר של ארצות הברית לישראל מבוסס על אמונה שלעם היהודי נעשה עוול גדול בזמן שואת יהדי אירופה. יסוד שני בהרגשת ההזדהות האמריקאית הוא אמונה נוצרית פונדמנטליסטית, שארץ ישראל היא "ארץ השלום" התנ"כית. הנשיא קארטר היה הזרז הרגשי ז"ה, הוא אומר.

לגבי האוטונומיה בשטחים אומר בז'ז'ינסקי, כי כבר חמש דקות אחרי החתימה על המסמכים נתן כל צד פירוש משלו למונח ולתוכנו. לדבריו, "האמריקאים ראו במושג זה משהו שצריך לבטא מעבר, דינמיקה, התפתחות, ובשום פנים לא משהו קבוע, שניתן להגדרה בתחילתו ובסופו. השלום אינו יכול להיות אירוע. הוא צריך להיות תהליך של התפשרות הדדית. אי אפשר לקבוע בתחילת התהליך מה היסודות שיהיו בו. יש להניח ללחצים ולתהליכים שיעצבו מציאות משלום. ברור שהאוטונומיה תתחיל בקביעת עמדות של הצדדים לגבי דמותה הסופית, כשכל צד יראה את עמדת יריבו כבלתי ניתנת לעיכול".

עוד אמר, שאין הוא סבור שיש קשר בין האירועים הנוכחיים בשטחים לבין הפתרון שיושג. בין אם השטחים ירעשו ובין אם יהיו שקטים, עשויים הצדדים להגיע להסכם על הפעלת האוטונומיה. "לגבי ירושלים היה ברור לאמריקאים שתישאר בלתי מחולקת, ותישאר בירתה של מדינת ישראל. אין זאת אומרת שממשלה אמריקאית הסבורה שכך צריך להיות תרוץ מחר ותכיר בשלטונה של ישראל בבירה. אבל בסופו של דבר זוהי העמדה", אמר. הוא סבור שבביזון הזה צריך להימצא הפתרון לגבי העיר.

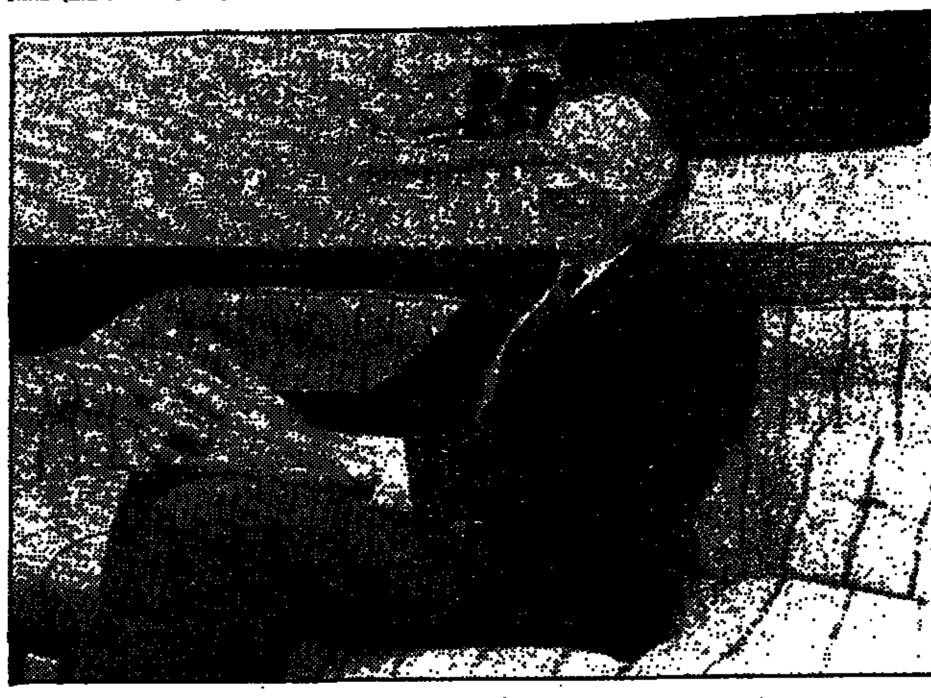

זביגנייב בז'ז'ינסקי (צילום: רוחמים ישראלי)

ביהמ"ש קיבל ערעור הצנזורה על זיכוי עודד קוטלר בגין הקראת קטעים פסולים

עודד קוטלר ודני טרץ', מנהלי תיאטרון נווה צדק, הורשעו ב־1984 על קיום הצגת "הפטריוט" בלא היתר ועל הקראת קטעים שנפסלו, אך השופט החליט לקבל את טענת ההגנה ש"מעמדי ההקראה" היו דיווח על איסורי הצנזורה ● לעומת זאת נדחה הערעור על זיכוי עדה בן־נחום ואבי קרוין מ"החאן"

מאת מיכאל הנדלזלץ
סופר "הארץ"

בית המשפט המחוזי בתל אביב החליט ברוב דעות לקבל את ערעור המדינה על זיכויו של עודד קוטלר בגין "מעמדי הקראה" בהצגת "הפטריוט" מאת חנוך לוין. לעומת זאת החליט ברוב דעות לדחות את הערעור על זיכוי עדה בן־נחום ואבי קרוין ועל קולת העונש לעודד קוטלר ודני טרץ'.

הצגת "הפטריוט" של חנוך לוין הועלתה בתיאטרון נווה צדק בבימויו של עודד קוטלר באוקטובר 1982 והצגה בתיאטרון החאן בירושלים (שנוהל על ידי בן נחום) בינואר 1983. השופט יורם גלין הרשיע בנובמבר 1984 את קוטלר וטרץ', שהיו מנהלי נווה צדק בעת העלאת ההצגה, על קיום הצגה אחת בטרם התקבל היתר ועל הוספת קטעים, שלא הוגשו כלל לאישור, לכל ההצגות. אך קיבל את טענת בא כוח ההגנה, עו"ד יורם אלרואי, לגבי סעיף האישום השלישי ש"מעמדי ההקראה" של הקטעים שנפסלו על ידי הצנזורה היו דיווח לקהל על איסורי הצנזורה, ולא חלק מן ההצגה. "שומה עלי לזכות את הנאשמים ובעקיפין את חופש הביטוי והמחאה מן הספק", קבע.

השופט חיים אדר קבע לעומת זאת — אתמול — שיש לקבל את שלושת הערעורים, שכן בהצגה בלא היתר היתה הפרה מכוונת והפגנתית נגד החוק, ו"דבר זה מחייב עונש ממש", ובהוספת הקטעים שלא הוגשו לאישור "יש כוונה לעבור על החוק ביודעין, מתוך מגמתיות".

על החלטתו של השופט גלין שלא לראות ב"מעמדי ההקראה" חלק מההצגה, בשל הצורך לתת להוראות פקודת הצגות הציבוריות פירוש מצמצם, בגלל פגיעתה בזכויות יסוד, כותב השופט אדר: "הפקודה כשלעצמה אינה פוגעת בזכויות היסוד של חופש הביטוי...כל עוד המדינה משאירה בתוקפה את הפקודה בספר חוקיה, כוחה עמה, ואין לצמצם, באיזו צורה ואופן את הוראותיה המפורשות".

השופט אורי שטרוזמן הצטרף לשופט אדר בהחלטתו לקבל את הערעור בדבר היות "מעמדי ההקראה" חלק מן ההצגה. על סמך העובדות: "אין ספק שכל מי שצפה (בהצגה), ללא ידיעה על מאבק התיאטרון בכוחבה (בצנזורה), היה רואה בו חלק מהמחזה בשלמותו". לעומתם, הדגיש השופט אליהו מישר בפסק דינו את משקלו הסגולי העילאי של חופש הביטוי, המחייב לפרש כל פקודה המגבילה אותו פירוש מצמצם. "ראיית דיווח כזה, שהובא בדרך מתוחכמת ומתחכמת לצנזורה, כמחאה כלפי הצנזורה על השמטת הקטעים האסורים, איננה פירוש בלתי סביר ל"מעמד ההקראה". שניתן לדחותו ללא היסוס בשתי ידיים".

לעומת זאת השופט שטרוזמן דחה את הערעור על זיכויה של עדה בן־נחום, שהיתה מנהלת החאן הירושלמי. כיוון שהגיע למסקנה שטעתה כשחשבה שאין עבירה ב"מעמד ההקראה", אך לא היתה מצדה כוונה לעבירה, שלא כמו במקרהו של קוטלר ש"הבין שהוא מנסה להערים על הצנזורה וקיווה שיכירו בהערכה זו עבירה כדין". כן נדחה הערעור לגבי זיכויו של אבי קרוין, שהקריא את הקטעים הפסולים בהצגה בתיאטרון "החאן". לדעת שטרוזמן, הצטרף השופט מישר, בעוד השופט אדר סבר שמן הדין להרשיעם.

בעניין קולת העונש שהוטל על קוטלר וטרץ' על קיום הצגה בלא היתר והוספת קטעים שכלל לא אושרו - לא קיבלו השופטים שטרוזמן ומישר את קביעתו של השופט גלין, שמדובר היה בעבירות בשל אי הבנה או בעלות אופי טכני. אך כיוון שמדובר בעבירה [illegible], שהעונש עליה [illegible] ידיעתו של קוטלר בעבירה נוספת היתה מעלה את הקנס [illegible]. מצאו כי אין מקום להתערב בעונש שנגזר בבית משפט השלום.

בובת שמיר האומרת "לא ולא" בהפגנת מחאה של שלום עכשיו

שלושה שובתי רעב הצטרפו למשמרת המחאה מול ביתו של ראש הממשלה: "נשבות עד ששמיר יודיע על נכונות למשא ומתן מדיני או עד שיוציאו אותנו מכאן מחוברים לאינפוזיות"

מאת לילי גלילי
סופרת "הארץ"

דרך מקורית להציג את מחאתם נגד מדיניות ה"לא" של ראש הממשלה, מצאו אנשי "שלום עכשיו" שהפגינו אתמול מול ביתו של שמיר בירושלים. ראש ענק, עשוי קל־קר, בצלמו ובדמותו המחייכת של ראש הממשלה (בעיצובו של דוד גרשטיין), הורכב על ראש אחד המפגינים, והצטרף אל שורת המוחים. גם הקול, קול שמיר ממש. השמיע בהקלטה מעל רשמי קול מדיניות של "לא", מפיו של חקיין שבחר להישאר בעילום שם: "מי אמר 'לא' לבגין, שהביא לכאן את המתפרע הזה ממצרים; מי אמר 'לא' לציפורי". שדיבר על הקשקוש הזה בסברה רשתילא. ואיפה בגין וציפורי היום, ואיפה אני", אמר קול־שמיר מן ההקלטה. "ולבסוף, אומר משהו מקורי: לא, לא, ולא".

בכוונת "שלום עכשיו" לחזור על משמרת המחאה, בתביעה להיכנס לאלתר למשא ומתן מדיני. במשמרת בלטו בני נוער צעירים וחובשי כיפות רבים, שהתפנו לתפילת ערבית אל מול הקיר של בית ראש הממשלה.

הרחבה שליד ביתו של שמיר הופכת שוב בימים האחרונים לזירת מחאה קבועה. הזכירה את הימים של מלחמת לבנון. אל שני נכי צה"ל שהתמקמו ליד הבית לפני חודשים מספר במחאה עיקשת, הצטרפו השבוע 3 שובתי רעב. שבאו למחות על הנעשה בשטחים ובתביעה למשא ומתן מדיני. כאז ים א' לניס יובל רזון וחיים איסקוב (מקיבוץ שומריה/נתניה אקסברוד (כרבניים) באוהל סכוך לבית ראש הממשלה, ושותים מים עם מלח בלבד. לדבריהם, "הרגישו צורך נפשי עמוק להגיב על ההידרדרות המוסרית בארץ". איסקוב איבד עד כה 6 ק"ג ממשקלו.

שמיר, החולף על פניהם מדי יום, הגיב רק פעם אחת, כשהניף ידו בברכת "שלום" לעברם. חברי כנסת של מפ"ם והולכת אליהי באו לעודד. והשוטרים המופקדים על הסדר שליד בית שמיר מרבים להדרד בשלומם של הצמים. לדבריהם, יסיימו את שביתת הרעב ברגע שיודיע שמיר על נכונותו למשא ומתן מדיני, או "ברגע שיפנו אותם משם מחוברים לאינפוזיות".

ה"וואשינגטון־פוסט":

"אברהם סופר פרץ בצרחות שמחה לשמע ההחלטה לסגור נציגות אש"ף בניו־יורק"

נימוקי מיז: מדובר בהחלטה שהתקבלה במסגרת המלחמה בטרור ויישומה נופל בתחום אחריות משרד המשפטים ולא מחלקת המדינה

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). אברהם סופר, היועץ המשפטי של מחלקת המדינה האמריקאית, פרץ ב"צרחות שמחה פראיות ו"טיפס על הקירות", כששמע שמשרד המשפטים החליט להפעיל את החוק ולסגור את נציגות אש"ף בניו יורק. על פי ה"וואשינגטון טיימס". המביא את הידיעה הצבעונית הזו, החליט משרד המשפטים בישיבה אותה ניהל שר המשפטים, אדווין מיז, לא להתמקח עוד עם הקונגרס וליישם כלשונו את החוק שהתקבל בחודש דצמבר בקונגרס על פיו תיסגר נציגות אש"ף בניו יורק.

נימוקיו של מיז היו שמדובר בחוק שהתקבל במסגרת המלחמה נגד טרור, ולפיכך הוא נופל בתחום אחריותו של משרד המשפטים ולא בתחומה של מחלקת המדינה (מקורות במשרד המשפטים מסרו ל"הארץ", כי נימוק זה נבנה בעיקר על ידי פעילי איפא"ק אשר עזרו גם לקבל את החוק בקונגרס).

בעקבות החלטה זו, המנוגדת לדעתה של מחלקת המדינה, אשר קיוותה להגיע עד בית המשפט העליון עם התנגדותה, נאלצו נציג משרד המשפטים ונציג היועץ המשפטי של מחלקת המדינה להודיע לתת מזכיר האו"ם לענייני משפט, כי הנציגות תיסגר לקראת מחצית חודש מרץ.

בתגובה לכך אמר נציג האו"ם, קורט־אוגוסט פליישהאואר, כי אם תיסגר נציגות אש"ף, עלולה העצרת הכללית להחליט שמקום כינוסה הבא יהיה בשוויץ, ולא עוד בניו יורק.

בינתיים יפנה מזכיר האו"ם להידבר עם משרד המשפטים האמריקאי כדי להגיע לפשרה, וייתכן שתוגש גם עתירה לבית הדין הבינלאומי.

השוק המשותף יגביר הלחץ על ישראל להסכים לוועידה

שרי החוץ של 12 מדינות הקהילה האירופית עומדים לפרסם הצהרה על המצב במזה"ת שתבטא מדיניות זו

מאת דניאל דגן
כתב "הארץ" באירופה

בון (מיוחד ל"הארץ"). במדינות השוק המשותף מסתמנת מגמה להגביר את הלחץ הפוליטי והדיפלומטי על ישראל כדי שתסכים לכינוס ועידה בינלאומית ליישוב הסיכסוך הישראלי ערבי, ותתחר בהדרגה על השטחים. ביטוי לכך יינתן כבר בתחילת השבוע הבא, כאשר שרי החוץ של 12 מדינות הקהילה האירופית יפרסמו הצהרה על המצב במזרח התיכון.

פרסום ההצהרה צפוי זמן קצר לאחר שהמלך חוסיין, השוהה באירופה, יופיע בפני 12 שרי החוץ בישיבה שתתכנס בבון. אחת ממטרותיו העיקריות של המלך היא לגרום ללחץ אירופי מוגבר לכינוס הוועידה הבינלאומית.

דיפלומטים בבריסל ובבון אמרו אמש ל"הארץ", כי הפעילות האירופית הצפויה, אם אכן תבוא, תהיה במקביל למאמצים האמריקאיים המוגברים למציאת פתרון לבעיה הפלשתינית. בכל מקרה ירצו האירופאים להדגיש שוב את תמיכתם בזכות ההגדרה העצמית של הפלשתינאים.

ב־11 בחודש תתכנס בבריסל ועידת פיסגה של ראשי המדינות והממשלות של ארצות השוק המשותף, ובין השאר יידון בה גם המצב במזרח התיכון. שרי החוץ, המתכנסים קודם לכן בבון, יכינו כנראה טיוטה של הצהרה אירופית, שתתמוך במאמץ לכינוס ועידה בין לאומית.

במקביל לפעילות הדיפלומטית הזאת, המתפרשת כניסיון הדיר להפעיל לחץ על ישראל, נעשים מאמצים להביא לאישור ההסכמים שנחתמו לאחרונה בין השוק המשותף לבין ירושלים. הפרלמנט האירופי סרב בחודש שעבר לדון באישור ההסכמים בשל המצב בשטחים. דיון נוסף בנושא צפוי כנראה בשטרסבורג בשבוע הבא.

נציבות השוק המשותף עושה עתה מאמצים לשכנע אישי מפתח בפרלמנט לפעול לאישור ההסכמים. מאמצים מיוחדים נעשים גם על ידי נציגי ממשלת בון, שהם יושבי ראש תורניים של מוסדות השוק המשותף. בחודש שעבר הביע הקאנצלר הלמוט קוהל התנגדות נמרצת להטלת עונשים כלכליים על ישראל, ואמר שצעד כזה רק יביא להחרפת המצב.

מובארק: אי־השקט בשטחים מסכן את כל המזרח התיכון

בשיחה עם נשיא איטליה קוסיגה

רומא (ע"ר). נשיא מצרים, חוסני מובארק, אמר אתמול, כי "המאורעות בשטחים המוחזקים בידי ישראל עלולים לסכן את המזרח התיכון כולו".

הוא הוסיף, כי מאורעות אלה מדגישים ביתר־שאת את הצורך במציאת דרכים להשכנת השלום בהקדם האפשרי.

מובארק, שפתח אתמול ביקור בן יומיים באיטליה, הביע בהרחבה את דאגתו לנוכח אי־השקט בשטחים בשיחה בת 45 דקות, שניהל עם נשיא איטליה, פרנצ'סקו קוסיגה.

מובארק ייפגש היום עם האפיפיור יוחנן פאולוס השני, ואילו בשעות ערב מאוחרות אמש הוא אמור היה להיפגש עם ראש ממשלת איטליה, ג'יובאני גוריה.

בשיחתו עם קוסיגה הביע מובארק את הדעה, כי "מעשי האלימות בשטחים הם תחילת תקופה של אי־שקט מקיף, העלול להימשך ולהוליך להתפרצות המסכנת את כל הצדדים במזרח־התיכון".

על כן, הדגיש מובארק, חיוני להגביר ולהחיש את המאמצים להשכנת שלום. בהקשר זה העלה את הצעתו לתקופת צינון בת ששה חודשים בשטחים המוחזקים, במקביל להפסקה בהקמת ההתנחלויות הישראליות במשך אותה תקופה.

מובארק הבהיר לקוסיגה, כי הצעתו זו הינה כבחינת צעד ראשון בדרך המוליכה לכינוסה של ועידת שלום בינלאומית למזרח התיכון, ועידה שהיא, לדעתו, הפתרון הסביר היחיד.

עימות בין הרב הראשי בבריטניה לראשי הקהילה המוסלמית על המהומות בשטחים

מאת שאול צדקא

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). האירועים בשטחים הביאו בפעם הראשונה בבריטניה לכדי עימות חריף בין הרב הראשי, עמנואל יעקובוביץ, לבין ראשי הקהילה המוסלמית במדינה. מוגראם אל רמאחי, מנהל המכון המוסלמי בבריטניה, כתב לרב הראשי ב"כאב, באימה ובייסורים", לו ולקהילה היהודית, להתערב כדי להפסיק את יחסה של ישראל לאוכלוסיה הפלשתינית בשטחים.

יעקובוביץ השיב לו, כי הצגת הדברים כצד המוסלמי מעידה על אמונות קדומות חד צדדיות.

ערכה את העמוד עדה ארשטיין

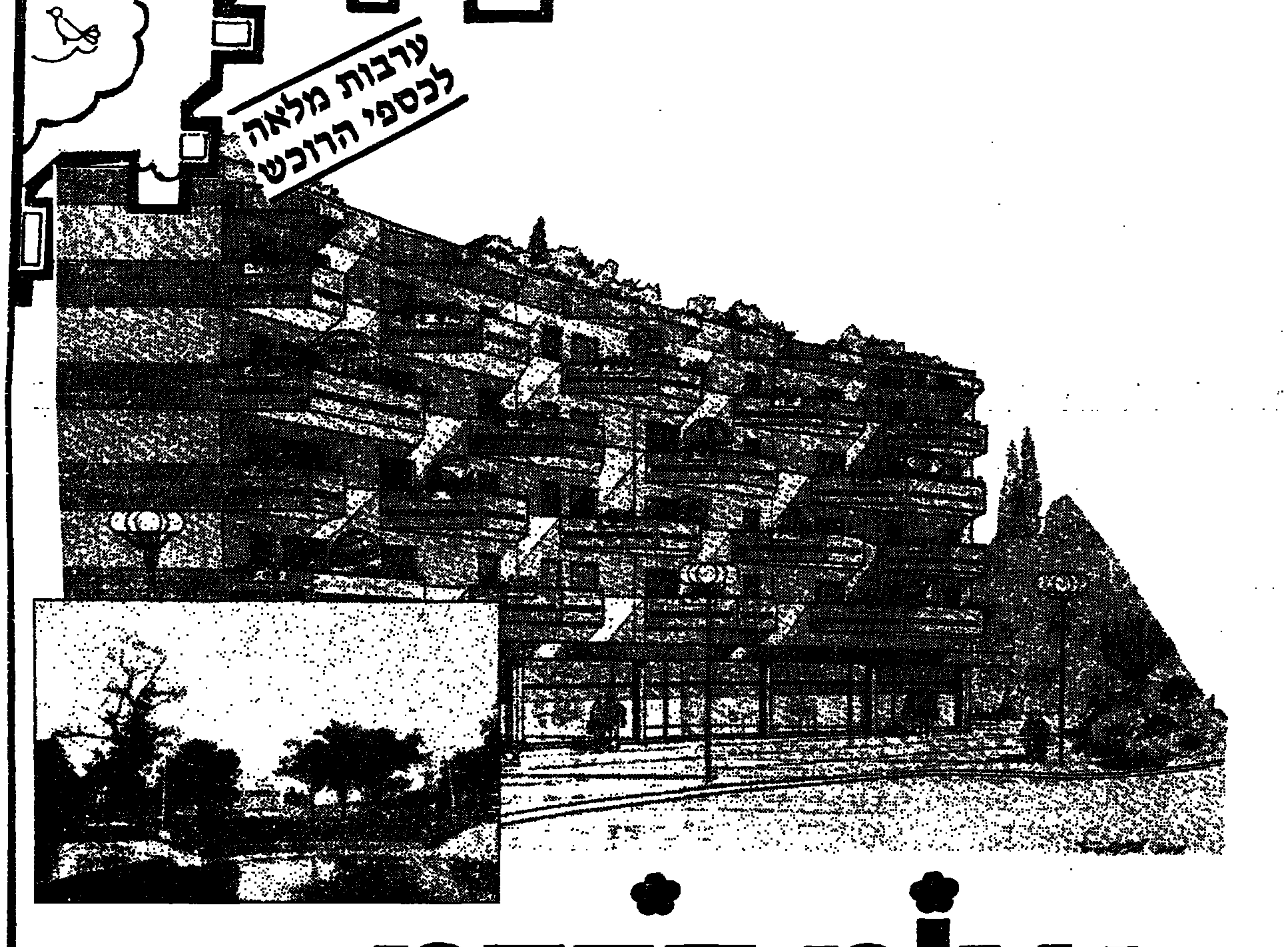

נאות דברת מציעה
ברמת־השרון בשד' ביאליק (ככר העצמאות)
דירות בנות 3, 3½, 4 ו־5 חדרים
ודירות + חדר על הגג + הגג
לפי מיטב מסורת הבניה של שמואל אולפינר

בכל דירה	בבנין
דלת כניסה פלדלת	בניה באיטונג
מטבח אמריקאי משופר	חזית מצופה בפסיפס
ריצוף קרמי באמבטיה ובשרותים	אולם כניסה (לובי) מפואר מצופה שיש
ריצוף שיש (רזינה)	תכנון סביבתי מפואר
כלים סניטריים צבעוניים	נוף ירוק הנשקף מכל סלון

קנית דירה אצל שמואל אולפינר - רכשת בטחון, אמינות ונכס בעל מוניטין

נאות דברת

משרדי ההנהלה ומכירות: ראשון לציון, רח' ז'בוטינסקי 33
משרד מכירות: רמת השרון רח' אוסישקין 61

גורדון־שורץ

להשכרה
220 מ"ר בבית מגור
למשרדים/חנות
קומת קרקע,
חזית לכביש הרצליה
ע"י כיתן טל. 03־492121

هكذا من الأصل

هكذا من الاصل

שערי המניות 4.2.88

בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער אתמול	המחזור אלפי ש"ח ע.נ.	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע.נ.
אוצר ש	18400	10	-200	-1.1	-19
המגנות 0.1	1050	863	-10	-0.9	-1057
המגנות א 0.5	650	805	-2	-0.3	-1214
כללי לא בהסדר	13960	47	+10	+0.1	+2
ט.ב.ב. 0.5	6610	1150	-200	-2.9	-1930

בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 88

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
אידיבי רג 100.0	104410	309			-94
אידיבי ב 100.0	104680	3	+700	+0.7	+4
אידיבי בב א	627600	1			-2
אגוד 0.1	77600	62			-100
דיסקונט ב (שב)	133100				
דיסקונט א	132950	214			-96
דיסקונט שה ב (שב)	15530				
המזרחי ש	42986	506			-1368
המזרחי ם	42940	5	-50	-0.1	-5
הפועלים בבב	91500				
הפועלים ש	70890	2115			-1220
הפועלים ם	71200	35	+400	+0.6	+225
כללי א 1.0	181000	8			-10
כללי שה 7	8696	2	-10	-0.1	-2
בלל 0.1	45050	1662			+960
בלל שה 11	16800	138			-138
מימון ומור 1.0	59700	38			-38
מימון ומור 5.0	30050	16	-450	-1.5	-16

בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 89

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
אידיבי רג 100.0	127300	32			+74
אידיבי ב 100.0 (לג)	127050				
אידיבי בב א (לג)	762800				
איגוד 1 ש"ח	94950	4			+96
דיסקונט ב' (לג)	162000				-2
דיסקונט א'	162500	1			+99
מזרחי ש'	52000	37	-500	-1	-38
מזרחי מ' (לג)	52200				
הפועלים ש'	86500	53			-3
הפועלים מ'	86600				+100
כללי א'	220500	1			+49
בל"ל סטוק	54790	205			+231

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
ארזים 0.1	24485				
לאומי משכ' ש	6900	23			+15
לאומי משכ' מ	7030		-119	-1.7	-30
כרמל ש	4951	50	+15	+0.3	+150
כרמל שה 1	4310				+300
פת מסב ש	1830	660	-40	-2.1	-831
משכן ב ש	3210	200	-70	-2.1	-381
עצמאות 0.1	16950	10	-150	-0.9	-28
כרב 1.0	6650	101	-80	-1.2	-101
טפחות מבב ש	21000				
טפחות רג ש	20690	20	-100	-0.5	-20
טפחות שה 2	5680	1000	-20		-1276
יעשר 1.0	הפסקת מסחר				
יעשר 5.0	הפסקת מסחר				

מוסדות מימון

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
שלמון אפ	685	3193	-22	-3.1	-3056
הלוואות מבב א (לג)	350000				
הלוואות מבב 3 (לג)	203900				
לאומי תעש א ש	10250	50	-50	-0.5	-50
פתוח תעש בבב (לג)	116500				
פת תעש בב 3 (לג)	460000				
פת תעש בב גג (לג)	278000				
פת תעש בב גגג (לג)	278000				
פת תעש בב ד (לג)	280000				
פת תעש בב דד (לג)	65036				
מרכז קבלנים 5.0	996	3426	-30	-2.9	-3629
תיירות בב (לג)	229000				
כלל ליסינג 0.1א	22350		-550	-2.4	-50
כלל ליסינג 0.5ב	20500	200	-400	-1.9	-220

ביטוח

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
אילון	105	2500			-1500
איתן	121	3614	-1	-0.8	-1024
ארדם 0.1	1444	212	-26	-1.8	-2212
ארדם א 0.5	1015	1505	-10	-1	-1605
בטוח משנה 0.1	312	310			
בטוח משנה 0.5	175.5	1950	-1	-0.6	-1950
משנה אפ	205	503			
משנה הש	103	5128	-5	-1.4	-5128
הדר 1.0	119	6766			
הדר 5.0	87.5	8072	-5	-0.6	-2026
הדר אפ סד 2 (תב)	90.5	3318	-5	-5.7	-4318
הפניקס 0.1	580	150	-14	-2.4	-150
הפניקס 0.5	525	1221	-2	-0.4	-1300
המסחר־הראל 1.0 (שב)	4730				
מסחר־הראל 5.0	3520	440	-120	-3.3	-606
זוהר 1.0	1155	700	-15	-1.3	-450
זוהר 5.0 (שב)	970				
צור 3 1.0	308	3000			
סקורים 0.1	840		-25	-2.9	-367
צור ש	237	7620	-4	-1.7	-5790
ציון החזקות 1.0 (מב)	3705		-195	-5	-18
ציון החזקות 5.0 (תב)	915	200	-85	-8.5	-300

מסחר

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
אנקור בטמא 1 ש	714	1093	-25	-3.4	-1625
אנקור בטמא 5 ש (תב)	509	4181	-33	-6.1	-7318
מגיד עירא 1.0 (תב)	578	4180	-32	-5.3	-7157
מגיד עירא אפ	305	100	+5	+1.7	+180
כלל אפ 4 (תב)	290	7410	-26	-8.2	-24265
כלל אגח 2	140	25600			-7101
קיסטל 1.0 (בה)	800	1765	-48	-5.7	-1773
רפק 0.1	14700				
רפק 0.5 (שב)	16950				
שופרסל א 2.0	9687	95	+180	+1.9	+149
שופרסל אפ	3875	246	-80	-2	-311
שופרסל אגח	101.5	53350	-5	-2.4	-38555

שירותים

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
אגוזא	310	12705	-7	-2.2	-15155
ספנות הפסקה 0.1	558	900			-232
ספנות הפסקה 0.5 (תב)	201	4765	-20	-9.1	-9965
קיור 0.1	800	924			-924
קיור 1.0	220	9124	-5	-2.2	-13983
מוס' שירות 0.1 (תב)	1256	180	-140	-10	-380
מוס' שירות 0.5	850	3000	-88	-4.3	-2480

מלונות ושירותי תיירות

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
גלי זהר 1.0	הפסקת מסחר				
גלי זהר 5.0	הפסקת מסחר				
מלונות דן 1.0	1700	444	-70	-4	-1078
מלונות דן 5.0	1250	807	-20	-1.6	-807
חוף האלמוג 1.0	6900	80	-190	-2.7	-80
מלונות הירדן	2580	30	-20	-0.8	-30
0221010	202	11671	-6	-3.8	-15577
0221317 (תב)	114	5878	-21	-15.6	-6418

מחשבים ושירותי מחשבים

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
תיגלב 1.0	202	7000	-5	-2.4	-7000
תיגלב אפ'	68	5000	-2	-2.9	-6800
תיגלב אג"ח	96.5	45154	-5	-2.5	-85154
יעבא 1.0 (תב)	4460	266	-400	-8.2	-254
מ.ל.ל. 1.0 (שב)	9295				
מ.ל.ל. 5.0	1792	450	-22	-1.2	-580
ניקוב מחשבים 1	859	983	-10	-1.2	-1397
ניקוב מחש' 5	280	4152	-10	-3.5	-4189
ניקוב אפ סד 2 (תב)	601	2455	-37	-5.8	-2297
תים מחשבים 1.0	הפסקת מסחר				

נדל"ן, בינוי ופיתוח

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
אזורים אפ	517	457	-48	-8.6	-9456
אזורים אגח	132	19500			-15532
אילון 1.0	150	4922	-1	-0.7	-7578
אל־רוב 1.0	301	2167	+1	+0.3	+1653
אפריקה 0.1	32400	40	-1100	-3.3	-104
אפריקה אפ	15500	4	-500	-3.1	-4
ארים	4550	114			-128
אלרן 0.1	1950	268			+32
אלרן 0.5	1595	150			+200
בונביץ 1.0	2727	16	+35	+1.3	+50
בונביץ 5.0	2099	11	-16	-0.8	-11
דנקור 1.0	4960	54			-54
הדף 0.1 (שב)	165				
הדף 0.5	121	1000			
מבלין 1.0 (תב)	1217	2154	-125	-9.3	-2515
המשלול 1.0 (לג)	770				+400
המשלול 5.0 (לג)	357				+1640
ת.ל.ב. 0.1	הפסקת מסחר				
ת.ל.ב. 0.5	הפסקת מסחר				
חברה לירושלים	251	9314	-8	-3.1	-9235
ירושלים אפ	80	11300	-5	-1.8	-9894
גבים 0.1	3050	855	-150	-4.7	-1037
גבים 0.5	2780	520			+270
יגואר 0.1	3169	280	-20	-0.6	-433
ישראלום 1.0 (תב)	930	1551	-85	-8.4	-2701
ישרס 10.0	15650	409	-350	-2.2	-410
כנף פיתוח 1.0	5463	24	-286	-5	-44
לוסיד 1.0	5200	97			
לוסיד 5.0	1780	161	-2	-0.1	-105
מ.ת.ב. 1.0 (לג)	270				
מ.ת.ב. אפ 2 (לג)	127.5				
מ.ת.ב. אגח (לג)	116				
מגורי בניה 1.0 (לג)	440				
מיכפאל 5.0	155	7330			-6040
מיכפאל אפ	149	7764			+3080
מנרב 5.0	1300	88			
ליבנשטין 1.0	343	654			
ליבנשטין 5.0	125	4046	-4	-3.1	-8443
ליפשיץ 1.0	272	785	-13	-4.6	-3389
ליפשיץ 5.0 (תב)	148	8000	-12	-7.5	-10723
ליפשיץ אפ 1 (תב)	87	4865	-6	-6.5	-11400
ליפשיץ אגח (תב)	91.5	10875	+5	+5.8	+294425
נאות אביב 0.5 (תב)	2776	323	-260	-8.6	-423
נכסי אזורים	292	7100	-3	-1	-4700
סהר החזקות 1.0	611		-4	-0.7	-300
ספי 1.0	1224	1			+186
עמר הלע סד 1 ש	הפסקת מסחר				
קיסריה 0.1	2885	100	-45	-1.5	-900
קיסריה 0.5 (בה)	995	400	-45	-4.1	-447

(המשך)

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
רובבינן 1.0 (בה)	313	4760	+3	+1	+3118
רובבינן 5.0	160.5	6000	-5	-2.7	-7800
רובבינן אפ'	768	700			
רובבינן אג"ח	125	4500			

חקלאות

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
מטעי הדר 0.1	1941	60	+60	+3.2	+60
מטעי הדר 0.5	1960		-60	-3	-300
מהדרין 0.1	5120	514	-50	-1	-135
מהדרין אפ'	2811	83	-50	-1.8	-83
נכסי הדרים 1.0	1410	64			-18
פריאור 0.5	2130	50	-20	-0.9	-50

מזון וטבק

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
דובק מב ש	2749	364	+14	+0.5	+299
דובק מב מ	2690	328			+30
תלכל 1.0	440	3000			-108
תלכל 5.0 (שב)	338				
תלכל אגח	109	2000	+5	+4.8	+2000
טמפו בירה 1.0 (שב)	29297				
טמפו בירה 5.0	21150	35			
יטור 1.0	1029	1	-1	-0.1	-1
יטור א 5.0	610	531			-531
יטור אפ 2	250	928	-51	-16.9	-928
כן 1.0 (מב)	329		-17	-4.9	-10354
כן 5.0	262		-3	-1.1	-32
מבפרסם 1.0	13800	8	+50	+0.4	+8
עסיס ב 0.5	240	2231	-4	-1.6	-390
אגל שקל 1 (בה)	1800	178	-139	-7.2	-235
שמן מבב א	1370	729	-20	-1.4	-843

טכסטיל והלבשה

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
אידמר מר 1 ש (תב)	341	1017	-20	-5.5	-3017
אידמר אפ	170	4300			
אידמר אגח	105	2000			
אופים 1.0 (שב)	449				
אופנת ברוך 1.0	280	1161	-10	-3.5	-1161
אופנת ברוך 5.0	209		-1	-0.5	-900
אופ א	260	685	-10	-3.7	-685
ארגמן רג ש	הפסקת מסחר				
דלתא־גליל 1.0	1070	2128	-20	-1.8	-1989
דלתא־גליל א 5.0	970	2568	-20	-2	-1668
מכוניות מאזור 1 (שב)	1495				
מכוניות מאזור 5	555				
ויסלטר 1.0	309	1000	-11	-3.4	-1580
ויסלטר 5.0	285				
ורדינון 1.0	4580				-43
וולקה 1.0	1425	615	-30	-2.1	-813
וולקה 5.0 (תב)	1220	400	-70	-5.4	-1075
וולקה אפ	450	1000			
כתר	135	1295			-1295
כתר אפ	61				-4
לודזיה 0.1	697	300	-2	-0.3	-308
לודזיה 0.4	453	744	-12	-2.6	-744
לינת 1.0 (בה)	155	2000	-17	-9.9	-5248
עיט 1.0	381	1500			
עיט 5.0 (בה)	148.5	3328	-5	-1	-459
עיט אפ	112	3752	-6	-5.1	-6752
עיט אגח	112	4278			
עסק מריגה 1 ש	183	1626	-1	-0.5	-2582
עסק אפ	70	12728			
פולגת א	820	772			+536
פולימן א 0.5	8217	55			-65
פרגוד	995	200	-10	-1	-200
ציבור מבריקה	5284	96	-164	-3	-361

שף נאמנות
בטחה כלל
ניהול תיקי השקעות, ניהול קרנות נאמנות וניהול קופות גמל

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
אורדן 0.1	5530	373	-70	-1.3	-172
אורדן 0.5	5060	195	-71	-1.4	-195
אלומית 1.0	6780				
אלומית 5.0 (שב)	4899				
כבלים ש	297	2470	-12	-3.9	-3500
כבלים אפ	74.5	10250	-2	-2.6	-5250
כבלים אג"ח	92	13490	-2	-2.1	-36490
כבלים אגח	94.5	35847	-5	-0.5	-33047
התוף 1.0	479	1			
התוף 5.0	288	89	-1	-0.4	-89
התוף אפ (בה)	2500	8	-50	-2	-15
זיקה 1.0	2540	39.5	-5	-0.2	-8.7
זיקה 5.0	1151				
קומפאות מז 5.0	3010	35			-35
כבלי ציון 1.0	2000	380			
כבלי ציון 5.0	1050	512	-10	-0.9	-618
קרמני 1.0	210	1300	-3	-2.3	-6118
קרמני 5.0	110	7357	+2	+1.9	+7696
נחושתן 0.1 (תב)	32560	104	+2960	+10	+219
נחושתן 0.5	12000	15	+280	+2.4	+55
מקר פלדה 1.0	1840	1870	-60	-3.2	-2187
קינג 1.0 (תב)	530	61	-56	-9.6	-161
קינג 5.0	350	400	-5	-1.4	-430
קליל 1.0	2290	2388	-35	-1.5	-2488
קליל 5.0	1920	390	-20	-1	-390
קליל אפ'	910	1500	-60	-6.2	-2914
קליל אגח	117	9000			
שלרות 5.0	5340	236	-110	-2	-248
תעשיות לביש 1.0	683		-7	-1	-180
תעשיות לביש 5.0 (שב)	384				

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
אלביט 5.0	239000	17	-2000	-0.8	-33
אלקו 0.1	8667	8			-5
אלקו 0.25 ש	4080	90	+130	+3.4	+160
אלקו 0.25 ם	3899		-141	-3.5	-60
אלקטרה 0.1	1620	350	-60	-3.6	-751
אלקטרה א 0.5 (תב)	1066	720	-119	-10	-1533
אמ"ת 5 (בה)	710	2025	-120	-14.5	-4599
אגח 3	127	10473	-1	-0.8	-475
אורית 1.0 (תב)	12300	70	-1000	-7.5	-70
כלל תעש אלק' (תב)	1420	1724	-80	-5.3	-1585
כלל אלקטרוניקה	400	4477	-28	-6.5	-5518
כלל אלק אפ'	96	76392	-1	-1	-121993
ספקטרוניקס 1.0	996	600			-522
ספקטרוניקס 5.0	890	326			-499
פייכטנגר 1.0 (תב)	340	2200	-38	-10.1	-2200
פייכטנגר 5.0 (תב)	280	1250	-27	-8.8	-1087
ציקלון 1.0 (בה)	2088	145	-200	-8.7	-199
ציקלון 5.0 (בה)	1260	636	-140	-10	-1810
קונצשטין אילר 1. (שב)	3760				
קונצשטין אילר 5.	2500				
ת.א.ת. 1.0 (תב)	775	869	-60	-7.2	-787
ת.א.ת. 5.0	382	2382	-10	-2.6	-2652
תדיראן	665	2000	-27	-3.9	-3370

מוצרי בניה

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
א.ת. תעשיות 1.	153	14695	-5	-2.9	-24526
א.ת. אפ	495	3690	-16	-3.1	-3190
א.ת. אגח	127.5	2300			-3800
אקרשטיין 1.0	410	1390			-1280
אקרשטיין 5.0	298	3516	-5	-1.7	-3520
אקרשטיין אפ'		2964			-2454
אקרשטיין אגח	122.5	5800	-2	-1.6	-5000
אדום סלוס	105	5047	-2	-1.9	-1818
סלוס אפ	55	12672	-8	-13.1	-19187
מודול השק בתעש	673	2000			+588
מתועשה ולפמן 1 (לג)	19065				
מתועשה ולפמן 5 (שב)	14350				
נגב קרמיקה (תב)	285	4410	-25	-8.1	-6800
נגב קרמיקה אפ	149	3934	-10	-6.3	-6816

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
אבן 5.0	1311	512	-15	-1.1	-361
אליאנס ב	1435	267			
גל תעשיות 1.0	329	1330	+3	+0.9	+1660
גל תעשיות 5.0	202	500			+500
גל אפ	85	4180	-3	-3.4	-3220
גל אגח	95	24750			
דשנים 0.1	4000	80			-40
דשנים 0.5	1590	160	-15	-0.9	-160
חיפה כימ' 10.0	737	1763	-25	-3.3	-4457
ליפסקי 1.0	1800	150	+10	+0.6	+150
מקסימה 1.0 (שב)	748				
מקסימה 5.0	520				
סנו 1.0	19000	20	-500	-2.6	-43
סנו 5.0	16500	30	-500	-3	-64
פריקלאס	471	17625	-17	-3.5	-22770
פריקלאס אפ'	120	2493	-10	-7.7	-10993
קים כימיקל 1.0	4500	6			+194
קים אפ	2805	211	+20	+0.7	+11
קים אגח	108.5	8400			
תיא 5.0	3664	416	-150	-3.9	-416
פרוטארום 10.0	50916	306	+504	+1	+235

עץ, נייר ודפוס

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
כתר (תב)	150	6002	-10	-6.5	-9397
רפוק 1.0 (שב)	5712				
רפוק 5.0 (שב)	3900				
חמ.נ.	10001	50			-50
יאה 1.0 (שב)	1663				
לבידי אשקלון 1 (תב)	695	4043	-45	-6.1	-5204
מלס ב 0.5 (תב)	20603	7	-1187	-5.5	-36
קינל	815	19252	-10	-1.2	-13509
קינל אפ'	454	3807	-20	-4.2	-6395
רים 0.1	450	888			+688
רים 0.4 (תב)	188	2199	-10	-5.1	-1739
תעל ב 0.2	15558	44	-700	-4.3	-161

תעשיות שונות

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
אגרון 1.0 (תב)	216	4532	-22	-9.2	-7575
אגרון 5.0	108	4524			-1524
הבימה יוד	1850	285	-50	-2.6	-180
הנבלקן 1.0 (מב)	1047		-55	-5	-195
הנבלקן 5.0	978		-30	-3	-500

השקעות בתעשיה

(המשך)

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
סהר כב ש	6640	235	-70	-1	-235
תעשיות אפ	134.5	9732	-9	-6.3	-40125
תעשיות אגח	105.5	12000	-5	-1.4	-41516

חברות השקעה

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
אוריק ש (שב)	5400				
אי.די.בי. אפ'	2590	300	-200	-7.2	-536
אי.די.בי. אג"ח	98	85780			-139720
אלגר ש	890	1100			
בזלת 1.0 (שב)	967				
בזלת אפ (שב)	770				
בזלת אגח (שב)	105				
דנבאר 1.0	471	610	-19	-3.9	-918
דנבאר 5.0	388	1387			+385
חברה לישראל 5.0	5050	816	-20	-0.7	-645
וולפסון 0.1 (שב)	116000				
וולפסון 1.0 ש	21850	102	-1100	-4.8	-137
אבמא א 0.5	18650	27	-726	-3.8	-45
פועלים השק ש	580	3446	-30	-4.9	-6897
דיסקונט השק אפ	723	3986	-50	-6.5	-10185
דיסקונט השק אגח	103	22880	-5	-1.4	-11880
מזרחי השק ש	24880	6			
מזר השקעות	13532				
חירון 1.0	1550	500			+261
חירון 5.0	674	820	-10	-1.5	-594
יצגא ש	11400	47	-100	-0.9	-47
ירדן א 0.1 (מב)	1026		-54	-5	-285
כלל 50.0	980	1526	-20	-2	-1596
מגור 0.1	377		-8	-2.1	-600
מגור א 0.5	385		-2	-0.5	-225
מגור אפ	128	2046	-17	-11.7	-3366
אגח 1	118	14007			+100000
מז השק ש (תב)	2193	856	-128	-5.2	-966
פמה א 0.1	6038	65	-10	-0.2	-65
פמה 0.5	3900	632	-100	-2.5	-632
פריון ב 2.5 (תב)	9850	342	-800	-7.5	-566
קרדן 1.0	106	8043			-306
קרדן 5.0	68	11200			-3476
קרדן אפ	49.5	17663	-5	-2.9	-46463
קרדן אגח	103	8000	-5	-1.4	-88000

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער אתמול	המחזור
גוית ם	255	1140

רשימה מקבילה

מסחר שרותים מלונאות מחשבים

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
הראל 1.0 (לג)	606				-7
יסקל	221	4918			-5114
קנסורטים 0.1 (בה)	1406	231	-14	-1	-94
קנסורטים 0.5 (תב)	284	1098	-32	-10.1	-2229
קנסורטים אפ	89.5	1000	-5	-7.7	-6919
קשל 1.0	678		-11	-1.6	-1650
תבל	225	600	-1	-0.4	-1600
גני הדר	113	4599	-5	-4.2	-13349
גני הדר אפ 1	87.5	551	-5	-2.8	-10430
המניה הישראלית	58	5493	-2	-3.3	-5824
כנס מר 1 ש	1975	21.8	+24	+1.2	+28.2
אינסה מחשבים	354	800	-4	-1.1	-792
רשה מיכון 1.0 (בה)	3600	40	-100	-2.7	-110
רשה אפ' (תב)	879	399	-47	-5.1	-589
כלל מחשבים 1.0	4033	13	-150	-3.6	-13
משוב מחשבים 1.0	227	800	-4	-1.7	-1349
רקוי	440	896	-4	-0.9	-783

נדל"ן בינוי חקלאות

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
אורן 1.0	הפסקת מסחר				
אורן 5.0	הפסקת מסחר				
אמנים 1.0	517		-5	-1	-257
בן־יקר גת 1.0 (תב)	3220	75	-358	-10	-75
חוקר 1.0	הפסקת מסחר				
חוקר 5.0	הפסקת מסחר				
עוד 3.0 (תב)	1297	450	-144	-10	-650
רסקו מבל	1800	124			
רסקו רג (תב)	1291	252	-144	-10	-252
שגור 5.0 (בה)	545		-29	-5.1	-15170
שגור אפ (בה)	192	1743	-10	-5	-2666
אטאם	1568	1150			-450
גולדפרוסט 1.0 (מב)	852		-45	-5	-205
גולדפרוסט 5.0 (מב)	474		-25	-5	-352

תעשיה

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
יוניודים	267		-2	-0.7	-720
מקס 0.1	2610	186			-86
מקס 0.5 (תב)	1200	227	-70	-5.5	-667
תעש הגומי 1.0	2102	500	+2	+0.1	+411
אקסטל 5.0 (לג)	967				
מודן 1.0 (לג)	642				+100
מכשבות סלע (תב)	81	5348	-9	-10	-5348
מתכת מרום 1.0	82	10378			+5357
מתכת מרום אפ	31	16258			-26509
אלקול	הפסקת מסחר				
אלקול אפ 2	הפסקת מסחר				
בר־מון 1.0	2400	867			-837
בר־מון 5.0	1862	3846			-3384
טרמסטוסט 1.0 (שב)	4900				
טרמסטוסט 5.0	1396	90	-5	-0.4	-50
מ.ל.ב. 1.0 (בה)	872	680	-9	-1	-674
מ.ל.ב. 5.0 (בה)	427		-22	-4.9	-50
אלדן־סק	166.5		-5	-0.9	-1000
דקסטר 1.0	2450				
נקה במיקל 1.0	3710	101	-152	-3.4	-154
ת.ב.ל. 1.0 (תב)	1512	58	-168	-10	-209
ת.ב.ל. 5.0	1585				-170
תדר א 5.0 (תב)	3579	50	-300	-5.1	-50
אודיע	685	400			-400
סקטרה 1.0 (תב)	3893	735	-687	-15	-1683
גלן	380	204	-16	-4	-1424
פז תק	388	1275	-16	-4	-3990
מאיר טכנולוגיה	122	2080			+2375

השקעה

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
אינקובה 0.1 (מב)	50.5		-5	-4.7	-348332
איתם	284	2080	-7	-2.4	-1200
איתם אפ	94.5				
אמישר בב' (מב)	610		-32	-5	-1175
אפיק 1.0 (לג)	508				
אפיק 5.0 (לג)	280				
בבן ב' 5.0	11600	21.8	-149	-1.3	-5.2
ישום החזקות	83.5	10846	-1	-1.2	-5691
ישום אגח־אפ	87	10000			
לנדקו 0.1 (לג)	1250				
לנדקו 0.5 (לג)	330				
עד השק ב 0.1	1940	25	+92	+5	+25
עד השק ב 0.5	1000	237	-50	-4.8	-237

חיפושי נפט

שם המניה	השער אתמול	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש
דלק נפט 1	1860	162			+162
דלק נפט 5 (תב)	909	4300	-101	-10	-16827
דלק חיפ אפ 2	1	30052	-48	-96	-36069
פז חיפושי נפט	18102	50			
יואל 5.0	275	8950	+3	+1.1	+7724
יואל אפ (תב)	81	19595	-5	-5.8	-17432
מ.ג.ן. 1.0	3725	60			
מ.ג.ן. 5.0 (תב)	1530	160	-170	-10	-483
פראיל ב 0.3	6232	42			+46
נפטא ש	314	1927	-6	-1.9	-1497

משתנים

שם נייר	שער עד	שער קנקן	שער ברב	שינוי יומי ב־%	כ' יחש
בנק בינלאומי 05	2868	5412	5495	-2.99	8
הנסה ש	50862	165	168.5	-8.84	15
כלל מחר	16145	359	366	-3.23	6
שופרסל ב 10.0	2216	8452	8517	-1	8
דלק 1 ש	16950	1902	1907	-2.26	15
אמיקה 1.0	171	26372	26647	-4	3
אורים 1.0	12031	806	808	-2.77	6
נכסים ובנין	27368	2274	2263	-1.52	7
הכשרת הישוב	163	54422	55821	-2.75	6
כלל מלק	4326	616	610	-4.05	2
עלית	153	10975	10975	-3	
פולגת ב 4	2500	550	553	-0.54	2
קטמאות מז 1.0	3295	3439	3447	-1.49	4
אלרון 3.0	90	182681	182681	-1.75	6
סבע ש	2626	6673	6777	-3.75	9
ים המלח	9347	2182	2134	-3.49	13
מוצרים 10.0	21610	726	735	-2.02	12
כמעלי כד 10.0	76	232688	235694	-3.25	11
מגידה 3 0.1	60	11145	11145	-0.25	
כלל תעש' 1.0	54655	187.5	190	-4.58	9
אידיבי פתוח 2.0	1112	5403	5417	-3.26	3
אלון ב	18865	755	755	-4.31	5
חברה לישראל 1.0	6087	3296	3385	-3.26	15
דיסקונט השק ש	49875	1781	1772	-1.49	25
כלל 10.0	23164	981	986	-2.49	4

שערים בינבנקאיים

אתמול, בצהריים, 4.2.1988, באירופה

מכירה מידית (ספוט)

$ ארצות הברית	1.7580/1.7590	ל־1 שטרלינג
מרקים גרמניים	1.6955/1.6965	ל־1 דולר
פלורינים הולנדיים	1.9042/1.9052	
פרנקים שוויצריים	1.3860/1.3870	
פרנקים בלגיים	35.42/35.44	
פרנקים צרפתיים	5.7200/5.7230	
לירטות איטלקיות	1245.80/1246.80	
יינים יפאניים	128.65/128.75	
$ ארצות הברית	1.3295/1.3300	לש"ח

שער הזהב $ 437.60 לאונקיה לונדון פיקסינג

מכירה מתוחרת (פורוורד)

	ל"ש/$	פר"ש/$	מ"ג/$
1 ח'	1.7552/1.7563	1.3789/1.3804	1.6907/1.6919
3 ח'	1.7488/1.7500	1.3675/1.3688	1.6806/1.6819
6 ח'	1.7396/1.7411	1.3535/1.3552	1.6662/1.6677

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

עדיין מחכים לתפנית

יום המסחר האחרון של השבוע עמד אתמול בחידוש מגמת ירידות השערים. בכל ענפי המסחר. השבוע נפתח אמנם בנטייה לעליות שערים, אולם בהמשך נבלמה התנופה, ולקראת המחצית השנייה של השבוע נרשמו ירידות שערים. בבורסה מסבירים את התפנית השלילית אתמול בכך שבבורסה לא אוהבים שוק שדורך במקום. שוק כזה, כשהמחזורים בו הם נמוכים, מזמין בדרך כלל היצעים, וכך אמנם היה. המוכרים אתמול, כמו בשבוע האחרון, היו מנהלי התיקים למיניהם שמאסו בהשקעה במניות ובמשיות. ההיצעים שהוזרמו באמצעות חברות הברוקרים סחר ניירות ערך, החברה המרכזית לניירות ערך, בנק המזרחי ובנק כללי, נקלטו בצורה סלקטיווית. "הכברות", הנסחרות במסגרת "הרשימה המקבילה" נקלטו בדרך כלל על ידי קרנות הנאמנות. בירידות שערים מתונות. ניירות הערך דלי הסחירות נשחקו בצורה חדה. חלק מניירות אלה ירדו מתחילת השנה (עד אתמול) ב־50 אחוז ואף למעלה מכך. בבורסה מחכים לתפנית. מי שהגדילו בעת האחרונה את אחזקותיהם, כמו "אופק", פועלים ואחרים, מקווים כי העובדה שמניות רבות נסחרות בשווי שוק נמוך, תעודד את התרחבות מעגל המשקיעים. מדד המניות הכללי ללא בנקים ירד בסיכום השבועי ב־4.71 אחוזים, והמדד הכללי ללא בנקים עומד כעת על 79 נקודות זאת לאחר שהיה בממוצע 80 נקודות. מחזור המסחר הממוצע בשבוע האחרון עמד על 7־6 מיליון שקל ליום. אתמול הסתכם המחזור ב־7.9 מיליון שקל.

	מדד יומי	שינוי ב־%
מדד מניות כללי	92.97	-0.80
כללי ללא בנקים	79.17	-2.28
מדד אג"ח כללי	101.46	-0.08
אג"ח צמוד מדד	101.40	-0.10
אג"ח צמוד מט"ח	99.90	+0.00

יציבות בבנקאיות

מניות הבנקים שבהסדר נסחרו אתמול בדרך כלל ללא שינוי שער. בשבוע האחרון הסתמנה מגמת ביקושים לבנקאיות. מכיוון שבנק ישראל, לראשונה זו תקופה ארוכה, התערב במהלך המסחר, וקלט היצעים. סביר להניח כי רמת התשואות בבנקאיות לא תשתנה בתקופה הקרובה בצורה מהותית, אלא אם כן יוחדשו השמועות על פיחות וחד פעמי אפשרי של השקל לעומת הדולר.

תשואה שנתית דולרית ב־%

	פדיון אוק' 88	פדיון אוק' 89
בל"ל 0.1	13.87	9.24
הפועלים ש	13.91	9.04
אי.די.בי. רג	13.81	9.05
דיסקונט א	14.17	9.05
המזרחי ש	13.72	9.51

הסנה: מניית השבוע

לתואר מניית השבוע זכתה הפעם מניית הסנה, וזאת עקב ירידת השער החדה ביותר שנרשמה השבוע בשערה, שהסתכמה בלמעלה מ־20 אחוז. הירידה החדה מוסברת בפירסומים בעיתונות בהם הובע ספק ביחס למהימנות. הנתונים הכספיים שהוצגו במאזני חברת רותם, שהיא חברה בת של הסנה. המשקיעים הביעו מורת רוח מכך, והמניה, שנחשבה בעבר כסולידית, והמהווה מרכיב משמעותי בקרנות הנאמנות של בנק הפועלים, נשחקה חדות.

מה קורה בברושתך?

אסיפה כללית יוצאת מן הכלל בברושתך תתקיים ביום ה' בשבוע הבא, והיא תדון בין השאר בהחלפת ההנהלה ובבחירת מנהלים חדשים. לא מן הנמנע כי על רקע זה מורגשת בימים האחרונים פעילות חריגה במניות החברה, והמדובר בעיקר במניות בנות 0.1 שקל. אתמול עלתה מניה זו ב־10 אחוזים, והמניה בת 5 שקל עלתה ב־2.4 אחוזים.

דלק אופציה — הסוף

אתמול היה יום המסחר האחרון בכתב האופציה של חברת דלק. מכיוון ששוויה התיאורטי של כתב האופציה היה אפס, הופיע היצע גדול, שנקלט במחיר של נקודה אחת. סך הכל ירדה האופציה ב־98 אחוז. נציין כי בימים האחרונים ירדה האופציה של החברה באופן חד, ומי שהיה מעוניין למכור אותה, יכול היה לעשות זאת מזמן.

מחזורים גדולים במניות דיסקונט

במניות המזוהות עם קונצרן בנק דיסקונט, נרשמו אתמול, כמו בשבוע האחרון, מחזורים גדולים ביותר. מחזור מסחר של 886 אלף שקל נרשם אתמול למניית החברה להשקעות של בנק דיסקונט. מחזורים גדולים נרשמו גם למניות דלק, נכסים ובנין, וכלל ישראל. בבורסה מעריכים כי מניות אלה נרכשות בתקופה האחרונה על ידי בעלי עניין. מוכרי המניות מגיעים בדרך כלל מקרב קרנות הנאמנות.

בנק ישראל גייס 20 מיליון

בנק ישראל גייס אתמול 20 מיליון שקל באמצעות אגרת שגיא, כשלאיגרת זו נרשם, כצפוי, ביקוש גדול. באיגרות החוב נרשמה אתמול מגמה מעורבת עם נטיה לעליות שערים. מחזור המסחר גדל במקצת, והסתכם ב־12 מיליון שקל. היקף הפעילות במלוות קצרי המועד ירד והסתכם ב־10.7 מיליון שקל.

הסידרה	ימים לפדיון	שער	תשואה שנתית
228	5	99.79	16.25
238	12	99.50	16.20
248	19	99.21	16.40
318	26	98.92	16.50
328	33	98.63	16.40
338	40	98.31	16.45
348	47	97.99	16.84
358	54	97.67	17.10
418	61	97.37	17.30
428	68	97.04	17.30
438	75	96.76	17.35
448	82	96.44	17.40
518	89	96.07	17.50
528	96	95.81	17.85
538	103	95.53	17.65
548	110	95.17	17.60
618	117	94.88	17.85
628	124	94.59	17.80
638	131	94.20	17.80
648	138	93.77	18.10

הודעות בורסה

- תים הרויחה במחצית השנה שהסתיימה בספטמבר 87 8.5 מיליון שקל לעומת רווח של 4 מיליון שקל במחצית השנה הקודמת.
- גלי זוהר הפסידה בשנה שהסתיימה בדצמבר 86 4.3 מיליון שקל לעומת רווח של 683 אלף שקל בשנת 1985.
- כלל ישראל הגדילה את אחזקותיה במניות קיגל במהלך המסחר בבורסה ב־152 אלף ע.נ.
- יצחק תשובה הגדיל אחזקותיו במניות יעשר.
- נפתלי ליבוביץ' הגדיל אחזקותיו במניות מישטאל.
- ארגמן תקצה מניות לחברת בד־נמוס בתמורה כספית של 1.9 מיליון דולר.
- בנק ישראל ביטל את רישיון בנק למשכנתאות שניתן לבנק יעשר.

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יזידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי אחוזים
אב	5028.69	4954.77	-72.96	-1.45
אבוקה	406.84	398.87	-10.52	-2.57
אגוז	262.30	257.28	-0.69	-0.27
אגם	102.67	100.65	-0.16	-0.16
אדיר	1720.25	1707.71	-4.08	-0.24
אדום	152.57	151.06	-2.86	-1.86
אופיר	161.10	160.03	0.00	0.00
אור	433.38	429.60	0.06	0.01
אורזין	135.79	133.10	-0.15	-0.11
אוריאל	288.16	286.03	-0.60	-0.21
אורן	796.83	781.44	-4.13	-0.53
אייל	5233.46	5131.65	-12.83	-0.25
אידים	5499.72	5382.07	-11.53	-0.21
איתן	775.86	760.65	-1.78	-0.23
אלה	637.25	624.24	0.59	0.09
אלונה	684.29	670.95	-1.43	-0.21
אליפים	97.18	94.91	-0.64	-0.67
אביה	102.44	101.07	-0.06	-0.06
מגית	85.30	83.26	-1.73	-2.04
ארז	292.70	287.00	-6.40	-2.18
אש	129.13	126.32	-2.81	-2.18
אשל	185.93	182.33	-0.04	-0.02
אתגר	82.05	80.49	-1.63	-1.98
אתונה	254.84	252.37	-0.57	-0.23
בדולח	151.48	150.06	-2.03	-1.33
ברוש	498.90	489.32	-5.01	-1.01
ברק	455.37	446.39	-5.53	-1.22
ברכה	317.20	314.91	-0.02	-0.01
בריש	1514.09	1500.83	-7.62	-0.51
גבע	113.98	112.30	-0.15	-0.13
גורן	451.76	443.22	-1.44	-0.32
גיא	103.34	101.82	-0.08	-0.08
גיל	3191.99	3129.91	-36.60	-1.16
גלית	649.45	641.75	-0.10	-0.02
גוזבן	335.43	332.14	-3.87	-1.15
דוכיפת	488.93	479.39	-4.23	-0.87
דולב	248.56	243.48	-0.15	-0.06
דורון	1567.36	1538.61	-2.78	-0.18
דנה	269.70	264.79	-0.32	-0.12
דליה	579.30	569.78	-3.56	-0.62
דרור	312.83	307.11	-5.98	-1.91
דקל	338.82	332.37	-7.10	-2.09
הדס	373.40	370.07	-3.78	-1.01
הילה	405.42	401.64	-0.98	-0.24
ורד	553.11	543.97	-1.73	-0.32
זהבית	2053.63	2001.20	-74.33	-3.58
זוהר	109.18	107.56	-0.06	-0.06
זיו	134.61	132.62	-0.16	-0.12
זמיר	425.47	417.19	-9.58	-2.24
חוחית	164.51	160.88	-0.13	-0.08
חליפין	143.88	143.48	-0.29	-0.20
חלמיש	216.16	214.72	0.11	0.05
חן	150.22	149.62	-0.11	-0.07
טופז	113.30	112.24	-0.16	-0.14
טל	6374.19	6301.04	-4.11	-0.07
יבול	458.70	449.88	-1.42	-0.31
יהלום	159.42	157.91	-2.03	-1.27
יסודות	358.85	355.85	-2.75	-0.77
יערה	449.37	440.76	-0.55	-0.12
כוכב	285.81	280.23	-6.27	-2.19
כחל	133.38	130.79	-0.18	-0.14
כלנית	634.69	624.14	-4.39	-0.70
כספית	264.99	263.10	-0.13	-0.05
כרמל	140.33	138.15	-0.80	-0.58
כתר	1205.26	1188.21	-3.96	-0.33
להב	4667.48	4576.37	-42.94	-0.93
למשקיע	129.14	127.62	0.03	0.02
לפיד	334.25	327.68	-8.47	-2.52
לקט	1905.59	1890.59	-4.06	-0.21
לשם	379.44	376.96	-0.01	-0.00
מבחר	1379.71	1353.46	-0.20	-0.01
מבטח	3983.86	3949.05	-0.25	-0.01
מגן	259.65	255.94	0.44	0.17
מגנוליה	3736.34	3703.64	-6.82	-0.18
מור	1534.49	1512.71	-29.80	-1.93
מורן	852.81	844.77	-5.65	-0.66
מטה	25188.58	24799.63	-79.43	-0.32
מיתר	1045.39	1026.41	-0.09	-0.01
מעוף	4460.35	4376.40	-36.41	-0.83
מעיין	767.95	753.76	-0.05	-0.01
מקשה	385.83	383.29	0.08	0.02
מגלול	91.92	91.32	-1.29	-1.39
מרווה	125.45	124.97	-0.10	-0.08
מרום	1366.26	1340.96	0.04	0.00
נוגה	146.22	144.05	-0.40	-0.28
נמיר	255.30	253.60	-6.38	-2.45
נעם	450.02	443.25	-5.46	-1.22
נילי	132.21	130.27	-2.70	-2.03
נביון	639.47	628.59	-6.78	-1.07
סגולה	138.86	137.84	-0.26	-0.19
סלע	375.86	373.37	-0.08	-0.02
סנונית	539.43	528.90	-0.67	-0.13
סער	369.38	362.39	-4.02	-1.10
ספיר	175.45	175.00	-0.21	-0.12
עדיף	349.68	343.10	-4.05	-1.17
עדית	712.90	708.00	-9.68	-1.35
עידן	486.28	479.21	-0.28	-0.06
ענבר	113.44	112.42	-0.03	-0.03
ענת	2342.41	2324.85	-26.11	-1.11
עפרוני	505.27	495.45	-0.59	-0.12
ערמון	131.35	128.90	-0.07	-0.05
פזיה	1549.29	1538.13	-14.74	-0.95
צבר	552.62	541.54	-0.64	-0.12
צמית	465.00	455.87	-4.79	-1.04
צוק	127.37	126.87	-0.02	-0.02
צמד	1122.46	1113.42	-2.07	-0.19
צמרת	511.57	504.13	-3.23	-0.64
צברית	146.68	145.62	-0.02	-0.01
קליע	162.97	162.56	-1.39	-0.85
קשת	103.68	101.65	-0.12	-0.12
רונית	17578.97	17427.74	-238.19	-1.35
רימון	133.48	133.25	-0.20	-0.15
רקפת	842.78	829.47	-6.56	-0.78
רשף	419.43	410.86	-0.18	-0.04
שבים	454.58	445.80	-1.25	-0.28
שחר	348.52	345.36	0.15	0.04
שקד	103.39	101.38	-0.04	-0.04
שירה	438.31	435.12	-2.85	-0.65
[illegible]	[illegible]	[illegible]	-0.81	-0.20
שנהב	668.12	658.89	-11.02	-1.64
שקמה	655.60	652.74	-18.55	-2.76
שפיר	188.59	184.91	3.90	2.15
תאנה	237.32	235.07	-2.56	-1.08
תדהר	484.55	482.14	-7.32	-1.50
תירוש	550.81	544.29	-0.15	-0.03
תמנה	102.25	101.46	-0.40	-0.39
תמר	251.95	247.10	-0.22	-0.09
תפוח	197.15	195.81	-0.54	-0.28
תרשיש	114.42	113.65	-0.27	-0.24
תשרי	531.98	527.75	-1.37	-0.26

שערי אגרות החוב

4.25% שגיא

סדרה	שער	שינוי ב־%
4101	405.3	+1.9
4102	162.6	+0.5
4103	156.2	+0.3
4104	151.5	+0.3
4301	151.5	+0.3
4502	143.7	+0.2
4503	142.8	+0.3
4304	140.7	+0.3
4105	126.9	-0.1
4106	123.7	-0.1
4107	120.1	--
4108	118	-0.1
4109	114.6	--
4110	113.3	--
4201	141.6	--
4204	135.8	+0.1
4205	135.5	+0.1
4206	130.4	--
4207	130.1	--
4208	128.5	+0.1
4209	125.8	+0.1
4210	122.6	+0.1
4211	118.9	+0.1
4212	116.4	-0.4
4213	113.7	-0.4

5% מלווה בריבית (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי
3601	45493	-309
3602	40099	-287
3603	37296	-277
3604	33732	-131
3605	30791	-124
3606	29008	-121
3607	26912	+12
3608	25465	+11
3609	24253	+10
3610	22366	+10
3611	21607	+10
3612	20979	+9
3613	19728	+28
3614	18939	+27
3615	17485	+25
3616	16018	+7
3617	15854	+15
3618	14148	+22
3619	13013	+16
3620	12586	+6
3621	11840	--
3622	10975	+5
3623	10299	--
3624	9704	+5
3625	8869	+12
3626	8255	+5
3627	7599	+15
3628	7016	+12
3629	6576	+12
3630	6210	+2
3631	5708	+2
3632	5556	+7
3633	5061	+7
3634	4552	+6
3635	4306	+6
3636	4154	+8
3637	3903	+8
3638	3640	+7
3639	3555	+6
3640	2743	+5
3641	2578	+5
3642	2129	-1
3643	1848	-1
3644	1650	+5
3645	1488	+2

4.25% גליל

סדרה	שער	שינוי
3701	1294	+1
3702	970.2	+4.3
3703	847.9	-12.8
3704	726.3	-11.1
3751	391.5	+6.1
3752	155.4	-2.9
3753	149.1	-2.9
3901	143.2	-3.5
3902	136.4	-3.4
3905	135.5	-3.4
3904	135.3	-3.4
3754	134.7	+0.1
3755	133.6	--
3756	129	--
3757	126.6	+0.1
3758	124.8	--
3759	124.5	+0.1
3760	122.8	--
3761	120.2	+0.1
3762	117.1	+0.1
3763	113.5	+0.1
3764	111.2	--
3765	108.6	+0.1
3766	107.2	--
3791	115.8	-0.7
3792	111.8	-0.7
3826	135.2	--
3827	136.7	+0.1
3828	131.9	--
3829	129.5	+0.1
3830	127.1	+0.1
3831	126.7	--
3832	125	--
3833	122.4	+0.1
3834	119.2	--

4%, 6%, 7% פיתוח (80% הצמדה)

סדרה	שער	שינוי
3521	175200	+300
3522	168200	+400
3523	158700	+200
3524	157800	+100
3525	154900	+100
3526	156500	--
3527	151750	--
3528	146950	+100
3529	147700	+100
3530	144200	+100
3531	142900	+100
3532	138750	+100
3533	138800	+100
3534	130850	+250
3535	131500	+50
3536	131250	+100
3537	130850	--
3538	123500	--
3539	124000	--
3540	125500	--
3541	119100	-500
3542	118400	-800
3543	115500	--
3544	114500	--
3545	110000	-500
3546	110500	--
3547	110518	--
3548	110900	--
3549	105200	--
3550	110501	--
3551	110100	--
3552	101500	--
3553	99600	+50
3554	100850	--
3555	101000	--
3556	95900	--
3557	96700	--
3558	96000	--
3559	92650	+150
3560	87900	--
3561	87150	--
3571	86000	-500
3572	88200	--
3573	87600	+200
3574	81151	+500
3575	79900	+200
3576	80600	-200
3579	75450	--
3577	80750	+250
3578	74100	--
3580	69000	--
3581	62500	--
3582	57750	--
3583	53700	+100
3584	52122	+22
3585	49518	+20
3586	46545	-644
3588	46541	-669
3589	42499	-612
3587	46106	-1140
3591	42062	-1082
3592	42025	-1084
3593	41969	-1086
3590	41929	+18
3595	40007	+18
3594	40244	+113

5% מלווה פיתוח (בריבית כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2001	170500	+400
2002	178600	+400
2003	163600	+400
2004	165050	+100
2005	154600	+500
2006	154300	--
2007	152400	--
2008	150350	--
2009	152000	--
2010	152700	--
2011	149350	+100
2012	148350	--
2013	149000	+87
2014	145500	-200
2015	145000	--
2016	146600	--
2017	142800	--
2018	142500	+100
2019	141500	--
2020	137100	--
2021	137900	+100
2022	130700	--
2023	129900	+100
2024	121600	--
2025	122000	+100
2026	122100	--
2027	116500	-100
2028	117400	--
2029	111100	--
2030	114900	--
2031	107700	--
2032	100900	--
2033	102600	--
2034	107000	--
2035	97500	--
2036	99600	+1500
2037	104566	+3040
2038	92900	--
2039	89200	--
2040	89500	--
2041	84900	--
2051	86100	--
2052	77800	--
2053	78000	+100
2055	72800	--
2054	81538	--
2056	71519	--
2057	71198	--
2059	65664	--
2058	66272	+1950
2060	69071	-2136
2061	46192	+18
2062	42286	+205
2063	39902	+16

צמודות זהב

סדרה	שער	שינוי
5 יוד	114.3	-2.7

רמון

סדרה	שער	שינוי
7006	197.3	+0.7
7007	185.8	-0.9
7008	174.6	-0.8
7009	169.9	+2.2
7010	160.8	+0.5
7011	152.1	+1.5
7012	146.7	+1.4
7013	158.6	+0.8
7014	120.6	+0.1
7015	103.6	+0.3
7016	102.9	+0.3
7017	102.1	+0.3
7018	101.9	+0.3
7019	102.3	+0.3
7020	102.1	+0.3
7021	101.2	+0.2
7201	99.5	+0.7

גלבוע

סדרה	שער	שינוי
6101	13553	+35
6102	8266	-60
6103	7416	+19
6104	6847	+18
6105	6494	-17
6106	6320	+16
6107	6075	+16
6108	4326	+11
6109	4111	+16
6110	4042	+15
6111	3367	-3
6112	3268	-4
6113	2253	+6
6151	874	-1.5
6152	857.9	-1.5
6153	724	-2.4
6154	711.4	-2.4
6155	461.2	+1.7
6156	376.3	+1
6157	277.4	-1.8
6158	262.4	-1.6
6159	225.9	+0.6
6160	211.5	-0.5
6161	204.2	-0.1
6162	182.3	-1
6163	173.1	+0.4
6164	166.7	+0.4
6165	156	+0.4
6166	146	-1
6167	142.4	-1
6168	140	-0.9
6169	133.2	+0.3
6170	126.6	+0.5
6171	89.7	+0.2
6172	88.3	+0.2
6801	94.7	--

100% מט"ח

סדרה	שער	שינוי
אל אום	1495	--
אלבים	220	--
אלתא	1177	-12
אלסנא	2420	+8
סקורפ	1103	-8
חוד 84	102.8	-2.1
חוד 85	391	--
הב הים	265.1	--
ים הים	181.6	+1
סור	157.4	--
כלל	457	--
[illegible]	179	--
[illegible]	237.2	--
[illegible]	260	--
[illegible]	139.2	-0.3
[illegible]	387	--
[illegible]	234	--

מוד/מט"ח

סדרה	שער	שינוי
ב.ל.ת.	151.4	--
דיס הב	153.6	--
סור	148.6	--
כלל	162	--
[illegible]	151.8	--
[illegible]	152.8	--
[illegible]	140.2	--
[illegible]	139.5	--
לאומי	143	+1.2

למוקד ציבורי
דרושים בתים פרטיים ובודדים בשכירות
בני 3־2 חדרים + טלפון
באזורים המפורטים כולל משבים בסביבה
א. קרית שמונה ד. אזור השרון
ב. מטולה ה. נהריה
ג. צפת כולל בירייה ו. ירושלים
הצעות נא להפנות לטלפונים: 03-205504, 03-203344
לא ישולמו דמי תיווך.

פרדסים ומטעים למכירה
כ־200 דונם, בבעלות פרטית
באזורים: אבן יהודה, קדימה תל מונד ופרדס חנה. מטעי פרי הדר אבוקדו ומנגו במצב טוב.
פרטים: עו"ד סמי סמואל ו/או אלון סמואל טל: 03-624611 מ־09.00־13.00

ברמון תכנון וייצור בע"מ

ניתנת בזה הודעה על

כנוס אסיפה כללית שלא מן המנין

ביום 26.2.88 בשעה 08.00 במשרדה הרשום של החברה לצורך קבלת החלטות מיוחדות כדלקמן:

1. לאחד את הון המניות הקיים בחברה. כך שכל 1000 מניות בנות 0.001 ש"ח ע.נ. תאוחדנה למניה אחת בת 1 ש"ח ע.נ. וכל 1000 מניות בנות 0.005 ש"ח ע.נ. תאוחדנה למניה אחת בת 5 ש"ח ע.נ.
2. להגדיל את הון המניות של החברה מ־480,000 ש"ח (ארבע מאות ושמונים אלף ש"ח) ל־3,480,000 ש"ח (שלושה מליון ארבע מאות ושמונים אלף ש"ח) על ידי יצירת 1,000,000 (מליון) מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א ו־400,000 (ארבע מאות אלף) מניות רגילות בנות 5 ש"ח ע.נ. כ"א.
3. המניות שתיווצרנה לפי סעיף 2 לעיל והמניות החדשות המהוות את הגדלת ההון הנ"ל תהיינה שוות זכויות — PARI PASSU — למניות הרגילות הקיימות בחברה, בהתאם לסוגן.

מ. אגוזי, מזכיר החברה

ראש עיריית ת"א, שלמה להט, ושר התחבורה, חיים קורפו, הנבו את מרכז ההדרכה העירוני לבטיחות בדרכים. בתמונה: להט וקורפו מתנסים בתחזיות. (צילום: מאיר כפיר / יפפא)

מתיחות ב"עבודה": מי מהשרים ישותף ב"פורום ההכרעות"

מאת אילן שחורי

מתיחות היתה אמש בצמרת מפלגת העבודה, לאחר שנודע על הקמת "פורום ההכרעות" המפלגתי. בו הושארו מחוץ לתמונה מספר משרי מפלגת העבודה. על הקמתו של הצוות החליטה עוד לפני כשלושה שבועות לשכת מפלגת העבודה, ואמש בשעה מאוחרת סיכמו שמעון פרס, ישראל קיסר, ומזכ"ל המפלגה עוזי ברעם את הרכבו האישי.

פורום ההכרעות ימנע 15 חברים. אך אמש הוסכם בין השלושה על שישה משתתפים בשלב זה. פרט לפרס, קיסר וברעם, ישתתפו יצחק רבין, רפי אדרי ומאשה לובלסקי. סוכם כי את שאר המקומות יתפשו בעלי התפקידים במטה הבחירות של מפלגת העבודה שהרכבו יושלם במהלך השבוע הבא. בכוונת פרס לצרף לצוות את סגן ראש הממשלה יצחק נבון והשר משה שחל. חיים בר לב, אריה נחמקין, גד יעקבי, יעקב צור. ואריק נחמקין ישארו בחוץ. יעקבי וצור הביעו שלשום בפורום "שרינר" של מפלגת העבודה התנגדות נחרצת להקמתו של הצוות, ופרס טען בישיבה כי בשלב זה פורום ההכרעות לא יוקם.

העיכוב שחל בהקמתו של פורום ההכרעות, גרמה בימים האחרונים למתחים חריפים בין ברעם לפרס. וברעם הבהיר לידיד מפלגת העבודה כי הוא רואה בהקמתו של הגוף החדש תנאי בלתי יעבור. וכי רוויה נוספת תביא להתפטרותו המיידית. פרס, ברעם וקיסר, נועדו אמש לשיחה בת 45 דקות שבסיומה הוחלט על הקמת הפורום. ברעם אמר אמש: "אין מנצחים ואין מפסידים. המפלגה זקוקה לצוות היגוי מצומצם שיעבוד ליד מטה הבחירות ויאפשר למפלגה לעבוד בתיאום בשנה כה מכרעת".

הכינרת עלתה השבוע ב־37 ס"מ חסרים לה 90 למיפלס המירבי

בעקבות העליה הדרמטית במיפלס הכינרת הופסקו השבוע לראשונה מזה שנים רבות שאיבות המים מהירמוך לכינרת ● ב־1987 נשאבו מהכינרת למוביל הארצי 400 מיליון מ"ק לעומת 220 מיליון ב־1986

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ"

עליית שיא בחורף זה נרשמה במיפלס הכנרת בשבוע החולף — 37 ס"מ. אתמול בבוקר נרשם בכנרת מיפלס של מינוס 209.80 מ' מתחת לפני הים. בסך הכל מסתכמת עד כה עליית המיפלס בחורף זה ב־1.16 מ'. למיפלס העליון המותר של הכנרת — מינוס 208.90 מ' מתחת לפני הים — חסרים עתה 90 ס"מ בלבד. בעקבות העליה הדרמטית במיפלס, הופסקו השבוע, לראשונה מזה שנים רבות, שאיבות המים מהירמוך אל הכנרת.

בעקבות הקצב המוגבר של התמלאות הכנרת ותחזית בידון שהוכנה על ידי חברת מקורות, שיגרה מינהלת הכנרת התרעה לכל הסוכנים ובעלי המתקנים סביב חופי הכנרת. שייערכו לאפשרות שהכנרת אכן תגיע השנה אל המיפלס העליון. על פי תחזית חברת מקורות, יש התנברות גבוהה מאד לכך שהכנרת תגיע השנה למיפלס המקסימלי ויהיה צורך להגליש עודפי מים מסרימים אל הירדן הדרומי וים המלח. תחזית זו בנויה על מודל סטטיסטי.

במשך כל שנת 1987 נשאבו מהכנרת אל המוביל הארצי יותר מ־400 מיליון מ"ק מים, לעומת 220 מיליון מ"ק מים בלבד ב־1986. השאיבה המוגברת בשנה החולפת התאפשרה בזכותו של החורף המבורך של 1986־7.

המתנחלים מסיירים בין חברון לירושלים:

"להחדיר בלב כל נוסע יהודי הרגשה שהכביש — חלק מהישוב"

האלוף מצנע: "אם מטרת כלי הרכב האלה רק להפגין תחושת ביטחון, ולא לעשות שום דבר, אין לי הערות על כך"

(ע). מכוניות של תושבי קריית ארבע וחברון החלו אתמול לסייר בכביש בין קרית ארבע לירושלים, עקב החלטה שהתקבלה שלשום באסיפת תושבים בקריית ארבע על נוכחות קבע שלהם בכלי־רכב בכביש זה.

דובר התושבים מסר, כי ייעשה מאמץ להחדיר בלב כל נוסע יהודי בקטע הזה את ההרגשה שהכביש הוא חלק מהיישוב שלו. הוחלט, כי חלק בלתי ניפרד מהמשימה יהיה יצירת קשר עם יהודות צה"ל בשטח, תוך הגשת משקה חם וכיבוד.

בקריית ארבע מניחים שעוד ישובים ינהגו כך בקטעים שלהם, ובכך יוקל על הנוסעים בדרכים, מבחינת הרגשתם.

הדובר הוסיף כי "המבצע מתבסס על אמון מלא והערכה רבה לכוחות צה"ל ולמפקדיו. אשר מי כתושבים ביו"ש עדים למאמצים הבלתי־דגי־לים המוקפעים בשטח בהצלחה ניכרת".

"במידה שמכוניות המעורבות בנוכחות הזאת ייתקלו בהתקפה מצד גורמים עויינים, באבנים או בבקבוקי תבערה, התגובה תהיה במסגרת ההגנה העצמית, כפי שהיא קבועה בחוק. המגמה היא לנפץ את האגדה שישראלים אינם מסוגלים להתמודד עם המצב בדרכים", אמר הדובר.

"תושבי קרית ארבע־חברון יד־עים מנסיונם היומיומי, שחלק גדול מן האוכלוסיה הערבית אינו משתתף בפיגועים, ועל כן אין זה מן האינטרס שלנו להכניס אותם למע־גל המהומות על ידי פגיעה בחפים מפשע. על פי קווים אלה תודרכו המשתתפים בנוכחות בכבישים", סיכם הדובר.

מצנע על "הסיירות האזרחיות"

אלוף פיקוד המרכז, עמרם מצנע, הגיב אמש על הפעלת "הסיירות האזרחיות" של תושבי קרית ארבע־חברון: "אנחנו אחראים על הבטחון בצירים ובישובים. אנחנו עושים את זה בהצלחה, והתושבים צריכים לסמוך עלינו. אם מטרתם של כלי הרכב האלה רק להפגין תחושת ביטחון,ולא לעשות שום דבר, אין לי הערות על כך".

בתוכנית "מבט" בטלוויזיה נשאל מצנע אם יש הצדקה לתחושת חוסר הבטחון של התושבים. הוא אמר: "אנחנו נמצאים כבר כמעט חודשיים בתוך הסערה. נדמה לי שלמעט הימים האחרונים, שהיו באמת קצת יותר קשים, נתנו בטחון, והיתה תחושת בטחון".

"הימים האחרונים", המשיך האלוף, "היו קשים קצת מהרגיל מאחר שאולי בטעות שלנו, היתרנו את פתיחות כ־1200 בתי הספר ברחבי יו"ש, שתלמידיהם התפרעו על הצירים. כשהחלטנו לסגור מחדש את בתי הספר, החזרנו לעצמנו את השליטה הכמעט מלאה של הצי־רים".

להלן אמר, כי התושבים היהודיים ביו"ש מתנהגים בבגרות ובאחריות מאז פרוץ המהומות. יש מקרים בודדים מאד, שכמה תושבים ניסו לקחת את הדין לידיהם.

"הבעייה העיקרית היא זריקת אבנים ובקבוקי תבערה של ערבים על כלי רכב ישראלים בכבישים, חלק גדול מאד מהדיווחים שהיו ביומיים האחרונים בתקשורת הסתר בבו סביב שמועות ולא סביב מעשים. היה מקרה אחד בלבד בעינבתא, שהגיעו תושבים ישר־אליים בערב לעשות מעין פעולת תגמול. עצרנו אותם בתחילת המע־שה", אמר האלוף.

"כל יתר המקרים הם כנראה שמועות, וישנם גורמים שמעוניינים להסית באמצעותן ולהוציא את התושבים הערביים לרחוב", הוסיף.

אלוף מצנע נראה בסרט של הטלוויזיה צועד בראש הכוח שפיזר מיידי אבנים בעיירה חלחול. כשנשאל בהקשר לשאלה אמר כי גם בעניין זה קיים הכלל "אחרי" לגבי מפקדי צה"ל.

גורל מועמד "העבודה" לעיריית חיפה

מאת ירח טל

מועצת מחוז חיפה של מפלגת העבודה בחרה אמש פה אחד באריה גוראל למועמד המפלגה בבחירות לראשות עיריית חיפה.

אם ייבחר גוראל — זו תהיה הקדנציה השלישית שלו.

יוחזר רשיון נהיגה שנשלל מרוכב אופניים "שלא בצדק"

שופט תעבודה בת"א קבע כי ראש ענף התנועה במשטרת מחוז ת"א פעל מתוך שיקול דעת מוטעה כאשר שלל רישיון נהיגה באופן מינהלי מהרוכב שהיה מעורב בתאונה בזמן רכיבה

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

ראש ענף התנועה במשטרת מחוז תל אביב, סנ"צ יששכר מורג, פעל מתוך שיקול דעת לא נכון, ושלא בצדק, כאשר שלל, באופן מינהלי, מרוכב אופניים שהיה מעורב בתאונת דרכים את רשיון הנהיגה שלו במכונית.

כך משתמע מהחלטה שקיבל אתמול שופט התעבודה בתל אביב, צבי נוסבלט. השופט הורה למשטרה להחזיר לאלתר לרוכב האופניים את רשיונו, לאחר ששלושה שבועות היה מנוע מלנהוג ברכבו.

סיפורו של רוכב האופנים י.פ. פורסם ב"הארץ" בשבוע שעבר. לפני כשלושה שבועות, בשעת ערב, רכב על אופניו ברחוב הירקון בתל אביב. מכונית שנסעה מאחוריו הפילה אותו. י.פ. טילפן למשטרה לדווח על התאונה. למקום הגיעו סנ"צ מורג ובוחן תנועה. לאחר בדיקה קצרה ושיטחית, הורה מורג לתפוס את רשיון הנהיגה של י.פ. האיש זומן למחרת ללשכת התנועה בתל אביב, ושם הודיעו לו כי הוחלט לשלול ממנו באופן מינהלי את הרשיון ל־60 יום.

פרקליטו, עו"ד עמיקם לוינה, הגיש בקשה לבית המשפט לתעבודה לבטל את ההחלטה. הפרקליט טען כי אף שאופנים נכללים בהגדרה של רכב, אין מקום לפסול אדם מלנהוג בזה, שהרי אין צורך ברשיון לנהוג באופניים. נציג המשטרה טען כי המשך נהיגתו של המבקש מסכנת את בטחון הציבור, וזה מתברר מנסיבות התאונה שבה היה מעורב.

בהחלטתו קבע השופט נר סנבלט: "לא השתכנעתי שיש לראות את המבקש כמסכן את בטחון הציבור, אפילו אם רכב בצורה לא נכונה על אופניו. או אפילו גרם לתאונה. אמנם יש לו כמה הרשעות קודמות, אך לא שוכנעתי שרישיונו נשלל בצדק. אין להקיש מצורת הרכיבה על אופנים לצורת נהיגה ברכב מנועי".

בתגובה אמרה אמש דוברת משטרת תל אביב: ההחלטה מקובלת על המשטרה, גלמד ממנה תנסיק את המסקנות הנדרשות לגבי העתיד.

האוטונומיה עלולה להיות "הצהרת בלפור" של הערבים לקראת הקמת מדינה פלשתינאית

— הכריז שרון בכנס של חרות אמש בת"א ● מציע שישראל תשמור באוטונומיה על "שליטה מוחלטת" בענייני בטחון פנים ובטחון חוץ ותפקח "בדרך מסויימת" גם על שאר הנושאים

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

השר אריאל שרון אמר אמש בכינוס של חברי מרכז חרות בתל־אביב, כי האוטונומיה עשויה להיות תוכנית שישראל תוכל לחיות איתה. אך גם עלולה להיות "הצהרת בל־פור" של הערבים לקראת הקמתה של מדינה פלשתינאית. הדבר תלוי, לדעת שרון, בדרך שתפרש מדינת ישראל את תוכנית האוטונומיה.

לדברי שרון, תוכנית האוטונומיה חייבת להיות כזאת שלישראל תהיה שליטה מוחלטת על ענייני בטחון החוץ ובטחון־הפנים בשטחים, ותפקח בדרך מסויימת גם על שאר הנושאים שבהם יינתן הניהול העצמי לתושבים.

"שום שוטר ירדני, חייל, ואפילו פקיד, לא יהיה בשטחים". כל שטחי יהודה, שומרון וחבל עזה חייבים להיות בשליטתה ובפיקוחה המוחלט של ישראל", אמר שרון. הוא גורס כי האוטונומיה תהיה תוכנית מעבר, תוך דיון עם שרי מפלגת העבודה, ולהעביר את התוכנית לאמריקאים, כדי שיהיה ברור להם על מה תהיה ישראל מוכנה להתפשר.

אריאל שרון

"אין גבול, ולא יהיה יותר גבול, בין ישראל לבין יו"ש וחבל עזה" — אמר שרון. הוא תקף את אנשי מפלגת העבודה והשמאל המבקשים להחזיר שטחים, ושאל כיצד תיראה ישראל בעולם אם לאחר הנסיגה יי־מסכו הפצצות הקטיושות, וצה"ל יצטרך להשיב. אש אל הישובים המאוכלסים בשטחים. לדעת שרון, עשוי להגיע גם היום שיהיה אפשר להתיישב בגלעד ובעבר הירדן המזרחי. "יש לנו זכות מלאה גם לחבל ארץ זה", אמר שרון.

שרון אמר דברים קשים נגד קבוצת הסופרים והמורים, וכהם תוזה אלברשטיין ויורם קניוק. שהו־דיעו כי יתמכו באהדה לספינת המגורשים של אש"ף. שרון טען כי לא יעלה על הדעת מצב שאנשי רוח בישראל יתמכו ברוצחים.

והבהיר הסופי תהיה המדינה הפלש־תינית אך ורק בעבר הירדן המזרחי. שרון אמר כי שרי הליכוד חייבים לגבש בימים אלה את עמדתה הסר פית של ישראל בנושא האוטונומיה.

לוס אנג'לס טיימס: רפפורט תרם כספים למפלגת העבודה

איש הנפט השוויצרי קשור בפרשת צינור הנפט העיראקי

מאת בני לנדאו
סופר "הארץ" בקליפורניה

לוס אנג'לס (מיוחד ל"הארץ"). "עשר המילים" הנמצאות עתה במוקד החקירה המתנהלת נגד התובע הכללי של ארה"ב, אדווין מיז, מתיחסות במישרין לאפשרות של תשלום כספי או תרומה כספית למפלגת העבודה על ידי איש הנפט השוויצרי ברוס רפפורט. כך כתב אתמול הלוס אנג'לס טיימס המצטט מקורות המקורבים לחקירה.

בזכר, רן המזכר שנכתב על ידי ידידו של מיז, רוברט וולאך, בהצעה לבנות צינור נפט. מעירק לעקבה בעלות של מליארד דולאר. עורך דינו של מיז, נתן לוין, טען כי אין במזכר כל עברה על החוק. לדברי הטיימס מבוססת עמדה זו, בחלקה, על כך שרפפורט הוא אזרח שוויצרי החוק — האוסר על אזרחי ארה"ב לשחד פקידים בממשלות זרות — אינו חל עליו.

לדברי העיתון אין לדעת אם התשלומים עליהם דובר כבר בוצעו או היו בגדר הצעה בלבד. להוציא את שאלת אזרחותו של רפפורט, טען לוין, החוק עוסק בשיחוד, הד־זים ואישורים מסחריים ולא בשאלות של מדיניות חוץ. הוא טען כי הכוונה ישראלית שלא לפגוע בצינור הנפט אינה מסוג הפעולות אותן אוסר החוק למנוע. הוא גם אמר כי החוק הישראלי מתיר לב־ת־נים זרים לתרום למפלגות ישראליות.

בתגובה אמר עורך דין האשינג־טוני לכתבי העיתון כי "מרבית מעשי השוחד (האסורים על פי החוק האמריקאי) אינם מהווים הפרה של חוקים זרים".

דליקה פרצה ברמת חובב

מאת איתן רבין

דליקה פרצה אתמול בצהרים באתר לחומרים רעילים ברמת חובב. למקום הגיעו כוחות משטרה וכ־כבאים מכבי אש ממחוז הדרום. לאחר מאמצים הצליחו לכבות את השריפה ולא נמסר על נפגעים.

דובר מרחב הנגב מסר כי בתחילה חשבו לפנות חלק מהאנשים באיזור אך הסתבר כי לא היה צורך בכך. עשן רעיל זרם לכיוון הדרום אך נמסר כי אין נשקפת ממנו סכנה. נבדקות סיבות הדליקה.

עורך את העמוד: יצחק לאור

זכו בפיס

1

בהגרלת רב־פיס של מפעל הפיס מס. 05/88 שהתקיימה ביום 4/02/88

זכו הכרטיסים הבאים: ב"וילה + חלול" זכה המספר 741746

בסך ". 10,000.00 ש"ח זכו המספרים: 075599, 339857, 535026, 700450, 763155, 807163, 825536, 884370

בסך ". 1,000.00 ש"ח זכו המספרים: 007257, 008035, 027901, 033320, 044587, 061769, 061972, 093850, 100636, 107758, 135698, 143170, 149859, 159568, 165329, 189265, 189591, 212223, 214982, 229433, 240672, 243764, 252700, 256575, 286948, 291722, 305451, 337674, 407400, 414785, 423968, 438047, 462385, 467783, 531690, 543220, 546909, 561574, 575349, 582357, 588731, 610755, 627596, 648376, 650276, 657929, 724808, 731612, 732140, 743450, 746482, 759037, 784668, 790440, 800076, 819599, 823286, 825826, 834541, 841377, 843747, 846799, 870290, 892587

בסך ". 200.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 0306, 1499, 3722, 4201

בסך ". 100.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 148, 508

בסך ". 25.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 031, 775, 813, 853

כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה 3, 5, 8, זכו בסך של 2.50 ש"ח.

ORS שרותי כח אדם

החברה המובילה בתחום התעסוקה

10,000 עובדים.

אלפי עובדי או.אר.אס. משולבים בכל מגזרי המשק ★ בענפי התעשיה היצרנית - כרסמים, רתכים, מסגרים, טכנאים, מבנאים, המדסאים וכדי ★ בשרותים - מזכירות, פקידות, מנהלי חשבונות, אחיות מעשיות ומוסמכות וכח עזר לבתי"ח ★ בתחומי תעסוקה לבכירים בענפי המחשבים, ההנדסה, הטכנולוגיה והפיננסים ★ בתחום התעסוקה הבטחונית - בפרוייקטים בעלי סיווג בטחוני גבוה.

7 שנות פעילות, 11 נציגויות בעולם, 8 סניפים בארץ.

או.אר.אס. מציינת 7 שנות פעילות בארץ ובעולם בהן תרמה רבות בכל תחומי התעשיה־הבטחונית, היצרנית ובתעשיות עתירות המדע. או.אר.אס. מספקת כח־אדם מיומן ומהימן לאחר שעבר מבדקי מיון והתאמה וכמו כן כ"א בהתמחויות ובמקצועות מיוחדים, אפילו אם יש להביאם מחו"ל.

לאו.אר.אס. 11 נציגויות בעולם ושמונה סניפים ברחבי ישראל - לשרותך.

פריון ותפוקה גבוהים.

או.אר.אס. מתייחדת בתפישה ארגונית שבמרכזה עומד "הגורם האנושי" - עובד או.אר.אס. הינו עובד זמני עבורך אך עובד קבוע שלנו, הנהנה מהטבות ומתנאים סוציאליים מלאים: שי לחג, דמי חופשה, הבראה, מחלה, גמל, בטוח־חיים, דמי מילואים ועוד. יחסי העובד־מעביד התקינים שלנו עם עובדינו, מבטיחים שתהנה מעובד מרוצה המפיק יותר פריון.

על כן, כשאתה צריך עובדים, צלצל ותענה מיידית ולשביעות רצונך.

ORS
או.אר.אס/ככר אתרים 450/תל אביב 63573
טל: 285261, 03־202460/טלקס: 361379
פקסימיליה: 03־202598

הרעיון והשיטה: כח אדם זמני כפיתרון קבוע.

صكذا عن الأصل

صورة عن الأصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

היום בסיציליה בבית העליון: ישראל — איטליה

בלום פותח מול קאנצ'לוטי

במשחק השני מנסדורף נגד קאנה • גליקשטיין מתאמן עם פרקיס למשחק הזוגות שיהיה מחר

גביע דייויס

מאת יחיאל ארזי
שליח "הארץ" בסיציליה

פאלרמו, (מיוחד ל"ספורט הארץ"). כל התחזיות המוקדמות, הסיכויים התיאורטיים וההשוואות המקצועיות הסתיימו אתמול בצהריים, כאשר נשלפו הפתקים ונקבעו היריבים הראשונים בעימות הישראלי־איטלקי בגביע דייויס. מהבוקר (11.00 שעון ישראל) ניתנת רשות הדיבור לטניסאים, למחבטים ולכדורים הצהובים מתוצרת "פן" (גם הם איטיים מאוד) — סידרה ארוכה של מאבקים מתישים, שכל אחד מהם עלול להימשך חמש מערכות ושעות רבות, במשך שלושת ימי סוף השבוע שכל רגע ממנו הוא בגדר נעלם גדול. יהיה זה משחקה הד52 של ישראל בגביע דייויס מאז 1949 כשבמאזנה 33 הפסדים ורק 18 נצחונות.

הגורל העיוור הטיל על גלעד בלום בן הד21, זו הפעם הראשונה כשחקן יחידים בכיר, לפתוח את ההתמודדות מול פרנצ'סקו קאנצ'לוטי בן הד25, הוותיק והד מנוסה בין האיטלקים. ולדעת רבים גם היעיל יותר על משטח החימר ספוג המים של איצטדיון הטניס של פאלרמו. כאשר יסתיים המאבק הפותח יתייצבו זה מול זה שני המחבטים הראשונים של ישראל ואיטליה, עמוס מנסדורף ופאולו קאנה.

פראנצ'סקו קאנצ'לוטי

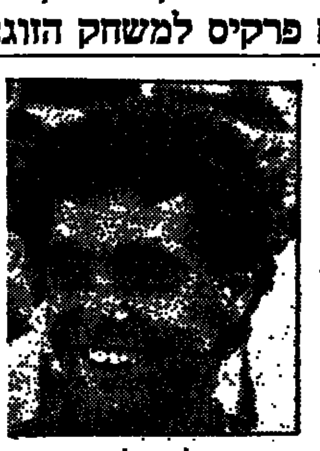
גלעד בלום

בארמון "נישמי" העתיק והמפואר, שנבנה במאה הד16 ושמשמש כבסיס ציד לנסיכי סיציליה — מנסים הכל להשיב על השאלה. טכס ההגרלה, אגב, התנהל תוך באלאגן איטלקי חביב ואופייני, כשחברי הנבחרת האיטלקית יושבים מצידו האחד של השולחן הארוך, מגוהצים ומעונבים, ואילו הישראלים מן העבר השני עטויים מדי ספורט תכולים — חוץ מעמוס מנסדורף, שלבש משום מה בטלרדים כהה ומכנסיים לא תואמים.

באלאגן חביב

פתיחה ישראלית גרועה, חלילה, עלולה להסל את כל התקוות ולהכביד מאוד ביומיים הבאים. מחר אמורים שלמה גליקשטיין ושחר פרקיס לשחק בזוגות (הרכב זה עדיין עשוי להשתנות) ואילו בלום יפתח נגד קאנה ביום א' בבוקר ומנסדורף יסיים נגד קאנצ'לוטי. נציגי איטליה במשחק הזוגות יהיו פאולו קאנה ודיינו נארגיסו בן הד18, בהופעת בכורה בגביע דייויס. נארגיסו זכה בקיץ האחרון באליפות ווימבלדון לנוער.

האם טובה ההגרלה הזו לישראל? מאז נפל כאן הפור אתמול בצהריים,

שלמה ושחר כצמד

גלעד היה נרגש אחרי ההגרלה. "ההופעה במדי ישראל מטילה עלי אחריות ואני רואה בה כבוד וזכות גדולה. למרות שאני מדורג 120 בעולם וקאנצ'לוטי 75 אינני חושש", אמר בלום שבחודש הבא ימלאו לו 21 שנה. קאנצ'לוטי הביע שביעות רצון מן ההגרלה תוך ביטחון שינצח. "אם נוביל ביום הראשון 2—0 יהיה הכל גמור" אמר. לאמיתו של דבר, בתוצאות מיפגש זה תלוייה במידה רבה ההכרעה הסופית. הקפטן שלנו יוסף שטבהולץ מוסיף להיות נאמן להגותו שלו, כי לא סדר המשחקים הוא שיקבע את גורל ההתמודדות. "כדי לנצח בסיום צריך לצבור 3 נקודות ולא חשוב כיצד. אם יחולל גלעד הפתעה נעימה וינצח ראשון — יהיה טוב. אם יפסיד גלעד — יוכל עמוס לתקן ולהשוות ביום הראשון. על סמך התוצאה בתום שני משחקי היחידים נחליט מי ייצג את ישראל בזוגות, ואם אכן יהיו אלה גליקשטיין ופרקיס. הכנסים (שאגב התאמנו אתמול אחר הצהריים כצמד)".

מבחינה מסויימת אולי טוב שמנסדורף יופיע במשחק היחידים האחרון ביום א' נגד קאנצ'לוטי עליו גבר בסוף 1987 באליפות דרום־אפריקה. בינתיים נשאר עמוס מתוח ומסוגר, מתכונן להתמודדות בדרכו המיוחדת, ולא היה מוכן להתייחס, כדרכו, "אפילו בחצי מילה" להגרלה ולסיכויים, בתשובה לשאלת אחד העיתונאים הישראלים.

קלאודיו פנאטה, הקפטן האיטלקי אמר: "לנו יש סיכויים טובים יותר לנצח ולהעפיל לסיבוב השני בעיקר משום שהמישחקים יהיו על משטח חימר. יחד עם זאת צפוי מאבק קשה. התוצאה הסופית תלויה בגורל המישחק הראשון של קאנה נגד מנסדורף".

עמוס הקלף החזק

פרשנים איטלקים סבורים, כי מנסדורף יתקשה מאוד למצות את יכולתו ולנצל את מיגוון חבטותיו, במגרש החימר הלח והאיטי, ובאווירה הקנאית לעיני 4,000 צופים — מול פאולו קאנה בן הד23 שהשיג כאן נצחונות על יריבים טובים ממנו. אבל אצל עמוס לעולם אין לדעת. הוא הקלף החזק שלנו. מדורג 21 בעולם (קאנה מדורג 60) והרבה מאוד תלוי "על איזה צד" הוא יתעורר הבוקר וכיצד יתפקד אחרי המתח בו יהיה שרוי באופן טבעי בעת משחקו של בלום. כלום יהיה עמוס קר רוח, יעיל ואחראי במידה מספקת, כמו שהיה שנים רבות שלמה גליקשטיין, אם וכאשר יוטל עליו עיקר הנטל וכאשר גורל הנבחרת כולה יופקד בידיו? נותר רק לקוות שכך אמנם יקרה אבל אסור לשלול להחליט את כל האפשרויות האחרות ואת ההתפתחויות הבלתי צפויות.

היו לנו בשנים האחרונות כמה הפתעות נעימות בגביע דייויס, אם להזכיר רק את הנצחונות על צ'כוסלובקיה ועל שוויץ. היו לנו לעומת זאת גם רגעים פחות נעימים, כמו נגד הודו ביולי אשתקד בנירדלהי. בסוף השבוע, בבית העליון מול איטליה בפאלרמו, האצילות מחייבת להמשיך בתנופה. אבל הנפשות הפועלות מאחורי האצילות הם בני תמותה שלא תמיד יש להם שליטה על הנעשה מבחינה ספורטיבית מקצועית.

המשקיף מווימבלדון

בינתיים נערכים גם משטרת פלרמו והחוזות הביטחון המקומיים לכל "ניסיון" של הפגנה פרו־פלסטינאית. רשמית אין חוששים שהדבר יתפתח למשהו חריג, אבל העירנות בשיאה והמתח עשוי רק להועיל. לכל מקום אליו מגיעים הישראלים נלווים אליהם שוטרים חמושים במדים ובלבוש אזרחי.

מפלגת השמאל האיטלקית "דמוקרטיה פרולטארית" הודיעה כי תקיים מחר הפגנה אנטי־ישראלית בקירבת המיגרשים. משטרת פאלרמו מסרה כי צפוייה השתתפותם של מאות סטודנטים בהפגנה שבאה למחות על מדיניות האלימות הישראלית בשטחים.

צוות השופטים יהיה בריטי, ברשותו של המשקיף פיטר וובסטר, האחראי על שופטי ווימבלדון. מבחינה זו, לפחות מותר לנו להיות שקטים ורגועים.

הודו מארחת את יוגוסלוויה

ניו דלהי (שרות "ספורט הארץ"). לא רק בפאלרמו יהיו בסוף השבוע משחקים בגביע דייויס. בנוסף להתמודדות בין איטליה לישראל יהיו עוד שבעה משחקים בסיבוב הראשון לשנת 1988 של בית העליון.

המישחק המעניין ביותר מבחינה ישראלית יהיה זה שיפגיש בניו דלהי את הודו עם יוגוסלוויה. המנצחת במפגש זה תתמודד בסיבוב השני שיהיה בין ה־8 ל־10 באפריל, עם המנצחת במישחק איטליה — ישראל. הודו, שהפסידה בשנה שעברה לשוודיה במשחק הגמר היתה זו שניצחה את ישאל בשלב רבע הגמר.

שוודיה, מחזיקת הגביע, תארח את ניו זילנד ללא כוכביה מאטס וילאנדר וג'ואקים נייסטרום. אולם הקפטן האנס אולסון משוכנע שגם בלעדיהם לא תתקשה שוודיה להעפיל לסיבוב השני. * יתר המישחקים: צ'כיה — פרגוואי, מכסיקו — אוסטרליה, שווייץ — צרפת, מערב גרמניה — ברזיל, דנמארק — ספרד. שמונה הנבחרות שיפסידו ייאלצו לשחק מול מנצחות הבתים האיזוריים בשלב הבא על הזכות להיכלל גם ב־1989 בבית העליון.

חוק התכנון והבניה
תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי מובים
הודעה בדבר הפקדת שינוי
תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה מובים הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 11 לתכנית מפורטת 105/03/8 — שכונת חב"ד. ביחד עם התשריט המצורף אליו.
עיקרי הוראת השינוי: פרוט גדלי המגרשים ויעודם. קביעת מגבלות בניה, לפי תכנית מתאר 26/102/02/8 מתחם ג'.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
שטח התכנית: 7.754 דונם.
גוש: 311,2414,2409.
חלקה: 48(חלק), 29 (חלק), 145, 146, 147, 157, 164(חלק), 178(חלק), 189, 194 שכונת חב"ד מתחם ג' קרית־מלאכי.
כל המעונין בשינוי רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעונין בקרקע, בבנין ובכל עיין תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע ע"י שינוי התכנית וכן זכאי לפי 100 לחוק רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה. התנגדות תוגש בכתב בפרוט והצמקת בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום דיהי
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה
מחוז הדרום

רק בדקה ה־120 ניצלה אוורטון מהדחה בגביע

סטיוון הישווה ל־2—2 בהארכה מול מידלסבורו

גביע אנגלי

לונדון (איפית). שער משווה של טרוור סטיוון בדקה ה־120 הציל את אוורטון, אלופת אנגליה מהדחה מהגביע האנגלי. שערו של סטיוון הישווה את התוצאה ל־2—2 במישחק החוזר של אוורטון מול מידלסבורו, שלשום, בסיבוב הרביעי בגביע.

לעיני 28 אלף צופים, קול שיא במידלסבורו בשבע השנים האחרונות, הוליכה אוורטון משער של בלמה דייב ווטסון בדקה הד66. אבל קבוצת הליגה השניה, שמחסה בשבת תיקו 1—1 בגודיסון פארק, הצליחה להשוות שתי דקות לאחר תום הזמן החוקי מרגלי הקפטן טוני מוברי. תשע דקות מפתיחת ההארכה העלה הצעיר אלן קרנהאן את מידלסבורו ליתרון מפתיע אבל כאמור הצליחה אוורטון להשוות. היא זכתה בהגרלה ותארח את המישחק השלישי ביום רביעי הקרוב. אם תנצח תתמודד בשמינית הגמר מול יריבתה העירונית המושבעת ליוורפול.

במישחק חוזר נוסף ניצחה מנצ'סטר סיטי את בלקפול 2—1. בשמינית הגמר תארח הסיטי את פלימות'.

נבחרת ישראל יוצאת היום לאליפות העולם דרגה ג'

כדוריד

נבחרת ישראל בכדוריד תצא הבוקר לפורטוגל שם תשתתף באליפות העולם דרגה ג'. ישראל שובצה בבית א' עם לוכסמבורג, איטליה ופורטוגל. בבית השני שובצו טורקיה, הולנד, אוסטריה, אנגליה ובלגיה. שתי הראשונות מכל בית יעלו לבית הגמר שיתנהל בשיטת ליגה בת סיבוב אחד. שתי הראשונות בבית הגמר יעלו לאליפות דרגה ב' שתהיה בשנה הבאה בצרפת. המשחק הראשון של ישראל יהיה מחרתיים מול לוכסמבורג. ביום ב', תתמודד עם פורטוגל וביום ה' עם איטליה.

אמש קיימו השחקנים אימון מסכם באולם העירוני בנס־ציונה. מאמן הנבחרת איגור ביאליק אמר, "אנחנו יוצאים למערכה לאחר הכנות שנמשכו שנתיים. אני מקווה שנצליח לחזור לדרג ב'.

האליפות תחל כבר מחר. בבית א' יתמודדו איטליה ולוכסמבורג. בבית ב' יהיו שני מישחקים: טורקיה — הולנד, בלגיה — בריטניה.

יוסף חכם

מכבי נתניה: נתפרק ולא נופיע מול גליל־עליון

כדורסל

מאת שאול לילוב
כתבי "ספורט הארץ"

השבתת פעילות, אי הופעה למישחק הליגה נגד הפועל גליל־עליון ופיזור כל 14 הקבוצות במחלקה — זה האולטימטום שמציב זאב גרוס, יו"ר מחלקת הכדורסל של האלופה בטבלה, מכבי נתניה, אם לא יוזרמו מיד כספים להמשך הפעולה השוטף של הקבוצה.

נדחתה בחירת מאמן לנבחרת

איגוד הכדורסל החליט לדחות את בחירת המאמן הלאומי לאמצע החודש הבא. ההחלטה התקבלה בעיקבות בקשת האלופה מכבי תל־אביב.

מאמני ישראל ואוסטרליה, חודש לפני העימות במלבורן, כבר בלחץ

מיהיץ' מחזיר לנבחרת את השוער גינצבורג

דריקס ושמעונוב לסגל המישנה

ישראל

מאת משה הר־געש
סופר "ספורט הארץ"

ההפסד הצורב 2—0 לרומניה במישחק הרעים הבינ־ארצי שהיה שלשום בחיפה, גרם למאמן הנבחרת מילינקו מיהיץ' לבצע שינוי בולט בסגל הלאומי. הוא החזיר לנבחרת את השוער בוני גינצבורג, שעבר בתחילת העונה ממכבי תל־אביב למכבי חיפה. בוני היה לשוער הראשון של הנבחרת בתחילת העונה, בעיקבות האסון שאירע בקיץ לשוער אבי רן ז"ל, שניספה בתאונה ימית בכנרת.

אחרי התיקו עם מלטה 1—1 בחיפה (2.12.87) שוחרר גינצבורג מהסגל, ובפרק זמן קצר זומנו לסגל שלושה שוערים חדשים: עופר פביאן, אבי הדד ואדיר שמיר. פביאן קיבל את ההזדמנות הראשונה במשחק עם שוייץ שניצחה ברמת־גן 2—0 (16.12.87). הדד נוסה במישחק עם בלגיה שניצחה 3—2 (19.1.88) וצרפת (1—1) לפני 9 ימים. הוא נפגע במהלך המישחק והוחלף ע"י עופר פביאן שנכלל בהרכב הפותח נגד רומניה.

מיהיץ' לא שיחרר בינתיים שוער כלשהו, ולאימונים בשבוע הבא זומנו כל ארבעת השוערים. שניים מהם יועברו לסגל המישנה שיתמודד עם פולין ביום ב' הקרוב בכפר־סבא. לפי התוכנית יכחן במישחק זה השוער אדיר שמיר, שלא זכה עד כה להזדמנות להוכיח את עצמו.

סגל המישנה יתכנס ביום ב' והוא מונה 16 שחקנים, מלבד השוערים. הבולטים ברשימה הם הבלם מנשה שמעונוב והחלוץ אלי דריקס, שניהם ממכבי תל־אביב שהיו שחקני הרכב בנבחרת הלאומית, אך איבדו את מקומם בגלל פציעה. עוד ברשימה כמה שחקנים הנכללים בקביעות בסגל הלאומי או שהיו בו תקופות קצרות: אפרים דווידי, ליאור רוזנטל, ניר לוין, יעקב סגל, יעקב שוורץ, יגאל מנחם, רוב האחרים נמנים דרך קבע בסגל העתודה: דוד גורדנה, יעקב הלל, מאיר קדוש, מאיר צרפתי, שמעון מנחם, רן רבינוביץ', רוני לוי, שלומי עמר.

הנבחרת הלאומית תחל מחרתיים את ההכנות למישחק הבינ־ארצי עם פולין — ביום ד' הקרוב — שיהיה המבחן האחרון לפני היציאה לאוקיאניה. מלבד השוערים זימן מיהיץ' לאימון אחר הצהרים 14 שחקנים, כולם נכללו בסגל שהתמודד עם רומניה: אבי כהן (ירס), יגאל הלל, ניר אלון, ירון פרסלני, ניר קלינגר, אבינעם עובדיה, אלי כהן, משה סיני, דניאל ברייילובסקי, אורי מלמיליאן, מוטי איוניר, שלום תקוה, רוני רוזנטל, משה אייזנברג.

שוערי הנבחרת מגיבים על החזרתו של גינצבורג

מאת משה הר־געש,

"ספורט הארץ", ערך אמש מישאל חטוף בין שוערי הסגל הלאומי על שובו של בוני גינצבורג לסגל הלאומי. להלן תגובותיהם של גינצבורג, עופר פביאן, אבי הדד ואדיר שמיר.

בוני גינצבורג

איני מופתע. אני משאיר לאחרים לשפוט אם יש לי עדיפות. המאמן הגיע למסקנה שאולי צריך אותי וזהו. בודאי שאינני עצוב. אני מתאר לעצמי שמיהיץ' החזיר אותי כדי שאשחק. אני מקווה להיות את עצמי, אך יהיה זה מוטעה לחשוב שאני אהיה המושיע של הנבחרת.

עופר פביאן

זה שיקול של המאמן. הוא זה שידרש לתת דין וחשבון. איני מופתע, כיוון שהיה לחץ גדול של התיקשורת ודעת הקהל בנושא שוערי הנבחרת. איני חושב שבוני החזור בעיקבות השערים שספגתי במישחק נגד רומניה. לאיש מארבעת השוערים אין עדיפות, גם לא לבוני.

אבי הדד

בוני יצטרך להילחם על מקומו בהרכב הראשון. למרות ניסיונו בנבחרת, ניסיון רב יותר משלנו, יצטרך בוני להוכיח שהוא טוב משלושת האחרים כדי לשחק. איני מופתע מהחזרתו. יש מאמן והוא קובע. לי אין בעיה עם זה. אני אחד מארבעת שוערי הסגל.

אדיר שמיר

אני נוהג לכבד את הקולגות שלי ומעדיף לא להרחיב בנושא זה. לא הופתעתי מצעדו של מיהיץ', כי התנהל מחול שדים סביב השוערים החדשים של הנבחרת ולא נתנו להם מאה ימי חסד. מי שיהיה טוב שישחק. לי אין זכות לדבר על השוערים, כיוון שאפילו לא שיחקתי.

ארוק יסע להולנד להחזיר את מיטשל למשחק נגד ישראל

היום גומלין נגד זאגרב בסידני

אוסטרליה

מאת מיקי בן מיכאל
מיוחד ל"ספורט הארץ"

מלבורן. מאמן הנבחרת האוסטרלית פראנק ארוק החליט לצאת להולנד, כדי לבקש ממנהלי פיינורד רוטרדאם לשחרר את כוכב ההתקפה האוסטרלית דייויד מיטשל למשחק הקדם־אולימפי עם ישראל ב־6 במארס במלבורן. בדרכו לישראל לחזות במשחק בין נבחרות אנגליה וישראל ברמת גן, ב־17 בפברואר, יתעכב ארוק ברוטרדאם וינסה להשיג את שיחרורו של מיטשל.

אם יורשה מיטשל לטוס למלבורן תהיה להופעתו השפעה ממשית על כושר ההתקפה של נבחרת אוסטרליה, כיוון שקודם לכן כבר הובטח שובו של החלוץ ג'ימי פאטיקאס, המופיע עתה בקבוצה היוונית א.א.ק. אתונה. שיחרורו של פאטיקאס הושג על ידי ארוק ללא קושי, כיוון שאת הקבוצה היוונית מדריך מאמן יוגוסלווי שהוא ידידו של ארוק. פאטיקאס יבוא לאוסטרליה למשחק נגד ישראל, יחזור ליוון, ואחר כך יחזור לאוסטרליה למשחק נגד ניו זילנד.

למרות שהפרשנים שבעי רצון מאוד ממשחק התיקו של נבחרת אוסטרליה שלשום עם דינאמו זאגרב (1—1), יחזיר היום ארוק את גרזל חלוצי אוסטרליה בכל הזמנים ג'ון קוסמינה להרכב במשחק הגומלין עם הקבוצה היוגוסלווית שיהיה בסידני. ארוק גם דחה את בקשת מאמני קבוצות הליגה שביקשו לשחרר את שחקניהם ממיפגש הגומלין עם דינאמו זאגרב בטענה כי המשחק הידידותי פוגע בקבוצות. "מה שחשוב עכשיו זו הנבחרת הלאומית ולא הנקודות בליגה", הגיב ארוק בזעם.

ארוק שסבל באחרונה ממורל ירוד, בגלל הפסד (3—1) קבוצתו סנט ג'ורג' בפתיחת הליגה נגד העולה החדשה וולאגונג (את השער הראשון לוולאגונג כבש הסקוטי הבינלאומי לשעבר אלן ברזיל) התעודד מאוד ממשחקה של נבחרתה שלשום נגד דינאמו זאגרב. אוסטרליה הפגינה במשחק זה כדורגל מצויין, עם מגינים תוקפים, הגנת ברזל חזקה, שמירה אישית יעילה על כוכבי היריב, ומעל לכל משחק מעולה של החלוצים המסרבים שהוכיחו שליטה מעולה במשחק הראש. אין ספק שהרכב אוסטרלי שיכלול את פאטיקאס, מיטשל וקוסמינה המבוסס יכול להיות הרסני מבחינתה של ישראל. לדעתי, הסיכוי היחיד של ישראל הוא לבוא לכאן "קטנים", ולנסות להפתיע את האוסטרלים.

● בהיעדרו של יחיאל ארזי נערך "ספורט הארץ" בידי יהושע שגיא.

מחזיק הגביע שמשון היום מול מכבי חיפה

הקבוצות הנותרות. ההל מהיום תהיה השעה הראשית למישחקים 15:00.

המשחק הראשון יהיה כבר היום, במסגרת בית ד'. הפועל לוד הקרוע לפני אחרון בליגה יארח (14:30) את הפועל חיפה, המדורג שני בליגה הארצית. במישחק השני בבית זה יארח מחר הפועל כפר־סבא את הפועל תל־אביב.

שמשון תל־אביב, בבית א', יבקש להגן על התואר היחיד בו זכה עד כה. הוא יארח היום בבלומפילד (14:30) את מכבי חיפה, שיכה ימים לאחר הניצחון בליגה 1—0 באותו מקום. האלוף בית"ר ירושלים הוגר לימק"א באופן חד פעמי לגביע הטוטו ויארח מחר את בית"ר תל־אביב. דרבי מסקרן בין הפועל למכבי יהיה בפתח־תקוה בבית ב'. במשחק נוסף יתמודדו בשכונת התקוה בני־יהודה והפועל צפרירים חולון שנפרדו בתיקו 0—0 בליגה בשבת האחרונה.

בבית ג' יארח מכבי תל־אביב החוזר לבלומפילד למיחזקי גביע הטוטו את הפועל ירושלים הצועד בראש טבלת הליגה הארצית. מכבי נתניה, המוליך הלאומי יארח את הפועל באר־שבע.

לקבוצות הליגה הארצית יהיו שישה מישחקים. בית א': מכבי יבנה — הכח ר"ג (היום ב־15:00), הפועל חדרה — מכבי רמת־עמידר (היום ב־14:30), בית ב': מכבי יפו — הפועל בתים (היום ב־15:00), הפועל טבריה — הפועל עכו. בית ג': בית"ר נתניה — הפועל ר"ג (מכבי נתניה מחר ב־13:00), הפועל יהוד — מכבי שעריים.

גביע הטוטו

מאת משה הר־געש
סופר "ספורט הארץ"

גביע הטוטו יצא היום לדרכו בפעם הרביעית ברציפות. עד כה זכו בו מכבי יבנה, הפועל פתח־תקוה ושמשון תל־אביב שזכה בו בעונה הקודמת.

גם הפעם יוענקו לקבוצות שיגיעו לשלבים הגבוהים סכומים כספיים בלתי מבוטלים שיסתכמו בעשרות אלפי שקלים. לזוכה בגביע תהיה אפשרות להשתתף במישחקי האינטרטוטו בקיץ הבא, אם ידורג במקום ה־8 או למעלה ממנו בעונה הבאה. אל 14 קבוצות הליגה הלאומית צורפו שתי הצועדות בראש טבלת הליגה הארצית, הפועל ירושלים והפועל חיפה, זאת כדי שאפשר יהיה לחלק את ה־16 לארבעה בתים. בליגה הארצית יהיו רק שלושה בתים שיכללו את 12

ליגה אנגלית

מחר מחזור חלקי

לונדון, (שירות "ספורט הארץ"). מחזור ליגה לא מלא יהיה מחר באנגליה, שכן ביום א' יתקיים המישחק הראשון בחצי גמר גביע הליגה, בין האלופה אוורטון למחזיקת גביע הליגה ארסנל, שיועבר בשידור ישיר בטלוויזיה האנגלית. חצי הגמר השני יהיה ביום רביעי ובו תארח אוקספורד יונייטד את לוטון טאון. אגב, מחר תהיה "חזרה גנרלית" למישחק זה, כאשר לוטון תארח את אוקספורד בליגה.

ליוורפול, שהודחה מגביע הליגה בידי אוורטון תנסה להגדיל את יתרונה בראש הטבלה ולסיים מישחק 25 ברציפות ללא הפסד. המשימה לא נראית קשה במיוחד, מול ווסטהאם באנפילד.

* יתר המישחקים: מנצ'סטר יונייטד — קוונטרי, נוריץ' — ווטפורד, נוטינגהאם — צ'לסי, פורטסמות' — דרבי, ק.פ.ר. — צ'רלטון, שפילד וונסדיי — סאות'המפטון, ווימבלדון — ניוקאסל.

● בסקוטלנד יוצאת ריינג'רס המדורגת שלישית למישחק חוץ קשה מול אברדין, השניה בטבלה. המוליכה סלטיק תארח את מאדרוול.

צרפת ניצחה 1—2 את שוייץ

טולון (שירות "ספורט הארץ"). סוף סוף ניצחון לנבחרת הכדורגל של צרפת. שבוע לאחר תצוגת הפל שלה ברמת־גן מול נבחרת ישראל (2—2) ניצחה צרפת את שוייץ 2—1. היה זה ניצחון ראשון לנבחרת הטריקולור מזה תשעה חודשים.

לעיני 22 אלף צופים (מהם 12 אלף תלמידים שוזו לכניסה חופשית), הבקיעה צרפת שני שערים מהירים. ז'ראלד פאסי כבש בדקה השביעית ושתי דקות לאחר מכן העלה פיליפ פארז'ון ל־2—0. סוטר כבש שער מצמק לזכות שוייץ בדקה ה־19.

המישחק הזה היה במיסגרת טורניר מרובע המתקיים בטולון. היום, בגמר הטורניר תשחק צרפת עם נבחרתה הלאומית של מרוקו שניצחה את אוסטריה 3—1.

במלאת שנה לפטירת יקירנו
אברהם אוריאל ז"ל
נקיים אזכרה ביום ראשון י"ט בשבט תשמ"ח 7.2.88
בשעה 15:00 בבית הקברות כפר־סמיר ע"י חיפה.
המשפחה

אבי טאוב
וכל בית "מרכז יהלומי נתניה"
משתתפים באבלו הכבד של
דן וינד
במות עליו
אמו ז"ל

לאלי בקל
משתתפים באבלך על מות
אמך ז"ל
שיש אלוני
ההנהלה והעובדים

חוה פוגל
איתך בצערך ובאבלך על מות אחותך
טובה ז"ל
חברותייך
ב"אשה לאשה"
ירושלים

האקדמיה למוסיקה ולמחול
בירושלים ע"ש רובין
אבלים על פטירתה של
הבוטיקאית-החוגלה-הוגלה
אילונה פהר ז"ל
סגל המורים והתלמידים

אבי טאוב וכל בית "מרכז יהלומי נתניה"
משתתפים באבלו הכבד של
דן וינד
במות עליו
אמו ז"ל

למשה שטרנליכט ומשפחתו
משתתפים באבלכם הכבד במות יקירתכם
רינה שטרנליכט ז"ל
סמסונוב ושות' בע"מ
סוכני מכס ותחבורה

לחברתנו ד"ר רחל אופיר
איתך באבלך הכבד על מות
אמך ז"ל
החוג למיקרוביולוגיה הומנית
אוניברסיטת תל־אביב

לאילנה וישראל אפרת
קיבוץ אורים
משתתפים בצערכם על מות האב
שמואל רוזנצוויג ז"ל
ארגוני הקניה האזוריים

לליאור סגל
אתך באבלך הכבד על מות
אמך ז"ל
מהנהלת הסינפונייטה
עובדיה ונגניה

אהובנו
ד"ר בלפור חפר
איננו
הלויתו תתקיים היום, יום ו' י"ז בשבט תשמ"ח 5.2.88 בשעה 11.00 בבית העלמין הפרש בחדרה.
נפגשים בשער בית העלמין
אשתו: שושנה חפר
בתו: נועה ואריה ברגר
בנו: יואב ושלומית חפר
בתו: יעל חפר
אהרון ושושנה שרון — ירושלים
משפחת גרד — ניר דוד

קהילת "אור חדש" חיפה
אבלה על מותו של
מוריס שלקס ז"ל
ממייסדי הקהילה וחזנה למעלה מ־20 שנה
ושולחת תנחומיה הכנים
לפלורנס, שי ואילנה
מי יתן ולא תוסיפי לדאבה עוד

שלמה איתן
לבית גולדיס
איננו
הלויה תתקיים ביום ראשון י"ט שבט תשמ"ח 7.2.88 בשעה 2.00 אחה"צ
בבית העלמין רמת־השרון צומת מורשה.
המשפחה

למשפחת שוורץ
אתכם באבלכם על מות
בצלאל שוורץ ז"ל
ה.ר. דיאמונדס בע"מ
בונס בע"מ

ההפתעה והאחריות

(סוף מעמוד 1)

קופקים ריק מכים על להבה ומתפלא לאחר מכן כאשר המכסה מתעופף ברעש גדול". גם לאחר שהמומחים כתבו כי המהומות פרצו ביוזמת תושבי השטחים היו ביניהם (שמיר) שטענו כי אש"ף אחראי לכך. או שסוריה ואיראן עומדות מאחורי המהומות (כך רבין במסיבת עיתונאים 12 יום לאחר שהחלו הפרות הסדר). היה זה שמעון פרס שהודה לראשונה כי ההתפרצות היא של תושבי השטחים. לאחר מכן נתפסו לתרוץ שגם אש"ף הופתע. וכי איזו השוואה היא זו האין זו התקוממות המכוונת נגד ישראל ובשטח הנתון לשליטתה?

התעלמותו של קבינט זה מנושאים רגישים הפך לשם דבר בקהיליה הביטחונית. לא מזמן טען אחד מעוזרי ראש הממשלה לפקיד בכיר שביקש להעלות לדיון נושא חשוב: מדוע אתה דוחק, הרי מעולם לא היה מצבנו טוב יותר חרף אזהרות מומחים ואנשי ביטחון ממשיך הקבינט להתחמק מדיון על המדיניות כלפי ערביי ישראל אותם אנו הולכים ומאבדים. עברו ימים עד שחברי הקבינט דן במה שקורה בשטחים. האחריות הסופית, כפי שהגדיר אותה הנשיא טרומן, בעצרת בקבינט. האי אפשר להתעלם מכך שהמהומות מתחוללות כאשר במשמרת, על גשר הפיקוד, ניצבים יצחק שמיר ויצחק רבין.

ההתעלמות מתבטאת, למשל, בכך שהשרים האחראיים לא הבחינו שאין גוף האחראי למחקר ולהערכת המצב על המתרחש בשטחים באשר למגמות הבשלות וההתרגנות הפוליטית. ואם מישהו היה אחראי לכך לא העירו לו שאינו מבצע תפקידו. עוד בתקופתו של ארנס כשר ביטחון כאשר התגברו הפרות הסדר בשטחים הקים מתאם הפעולות בשטחים מערכת יעוץ ענפה בנושאים ערביים, משורון קיים קשרים עם האוכלוסיה ומצע בקבוצות מכל גוף. אחר לתורר לתחום זה. המודיעין הצבאי עסק בנושאי חוץ. צה"ל הסתכל בשאלה מזוית סכנת המנהיגים יכלו לצבוע לעצמם את המפה בורוד.

אין דוגמא טובה יותר על מידת התלישות מהמתרחש באמת מאשר חוברת יקרה על עשרים שנות הממשל האזרחי בשטחים שיצאה לאור לאחרונה. על השער שלה חיטה זהובה נע ברוח וברקע כפר ערבי בשומרון, מכוש תמונת קולוזת, ובפנים עשרות צילומי צבע על פריחה ואושר, גני ילדים ומרפאות, שיכונים ותעשיה וכיצד מאות אלפי תושבים פלשתינאים מודים על ההתקדמות לה זכו. כמובן שיש מעט התמכרים בכתוב, כך נאמר, או מתנגדים לישראל. יש לקוות שימהרו כיום לגנוז את החוברת המדברת בלשון תעמולה קומוניסטית פרימיטיבית ובצבעים של בית דפוס חו"ם.

ההתעלמות הקיפה למען האמת גם אחרים. גם לאחר שהחלו הפרות הסדר השלו פרשנים בעתונות עצמם, כי המהומות אינן חשובות משום שיינן וגורבצ'וב לא מצאו זמן לדון בנושא המזרחתיכוני. תעודה לתפישת הביטחון בראשותו של דן מרידור לא התעמקה בנושא זה בפרק המפורט על האיומים הנשקפים לישראל. העיתוי על כך בקשתו לאישים כתעודה כשטיוטות הדו"ח טרם הושלמה. אחרי פרסום הדו"ח בקיץ 1987 התייחס לכך "הארץ" בכתבו כי בדו"ח "אין התמודדות עם האיום הנובע מהעימות עם הפלשתינאים, כולל האוכלוסיה הערבית בשטחים ובישראל".

עירימות אשפה ליד המכון לטיפול נמרץ בבית החולים שיבא, אתמול. (צילום: עודי קרן)

170.000 בעוצר

(סוף מעמוד 1)

ואושפז בבית החולים תל השומר.

איהשקט בגזרה המערכית נמשך אתמול. במקומות רבים היו תקריות של הפרת הסדר הציבורי: הבערת צמיגים, הצבת מתרסים בכבישים, ויידוי אבנים על מכוניות ישראליות.

בשורות מתנחלי יו"ש נמשכות התייעצויות לגבי דרכי תגובה על ההתרחשויות האחרונות, שבמהלכן נפגעו כמה כלי רכב של תושבי ההתנחלויות.

תושבים מקריית ארבע החליטו אמש לקיים סיורים חמושים בכבישים שליד הישוב, ובמיוחד בקטע הכביש שבין חברון לגוש עציון. מקורות בטחוניים מתייחסים בדאגה לאפשרות שהמתנחלים ייזמו פעולות עצמאיות נגד האוכלוסיה הערבית באיזור. אלוף פיקוד המרכז, עמרם מיצנע אמר אמש לתוכנית "מבט" בטלוויזיה כי צה"ל הוא האחראי על הביטחון בישובים ובצירי התנועה, והתושבים היהודיים באיזור צריכים לסמוך על צה"ל. האלוף מיצנע אמר כי להערכתו צה"ל מצליח לספק ביטחון ותחושה של ביטחון בכבישים. אף על פי שביומיים האחרונים חלה עליה בהיקף ההתנכלויות לכלי רכב ישראליים ביהודה ושומרון. הוא ייחס את ההחמרה בתקריות אלה לפתיחת בתי הספר באיזור, ששימשו מוקד להתפרעויות, עד שהוחלט לסגור אותם שלשום. גם אתמול היו 1,200 בתי הספר בגזרה המערכית מושבתים.

מקורות צבאיים מסרו אתמול על שני מקרים שבהם נענשו חיילי צה"ל בגזרה, לאחר שנמצא כי הפרו מההוראות והנהלים. קצין זוטר, שנמצא כי ירה שלשום בניגוד לנהלים במהלך פיזור הפגנה בכפר סילוואד שליד רמאללה, הושעה מתפקידו. בתקרית זו נפצעו קל שלושה תושבים מהכפר. חייל צה"ל, שנמצא אשם בגניבת סיגריות מחנות ברמאללה לפני כשבועיים, נשפט ל־28 ימי מחבוש.

התקריות הבולטות

הבולטות בגזרה המערכית אתמול:

● בלאטה: בשעה שהוסר העוצר במחנה כדי לאפשר לתושבים להצטייד במזון, יצאו כ־30 צעירים מבתיהם, הבעירו צמיגים, השליכו שני בקבוקי תבערה על סיור של משמר הגבול. מקורות צבאיים מסרו כי קצין מג"ב ירה על הצעירים, ומן הידיות נפצע אחד מהם. שלושה אחרים נפצעו מפגיעת כדורי גומי.

● ספירה: נרגמה מכונית של אזרח ישראלי, כנראה מתושבי הישוב תקוע. אחד מיושבי המכונית נחבל. חבורו ידה אל מיידי האבנים. ופצע אחד מהם ברגלו.

● חלחול: צעירים בקומיים השליכו אבנים על מכוניות ישראליות, והבעירו צמיגים. חיילי צה"ל דלקו אחר החשודים בהתפרעות. בין היתר נעשה שימוש במסוק של חיל האוויר, ששימש לתצפית. הטלת רימוני גז מדמיע, והנחתת חיילים לשם ניהול מרדפים אחר חשודים בהפרות הסדר. חיילים הונחתו מהמסוק ליד החשודים בהתפרעות, לכדו כמה מהם, והיכו א עם מכות נמרצות. לפחות שלושה צעירים, שנפצעו ממכות קשות, הובאו לבית החולים בחברון. מקורות צבאיים מסרו כי 5 מהחשודים בהתפרעות נעצרו.

בכפר בלעא שליד טול־כרם נקבר הצעיר תושב המקום, שנהרג שלשום מירי של קצין צה"ל. לאחר שניסה לתקוף את הקצין. מקורות צבאיים מסרו כי הצעיר, איברהים מנאצרה (26), היה כלוא בעבר לאחר שהודה הודיקת בקבוקי תבערה. בהשתייכות לאירגון עויין, ובאר־ מנים צבאיים במסגרת "הפתח" בסוריה. מקורות ערביים מסרו כי בתקרית הידיות שאירעה שלשום בטול־כרם נפגעו עוד שניים: אחד מהם נפצע מירי אש חיה, והאחר מפגיעת כדור גומי.

שביתות מסחר מלאות התקיימו אתמול בכל ריכוזי האוכלוסיה בדרום הגדה המערבית, ובכמה מערי צפון הגדה. בחלק מריכוזי המסחר נפתחות החנויות למשך שעתיים או שלוש שעות בהוראת "הוועדה המאוחדת של ההתקוממות בשטחים". ונסגרות למשך יתר שעות היום.

בגדה המערבית הולכים ומחליפים החיילים הסדירים ביחידות של חיילי מילואים. כמה יחידות גוייסו בתוקף צווי חירום ("צו 8"), והן מועסקות במשימות של ביטחון שוטף.

חריש הורה

(סוף מעמוד 1)

החקירות של המשטרה לורז את החקירה ולהביא לסיומה בהקדם האפשרי.

גורמים משפטיים בכירים הדגישו בריונים פנימיים כי הם מודאגים מן ההיבטים הציבוריים של הפרשה החדשה, שנחשפה זמן קצר אחרי שהחלה חקירת החשודות נגד ששה שופטי בתימ"ש העבודה והשלום במחוז המרכז החשודים בהפרת אמונים, בגלל הנזק החמור שהדבר עלול לגרום לתדמיתה הציבורית של המערכת השיפוטית. עם זאת הדגישו גורמים משפטיים כי "בשלב זה מדובר בחשדות בלבד ורק עם תום החקירה המשטרתית ניתן יהיה לקבוע אם החשדות מבוססים".

אם ימצאו ראיות ברורות נגד השופטים כי השקיעו באמצעות בר־ וקרים או מתווכים "בשוק האפור", יגיש נגדם שר המשפטים קובלנה לבית הדין למשמעת של השופטים, שכן החוק קובע כי שר המשפטים רשאי להגיש קובלנה נגד שופט ש"התנהג באופן שאינו הולם את מעמדו של שופט בישראל".

הליך "שימוע" לארבל

אתמול התקיים בלשכת חריש הליך של "שימוע" לשופט העבודה אשר ארבל החשוד בהפרת אמונים. את השופט ארבל ייצג ב"שימוע" פרקליטו השופט בדימוס חיים שפירא. בימים הקרובים יכריע הנציב הבכיר של המשפטנים בר־ אשות חריש אם להגיש כתבי אישום פליליים, כפי שפורסם לפני 10 ימים, נגד שלושה שופטים (אשר ארבל. אהרון כהן ובן־שחר הריפאי) או להתפקק בהגשת קובלנה לבי"ד משמעתי נגדם. גם טרם הוחלט אילו צעדים יינקטו נגד שופט העבודה יעקב בר־דיין. פרקליטו עו"ד שמ־ עון בר־יעקב הבהיר אתמול כי השופט או נציג מטעמו השתתף בהליך של "שימוע" אצל חריש.

המשבר בבתי החולים

(סוף מעמוד 1)

הממונה על השכר באוצר, יעקב דנון ויו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד, למצוא פתרון לדרישות עובדי המשק והמנהל ברוח "עזרת פרה", כלומר להשוות את תנאיהם לתנאי עובדי משק ומנהל בבתי החולים של קופת חולים הכללית. כוונת האוצר לתת לכל העובדים תוספת דרגה אחת. דרגה נוספת לתת ל־70% מהעובדים. ולהרחיב את תשלומי ההבראה, הביגוד תיירות רכב. 25% מהעובדים, שהם בעלי "השכר הגבוה" יקבלו את הדרגה נוספת במהלך 1988. באוצר טוענים כי עובדי המשק והמנהל קיבלו בשנה האחרונה תוספות של 148 ש"ח, וזאת להבדיל מכל עובדי המדינה אשר קיבלו רק 23 שקלים. ועד עובדי המשק והמנהל דוחה הצעה זו על הסף והם מחייבים את עקרון השוואה עם עובדי משק ומנהל בבתי החולים של קופת חולים הכללית. לטענתם הפער נע בתפקידים השונים בין 35% ל־73%. ועד העובדים חוזר וטוען כי הממשלה הפקירה את בתי החולים הממשלתיים, את החולים ואת העובדים והאחריות למה שנעשה בבתי החולים מוטלת על האוצר וההסתדרות כאחד.

לדבריהם אם לא יהיה מנוס בשבוע הבא מלסגור את בתי החולים הממשלתיים. שר האוצר קרא אתמול לעובדי המשק והמנהל להפסיק את השביתה. "לא ניתן שקל נוסף בגלל השביתה ומה שאפשר היה להשיג לפני השביתה יושג וגם שבלתי אפשרי להשיג לא ינתן על אף השביתה. השביתה מיותרת. אין טעם והאין צורך בשביתה. נגרם די ויותר סבל לחולים, החולים לא צריכים להיות בני ערובה להשגת מטרות".

השביתה הלוחצת ביותר

עם שביתת רופאי המדינה והדרישות שהוגשו לפני המשבר (במשך?) לוחות ... בחודש האחרון בבתי החולים. השביתה הלוחצת ביותר את המערכת היום היא שביתתם של עובדי המשק והמנהל. הרופאים הכירורגים בבתי החולים הממשלתיים מתריעים על סכנת חיים הנשקפת לחולים קשים שלא ניתן לנתחם בשל העדר ציוד סטירילי, מיכשור וביגוד והמצב התברואתי השורר בבתי החולים. מנהל המחלקה לניתוחי חזה ולב בבית החולים שיבא, פרופ' דניאל גור אמר בתשובה לפניית "הארץ" כי מזה שבוע לא מבוצעים ניתוחי רחופים של לב פתוח, לא מבוצעים ניתוחים סרטן ריאות וניתוחי מוח. המצב הוא "פצצת זמן" מאחר ולדוגמא במקרים כמו ניתוחי לב המטתנה היא בעוכרי החולים, מאחר וכל רגע הם עלולים לפתח התקף לב. עם כל המשמעות שנובעת מכך". בבית החולים מחכים היום 220 חולים לניתוחי לב פתוח. במצב של היום לא ניתן לקבוע תור לניתוח. יצויין כי על פי נתוני משרד הבריאות 5000 איש ממתינים לניתוחים אלקטיביים בבית חולים תל השומר, ואילו בבתי החולים "רמב"ם" בחיפה ו"אסף הרופא" ממתינים כ־3000 איש בכל אחד מהם.

אל מעגל השובתים במערכת הבריאות מצטרפים החל מיום ראשון הקרוב המיקרוביולוגים והביוכימאים שהחליטו להשבית את מעבדות בתי החולים למשך שלושה ימים. הם ישביתו גם את המעבדות במרפאות הקהילה של קופ"ח, מכונים ממשלתיים ומכוני מחקר. מזכיר הסתדרות המיקרוביולוגים והביוכימאים, אשר גורלשלגר, טוען, כי העובדים הדורשים מעבר לשבוע עבודה מקוצר, ערכון תוספת ותק, תוספת סיכון ויישום הסכמים שנחתמו בעבר.

רופאי המדינה פותחים ביום ראשון לאחר השבתה של ארבעה ימים את מרפאות החוץ ומחלקות לטיפולי יום בבתי החולים הפסיכיאטריים "שער מנשה" בפרדס חנה, "כפר שאול" ליד פתח תקוה ובית החולים הפסיכיאטרי בנס ציונה. ובבתי החולים הגריאטריים "פלימן" בחיפה ובית החולים הגריאטרי בנתניה. במקביל ישביתו בימים א' וב' את חדרי הניתוח בבתי החולים "איכילוב" בתל־אביב, "רד טשילד" בחיפה ו"שערי צדק" בירושלים.

"היא נושאת באחריות"

שר האוצר הטיל אתמול על שרת הבריאות, שושנה ארבלי אלמוזלינו את האחריות על הנעשה במערכת הבריאות, ואת בשל התערבותה בסכסוכי העבודה. לדבריו "שרת הבריאות צריכה לדעת שהסמכות בעיניי שכר הוא בידי האוצר ואל לה להתערב ולהפריע את מהלכי שר האוצר עם השובתים. מעורבותה של שרת הבריאות רק מחריפה את השביתות ולכן היא נושאת באחריות לא מעטה למצב שקיים בשרותי הבריאות. בנוסף, העבודה במערכת, האוצר והסתדרות מסוגלים לטפל בעניין. לכן נא לא להפריע" קבע השר.

שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו הגיבה אתמול לדבריו של שר האוצר "הוצפה חסרת תקדים. איני זקוקה לאישורו כדי לעשות את מה שמוטל עלי כשרת הבריאות. שיבוא ויראה מה שנעשה בבתי החולים ואחר כך ירשה לעצמו לדבר כך. השר מנסה לשבור את המערכת ביודעין כדי להכתיב את האידיאולוגיה שלו. אם הוא רוצה לנהל את מערכת הבריאות שיבקש להיות שר הבריאות. מחובתי היום לא להתריש".

גורמים במערכת הבריאות ציינו אתמול כי הויכוח היום בין שרי האוצר לבריאות הפך לויכוח פוליטי על גב החולים שבמרכזו עומד הסכם שנחתם עם רופאי קופת חולים הכללית.

נסים וקיסר נפגשו

בפגישה אתמול בין שר האוצר ומזכיר ההסתדרות הושגה הבנה כי הסכם להפעלת משמרת שניה חייב להיות הסכם על ביצוע עבודה בפועל ולא הסכם שכר. בכוכו כולל ההסכם שנחתם בקופת חולים תגמול לרופאי בתי החולים של הקופה גם לא יבוצעו ניתוחים, ותגמול גם לרופאים שאינם כירורגים.

דן מגיה, סופר "הארץ", מוסר כי שר האוצר משה נסים ומזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר נפגשו אתמול לדיון על המשברים במערכת הבריאות, והנושאים השנויים במחלוקת בין קופ"ח של ההסתדרות הכללית לבין האוצר ובראשם ההסכם של קופ"ח עם רופאיה לגבי הפעלת משמרת שניה בבתי החולים.

בפגישה תבע נסים מקיסר לפעול לביטול ההסכם שחתמה קופ"ח עם רופאיה, האחרון השיב בשלילה אך אמר שמקובל עליו העקרון שהתשלום לרופאים בהסכם ינתן בעבור עבודה נוספת בפועל. בעניין זה אמר נסים בתום הפגישה: "אין מי שרוצה לקבור תורים יותר מאיתנו. עם זאת אנו דורשים שהדבר יהיה הוגן, ומבצע לחיסול התורים יהיה כרוך בתמורה עבור ביצוע ניתוחים בפועל. לצערנו, הסכם קופ"ח אינו כזה. הוא הסכם שכר לכל דבר ואנו לא יכולים לקבלו. גם ההסתדרות יודעת שיש להכניס בו שינויים".

שר האוצר משה נסים טען בתום הפגישה עם קיסר שהסכם קופ"ח הוא זה שגרם לזעזוע הנוכחי במערכת הבריאות.

בנושא שביתת עובדי מינהל ומשק בבתי החולים הממשלתיים סיכמו אתמול קיסר ונסים שועדת המעקב שבה חברים הממונה על השכר באוצר יעקב דנון ויו"ר האיגוד המקצועי בהסתדרות חיים הברפלד תפגש היום לדון בנושאים שהועברו אליה מועדת פרה, מפני שלוו לא היתה סמכות להחליט בהם. מזכיר ההסתדרות אמר בבואתו מהפגישה עם שר האוצר: "אני לא חושב שניתן לבטל הסכם. עקרון אחד מקובל על שר האוצר ועלינו ואני מקוה שגם על הרופאים כי צריך לתת תמורה עבור ביצוע עבודה בפועל ולא הסכם שכר. הסכם שכר עם הרופאים יותם בין ההסתדרות הרפואית למשרד האוצר". קשה לצפות כיצד יפרשו את דבריו של מזכיר ההסתדרות בקופת חולים הכללית, מכל מקום רופאי הקופה נחושים בדעתם להתבע מלוי תנאי ההסכם שנחתם עמם בכתבו ובלשונו.

ספינת המגורשים

(סוף מעמוד 1)

דובר מטעם חברת "אפראסה" ממאלטה, בעלת האניה "סילווד פאלומה" שאש"ף חכר להפלגה זו, כי האניה "לא תפליג".

מיעארי ופלה, נצטרף להפלגה

בתוך כך נמסר כי חברי הכנסת מוחמד מיעארי ומתי פלד, מן הרשימה המתקדמת לשלום, מתכוונים לעמוד בראש משלחת שתפליג עם המגורשים. דובר רשימתם מסר כי לדעת שני הח"כים, במוקדם או במאוחר יפליגו המגורשים, אם לא בספינה שתיכננו — בספינה אחרת.

שני הח"כים קוראים לממשלה להפסיק את הנסיונות למנוע את ההפלגה, ובמקום זה — לקבל את המגורשים בברכה ולהתיר להם לחזור לבתיהם.

"ספינת המגורשים מעניקה לממשלת ישראל הזדמנות להושיט יד של שלום לעם הפלשתיני ולפתוח דף חדש ביחסים בין העמים במזרח התיכון".

בספינה "סילווד פאלומה" ביקשו להפליג 100—200 פלשתינאים שגורשו מישראל, בלוויית כ־450 אישים ועתונאים מרחבי העולם. הספינה היתה אמורה להפליג מפיראוס ב־9 בפברואר, ולהגיע תחילה ללימסול שבקפריסין ולאחר מכן לחיפה.

משה מנו, מנכ"ל סוכנות אניות הנוסעים "מנו", מסר אתמול אחה"צ כי במיברק שקיבל מבעלי האניה ביוון נמסר על ביטול ההפלגה.

בעלי האניה הודיעו כי אין בכוונתם לבצע את הפלגה בניגוד לרצונה של מדינת ישראל, מה עוד שהאוניה לא היתה מגיעה לעולם למי החופים של ישראל. בעלי האניה הטעימו כי אינם צד לסכסוך בין מדינות ערב ובין ישראל, ואין בכוונתם לבצע את ההפלגה האמורה, שעוררה עד כה הדים נרחבים ברחבי תבל.

סוכנת האניה בחיפה, חברת "מנו", פעלה בימים שחלפו במרץ לבטל את הפלגת האניה. הפוקדת את ישראל בקו נוסעים קבוע: פיראוס—לימסול—חיפה.

ראש נציגות אש"ף באתונה, פואד ביטאר, אמר כי לא שמע דבר על ביטול ההפלגה.

קודם לכן אמר כי בקשת השווא של שר החוץ, שמעון פרס, מיוון למנוע את המסע המתוכנן, מלמדת שהמבצע התחיל לפגוע בישראל.

מקורות בטחוניים ישראליים אמרו לפני ההודעה על הביטול, כי הם מסופקים אם חיל הים הישראלי יאפשר לספינה להתקרב למי החופים של ישראל, אך הוסיפו כי נוכחות עתונאים ואנשי כמורה באניה תהיה בעיה רצינית לישראל.

משפטן בכיר, המעורה בחוקי הספנות, אמר אתמול כי המדינה ריבונית על מי החופים שלה, המשתרעים 6 מייל מחופי הארץ, והיא רשאית וחייבת עפ"י החוק להגן בשטח מי החופים כפי שהיא נוהגת בשטח ריבוני אחר שלה. לפיכך, כניסת אניית נוסעים לישראל בניגוד לרצונה כמוה כחדירה לגבולותיה היבשתיים או פריצה לתחום האוויר שלה. לכן, על ישראל לעשות הכל למנוע חדירה לתחום מי החופים, כפי שהיא נוהגת בנסיונות חדירה לגבולותיה היבשתיים.

שני חיילי צה"ל נהרגו

(סוף מעמוד 1)

סמוך לשעה 4 לפנות בוקר נתקבלה התראה על ניסיון חדירה של גדוד המערכת לכיוון ישראל שני קי"מ צפונית מערבית לישתה. סיור צנחנים סדיר שפיטרל באזור נשלח לבדוק את ההתראה ונתקל בחוליה של שלושה מחבלים מארגון פתח, בשלבים שונים של חציית הגדר ובכניסה לשטח ישראל. הצדדים פתחו באש, וסמכת האש של המחבל שטרם הספיק לחצות את הגבול, וכן מרסיסי טיל "לאו" ששיגר לעבר הסיור, נהרג במקום טוראי שפר. ונפצע אנושות טוראי בשארי שמת בבית החולים "רמב"ם". במכות אש זו נפצע באורח בינוני גם גשש הסיור. המחבל ניתק מגע וברח מזרחה לעומק רצועת הביטחון.

הכוח שנותר, עם כוחות נוספים שהגיעו במהירות לאזור, נערך לסריקות והיתה עיקבות של שני מחבלים שהספיקו להיכנס לשטח ישראל. תוך זמן קצר זוהה במרחק 30 מטר מהגדר אחד המחבלים. לאחר חילופי ירידות ומשנפצע באורח בינוני, נכנע, וקרא לכוחות הזורים עליו "סטופ", הירי פסק והוא נלקח לחקירה. התברר שהיה מפקד החוליה.

רימון על הברכיים

בינתיים נערכו שאר הכוחות למרדף אחר המחבל שחדר ראשון לשטח ישראל. יותר משעה נמשכו סריקות אישיות וזהירות בשטח קשה וחשוך (התקרית החלה הסתיימה בטרם שחר), ובמרחק של כ־350 מטר מנקודת החדירה זוהה האיש, פתח באש על הכוחות הרודפים ונהרג מהירי לעברו. בשלב חילופי האש אתו, אירע מאורע נדיר: המחבל זרק רימון רסס לעבר הכוחות שכיתרו אותו והרימון נחת בין רגליו של נהג ג'יפ שהשתתף במרדף. החייל לא איבד את עשתונותיו אחז ברימון והשליך אותו הרחק ממנו ומחבריו, וכך לא נפגעו חיילים.

במקום התגלו רימונים, טיל לאו ואמצעי לחימה נוספים.

"אני לא גיבור, הייתי חייב לעשות את מה שעשיתי, אחרת התקרית עם המחבלים היתה מסתיימת באופן טרגי יותר" — כך תיאר אמש בקול חלוש הנרגש הסמל יוגב לביא, שהציל את חבריו מהתפוצצות רימון רסס שהושלך לג'יפ בו נהג.

הוא לא איבד את עשתונותיו ומיד לאחר שנפל הרימון בין רגליו תפס אותו והשליך אותו החוצה. "נסענו בג'יפ לאט בסריקה אחר המחבלים, ולפתע הרגשתי משהו כבד נופל לי ליד הרגליים. הסתכלתי וראיתי רימון. לקחתי אותו ביד ורצתי אתו החוצה. להצתי בעוצמה רבה על דוושת הדלק, נסי עתי מהמקום ולפתע נשמע פיצוץ מאחור, ואז הבנתי שהיה לנו מזל גדול, אני חושב שהייתי עושה אותו דבר גם עכשיו. אסור ברגעים כאלה לאבד את העשתונות".

הגליל העליון היה נתון אתמול במשך למעלה משלוש שעות בהסגר. ויקות אחדות לאחר השעה ארבע לפנות בוקר התעוררו תושבי קרית־שמונה ואצבע הגליל לשמע קולות נפץ, ידי פצצות תאורה ומטוסים. אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד שיבח את התנהגות הישובים שפעלו לפי התרגולת הקבועה למקרים אלה.

הרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון ציין שהכוחות פעלו בצורה מיומנת כפי שפעלו בפעם שעברה ולא אפשרו למחבלים להתקרב לישובים. לדבריו מטרת המחבלים היתה להגיע לישוב ממויים, לפגוע בתושביו ולקחת בני ערובה ולהציג תמורת שיחורם דרישות שונות.

SOTHEBY'S
FOUNDED 1744

מכירות אביב 1988
תל־אביב, לונדון
ציור, רישום ופיסול
מהמאות ה־19 וה־20

אנו מקבלים כעת למכירה בארץ או בחו"ל יצירות אמנות של:
שאגאל, סוטין, אדלר, אפשטיין, קיסלינג, ליפשיץ, פסקין, מודליאני, פיסארו, זדקין, ליברמן, לסר אורי, ואמנים באסכולת ברלין; יפרי היהודיים; ובן עלדה, פכטשיין, קירשנר, הקל, גרוס ואחרים.

ההערכה תעשה ע"י:
מלאני קלור, לונדון, אמנות מודרנית ואימפרסיוניסטית.
א. אפסס, לונדון, ציור המאה ה־19.

לתאום פגישה נא לטלפן בהקדם למשרדנו: רחוב גורדון 38, תל־אביב. טל': 03־223822, 03־246897 בשעות: 17.00—09.00.

סותביס
בית המכירות הפומביות הגדול בעולם

חנות גדולה
בדרום תל אביב
מעוניינת בסוכנות להפצת מוצרים בענף הטקסטיל
לפנות: 03־5412652
03—5412786

נוף ירוק בע"מ
מבצע
ביצוע של גינות גג
וצמחיה הידרופונית
למשרדים.
03־5447322

המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות
משרד החינוך והתרבות
האגף לתרבות ולאמנות
המדור לאמנויות פלסטיות

פרס שר החינוך והתרבות
לציור ולפיסול

לשנת תשמ"ח

על־פי החלטות שר החינוך והתרבות מוענק מידי שנה פרס לאמנות בתחומי הציור והפיסול (לרבות קרמיקה). הפרס נועד לאפשר לאמנים להתפנות משנת עבודה. כדי לעודד את היצירה המקורית בתחומים אלה.

החל משנה א, יחולקו 5 פרסים לאמנים שיבחרו על־ידי ועדת שופטים. הוועדה תמונה ע"י ועד הנאמנים של הפרס. סכום הפרס יהיה שווה לשכר של מורה בעל תואר מ.א. בשיא הוותק. המעוניינים להגיש את מועמדותם מתבקשים למלא טופס בקשה שאליו יש לצרף פרטים כגון: תולדות חיים, תערוכות, פרסים, צילומי עבודות וכו'.

את טופס הבקשה ניתן לקבל במזכירות האגף לתרבות ולאמנות, משרד החינוך והתרבות, רחוב ממילא 20, ירושלים (טל' 02־238556) או: המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות המדור לאמנויות פלסטיות, רחוב תל־חי 3, תל־אביב (טל' 03־285413) את הבקשות יש להגיש עד ליום ב' ה־15 בפברואר 1988 (ועד בכלל) עפ"י הכתובת: האגף לתרבות ולאמנות (עבור חרמונה) רחוב ממילא 20, ירושלים, 91911.

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

מכון אשר לחקר החלל
מוסד שמואל נאמן למחקר מתקדם במדע ובטכנולוגיה

מזמינים לסדנא בינלאומית בנושא:
שימושים אזרחיים בחלל - מקומה של ישראל
CIVILIAN SPACE APPLICATIONS - ISRAEL'S ROLE
שתיערך בקרית הטכניון בחיפה
בימים ב' וג' - 7-8.3.88.

בסדנא ייתנו הרצאות על ידי מדענים ומקבלי החלטות מארה"ב, אנגליה, צרפת וישראל על תוכניות חלל אזרחיות, לאומיות ובינלאומיות.
כן יתקיימו דיונים בנושאים הבאים: תקשורת ואלקטרוניקה, מכניקה ואנרגיה, חומרים ותהליכים וחישה מרחוק.
ההרצאות והדיונים יערכו בשפה האנגלית.
הסדנא מיועדת לאנשי תעשיה, מחקר ואקדמיה בכירים.
דמי השתתפות: -.90 ש"ח.
פרטים והרשמה: מוסד ש. נאמן, קרית הטכניון, חיפה 32000 טל. 04-237145, 04-292329
בין השעות 09.00-12.00

הקרטייה הסיני
ת"א שד' שאול המלך 2, טל. 259843

הקרטייה הסיני
מסעדה סינית
מקורית
מגישים מבחר טעמים במטבח הקנטונזי והסצ'ואני
באוירה ססגונית
צבעונית
ובשרות מחוייך

יותר מ־15 שנה
אנחנו
הכי סינים בארץ

בצהריים: גם ארוחות עיסקיות
ב־15 ש"ח לסועד
לחיילים במדים 8 עד 10 ש"ח לסועד

כרטיסי אשראי דיינרס־אמריקן אקספרס
פתוח לצהריים וערב גם בשבתות וחגים

לחברה מסחרית
דרוש לתקופה ארוכה
משרד כ־250 מ"ר
או משרד + מחסן כ־600 מ"ר
בת"א או ברמת־גן
לפנות לטלפון 03־219943 — לחני

מדינת ישראל
צו יציבות מחירים במצרכים ובשירותים
התשמ"ח—1988

בתוקף סמכותנו לפי סעיף 7(א) (1) לחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ה—1985, אנו מצוים לאמור:
בצו יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) (מחירים מירביים למספוא) (מס' 10) התשמ"ח—1987 בסעיף 2.
1. במקום "כוספת סויה — 44% חלבון 460" יבוא "כוספת סויה — 44% חלבון 495".
2. במקום "שמן סופסטוק 500" יבוא "שמן סופסטוק 550".
ט"ז בשבט התשמ"ח (4 בפברואר 1988)

משה נסים
שר האוצר

אריה נחמקין
שר החקלאות

אל על מטענים לכל השערים

שערי מטבע חוץ

4.2.88

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.54	1.61	1.5752	1.5948	1.54	1.61	1.5752	1.5948	1.54	1.61	1.5782	1.5980	1.5858	0.0056
1 לישט"ש	2.70	2.82	2.7708	2.8053	2.72	2.85	2.7673	2.8018	2.72	2.85	2.7743	2.8092	2.7894	-0.0057
1 מארק גרמני	0.91	0.95	0.9277	0.9392	0.91	0.96	0.9282	0.9398	0.91	0.96	0.9302	0.9419	0.9352	-0.0030
1 פרנק צרפתי	0.27	0.28	0.2754	0.2788	0.26	0.28	0.2754	0.2788	0.27	0.28	0.2757	0.2792	0.2773	-0.0007
1 גולדן הולנדי	0.81	0.85	0.8280	0.8383	0.81	0.85	0.8272	0.8375	0.81	0.85	0.8283	0.8387	0.8327	-0.0027
1 פרנק שוויצרי	1.11	1.16	1.1373	1.1515	1.12	1.17	1.1383	1.1525	1.11	1.17	1.1378	1.1521	1.1446	-0.0055
1 כתר שוודי	0.25	0.27	0.2598	0.2630	0.25	0.27	0.2598	0.2630	0.25	0.27	0.2604	0.2636	0.2615	-0.0005
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.2459	0.2490	0.24	0.25	0.2459	0.2490	0.24	0.26	0.2468	0.2499	0.2476	0.0001
1 כתר דני	0.24	0.25	0.2433	0.2463	0.24	0.25	0.2432	0.2463	0.23	0.25	0.2438	0.2469	0.2449	-0.0005
1 מרק פיני	0.37	0.39	0.3834	0.3882	0.37	0.39	0.3829	0.3877	0.37	0.40	0.3839	0.3888	0.3860	-0.0005
1 דולר קנדי	1.21	1.27	1.2384	1.2538	1.22	1.28	1.2392	1.2546	1.22	1.28	1.2406	1.2562	1.2476	0.0101
1 דולר אוסטרלי	1.02	1.12	1.1184	1.1323	1.08	1.16	1.1163	1.1303	1.09	1.17	1.1212	1.1353	1.1258	-0.0002
1 ראנד דרא"פ	0.51	0.61	0.7852	0.7950	0.47	0.80	0.7861	0.7959	0.50	0.70	0.7874	0.7974	0.7914	0.0003
10 פרנקים בלגיים	–	–	0.4450	0.4505	–	–	0.4446	0.4501	–	–	0.4455	0.4511	0.4475	-0.0012
10 שילינג אוסטריים	1.29	1.35	1.3223	1.3387	1.30	1.36	1.3233	1.3399	1.30	1.36	1.3261	1.3428	1.3310	-0.0033
1000 לירטות איטלקיות	1.23	1.30	1.2637	1.2794	1.24	1.32	1.2639	1.2797	1.24	1.33	1.2667	1.2827	1.2709	-0.0031
100 ינים יפאניים	1.20	1.25	1.2230	1.2382	1.20	1.26	1.2198	1.2351	1.20	1.26	1.2367	1.2421	1.2307	-0.0029

190 אנשי "אל על מטענים" בסניפי החברה בעולם –
יטפלו אישית במטעני היצוא והיבוא שלך.

אל על EL AL

לא מכרת
לא שילמת
רק בלוח העיר
קבלת מודעות
מ־8.00-20.00
03־37126

יופי של שבוע בריאות
במלון מצפה הימים...

* חוות הבריאות של מלון מצפה הימים
תעניק לך שבוע של הרזיה, בריאות ויופי.
תוכנית דיאטה בפיקוח רפואי צמוד
* התאריך הקרוב 14.2.88 — 19.2.88
אוכל צמחוני
שפע פעילויות מגוונות
* התעמלות * יוגה * רפלקסולוגיה * פלדנקרייז
* מסג' * קוסמטיקה * אמבטיות צמחים
* מניקור * פדיקור
טיול קבוצתי ממונע בליווי מדריך מוסמך
במקום: סאונה, ג'קוזי, וחדר כושר
חדר לשימוש מיסת שיזוף
חדרים מרווחים, וידאו וטלויזיה בכל חדר
פרטים בטלפון: 06־937013/4, 06־937033.

صورة عن الاصل

صكذا عن الاصل

תקווה ותהילה – הסרט שזכה ב"גלובוס הזהב" 1988 כסרט (קומדיה) הטוב ביותר של השנה

"נעים לצפיה ומהנה... מומלץ!!" הארץ "נפלא... ציון 10! מצוין!" לאשה "סרט חינני משעשע, משחק טוב." ידיעות אחרונות. "★★★★ ציון טוב מאוד." מעריב "הצלחה גדולה!" חדשות

"תקווה ותהילה"

שבוע 7 "דיזנגוף ת"א   מלון דניאל הרצליה   בקרוב תיאטרון ירושלים

בתי קולנוע

תל־אביב

אורלי – זיווג משמיים שישי 10.00, מוצ"ש 7.15 9.30
אסתר – לילה מגניב שישי 10.00, 12.15, מוצ"ש 7.30 9.40
בית לסין – שגעון בחלל שישי 2.30, 11.30, מוצ"ש 11.15
בן יהודה – חיזור גורלי שישי 9.40, 12.00, מוצ"ש 7.30 9.30
גורדון – אדמה זו שלי היא 7.15, 9.30
גת – הקיסר האחרון שישי 10.00, מוצ"ש 6.30 9.30
דיזנגוף 1 – ז'אן דה־פלורט שישי 11.00, 13.30, 9.45, 12.15, מוצ"ש 7.15 9.45
דיזנגוף 2 – תקווה ותהילה שישי 11.00, 13.30, 9.45, 12.15, מוצ"ש 7.15 9.45
דיזנגוף 3 – תל־אביב ברלין שישי 1.00, 13.30, 9.45, 12.15, מוצ"ש 7.15 9.45
דקל – חשוד שישי 10.00, מוצ"ש 7.15 9.30
דרייב אין – השוטר מלוס אנג'לס שישי 10.00, מוצ"ש 7.15, 9.30. סרט סקס שישי 12.15, מוצ"ש 12.00
הוד – ריקוד משותח שישי 9.45, 12.10, מוצ"ש 7.15 9.30
הקלנוע: בית ציוני אמריקה – לחיי אהבותינו שישי 2.30, האוב בדלת מוצ"ש 7.30, 9.30, החיים המתוקים מוצ"ש 11.45, שכנים שישי 12.00 חצות
חן 1 – מעקב צמוד שישי 10.00, 12.15, מוצ"ש 7.30, 9.50 דמבו הפיל המעופף שבת 11.00 בבוקר
חן 2 – יום במלכודת שישי 9.50, 12.15, מוצ"ש 7.25, 9.50, שבת 11.00 בבוקר
חן 3 – אי אפשר לקנות אהבה שישי 9.50, 12.15, מוצ"ש 7.25, 9.50, שירת הדרום שבת 11.00 בבוקר
חן 4 – הנסיכה מבברלי הילס שישי 9.50, 12.15, מוצ"ש 7.25, 9.50, במבי שבת 11.00 בבוקר
חן 5 – מחלון חדר המיטות שישי 9.55, 12.15, מוצ"ש 7.30, 9.55, אי.טי. חבר מכוכב אחר שבת 11.00 בבוקר
לימור – ללא מוצא שישי 9.45, 12.00, מוצ"ש 7.00, 9.30, שכרון חושים מוצ"ש 12.00 חצות חרבות הנינג'ה האתגר שבת 11.00 בבוקר
לב 1 – נערות עובדות שישי 10.00, 12.10, מוצ"ש 8, 10
לב 2 – מלאכים בשמי ברלין שישי 9.45, 12.15, מוצ"ש 7.20 9.50
לב 3 – המשפחה שישי 9.45, מוצ"ש 9.45, חליפת ערב שישי 12.15 בלילה, מגדל הדבורים מוצ"ש 7.20
לב 4 – טמפוטו שישי 9.50, 12.10, מוצ"ש 7.30 9.50
מוזיאון – עיניים שחורות 7.00, 9.30
מקסים – הבלתי משוחדים 7.15, 9.15
החוויה הישראלית – חנות קטנה ומטריפה 10.00
סינון – חוכמת רחוב שישי 10.00, מוצ"ש 7.30, 9.40, סיפור בזיג זג שישי 12.00, מנהטן שבת 13.00, מבוקש נשוי או תלוי שבת 2.45, הטנגו האחרון בפריז 17.00, סיפור בזיג זג מוצ"ש 11.45
סינמטק ישראלי – סלח לי אתה נושך את צווארי 7.30, יתומים 9.30
פאר – יופיו של החטא שישי 10.00, מוצ"ש 7.15 9.30
פריז – מארה סאד שישי 2.30, פריז טכסס שישי 4.30, מונטי־פייטון – בריאן כוכב עליון שישי 10.00־12, התברה של גריגורי שבת 11.00, מונטי פייטון – בריאן כוכב עליון שבת 13.00, סיפורים שסיפרתי לאמא שבת 15.00, סיד ונסי שבת 17.00, חיי כלב שישי 12.00 בצהרים מוצ"ש 7.15, 9.30, מי הנערה הזו מוצ"ש 11.30 בלילה
צפון המחודש – מאנון שישי 10.00, מוצ"ש 7.00 9.30
שחף – עכבר הבארים שישי 9.45, 12.00, מוצ"ש 7.15, 9.30, ריקוד משותח שבת 11.00 בבוקר
תמוז – ילדה גדולה + עורבים שישי 10־12, מוצ"ש 7.30, 9.40, הנבואה שבת 13.00, דיינר שבת 14.45, טרזן מוצ"ש 11.45
תכלת – אריה 7.30, 9.45
תל־אביב – זעם של כבוד שישי 9.45, 12.00 מוצ"ש 7.15 9.30
פוקס (רמת־אביב) – רוקי 4 מוצ"ש 8.00, אהבה בשחקים שישי ומוצ"ש 10.00, מונטי פייטון – טעם החיים שישי ומוצ"ש 12.00 חצות

צפת

בית אלון – אבא גנוב 7.00 9.15

ירושלים

אדיסון – שחיתות בגדול 7־9
אור־גיל – הקיסר האחרון 8.30
אורנע – יום במלכודת 6.45, 9.15
בית אגרון – דיינר שישי 2.00, מוצ"ש 6.30, פשעים שבלב שישי 4.00, אי.טי. חבר מכוכב אחר מוצ"ש 4.00, פריץ החתול מוצ"ש 8.30, סיפור בזיג זג מוצ"ש 10.00, סודי ביותר מוצ"ש 12.00
כפיר – חיזור גורלי 7.00, 9.30
מיטשל – אריה 7–9
רון – חשוד 7.15, 9.30
תיאטרון ירושלים – ז'אן דה פלורט שישי 2.00, מאנון שישי 2.00, מוצ"ש 7.00, 9.30
עדן – אבא גנוב 7–9
סמדר – נרדפי החוק שישי 15.00, 22.00, דמבו הפיל המעופף שבת 11.00, מלאכים בשמי ברלין מוצ"ש 7.00, 9.15
סינמטק 1 – חג שמח מר לורנס שישי 2.00, באגדי שישי 10.00, אני והחברה מוצ"ש 5.30, חג שמח מר לורנס 7.30, מוצ"ש 9.30
סינמטק 2 – נקמתו של שחקן קאבוקי שישי 10.00, נערת איגפלד מוצ"ש 7.30, עבור כל זהב העולם מוצ"ש 9.30

נתניה

סטודיו – נערות עובדות 7.00, 9.15
שרון – ללא מוצא 7.00, 9.15
דור – לה במבה 7.15, 9.30

חולון

סבוי – חיזור גורלי שישי 10.00, מוצ"ש 7.00 9.30
רינה – ריקוד משותח 7.15, 9.30
מגדל – מעקב צמוד שישי 10.00, מוצ"ש 7.15 9.30
ארמון – נקמתו של חייל שישי 10.00, מוצ"ש 7.30, 9.30
מתנס קרית שרת – החנות מעבר לפינה 7.15 9.30

ראשל"צ

ג.ג. רון 1 – חיזור גורלי 7.15, 9.40
ג.ג. רון 2 – שגעון בחלל 7.15, 9.40

רחובות

בית העם – ז'אן דה פלורט 7.00, 9.30
הדר – מאנון 7.00, 9.30
חן – זעקת הנשרים 7.15, 9.15

עכו

אודיטוריום – אבא גנוב 6.00

רמת־השרון

כוכב – אני והחברה שישי 9.45, מוצ"ש 7.00, 9.30, בני וקליד שישי 11.45, שבת 13.15, הדרדסים שבת 11.00 בבוקר, ידיד אמריקאי שבת 11.15

באר שבע

היכל התרבות – חוכמת רחוב שישי 10.00, מוצ"ש 7.00, 9.15, מופע הקולנוע של רוקי שישי 2.00, שבת 13.00, באגס באני שבת 11.00

פתח־תקווה

היכל 1 – חיזור גורלי 7.00, 9.30
היכל 2 – עכבר הבארים שישי 8.30, 10.30, מוצ"ש 7.15, 9.30
היכל 3 – חיזור גורלי שישי 8.30, 10.30, ריקוד משותח מוצ"ש 7.15, 9.30

עפולה

מופתרון – מגדל הדבורים 9.00

ק.אונו

מרכז קהילתי – אני והחברה שישי 10.00, מוצ"ש 6.30–9, בעקבות החרב הקסומה שבת 11.00 בבוקר

טבריה

יד שטרית – השוטר מלוס אנג'לס 7.00, 9.15

חדרה

חדרה – גבי 7.00, 9.15
חוף – אבא גנוב 7.00, 9.15

חיפה והסביבה

אורה – לחישה רועמת שישי 10.00, מוצ"ש 7.00 9.15
אורלי – יום במלכודת 6.30–9
בית העם – שבלול שישי 10.00, לאבד הבטולין בטיחואנה מוצ"ש 7.00, 9.15
חן – לילה מגניב שישי 10.00, מוצ"ש 7.00 9.15
סינמטק – מונטי פייטון – טעם החיים שישי 2.00, הנסיך הקטן מוצ"ש 5.00, דקה לחצות מוצ"ש 7.00, גאליפולי מוצ"ש 9.30
עצמון 1 – עכבר הבארים שישי 10.15, מוצ"ש 7.15 9.30
עצמון 2 – שגעון בחלל שישי 11.15, מוצ"ש 7.15 9.30
עצמון 3 – ללא מוצא שישי 10.00, מוצ"ש 7.15 9.30
פאר – מעקב צמוד שישי 10.00, מוצ"ש 6.45 9.15
קרן אור המחודש – יופיו של החטא 7.00, 9.15 מונטי פייטון משהו שונה לגמרי מוצ"ש 11.30
ניצן – יום במלכודת 7.00, 9.15
רון – חיזור גורלי 7.00, 9.15
רב גת 1 – חשוד שישי 10.00, מוצ"ש 6.45 9.15
רב גת 2 – הקיסר האחרון שישי 10.00, מוצ"ש 6.00 9.15
אורות – ללא מוצא 7.00 9.15
ספיר – הרומן של מרפי 7.00 9.15
סביון – מעקב צמוד 7.00 9.15
שביט – ז'אן דה פלורט 7.00, מאנון 9.15
היובל – אבא גנוב שישי 10.00, מוצ"ש 7.00 9.15

הרצליה

דוד – ללא מוצא 7.15 9.30
דן אכדיה – קינג קונג 2 שישי 3.15, מנהל בית הספר מוצ"ש 7.00, 9.30
מלון דניאל – תקוה ותהילה 7.15, 9.30
היכל – חיזור גורלי 7.00 9.30
תפארת – יום במלכודת 7.15 9.30

רמת גן

אואזיס – מעקב צמוד שישי שישי 10.00, מוצ"ש 7.20 9.50
אורדע – חיזור גורלי 7.00 9.30
הדר – חיזור גורלי 7.00 9.30
לילי – יופיו של החטא שישי 10.00, מוצ"ש 7.15 9.30
סינמופת – ראשים מדברים שישי 12.00, קרנף מכוכב אחר שבת 11.00, אמדיאוס שבת 13.00
רב גן 1 – ריקוד משותח שישי 10.00, 12.15, מוצ"ש 7.30, 9.50, ברווז שחור מליון שבת 11.00 בבוקר
רב גן 2 – אי אפשר לקנות אהבה שישי 10.00, 12.15, מוצ"ש 7.30, 9.50, אי.טי. חבר מכוכב אחר שבת 11.00 בבוקר
רב גן 3 – יום במלכודת שישי 10.00, 12.15, מוצ"ש 7.25, 9.55 שבת 11.00 בבוקר
רב גן 4 – ללא מוצא שישי 10.00, 12.15, מוצ"ש 7.2525, 9.55, במבי שבת 11.00 בבוקר
שביט – אבא גנוב 7.15 9.30

כפר סבא

חן – יום במלכודת 7.00, 9.15
עמל – אבא גנוב 7.00 9.15

בת־ים

אורנים – אבא גנוב 7.15 9.30
עצמאות – ריקוד משותח שישי 10.00, מוצ"ש 7.15 9.30

בית שאן

מתנ"ס – אבא גנוב 7.00 9.15

נס ציונה

מופת – אני והחברה שבת 11.00 בבוקר, מוצ"ש 7.00 9.15

מורין או'הרה | צ'רלס לוהטון

Charles Laughton   Maureen O'hara

בסרט הקלאסי הבלתי נשכח של ז'אן רנואר

אדמה זו שלי היא

Jean Renoir's This Land is Mine

ממוצ"ש 6.2 "גורדון" ת"א • מוצ"ש 7.15 – 9.30 ימי חול 4.30 – 7.15 – 9.30

בית התפוצות
על שם נחום גולדמן

שעות פתיחה:
א', ב', ג', ה': 10:00־17:00
יום ד': 10:00־19:00
יום שישי ושבת: סגור
ארכיון התצלומים – קבלת קהל עפ"י תיאום מראש לתיאום סיורים מודרכים נא לפנות בימים א'–ה', בין השעות 9.00–13.00 בלבד. תצוגת קבע וכרונוספירה – 2500 שנות חיים יהודים ברחבי העולם מוצגות תוך שימוש באמצעי הטכניקה המתוחכמים ביותר.

תערוכות:
1. יהודים אחרונים בפולין, 1980־1985 – באולם ע"ש גרינטר טייר־שמיר
2. ביתא ישראל – סיפורם של יהודי אתיופיה – במרכז התערוכות ע"ש ליידי שרה כהן

אירועים:
1. טקס פתיחת התערוכה "יהודים אחרונים בפולין. 1980–1985"
צילם: תומאש תומאשבסקי; כתבה: מאגוז'אטה נייזאביטובסקה
בתכנית: ברכות – סטן גראייק, אליעזר שמואלי והרצאה בליווי שקופיות –
תומאש תומאשבסקי ומאגוז'אטה נייזאביטובסקה
הטקס יתנהל בשפה האנגלית
יום ראשון, 7 בפברואר 1988, בשעה 19.30
2. במסגרת התערוכה "יהודים אחרונים בפולין, 1980–1985", יתקיימו הקרנות במורה של סרטים פולניים עלילתיים בנושאים יהודים
ההקרנות בשיתוף עם סינמטק ת"א, הארכיון הישראלי לסרטים יהודים, סינמטק ירושלים
תכנית ההקרנות:
"רחוב הגבול" – הסרט מתאר טרגדיה המתרחשת בגיטו ורשה של ימי הכיבוש הנאצי
במאי: אלכסנדר פורד; שחקנים: י. לשצינסקי, מריה ברונייבסקה
הסרט דובר פולנית בלבד
יום שני, 8 בפברואר 1988, בשעה 19.00
"שעון החול" – עיבוד קולנועי לסיפור קצר של ברונו שולץ
במאי: וויצק האס; שחקנים: יאן נוביצקי, טדאוס קונצרט, אירנה אורסקה
הסרט דובר פולנית ומתורגם לעברית
יום שלישי, 9 בפברואר 1988, בשעה 19.00
"אוסטריה" – סיפורם של פליטים יהודים הנמלטים מהקוזאקים
במאי: יז'י קאבלרוביץ; פרנסיצ'ק פיאשקה, וויצק פזוניאק
הסרט דובר פולנית ומתורגם לאנגלית (אורך הסרט 3 שעות)
יום רביעי, 10 בפברואר 1988, בשעה 19.00
"גלויות ממסע"
במאי: ואלדמאר דז'יקי
הסרט דובר פולנית ומתורגם לאנגלית
יום חמישי, 11 בפברואר 1988, בשעה 19.00
כרטיסי כניסה לכל אחד מהסרטים: 5 ש"ח; לחברי אגודת הידידים: 4 ש"ח

תערוכות ניידות:
1. מקרתגו לירושלים – הקהילה היהודית בעיר תוניס – בית גינצבורג, טבריה
2. דרך ארץ סין, הקהילות היהודיות בחרבין, טיינג'ין ושנגחאי – היכל התרבות, כפר סבא
3. הגשר החי – מפגש המתנדבים הארצישראלים עם שארית הפליטה – הכנסת, ירושלים
4. בוני כנסת בגרמניה במאה הי"ט – היכל שלמה, ירושלים
5. ביקורים במרוקו 1979–1985 – בית מורשת יהדות מרוקו, מעלות
6. אתרים יהודים בלבנון, קיץ 1982, צילומים: מיכה בר־עם – יד שטרית, טבריה
7. המסך שירד – התיאטרון היהודי הממלכתי במוסקבה – יד לבנים, תל אביב

ניתן לרכוש כרטיסים לשתי סדרות של הרצאות:
1. להיות יהודי בגולה תש"ח־תשמ"ח – מרצה ד"ר אלי ברנבל
ההרצאות תתקיימנה בימי שני בשעות 10.00־12.00 (הרצאה ראשונה ב־15.2.88)
2. מקבלת האר"י עד לשבתאות – מרצה ד"ר יורם יעקבסון
ההרצאות תתקיימנה בימי ראשון, בשעות 9.00־11.00 (הרצאה ראשונה ב־28.2.88)
כרטיסים בקופת בית התפוצות במחיר: 35 ש"ח; לאג: 60 ש"ח
ההרצאות מיועדות לחברי אגודת הידידים של בית התפוצות בלבד

להשאלה בארכיון בית התפוצות שקופיות בנושאים הבאים:
פורים; פסח; ירושלים בראי הדורות; סיפורי המקרא
כמו כן ניתן לרכוש שקופיות בנושאים הבאים:
המרכז היהודי בבבל; ספרד; מחזור חיי אדם;
לפרטים, נא לפנות לארכיון או לאגף הנוער, טל' 03-425161

למכירה בחנות בית התפוצות:
מתנות מיוחדות: חפצי יודאיקה מודרניים; פרסומי המוזיאון

בית התפוצות נמצא בקמפוס אוניברסיטת תל־אביב, (שער 2) רח' קלאוזנר, רמת־אביב טל' 03-425161
אוטובוסים: 6, 13, 24, 25, 27, 45, 49, 74, 79, 86, 274, 573, 572, 604

בית ליסין

הרתנגולת המופלאה – לילדים – מחר שבת 6.2 ב־11.30
צבעונים אם אלו צבעונים – ערב שירים רוסיים בעברית. בהדרכת רפי פסחזון בהשתתפות הקהל ואמנים אורחים. מחר מוצ"ש 6.2 ב־21.00
פרופר הלואז – קו 4 א' 7.2 ב' 22.00
אריק לביא – כל החלומות ג' 9.2 ב־21.00 הקלטה פומבית
פסטיבל של ברוקס – "שיגעון בחלל" היום 5.2 ב־14.30 וב־23.30 מחר מוצ"ש 6.2 ובכל השבוע ב־23.15
חניון מרווח צמוד לתיאטרון
אחד משלנו הערב 5.2 ב־21.00 מחר מוצ"ש 6.2 מכללת אחוה ב־21.00
ג'ורג' ת'ימי – בינו רבין הערב 5.2 ב־22.00 ב' 8.2 ב־21.00 (הקלטה פומבית)
הקיץ של אביה – גילה אלמגור הערב 5.2 מופת ר"ג ב־21.00, א' 7.2 ב' 8.2 בית ליסין ב־21.00 הצגת ה־200
בעל שימושי מאד – הערב 5.2 בית אבא חושי – חיפה ב־22.00 מחר מוצ"ש 6.2 בית ליסין ב־20.30 הצגת ה־150
טליה שפירא משחקת עם סיפורים ושירים – לילדים מחר שבת 6.2 ב־11.00
רח' ויצמן 34, ת"א, טל. 216653, 257966 ✦ ישראבדים

תיאטרוני ישראל
מחר מוצ"ש 6.2: תיאטרון הבימה: מירה'לה אפרתי 16.00, 21.00; גוג, אחרית 20.30; אנשים קשים: בתיאטרון ירושלים.
מחר מוצ"ש 6.2: התיאטרון הקאמרי: גבעון והמנהגה – בקאמרי; מלשנות – בצוותא; שבתשנתן – שבת בבוקר ב־11.00

במבנה 5
לאכול ולהפגש במבנה 5
ארוחות צהרים עסקיות במבנה 5
בין 22־18 ש"ח
שבת צהרים עם חמין
טל' 813563 – נמל יפו
חניה במקום
פתוח ברציפות מ־12 בצהריים אל תוך הלילה
7 ימים בשבוע

Variety New York
Le Monde Paris
עיניים שחורות
מרצ'לו מסטרויאני
4.30 7.00 9.30

תנוי בת־דור 88 – עכשיו!
הבלט הלאומי מספרד
70 רקדנים, נגנים וזמרים
להקת מחול בת־דור

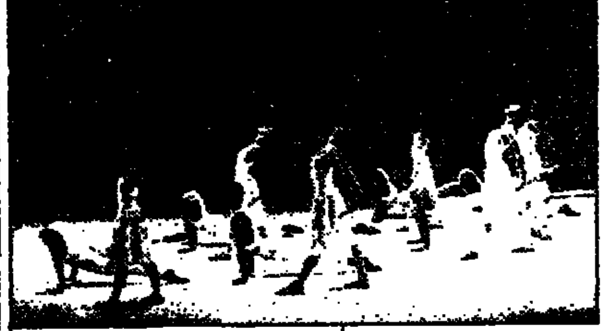

3 הופעות: 2 בת־דור   1 הבלט הלאומי מספרד
היכל התרבות ת"א
19–23.3.88   חוגים בבית אליהו
מחירי מבצע! מנוי זוגי 130 ש"ח, מנוי יחיד 70 ש"ח, הנחה למשלמים בצ'ק של בנק לאומי
מרכז מידע ומכירות: בת־דור, תל־אביב, אבן־גבירול 30 טל' 263175
רעננה: מופעים לאן הערב" טל. 052-915566 רחובות: "לוטוס" טל. 08-455793
פרסום לאור

אקורד
מתי כספי / ריקי גל
מה זאת אהבה...

גבעתיים "הדר"
הערב יום ו' 5.2 ב־10.00
כרטיסי "שקד", "הכרטיס", "לאך" 247373 "הדרך", "קסטל" ובערב בקופה משעה 6.00 טל' 724002
כפר־סבא "היכל־התרבות" מחר מוצ"ש 6.2 ב־8.30 טל' הקופה 052-910618
כפר־מנחם "בית־הבנים" יום ג' 9.2 ב־9.00
כרמיאל "היכל־התרבות" יום ד' 10.2 ב־9.00
יגור "יד־למגינים" יום ו' 12.2 ב־10.00
פתח־תקוה "היכל" יום ו' 26.2 ב־10.00
"אקורד" טל' 290710 – חבר איגוד המפיקים והאמרגנים בישראל.

מופעי תיאטרון בידור מוסיקה
חפסתי ראש עם אבנר דן – תכנית בידור חדשה
הרצליה "דוד" הערב יום ו' 5.2 ב־10.00 כרטיסי המרכז 052-83814, לאן הערב 052-915566 השרון 494786 לחיילים 50% הנחה בקופה 83814 540768
לוד "היכל־התרבות" מוצ"ש 6.2 ב־9.00 כרטיסים במשרדים ובקופה לחיילים 50% הנחה בקופה דני פקר 297193
דני "חכם על קטנים" סנדרסון
חולון "דינה" הערב יום ו' 5.2 ב־10.00 טל. הקופה 841174 כרטיסי בידוראן 885885, "לאך" 247373 ובמשרדים לחיילים הנחה בקופה
עפולה "היכל־התרבות" מחר מוצ"ש 6.2 ב־9.00 כרטיסי בטל. 595797
אשדוד "אשדוד" 10.2 ב־9.00 כרטיסי מופעטרון 542951
שפיים "אולם התרבות" יום ו' 12.2 ב־10.00 הפקות 287253
גידיוב
גבעתיים "שבוט" הערב 5.2 ב־10.00 טל. הקופה 314797
ראשל"צ "צוותא" מחר 6.2 ב־9.00 טל. הקופה 941081
חולון "מופת" 12.2 ב־10.00 קסטל אשר 287057
שלמה ארצי – מחוץ לשיר
גבעת חיים "ב. שרת" 15.2 ב־9.00
איילת־השחר "יד־למגינים" מוצ"ש 20.2 ב־9.00
יגור "יד־למגינים" יום ו' 26.2 ב־10.00

האקדמיה למוסיקה ע"ש רובין, אוניברסיטת תל־אביב ומכון גיתה תל־אביב
מודיעים על
סדנת כלי נקישה
כריסטיאן רודרבורג, דיסלדורף
8־12.2.88
באודיטוריום ע"ש טרג, אוניברסיטת תל־אביב. מידע בטל' 03-217266, 420415. קונצרט עם כריסטיאן רודרבורג 14.2 ב־20.30. אולם פאסטליכט, בנין מקסיקו, אוניברסיטת תל־אביב. הכניסה חופשית.

טדי הפקות מציגות:
יהודית רביץ
"באה מאהבה"
הופעות אחרונות!!!
תל־אביב "תיאטרון הקאמרי" יום ו' 5.2 בחצות וחצי כרטיסי "לאך" 247373 במשרדים ובקופה טל' 233335
תל־אביב "אודיטוריום דוהל" שב' התקוה מחר מוצ"ש 6.2 ב־9.00 כרטיסי "לאך" 247373 במשרדים ובקופה טל' 382580
רחובות "ויקס" יום ה' 11.2 ב־9.00
כפר־הס "בית־העם" יום ו' 12.2 ב־10.00
ירושלים "ז'ראר בכר" מוצ"ש 20.2 ב־9.00
חיפה "שביט" יום ו' 26.2 ב־10.00
פרסום בלקין
טדי הפקות – חברת איגוד המפיקים והאמרגנים בישראל. רח' פרישמן 39 ת"א טל' 222995.

מכון גיתה תל־אביב
מודיע על
קונצרט גיטרה סולו
עם
ריינברט אברס
בתוכנית יצירות מאת באך, ג'ולאני, וילה לובוס והנצה ב־13.2 בשעה 20.30 באולם מכון גיתה בית אשיה, רח' ויצמן 4, תל־אביב
הזמנת מקומות בטל' 6־03-217261

טדי הפקות מציגות:
סי היימן
ולהקה מקומית
"את הקול שלה אי־אפשר שלא לאהוב, הרבה דברים טובים זורמים מהבמה, הרבה רגעים מרגשים".
שרון מולדבי "חדשות"
"חזקה, נמרצת, נשית ורכה, שולפת צפורניים ושולחת ליטוף..."
עופר ניר "על המשמר"
"חברי להקה מקומית מנגנים טוב וכיף להם על הבמה, וכשזה ארוז בעטיפת סאונד מעולה ובתאורה נפלאה, הכיף הזה עובר לקהל..."
יואב קוטנר "גלי צה"ל"
"...מעודנת, פתטית, מלודרמטית, מוחצנת, מופנמת, כסחית... משכנעת... השירה האינטימית שלה עמוק מבפנים...
זמרת שהיא כבר שחקנית גדולה ברוק־אנ־רול המקומי... אני לא מכיר מופע רוק יותר טוב בעיר".
יוסי חרסונסקי "מעריב"
תל־אביב "צוותא" הערב יום ו' 5.2 ב־9.30 ובחצות כרטיסי "לאך" 247373 במשרדים ובקופה 7־250156.
כפר־ויתקין "בית־העם" מוצ"ש 6.2 ב־9.15.
איילות "יוטבתה" יום ג' 9.2 ב־9.30.
ירושלים "תיאטרון החאן" יום ו' 12.2 ב־10.00
רמת־גן "מופת" מוצ"ש 13.2 ב־9.00.
נס־ציונה "מופת" יום ו' 19.2 ב־10.00.
תל־אביב "צוותא" מוצ"ש 20.2 ב־9.00 כרטיסי "לאך" 247373 ובמשרדים.
חיפה "בית־אבא חושי" יום ו' 26.2 ב־10.00.
תיאטרון ירושלים מוצ"ש 27.2 ב־8.30.
טדי הפקות טל. 222995 – חברת איגוד המפיקים והאמרגנים בישראל

מוזיאון תל אביב לאמנות
הרשם כמנוי של מוזיאון תל אביב

תערוכה חדשה

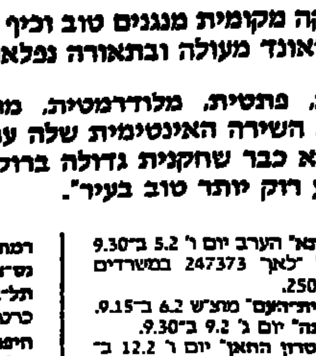

אדריכלות של מוזיאונים חדשים בגרמניה. תצלומים, דגמים ותכניות של השבוד האדריכלים בעולם. התערוכה נערכת בשיתוף מכון גתה ואגודת האדריכלים והמהנדסים, תל־אביב.

מארק שאגאל

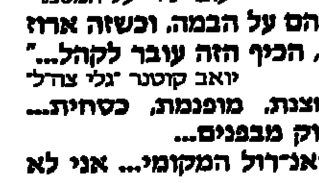

מאה שנה להולדתו: כ־60 עבודות, המקיפות את כל שנות יצירתו של שאגאל. שיחה בתערוכה: מוצ"ש, 6.2 בשעה 19.00, יום ד' 10.2 בשעה 17.00

מנשה קדישמן

מיתוס וגילגול: ציור ופיסול מונומנטלי. ארבעה מבטים ושני ציורים מחלי מיפוי המוצגים לראשונה.

אוצרות ארצות המקרא

5000 שנות היסטוריה של שבע תרבויות המזרח הקדום ביניהן: מצרים, מסופוטמיה, איראן, אשור. שיחה בתערוכה בעברית: היום, יום ו' בשעה 10.30, מוצ"ש בשעה 20.00, ימים ב' ו־ד' בשעה 18.00. שיחה באנגלית: ימים א' ו־ג' בשעה 12.30, יום ד' בשעה 17.00

אוסף אמנות ישראלית
עבודות משנות ה־60 ואילך מאוספי המוזיאון.
התערוכה בביתן הלנה רובינשטיין
לילדים ולנוער
"מיציב למתנועע" הרפתקה לילדי גן (גילאי 4־5) עם הוריהם. ביום ב', 9.2 בשעה 15.30. כרטיסים מראש בקופת המוזיאון.

מוסיקה
רביעית הפסנתר משתתפים: מ. לקס, ו. קלס, ג. לברטוב, ע. גרינבר. מיצירות דבוז'ק, פרנסייה. שומן. היום יום ו', 5.2 בשעה 14.00
פנים חדשות
תן צ'מבליסטה, כלי הקשה. בתכנית: ליסט, קראמב, אביצור, ביהוואטר. מוצ"ש 6.2 בשעה 21.00

קולנוע
עיניים שחורות
הקרנות בכורה ...

שעות הביקור במוזיאון ובביתן הלנה רובינשטיין
בימים א'־ה' 10.00־20.00 (ללא הפסקה) יום ו' 10.00־14.00. שבת 10.00־14.00, 19.00־22.00
מוזיאון תל אביב, שדרות שאול המלך 27, טל. 03-261297
ביתן הלנה רובינשטיין, רח' תרסט 6, טל. 03-299750
ורשבסקי־ברינקן דובר

שוטר ממשמרות החופים של תאילנד שומר על קבוצה של פליטים וייטנאמים, לאחר שהורדו ביום רביעי מסירתם, בעת שהוזזו בדרכם לעבר החוף התאילנדי. השלטונות שם הבהירו כי לא יתירו לפליטים מוייטנאם להגיע לתחומי המים הטריטוריאליים של ארצם. (תצלום איי־פי)

למרות מאמצי נשיא ארה"ב בחודשיים האחרונים

הקונגרס דחה בקשת רייגן לאישור 36.2 מיליון ד' כסיוע לקונטראס

ה"ניו יורק טיימס": מפקד הכוחות המזויינים של פנמה עשה ב־1986 קשר עם אוליבר נורת', לפיו יעביר ספינה עמוסה ציוד סובייטי לאל סלוואדור, כדי שהאמריקאים יוכלו לטעון שהסנדיניסטים מנסים לייצא את מהפכתם

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). הנשיא רייגן ספג שלשום בלילה מפלה קשה, כאשר ברוב של 219 מול 211 דחה בית הנבחרים את בקשתו להקציב 36.2 מיליון דולר עבור הקונטראס הנאבק בסנדיניסטים בניקראגואה, בתמיכת ארה"ב. בשבועים שחלפו עשה רייגן כל מאמץ אפשרי כדי להביא לאישור בקשתו. כל נאום או הופעה פומבית, כמו גם תשדירי הרדיו השבועיים שלו, הוקדשו כולם או חלקם לענין זה. בשבוע שעבר הוא קיים ישיבות תכופות עם חברי קונגרס ואף טרח לצלצל אישית לחברי קונגרס, שנחשבו כמהססים כדי לשכנעם בצורך להמשיך בסיוע לקונטראס.

רייגן ביקש שלפחות 10 אחוזים מסכום הסיוע יוקצב לסיוע צבאי, והיתרה לסיוע הומניטארי. ההקצאה הקודמת בסך 20 מיליון דולר תפקע בסוף פברואר, ולאחר מכן לא תוכל ארה"ב להמשיך ולממן את פעולות הקונטראס. רייגן היה מוכן לעשות ויתור מסוים ולהרשות לקונגרס להחליט מתי לשחרר את החלק המיועד לצרכים צבאיים ואף למנוע את העברת הסיוע הצבאי, אם יוכח הקונגרס שממשלת ניקראגואה דבקה בתכנית השלום אותה הציע נשיא קוסטה ריקה, אוסקר אריאס.

אולם הרוב הדמוקראטי השולט בבית הנבחרים החליט לדחות את הבקשה, כאשר הטענה העיקרית נגדה היא שסיוע לקונטראס בעת זו עלול לסכל את תכנית השלום בה תומכות מדינות אמריקה הלטינית ואשר נכנסה חלקית לשלב ביצוע.

באותו ענין דיווח אתמול "הניו יורק טיימס", כי מנואל נורייגה, מפקד הכוחות המזוינים של פנמה, קשר בשנת 1986 קשר עם אוליבר נורת' על פיו היה נורייגה אמור לשגר ספינה עמוסה בציוד צבאי סובייטי לאל סלוודור. ספינה זו היתה אמורה להיתפס על ידי כוחות אמריקאיים, שהיו מציגים אותה כנסיון הממשל הסנדיניסטי ל"ייצא" את המהפיכה הסנדיניסטית למדינות השכנות, ובכך אולי לשכנע את הקונגרס להזק את תמיכתו הכספית בקונטראס. התכנית לא יצאה אל הפועל לאחר שבאותה עת פורסמו דיווחים על פעולותיו הבלתי חוקיות של נורייגה.

כ־30 נהרגו במפולת בוץ וסלעים עקב גשמים בפרו

70 נעדרים • כ־10 כלי רכב נלכדו מתחת לאבנים ובוץ • דובר המשטרה: אין סיכוי שמישהו שרד

לימה (ע"צ וע"ר). לפחות 30 בני אדם ניספו ו־70 נעדרים וקיים חשש לחייהם, לאחר שאוטובוסים ומשאיות בהם נסעו כוסו במפולת בוץ וסלעים כתוצאה מגשמי זעף, שירדו במדרון האנוקו בפרו.

דוברים רשמיים בלימה מסרו, כי באסון הטבע שאירע ביום שלישי, נלכדו לפחות 10 כלי רכב מתחת לטונות של בוץ, סלעים ואבנים, כאשר סחף בוץ חלף על פני עמק והתפשט על פני השדות והזיל בדרכו יותר מקילומטר של כבישים.

עובדי הצלה חילצו אנשים שנלכדו באיזור מרוחק 420 ק"מ צפונית מערבית ללימה. מתוך כלי הרכב הוצאו רק גופות ללא רוח חיים.

"עד כה הוצאנו 30 גופות. האנו סבורים, כי 70 אנשים עדיין נעדרים". אמר דובר המשטרה בזירת האסון בשיחה טלפונית עם סוכנות רויטרס.

"בגלל מימדי האסון אין סיכויים שמישהו שרד לאחר כה שקרה", הוא הוסיף.

גשמי זעף ירדו בגזרת האנוקו מאז יום ראשון והעלו על גדותיו את הנהר הואלאגה. זרמי השיטפון סחפו עימם בוץ רב, עצים עקורים, בעלי חיים בתים, וסלעים.

כ־75% מאזרחי אוסטריה בעד המשך כהונתו של ואלדהיים

וינה (ע"צ וע"ר). קרוב לשלושה רבעים מאזרחי אוסטריה רוצים, שקורט ואלדהיים יוסיף לכהן כראש מדינתם, עולה מתוצאות סקר דעת הקהל, שיתפרסמו בגליון היום של השבועון "זוכנפראסה".

הסקר נערך לאחר שהשבועון הגרמני "דר שפיגל" פרסם את הכתבה המואשמת על ולדהיים.

על פי תוצאות הסקר, הצהירו 72 אחוז מן הנשאלים על תקוותם שוואלדהיים ישמור על משרתו, 27 התנגדו, ושני אחוזים לא ידעו להביע את דעתם.

שבעים ושמונה אחוז מן הנשאלים אינם מאמינים, כי ואלדהיים היה מעורב בפשעי מלחמה, 18 סבורים כי אכן היה מעורב, ו־3 אחוזים לא הביעו את דעתם.

חמישים ושלושה אחוז מן הנשאלים סבורים, כי ולדהיים סיפר את האמת על קורותיו בתקופת המלחמה, 39 סבורים כי לא אמר אמת, ו־9 אחוזים לא הביעו דעה.

ששים וארבעה אחוז סבורים כי ואלדהיים ידע על פשעי המלחמה שבוצעו בבלקנים, 26 השיבו בשלילה, ועשרה לא הביעו דעה.

זעם על יוגוסלוויה

העתונות האוסטרית זעמה אתמול על ממשלת יוגוסלוויה, והטילה עליה את האחריות למבוכה השוררת מסביב למקור המסמך שפרסם בשבועון המערב גרמני "שפיגל" והאמור להוכיח את אחריותו של קורט ואלדהיים לגירושם של אסירים אזרחי יוגוסלוויה למחנות ריכוז ב־1942.

ועדת ההסטוריונים הבינלאומית החוקרת את עברו הצבאי של נשיא אוסטריה, ואשר לא הצליחה לגלות את המקור של המסמך בארכיונים בבלגרד ובזאגרב, ביקשה ביום רביעי בערב את עזרתה של ממשלת יוגוסלוויה.

העתון האוסטרי הפופולרי "קוריר" כתב אתמול: "כמה זמן עוד תאפשר ממשלת יוגוסלוויה לאדם פרטי לשחק עם מסמך שמקורו בארכיונים רשמיים ואשר גופים רשמיים היו צריכים לבדוק אם הוא אכן קיים".

העתון הוסיף "כמה זמן עוד יימשך קרקס זה על חשבונו של נשיא של מדינה ידידה" העתון "זלצבורגר נאכריכטן", המוכיר כי "תמיד מתח ביקורת חריפה על ואלדהיים". כתב אתמול במאמר מערכת, כי "ההתנהגות של ממשלת בלגרד כמוה כחיפוי הסוואה".

העתון הסמי־רשמי "די פרסה" סבור, כי נראה שממשלת יוגוסלוויה "משותקת בפרשה זו, אשר לה השלכות בינלאומיות חמורות ביותר".

זהו ההיסטוריון היוגוסלאווי הד"ר דושאן פלנצ'ה, אשר חשף את המברק המפליל, לטענתו, את קורט ולדהיים, כפי שצולם אתמול בפתח הארכיון בבלגראד בו מצא את המסמך. (צילום איי־פי)

פראוודה:

הקרמלין קיצץ במכוניות השרד

"עוד מהלומה על זכויות היתר של בירוקרטים בבריה"מ"

מוסקווה, (רויטר־עתי"ם). הקרמלין הנחית אתמול מהלומה קשה נוספת על זכויות־היתר של הבירוקרטים בבריה"מ, בהודיעו על קיצוץ דראסטי במספר מכוניות השרד הצמודות ועל הגבלות בשימושן. על כך מסר עיתון המפלגה הקומוניסטית "פראוודה". לדברי העיתון, החליטה מועצת השרים על קיצוץ בשיעור של 40 אחוז, החל מה־1 ביולי, בצי הגדול של המכוניות המשרתות את משרדי הממשלה הסובייטית.

רבות ממכוניות ה"וולגה" השחורות הנוצצות, שאפשר לראותן כשהן מסיעות פקידים בכירים ופחות בכירים באזור מוסקווה, יימכרו לבעלים פרטיים או לשירותי מוניות, מסר העתון.

כלי התקשורת הסובייטיים התלוננו לאחרונה כי המכוניות הרשמיות מנוצלות תכופות למטרות בלתי רשמיות, כגון הסעת רעיותיהם של הפקידים לשווקים או הובלת ביורוקרטים לחגיגות חדקה.

"תורים ארוכים של המכוניות הצמודות נראים תכופות, באפס מעשה, ליד משרדי ממשלה, כשהנהגים ישנים בתוכן – מראה מרגיז במדינה שבה רבים מאד מהאנשים שאין להם מכונית או המתינו שנים רבות כדי לרכוש אחת", טוען העיתון.

השחקן קלינט איסטווד לא ירוץ. לכהונה שניה כראש עיריית כרמל

כרמל, קליפורניה, (ע"ר). שחקן הקולנוע, קלינט איסטווד, המכהן כבר שנתיים כראש עיריית כרמל, אמר אתמול כי לא יעמיד עצמו לבחירה לכהונה שניה.

איסטווד היה לכוכב קולנוע "שובר קופות" בהופיעו בסדרת מערבונים וסרטי "הארי המזוהם", בהם שיחק בתפקיד של מפקח משטרה חסר מעצורים.

רימון יד נתגלה בחדר השרותים של מטוס שעמד להמריא מלבנון לקהיר

ביירות (איי־פי). רימון יד נתגלה בחדר השרותים של מטוס סילון לבנוני, כ־30 דקות לפני שעמד להמריא מנמל התעופה של ביירות לקהיר, מסר דובר משטרתי.

הרימון נמצא על ידי עובדת ניקיון בחדר השרותים, באמצע מטוס ה"בואינג 707", לפני שהנוסעים עלו על סיפונו – אמר הדובר.

"הרימון לא היה מצוייד במרעום", הוסיף הדובר.

שוטרים וחיילים סוריים המוצבים בשטח נמל התעופה החלו בסריקה יסודית של הנוסעים שהיו רשומים על הטיסה, וכן בדקו בקפדנות את מטענם האישי של הנוסעים כדי למצוא את המרעום שהיה אמור להפעיל את הרימון.

חילופי השמצות ערב הבחירות המוקדמות לנשיאות ארה"ב

אנשי בוש: הזוג דול מיליונרים; דול: סגן הנשיא איבד את השליטה

הרקע להתגוששות: יתרונו הניכר של הסינאטור דול בסקרים באיובה, אם כי נהנה בוש מיתרון בסקרים הארציים • אנשי בוש מנסים להפריך את ניסיונו של דול להציג עצמו כ"אמריקאי פשוט, אחד משלנו, עם ילדות עשוקה"

מאת יואב קרני
מיוחד ל"הארץ"
דה מוין, איובה

שלושה ימים לפני הסיבוב הראשון של הבחירות המוקדמות לנשיאות בארה"ב נקלעו שני המועמדים העיקריים במפלגה הרפובליקאית לעימות האישי הקשה ביותר ביניהם עד כה.

העימות התלקח במדינת איובה, במערב התיכון של ארה"ב, שבה יחזה סבב הבחירות ביום ב' לפנות בוקר (שעון ישראל).

מנהל מסע הבחירות של סגן הנשיא, ג'ורג' בוש, יצא בהתקפה מרה על הסנאטור רוברט דול ועל רעייתו, שרת התחבורה לשעבר, אליזבת דול. הסנאטור השיב בביקורת חריפה על העדר יכולת המנהיגות של סגן הנשיא, אשר "אינו מסוגל לרסן את אנשיו. איש כזה לא הייתי רוצה בבית הלבן".

הרקע להתגוששות הוא יתרונו הניכר של הסנאטור דול בסקרים באיובה. בסקרים ארציים לעומת זאת יש לבוש יתרון ניכר, בסקרים ביחס של 1 ל־2.

תעמולת הטלוויזיה של דול מציגה אותו כאמריקאי פשוט, "אחד משלנו", המסוגל יותר מיריביו להזדהות עם ערכיה המסורתיים של מדינה חקלאית כאיובה.

זה שבועות אחדים מנסים אנשי בוש לסתור את הדימוי הזה. סגן הנשיא הציע למועמדים הרפובליקאים לפרסם את דו"חות המס שלהם מ־14 השנים האחרונות. כוונה ברורה להציג את בני הזוג דול כמיליונרים. דול נענה לאתגר, ופירסם דו"חות מס מ־22 השנים האחרונות.

ביום ד' אמר ראש מסע הבחירות של בוש, ג'ורג' ויסגראף, כי בעוד שדול מספר על ילדותו העשוקה, "הוא נמנע מלהזכיר שהוא ורעייתו הם עכשיו מיליונרים, שהיתה להם בשנים 1982 – 1986 הכנסה של 2.19 מיליון דולר". וויסגראף גם דיבר על "דירתם המפוארת" של בני הזוג בוואשינגטון, ועל בית הנופש שלהם בפלורידה.

לבסוף נגע וויסגראף באחד העצבים החשופים ביותר של דול: מועמדותו לסגן נשיא ארה"ב, לצד הנשיא פורד, בבחירות של 1976. בבחירות ההן "הפגין דול את טבעו הנבזי, כאשר הוליך כמו ידיו את הרפובליקאים לתבוסה", אמר וויסגראף בהודעה לעתונות. המערכה של 1976 היא נסיון שרוברט דול ישמח לשכוח.

"הרפובליקאים באיובה", הוסיף עוזר של סגן הנשיא, "יצטרכו לשקול את עברו של דול" לפני שיצביעו בעדו.

הסנאטור ממדינת קנזאס הגיב בעצמו על ההתקפה. "מסע הבחירות של בוש", הכריז, "נראה כספינה ללא רב חובל. איש אינו עומד על גשר הפיקוד. או שג'ורג' בוש אחראי לסגנון התעמולה הזה, או שהוא איבד לחלוטין את השליטה. אם זה הסגנון, שהוא רוצה להביא אתו אל הבית הלבן, הסוג הזה של טאקטיקות נקלות ונואשות, כי אז אנחנו טועמים רק את הטעם הראשון".

יחסי דול־בוש הידרדרו במהלך השבועות האחרונים של 1987, כאשר דול ניצל את סירובו של סגן הנשיא לגלות את מלוא תפקידו בפרשת איראן והקונטראס, כדי להטיל ספק בכושר קבלת ההחלטות שלו.

ההתלקחות בין בוש לדול נראית קצת מפתיעה, בהתחשב ביתרונו של בוש בסקרים הארציים. יתכן שיש פה סימן של עצבנות, אבל יתכן באותה מידה שההתלקחות באה ביוזמה מקומית.

גם לסנאטור דול יש כמה סיבות טובות לעצבנות: הגילויים מתרבים עכשיו בוואשינגטון ובמדינתו קנזאס על אפשרות של איסורים פיננסיים ואתיים במהלך הקריירה שלו בקונגרס. זה היום השני ברציפות הבלטו אתמול בעיתוניו של דול בעמוד הראשון של גדול עתוני איובה, מה שכמובן יכול להשפיע ברגע האחרון על מספר לא מבוטל של בוחרים.

רוברטסון: אם אנצח באיובה, אהיה הנשיא הבא של ארה"ב

ביטוי אחר של התחממות היצרים הפוליטיים במערכה הזו בא ביום ד' מפי פאט רוברטסון, מטיף הטלוויזיה האוואנגליסטי, שהוא גם מייסד תנועת "התקווה הטובה" כרוזם לבנון. רוברטסון, המתמודד על מועמדות המפלגה הרפובליקאית לנשיאות, הכריז, כי ארגון אמריקאי המעודד את הרעיון של תיכנון המשפחה, הוא שווה־ערך של הנאצים.

רוברטסון, לוחם קנאי בהפלות מלאכותיות, האשים את הארגון, שהוא זומם ליצור "גזע עליון", באמצעות "עיקור שחורים, יהודים, חולי נפש ונוצרים פונדמנטליסטים".

הסקרים באיובה נותנים לרוברטסון מקום רביעי בין ששה מועמדים רפובליקאים, אבל כמה פעילים פוליטיים בה מוכן מייעצים לקבל את הנבואות האלה בספקנות. כאשר הארגון של כהונת הפרוטסטאנטי עולה על זה של יריביו. הלילה עומד להתפרסם תוצאות של בחירות מוקדמות של המפלגה הרפובליקאית באיי הוואי. לבחירות האלה אמנם אין חשיבות, אבל רוברטסון מקווה לנצח בהן, כדי לעודד את תומכיו להצביע ביום ב' באיובה.

הוא הבטיח לאחרונה, כי אם ינצח באיובה, "אני אהיה הנשיא הבא של ארה"ב".

הצבא הפיליפיני לכד עשרים מנהיגים קומוניסטיים בכירים

בשורה של פשיטות על מחבואים במאנילה, כולל בית ששימש כבית חולים למורדים פצועים

מאנילה, (רויטר־עתי"ם וע"צ). חיילים בצבא הפיליפינים לכדו אתמול 20 מנהיגי מורדים קומוניסטיים בכירים בשורה של פשיטות על מחבואים במאנילה. מימשל אקינו רואה בכך ניצחון חשוב ראשון של הצבא על המורדים הקומוניסטיים, מאז עלותה הנשיאה אקינו לשלטון ב־1986.

מפקד הצבא, תא"ל דה וילה, אמר במסיבת עתונאים כי בין אלה שנלכדו היו מספר חברים של הוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית, שהוצאה אל מחוץ לחוק, אשר על תפישתם הוכרז פרס בסך 3000 דולר עד 4000 דולר.

דה וילה אמר כי בין מנהיגי המורדים היו תומס דומינגוס, חבר בכיר בוועד המרכזי ושני כמרים קאתולים, שסייעו בארגון התנועה הקומוניסטית באזור ויסאיאס שבמרכז הפיליפינים.

עוד אמר כי חיילים פשטו על ששה מחבואים של המורדים במאנילה וסביבתה, כולל בית ששימש כבית חולים סודי למורדים פצועים.

"באחד הבתים נמצא ציוד אלחוט מודרני ומערכת תיקשורת באמצעות מחשב", ציין דה וילה. "זוהי מהלומה חמורה לקומוניסטים. שיתקנו את מרכז התקשורת שלהם במאנילה. האלה שנלכדו הם אישים חשובים בתנועת המחתרת".

הקומוניסטים נלחמים בממשלה מאז 1969 וכיום הם פעילים כמעט בכל אחד מבין 73 המחוזות הפיליפיניים.

כנס מנהיגים יהודיים ודיפלומטים יפניים מזהיר:

אנטישמיות מתפשטת ביפאן אף שאין בה כמעט יהודים

כמה מהמשתתפים הסבירו את מגמות האנטישמיות בחרדות היפנים מפני הגבלות הסחר של ארה"ב • הוועד היהודי האמריקאי יקים בטוקיו מרכז ללימודי היהדות

וואשינגטון (איי־פי). האנטישמיות מכה שורשים ביפאן למרות העובדה כי לא מתגוררים בה כמעט יהודים – הוזהר כנס של מלומדים, מנהיגים יהודיים ודיפלומטים יפאניים, אשר נערך שלשום בדלתיים סגורות בוואשינגטון.

כמה מן המשתתפים הסבירו את עליית המגמות האנטישמיות ביפאן בחרדות היפאנים מההגבלות סחר, שארה"ב מתכוונת להטיל על יפאן, וכן בשל התפקיד המרכזי של יפאן בעולם המערבי.

ספרות אנטישמית החלה להופיע ביפאן בשנתיים האחרונות: שני ספרים שפורסמו תחת שמו של מסאמי אונו נושאים את הכותרות: "אם תבין את היהודים, תבין את העולם", ו"אם תבין את היהודים, תבין את יפאן". הספרים נמכרו בלמעלה ממיליון עותקים.

המסר של אונו הוא כי על יפאן להגן על עצמה מפני הקשר היהודי, שתכליתו להרוס את יפאן. הוא טוען, כי היהודים הם אשר תיכננו את נפילת הבורסה ב"וול סטריט" הם אשר הורסים את כלכלת ארה"ב כעת. אונו יודע גם לספר כי הנשיא רייגן הוא "נשיא רובוט" אשר נתון למניפולציות של יועציו היהודיים, וכי מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ יחד עם ארבע משפחות "יהודיות" רוקפלר, מלון, מורגן ודופונט – הם אשר מנהלים את ארה"ב.

כיום מתגוררים ביפאן רק 1,000 יהודים, רובם זרים. "עלינו ללמד את היפאנים כמה דברים אודות היהודים" – אמר נשיא הוועד היהודי האמריקאי תאודור אלנזוף, שאירגונו השתתף במימון הכינוס. הוא סיפר כי אירגונו מתכוון להקים ביפאן מרכז ללימודי היהדות.

ריוזו קאטו, יועץ פוליטי לשגרירות יפאן, אמר בפגישה כי האנטישמיות היפאנית היא תופעה חולפת ואינה משקפת את הדעות הרווחות בפוליטיקה היפאנית. השגריר היפאני בארה"ב נובאו מאטסונגה, אשר השיב בחודשים האחרונים למספר חברי קונגרס ולמספר מנהיגים יהודיים בנושא האנטישמיות ביפאן, אמר כי "ממשלת יפאן והעם היפאני מתנגדים באופן נמרץ לאנטישמיות". הממשלה גם מתייחסת לקשר היהודי הבינלאומי כביכול כאל עובדה אשר אינה מבוססת לחלוטין, ומתייחסת לכל מי שדבק בעמדות אלו כבלתי אחראי – אמר השגריר היפאני.

דייויד גודמן, פרופסור לספרות יפנית וספרות משווה מאוניברסיטת אילינוי, אמר כי הוא אינו סבור שקיים קשר יפאני להכפיש את שמם של היהודים. הוא הוסיף כי העובדה שהיפאנים קוראים ספרים כאלו ואינם חשים צורך להתקומם נגדם היא אכן עובדה מעציבה.

למרות שספריו של אונו זכו לקיתונות של ביקורת בכמה מן העיתונים החשובים של יפאן, הרי שכמה מן העתונים החשובים ביותר ביפאן הם אשר תרמו למגמה האנטישמית, אמר גודמן.

הוא הביא לדוגמא קריקטורה שהתפרסמה ביומון הכלכלי החשוב ביותר של יפאן "ניקאיי שימבון", העוסקת בהון היהודי ומראה דמות ומעליה הכותרת "היהודי הקפיטליסטי".

מיכאל שודריק, אמריקאי המשמש כרב ביפאן, אמר בכינוס כי רוב היפאנים אינם מודעים לעובדה כי הספרות שהם קוראים יש בה התקפה על היהודים. "הם נופלים קורבן למחברים חסרי מצפון, משום שהם נעדרים את הקונטקסט כדי למקם את האינפורמציה בה הם מדוברים" – אמר.

ציר בפרלמנט הברזילי הניח סיר לילה על דוכן הנואמים כמחאה

ברזיליה, (ע"ר). ציר זוטר בפרלמנט הברזילי הציב ביום ד' סיר־לילה על דוכן הנואמים, כדי למחות בדרך זו על דברי ביקורת, שנמתחו עליו מצד מפלגה יריבה. הציר, חיימה פאליארין, הניח סיר לילה פלסטי בצבע כחול על דוכן הנואמים, כהבריזו שזהו שי למנהיג האיגוד המקצועי, האיר מנבלי. חמתו של פאליארין עלתה, לאחר שבטאוני איגוד העובדים תיארו אותו וצירים אחרים מאנשי מפלגתו כ"אוייבי העם", מכיוון שהתנגדו לכמה מצעדי רפורמה שהוצעו בקונגרס.

בהציבו את סיר הלילה בידו הכריז פאליארין בקול רם, כי סיעת האיגודים המקצועיים מפיצה "כל מיני צואה, זוהמה, ריבות ושקרים".

פאליארין לא נבוך על שהכניס סיר לילה לאולם הישיבות. הנואם הבא, אוליביו דוטרה, נשיא מפלגת עובדים שמאלית המסונפת לסיעת האיגודים המקצועיים, היה זה שנאלץ להסיר את סיר הלילה מדוכן הנואמים ולהציבו על הרצפה.

"שרשים" מרכז ללימודים יהודיים
משרד החינוך והתרבות האגף לתרבות ואמנות

מספסלי בית המדרש לרחובות העיר העברית

האיש, האגדה והתסכול.
מהמתמיד עד התחיה הלאומית – מעיר ההריגה עד עיר השיקמים. קורותיו של אדם, קורותיה של תקופה – סיפור המעבר מעולם שנעלם לחלום שלא הוגשם. סיפור התבערה הנפשית של יוצר ומשורר הנקרע בין מורשת והמשכיות יהודית מסורתית לאתגר העברי של ציונות חדשה. סיפורו של משורר – סיפורו של דור התחיה.

ביאליק

ז'יטומיר. וולוז'ין. מגילת האש. אודסה. גמדי ליל. המתמיד. ספר האגדה. קישינוב. על השחיטה. קארלסבאד. אגדת שלושה וארבעה. וילהלם. תל־אביב. מתי מדבר.

סמינר סוף שבוע 19–20.2.88
מלון "נוף העמק" (הסעה מוסדרת)

בהשתתפות:
המשורר **יעקב אורלנד** – ראש אגודת הסופרים
פרופ' **הלל וייס** – החוג לספרות, אוניברסיטת בר־אילן
פרופ' **מנחם פרי** – החוג לספרות עברית, אוניברסיטת בר־אילן
פרופ' **יונה פרנקל** – החוג לספרות, האוניברסיטה העברית, ירושלים
פרופ' **אלי שביד** – החוג למחשבת ישראל, האוניברסיטה העברית
ד"ר **זיוה שמיר** – החוג לספרות עברית, אוניברסיטת תל־אביב

פרטים והרשמה: אגודת "שרשים". טל' 02-663195, 02-663194

נפתחה ההרשמה לסמינר: "הנביא" בהשתתפות פרופ' ישראל אלדד, פרופ' יהודה אליצור, ד"ר נחום אריאלי, פרופ' יאיר הופמן, ד"ר חננאל מאק, גב' לאה מזור, ד"ר אביגדור שנאן. הסמינר יתקיים ב־12–13.2.88 במלון "מגדל הכנסת" בירושלים.

נפתחה ההרשמה לסמינר "רבי יוסף קארו" שיתקיים בצפת ב־11–12.3.88 בהשתתפות פרופ' משה אידל, מר דוד אסף, פרופ' יוסף הקר, ד"ר מרדכי פכטר, פרופ' אליאב שוחטמן

החוקה צוברת תאוצה

ביום 28.1.88 התקיים בפקולטה למשפטים של אוניברסיטת ת"א דיון בנושא שינוי שיטת הבחירות בו השתתפו חברי כנסת בכירים מהמערך והליכוד.
שתי המפלגות ימשיכו בדיוניהם כדי לגבש את הצעותיהן.
תוך תקופה קצרה תוגש הצעת חוק לשינוי שיטת הבחירות לכנסת אשר הוכנה ע"י צוות החוקה וחברי כנסת התומכים בשינוי.

לאזרח היכולת להשפיע
עצם הדיונים בעיקרי החוקה בכנסת מוכיח שללחץ הציבורי יש משקל להשפעה.
אם חשבו רבים שלאזרח אין כוח להשפיע במדינה וכי הוא אדיש - באה העצרת למען החוקה והוכיחה כי הדברים משתנים. יש סיכוי. חייבים לעשות מעשה כדי לסייע למדינת ישראל לתקן את צורת תפקודה ולהגן על ערכיה.
הצטרף לאלפי האזרחים שכבר שלחו גלויות לכנסת. שלח היום גלויה למנהיג המפלגה בה אתה תומך ובה תביעה לחוקק את חוק יסוד זכויות האדם, וקביעת בחירות ישירות לכנסת ולראשות הממשלה עוד בכנסת הנוכחית.

תביעת הועד הציבורי
ערב ט"ו בשבט, ביום "הולדת" של הכנסת, תבע הועד הציבורי למען חוקה לישראל מכל חברי הכנסת להיאבק על חקיקתם של שלושה חוקים עוד בכנסת הנוכחית:
1. חוק־יסוד: זכויות האדם.
2. חוק שיקבע שיטת בחירה חדשה, לפיה יבחרו מחצית חברי הכנסת בבחירות ישירות באיזורי הבחירה.
3. חוק שיקבע כי ראש הממשלה יבחר במישרין ע"י אזרחי המדינה. דברי ההסבר שצורפו לתביעה הדגישו כי שלושת החוקים הללו נחוצים כדי שיהיה שלטון בישראל, אשר יוכל להתמודד עם קשיי המדינה, כדי שלאזרחי המדינה תהיה נציגות אישית בכנסת ויקטן מספר המפלגות וכדי לשריין את ערכי היסוד האנושיים עליהם מושתתת מדינת ישראל. קבלת חוקים אלו תאפשר כינונה של חוקה לישראל בשנת ה־40 לעצמאותו.

עצרת ההמונים - הצלחה
12,000 האנשים שהגיעו לכיכר מלכי ישראל בלילה גשום וסוער - הוכיחו כי הועד הציבורי מבטא את דרישתו של ציבור גדול בישראל.

תמיכת הציבור - בעליה
בסקר שנערך ע"י מכון טלסקר לאחר עצרת ההמונים שהתקיימה במחצית ינואר, עלה שיעור התומכים בחוקה ל־67% (לעומת 64% בספטמבר).

פעולות הסברה ללא תקדים
הועד הציבורי יזם פעולות הסברה בהיקף ללא תקדים. 400,000 עותקים של הצעת החוקה הופצו בכל הארץ. כ־4,000 תלמידי תיכון קיבלו הרצאות על עקרונות החוקה. עשרות הרצאות ניתנו בכנסים שנערכו בראשות ראשי ערים ובפני ארגונים שונים ברחבי המדינה.

תנופה במישור הפוליטי
בשבוע הבא תחדש ועדת חוקה חוק ומשפט של הכנסת את דיוניה בחוק יסוד זכויות האדם בהשתתפות צוות החוקה.

חוקה לישראל
ת.ד. 50305 תל־אביב 61500

صورة عن الأصل

هكذا في الأصل

הלוח הארצי — הארץ חדשות

דרושים

דנאל אשדוד

* **מהנדס מערכות** — לניהול פרויקט רב תחומי (אלקט; מחשבים; מכניקה)
* **מהנדס תכנה** — תואר ראשון במדעי המחשב, שפת ה־C ידע במערכות UNIX
* **הנדסאי מכונות/אחזקה**
* **טכנאי מחשבים** — רקע טכני.
* **מכונאים** — למשאבות, מדחסים וטורבינות
* **לבורנטיות תעשייתיות** — למשמרת בוקר
* **שרטט אלקט'** — תיב"ם
* **מנהל אחזקת מכונות** — מעולה.
* **מזכירת מנכ"ל עב'/אנג**

אשדוד
רוגוזין 8
טלפונים:
08-532221,
08-533644

דנאל
החברה לשרותי כח אדם בע"מ

דרושים

מאבטחים

בוגרי יחידות שדה

לאבטחת גוף ממלכתי

נא להתקשר לישראל: 02-270200 ,02-287066

לחברת בניה ארצית לסניף י־ם
דרושה

מזכירה / כתבנית

לשעות אחה"צ מ־14.00-19.00
בימי שלישי מ־8.00-12.30
לפנות בכתב לת.ד. 1624 ירושלים

לחברת מזון גדולה
דרוש בירושלים

מנהל סניף

* יכולת מוכחת במכירות ובניהול מו"מ
* כושר נהול צוות עובדים.
* יוזמה, מרץ ונכונות לעבודה בשעות בלתי שגרתיות.
* רשיון נהיגה

מתאימים בלבד יפנו בכתב יד לת.ד. 23032, ת"א 61230
עבור "מנהל סניף ירושלים"

למשרד חקירות פרטיות
דרוש

חוקר פרטי מורשה

לעבודה קבועה בעל תעודת חוקר פרטי בתוקף
דרישות התפקיד:
* עד גיל 26 * השכלה תיכונית לפחות
* רכב + טלפון + מגורים בירושלים
* ללא עבר פלילי * לאחר שירות צבאי/ביטחוני מלא * ידיעת שפות יתרון.

המתאים יוכשר.
תנאים טובים למועמד המתאים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים כתובת + טלפון
ת.ד. 18083 ירושלים

לגדות תעשיות פטרוכימיה בע"מ
מפרץ חיפה
דרושים

כימאי מחקר

לפיתוח סינטזות אורגניות
* תואר שני או שלישי
* רצוי ניסיון קודם

מכשירנים

רצוי בשטח הפנאומטיקה ו/או האלקטרוניקה
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים למנהל כח־אדם ת.ד. 1780 חיפה או טלפונית למספר: 04-468911

המשטרה אתגר

דרושים

1) למחלקה לזיהוי פלילי / טכנאי זיהוי

כישורים נדרשים: 11 שנות לימוד במגמה מקצועית או 12 שנות לימוד במגמה עיונית. לבעלי רקע בצילום טכני יתרון.
מקום השרות: תל אביב

2) טבחים

מקום השירות: תל אביב
על המעוניינים להיות לאחר שירות צבאי, בריאות תקינה, גיל עד 35.
המעוניינים יפנו בצרוף תעודות השכלה ופנקס מילואים ללשכת הגיוס בת"א רח' הרכבת 14 טלפון 1—03-628290
סודיות מובטחת

לחברת הפקה והוצאה לאור
דרושים/ות

אנשי / נשות מכירה

לפרוייקט פירסומי יהודי

הכנסה גבוהה, משכורת בסיסית + עמלות + הוצאות נסיעה
לתיאום ראיון נא להתקשר מיום א' לעירית 03-5464163 ,03-5463736

לחברה ותיקה בארץ
דרוש:

מהנדס כימי

לתפקיד בעל אתגר
לקדם ולפתח מערכת מכירות של ציוד תעשייתי
* עם נסיון וקשרים בתעשיה הכימית
* ידיעת השפה האנגלית, הכרחית
נא להתקשר 052-521666, לב"ין.

לאולפנים המאוחדים הרצליה
דרושים:

טכנאים/ מפעילים

ציוד וידאו
* לעבודה ב־3 משמרות
נא לפנות ליגאל חורש
טלפון: 052-550151
לקביעת ראיון

למרכז לעיבוד נתונים — שקם
דרושים/ות

1) תוכניתן/ית

מחשב 43XX עם ניסיון מוכח בשפות: COBOL, MANTIS, CICS

2) תוכניתן/ית

מחשב S/36 עם ניסיון מוכח בשפות: COBOL, RPG, ICF, (תקשורת)

● המעוניינים/ות יפנו/תפנינה בכתב יד בצירוף קורות חיים וניסיון קודם לאגף כ"א, ת"ד 8751 ת"א יפו.

סודיות מובטחת

להחברה למרכזי תרבות וספורט לנוער ולמבוגרים בע"מ

דרושים יזמים חברתיים

לתפקיד

מנהלים

למתנ"סים
* פרדס כץ
* באר יעקב

דרישות התפקיד

● השכלה אקדמאית (ב.א. לפחות) ● תינתן עדיפות לבוגרי תכנית שורץ ● נסיון מוכח בארגון מינהלי וכלכלי בהיקף רחב ● יועדף נסיון במינהל חינוכי ובחינוך המשלים ● נכונות לעבודה בשעות לא שיגרתיות ● מגורים במקום תנאי הכרחי.

יש לפנות בכתב בצירוף קורות חיים. שמות ממליצים ופרוט הנסיון אל עמי שגב. החברה למתנ"סים, גבעת גוינט ירושלים 91034.
על הפניות. בציון המקום המבוקש להגיע עד ל־12.2.88 .
על הפניות להגיע עד ל־12.2.88
ייענו מועמדים מתאימים בלבד.

דרושה גננת
לחינוך מיוחד
למרכז אהרון דהלר
בית איזי שפירא ברעננה
דרושה גננת
לגיל הרך
שנתיים־ארבע בחינוך המיוחד לילדים מעוכבי התפתחות
להתקשר לחיה 052-913187, 052-910465

תן ידך לשמירת בטחון הפנים ולאיכות הסביבה

שרות בתי הסוהר

מנהל ארגון

דרושים

מנתחי מערכות/ תוכניתנים

הכישורים הנדרשים:
— ידע ונסיון בניתוח, תכנון, הקמה ואחזקת מערכות מידע ניהולי
— נסיון בכתיבת תוכנית בשפת COBOL ו־PASCAL
— נסיון בעבודה עם תוכנה לניהול בסיסי נתונים
— תואר בוגר במדעי המחשב/או ממדמ"מ או הנדסאי מחשב
— נסיון בעבודה על מחשבים ממשפחת HP3000—יתרון
— נסיון בשימוש בכלי תוכנה מתקדמים—יתרון
*מקום העבודה בירושלים

מפעילי מחשב

הכישורים הנדרשים:
— לפחות שתי שנות נסיון בהפעלת מחשבים
— שליטה בשפה האנגלית כדי קריאת ספרות טכנית
— הכשרה מקצועית בהפעלת מחשבים
— השכלה תיכונית מלאה
— נכונות לעבודה במשמרות
— הכרת מחשבי HP3000—יתרון
*מקום העבודה ברמלה

נא לפנות לצורך קביעת ראיון אל:
ראש ענף מערכות מידע
נציבות שרות בתי הסוהר, ירושלים
טלפון: 244511, 246771

משרד הבינוי והשיכון

דרושים מנהלי פרויקטים

לשכונות שיקום בישובים הבאים

א. מנהלי פרויקטים חברתיים — צפת

ב. מנהל פרויקט כוללני (פיזי וחברתי) — יבנה, התקווה, בית־שמש.

מנהלי פרויקטים חברתיים

תאור התפקיד
הפעלת צוות היגוי בשכונות שיקום הכנת תכניות לשיקום חברתי בשכונה, תוך שילוב תושבי השכונה . קידום וביצוע תכניות שיקום בתיאום עם כל הגורמים הפועלים בשכונה בנושאי השיקום החברתי.
הכישורים
השכלה אקדמית (תואר ראשון לפחות) באחד מתחומים אלה: מדעי הרוח החברה משפטים. עבודה סוציאלית. חינוך וניסיון של 5 שנים בעבודה ארגונית ומינהלית של 3 שנים לפחות בעבודה ארגונית ומינהלית כאמור.

מנהלי פרויקטים פיזיים

תאור התפקיד
פיקוח על ביצוע תכניות השיקום הפיזי. (שיפוץ מבנים, בנייה, הרחבות וכד') הדרכת תושבי השכונה בכל הנוגע לתכניות הסיוע של משרד הבינוי והשיכון ובכל הנוגע לביצוע שיפוצים והרחבות ותיאום בין כל הגורמים הפועלים בשכונה בנושאי השיקום הפיזי.
הכישורים הדרושים
השכלה אקדמית (תואר ראשון לפחות) באחד מתחומים אלה: מדעי הרוח, החברה משפטים הנדסה אזרחית. תכנון ערים ואדריכלות. ניסיון של 5 שנים לפחות בעבודה ארגונית ומינהלית, באחד מהתחומים הקשורים בתפקיד. היה למועמד תואר שני או יותר. יידרש ניסיון של 3 שנים לפחות בעבודה ארגונית ומינהלית כאמור.

מנהלי פרויקטים כוללניים

תאור התפקיד
ישמש בתפקיד מנהל פרויקט חברתי ומנהל פרויקט פיזי.
הכישורים הדרושים
אותם הכישורים הדרושים למנהל פרויקט חברתי או למנהל פרויקט פיזי המפורטים לעיל. משרד הבינוי והשיכון יהיה רשאי להעדיף מועמד שלדעת ועדת הבחירה מטעם המשרד מתאים לתפקיד מנהל פרויקט כוללני.
הערה
רשאי להגיש מועמדות על פי מודעה זו גם מי שאינו בעל השכלה אקדמאית במקצועות המנויים לעיל או אינו בעל השכלה אקדמאית כלל אך יש לו נסיון של 8 שנים בעבודה ארגונית ונהולית רבת אחריות שבה היה המועמד מופקד על צוות עובדים במספר אשר לדעת הוועדה מקנה לו כשירות להיות מנהל פרויקט.
תנאי העסקה
המועמדים שייבחרו יידרשו לחתום על חוזה שירותים בנוסח אשר ימציא להם משרד הבינוי והשיכון. שכר הטרחה בעד השירותים ייקבע על ידי משרד הבינוי והשיכון. משרד הבינוי והשיכון אינו מתחייב לשבץ את כל המועמדים שעמדו בדרישות התפקיד. שיבוצם יעשה אם בכלל בהתאם לצרכי המשרד
בקשות להיכלל במכרז יוגשו על גבי שאלון בלבד. פרטים לגבי הגשת הבקשות והשאלונים ניתן לקבל ביחידות האמרכלות במחוזות משרד הבינוי והשיכון.
★ מחוז הגליל — רח' חרמון 1, נצרת
★ מחוז המרכז — רח' החשמונאים 113, תל־אביב
★ מחוז הנגב — מרכז הנגב דרך מצדה, באר־שבע
★ מחוז ירושלים — רח' הלל 23, ירושלים
★ מחוז חיפה — רח' העצמאות 21, חיפה
הערה
לא יועסק מועמד אשר הורשע במשך שלוש השנים האחרונות באחת מן העבירות המנויות בטופס הבקשה.
הבקשות בצירוף. המסמכים הדרושים יוגשו. במעטפות כפולות כשעל גבי המעטפה החיצונית יירשם המען: ועדת מכרזים של משרד הבינוי והשיכון. מכרז מס' 8/87 קרית הממשלה. מזרח ירושלים. ת.ד. 18110 ירושלים.
לא ייפתחו מעטפות. אשר יגיעו למען האמור לאחר 24.2.88 שעה 10.00
כל מכרז קודם בטל ולמועמדים שנגשו למכרזים קודמים אין זכויות כלשהן במכרז זה. מועמדים שניגשו למכרז בעבר. רשאים להגיש מועמדותם למכרז זה.

אמניר
תעשיות מיחזור

דרוש

מנהל תחבורה

לטיפול במשאיות ורכב בכל הארץ

כשורים:
* ניסיון של מספר שנים באחזקת רכב וטיפול במכוניות.
* הסמכה לניהול מוסך. יתרון

עבודה מאומצת עצמאית. רבת אתגר
נא לשלוח תולדות חיים בכתב יד ל:
ת.ד. 142 חדרה 38101 עבור אהוד בר־דוד

דור־כימיקלים בע"מ

קבוצת דנקנר

דרוש

מכשירן בקרה תעשייתי

עוזר למנהל מחלקת מכשור - חשמל

לעבודות אחזקה, תכנון, רישום, ומעקב אחזקה

הכישורים הדרושים:
★ טכנאי/הנדסאי מכשור ו/או אלקטרוניקה
★ נסיון בציוד ובמערכות בקרה תעשייתיים.
★ רצוי נסיון במשרד טכני למכשור.

על המועמדים המתאימים לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון קודם לפי הכתובת הר"מ.

— סודיות מובטחת —
מודעה זו מתייחסת לגברים ונשים כאחד.

ת.ד. 10036 חיפה. מיקוד 26110

לאקדמון
דרוש:

דפס מולטיליט

תנאים טובים למועמד המתאים

לתיאום ראיון, נא לפנות
למר בני קלינר
טלפון: 02-584294, 02-584288

למוסד ציבורי בת"א

דרושה מזכירה

השלטה בגרמנית ועברית

3-4 פעמים בשבוע
בין השעות 08:00—14:00
או בשעות ניידות.

המתאימות תפנינה בכתב, בציון השכלה וניסיון
לת.ד. 29254, תל־אביב 65251
ולציין ע"ג המעטפה "מזכירה"

פלקון
מעדני בשר כשר

לחנות החדשה בירושלים

דרוש

מנהל חנות

עם נסיון בהפעלת צוות עובדים
רצוי נסיון בענף המזון.
לפנות בכתב בצרוף קורות חיים
פלקון, רח' העמל 2 ת"א. 66558, עבור רונן

הכנסת

לכנסת דרושים/ות
לעבודה על פי חוזה לשנה
ובהיקף של חצי משרה

1. 2 מדריכים/מדריכות לקבוצות מבקרים במשכן הכנסת.
על המועמדים/ות לשלוט ב־3 שפות על בוריין: עברית, אנגלית וכן גרמנית או ספרדית.
העבודה בימים א' ד"ה בשעות 08:00—15:00 ויום נוסף באחד מימי השבוע האחרים.

2. סדרן/סדרנית
נדרשת ידיעת השפות עברית ואנגלית
העבודה בימים ב'-ג' בשעות 13:00—20:00 וביום ד' בשעות 08:00—15:00.

המעוניינים·ות אחר שירות צבאי. יפנו ללשכת קצין הכנסת (למירי או לדליה) לקביעת ראיון.
טלפון: 02-554329 ,02-554367 ,02-524212

למוסד ממלכתי באזור תל־אביב

דרושות

כתבניות

א. יכולת הדפסה עיוורת באחת או יותר מהשפות להלן:
· עברית
· אנגלית
· ערבית
ב. לאחר שירות צבאי או לאומי.
ג. לעבודה קבועה או ע"פ שעות

ליצירת קשר עמנו, נא טלפנו למספר 03-256214 או כתבו לת.ד. 33789 בצירוף קורות חיים, פרטים אישיים, מס' ת.ז., מ.א., ארץ לידה, שנת לידה, שנת עליה, כתובת ומס' טלפון.
רק מועמדות מתאימות ייענו.
- סודיות מובטחת -

דרושה

רכזת לפעוטונים צהרונים

הכישורים:
★ גננת מוסמכת, רצוי בעלת הכשרה לגילאי 0-3
★ ניסיון בעבודה עם ילדים בגילאי 0-3
★ יכולת להנחות צוות עובדים
★ יכולת תכנון וארגון
★ יכולת יצירת קשר טוב עם הורים וילדים

היקף משרה: 60%
נא לפנות לטלפון: 03-746847

מדריך הארץ

יום שישי

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים כ"ס בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתוקף מד"א טל' 101.
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052-81333
רחובות 08-451333
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'-ה' 8.00-20.00
בימי ו' 8.00-15.00
טלפונים: 03-455500
"שקט" — שרות רפואי לקט (ת"א) שרות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 19—24
טל' 03-7549111 "שקט" קוד מבי 222
שליח — שרות רפואי לקט (חיפה) בימי חול בשעות 19-24, בימי שישי 14-24, בשבת 8-24 טל' 04-380541 קוד מבי 1665
שר"ן — שרות רפואי נייד ירושלים (24 שעות ביממה) כולל רפואת שיניים
מוקד יום — 660585, 02-669551
מוקד לילה שבת וחג — 226191 מבי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תוך
תל אביב, מוקד יום — 218820, 218898
מוקד לילה — 631011 מבי 3752 ול' השאיר הודעה לרופא תוך מבזק ב"ד
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב:
בר כוכבא 49 טל: 03-284649 פתוחה בימים א'-ה' בין 21.00 עד 23.00. ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00. שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל. 294869, 03-285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים 24 שעות ביממה.
מרכז מידע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819.
ירושלים טל' 02-245554
חיפה טל' 04-660111
קשב לבית — שרות מקצועי לרפואה, שיקום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052-548575
7549111 איתורית 1500
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות ביממה):
ירושלים 669911
חיפה 04-672222/3
תל־אביב 03-5461111
ילדים ונוער 261113
חיפה 04-672222/3.
נתניה 35316
באר־שבע 057-48111.
מרכז רפואי באר יעקב 08-228958
מרכז מידע למטבי לחץ מטעם "טעמלה"
א רדה 11.00-13.30
ב רדך 16.00-18.00
רח' מאפו 13 תל־אביב
ארם לשירות ארם — חברה מקודרית לשירות הציבור בגוש דן 24 שעות ביממה
טל' 03-5461727/8

הועד למלחמה באיידס — הקבוצה וסיוע לחולים מידע מוקלט 24 שעות בטלפון: 03-290101, 03-208121, קו פתוח בכל יום ב' 19.30-23.00, ת.ד. 20633 תל־אביב
תורנות מרקחת בטלפון — רוקחן ת"א — 611001, 24563, 24)259952 שעות ביממה) רוקחן ירושלים 226335 רוקחן חיפה 645334

תורנות בתי חולים

תל אביב
רוקח — (ילדים, פנימית)
איכילוב — (כירורגית)
ירושלים
שערי צדק — (פנימית, ילדים)
הדסה ע"כ — (כירורגית, אורטופדית, נשים, עיניים, א.א.ג.)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
שדה דב האחזר 3 תכנית ל' 5412518
פארם סוקס יהודה הימית 61, יפו 822973
ירושלים
אשר מ. מסחרי ק. יובל 415841
חיפה
מור הנביאים 97 524113
חולון
ד"ר הורי סוקולוב 22 231905
בת ים
גבי בת ים הנביאים 3 5515671
רמת־גן
זק ז'בוטינסקי 99 7514434
נתניה
קניאל מ. מסחרי ק' נורדאו 51774
פתח תקוה
מיניפארם שפרינצק 20 9321067
הקריות
הרמן סמטת מודיעין 715136
חדרה
קופ"ח כללית רוטשילד 335884
רחובות
קופ"ח כללית בני משה 452381
מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא הבריאות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה.
תל־אביב: ימים ב' ג' ד' — 16.00—19.00.
יום ו' שעות 8.30—11.00
רמב"ם 9 , טל' 5101511/2
חיפה: ימים א'. ד' — 16.00-19.00
רח' הספורט 14 טל. 81520

יום שבת

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים:
כ"ס בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתוקף מד"א טל' 101.
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052-81333
נתניה 923335
רחובות 08-451333.
בת ים 585555
חולון 803135
לוד־רמלה 08-221022.

מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'-ה' 8.00-20.00
בימי ו' 8.00-15.00
טלפונים: 03-433300
שר"ן — שירות רפואי נייד (24 שעות ביממה) כולל רופאי שיניים
מוקד יום 660585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג 226191 מבי כס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תוך מבזק ב"ד
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב, בר כוכבא 49 טל: 03-284649 פתוחה בימים א'-ה' בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00 שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל: 294869, 03-285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים 24 שעות ביממה.
מרכז מידע לקורבנות אונס — 24 שעות ביממה:
תל־אביב טל' 234819.
ירושלים — 245554
חיפה — טל' 04-660111
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות ביממה):
ירושלים 669911
תל־אביב 261111
ילדים ונוער 261113
חיפה 04-672222/3.
נתניה 35516
באר־שבע 057-48111.

תורנות בתי־חולים

תל אביב
רוקח — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים
ביקור חולים — (פנימית, ילדים)
הדסה ע"כ — (פנימית, כירורגית, אורטופדית, עיניים, א.א.ג.)

תורנות בתי־מרקחת

ירושלים
מרפאת רוממה הכ"ב 28 523191
מכבי"ש — אמיר דוד ילין 31 383788
תל אביב
שדה דב האחזר 3 תכנית ל' 5412518
סיני שד' י"ם 70 יפו 822993
מכבי"ש — שדה דב, סיני
חיפה
קרית אליעזר כבר מאירהוף 6 511707
חולון
מור הגבוה רייך 20 בת ים 583360
בת ים
מור הגבוה רייך 20 583360
רמת גן
רבת יצחק שד' י"ם 96 777506
נתניה
מקסים סלומון 2 617836
פתח תקוה
אסותא ברון הירש 21 911710
הקריות
הרמן סמטת מודיעין 715136
חדרה
קופ"ח כללית רוטשילד 335884
רחובות
קופ"ח כללית בני משה 452381

מרכזי מידע — אגד
02-304304 03-432777 04-549121

הסנה

מוגש כשירות לציבור על ידי
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

זמן הדלקת הנרות

	ש"ש	מ"ש
ירושלים	4.39	5.54
תל אביב	4.57	5.52
חיפה	4.48	5.53

דרוש/ה אדריכל/ית
לפחות שנתיים ניסיון
טל' 02-662273
02-632403

הכנסת

לשכת הייעוץ המשפטי בכנסת
דרוש(ה)

עו"ד מתחיל(ה) או מתמחה

העבודה לפי חוזה, בהיקף חצי משרה ולתקופה של חצי שנה
השכר ייקבע לפי כישורי המועמד
פרטים: הכנסת, 02-554137

המועצה המקומית גבעת זאב
עם פתיחת שערו של המרכז הקהילתי בגבעת זאב
דרושים/ות:

רכז נוער וילדים

משרה מלאה
★ יזם יצירתי ודינמי ★ כושר בהפעלת צוות עובדים ★ נסיון קודם בעבודה עם נוער ★ בוגר תנועת נוער ★ בוגר מדעי החברה ו/או השכלה פורמלית בתחום הנ"ל
העבודה הינה בשעות בלתי שגרתיות

מזכירה

3/4 משרה ★ השכלה תיכונית ★ כושר ארגון וניהול משרד ★ יכולת עבודה בצוות ★ ידע בהדפסה

אב־בית

3/4 משרה ★ השכלה תיכונית ★ ידע טכני בסיסי ★ יכולת עבודה בצוות ★ העבודה הינו בשעות אחה"צ
בפרטים לפנות ליוסי ועקנין. טלפון: 02-361184

דרוש

מנהל מכירות

נמרץ ובעל נסיון בענף ההלבשה (בגדיים) רכב חובה.
אזור מגורים צפון

טל: 03-825135

לחברה בינלאומית
לסניף ירושלים
דרושה

פקידת סניף

הכישורים הנדרשים:
* הדפסה טובה בעברית.
* יכולת שיחה באנגלית.
* הדפסה באנגלית יתרון.

העבודה במישרה מלאה
נא להתקשר לטל' 02-245636

גלנויט כרמל בע"מ
דרושים

1. גזרן מקצועי
2. תופרים/ות מקצועיים/יות

לאבי וינברגר. מנהל כ"א
טל' 3-057-941201
או בכתב לת.ד. 93 נתיבות

המשטרה אתגר

דרושים

ליחידה לחקר ביצועים

מהנדס תעשיה וניהול

כישורים נדרשים: מהנדס תעשיה וניהול או מתמחה בנושא בחקר ביצועים לאחר שרות צבאי. בריאות תקינה גיל עד 35.
מקום השרות: ירושלים
המעוניינים יפנו בצרוף תעודת השכלה ופנקס מילואים ללשכת הגיוס בירושלים רח' המלך ג'ורג' 8
טל' 02-244433
סודיות מובטחת

לחברת דבלון (ישראל) בע"מ
דרוש/ה

מנהל/ת חשבונות סוג 2:3

עם נסיון של שנתיים לפחות
נא להתקשר לטל: 08-561333
ולבקש את יהודית
לקביעת מועד לראיון אישי
- סודיות מובטחת -

עמותת גיל הזהב

עירית אשדוד - ארגון עולי צפון אפריקה אש"ל
דרושים עובדים לבית האבות באשדוד עבור התפקידים הבאים:
בית אבות החדש באשדוד מתחיל לקלוט עובדים לכל התפקידים
בית אבות כולל מרכז לטיפול יום, המרכז הסיעודי לקשיש, ומחלקה לקשישים תשושים
תפקידים בכירים:
רופא, אחו(ת) ראשי(ת) אם בית עובד(ת) סוציאלי(ת), רכז(ת) למרכז יום.
תפקידים מקצועיים:
עובד תחזוקה, מנהל חשבונות, טבח, אחים/ות מוסמכים/ות, אחים/ות מעשיים/ות, פיזיאוטרפיסט/ית, מרפאה בעיסוק.
תפקידים נוספים:
מחסנאי, עובדי מטבח, עובדי משק, כוחות עזר, (מטפלים/ות), עובדי מלאכה עובדי תרבות, פקידה
עבור התפקידים הבכירים והמקצועיים יש לצרף תעודות, רשיונות והמלצות.
- עבור תפקידים בלתי מקצועיים - רצוי נסיון מועמדים ללא נסיון גם יתקבלו. יתכן בחינות קורס להכשרת כוחות עזר.
- קליטת עובדים תתחיל בהקדם ותמשך עד חודש מאי.
- פתיחת הבית לאיכלוס מתוכננת לחודש אפריל
מועמדים יפנו בכתב בצרוף קורות חיים, פירוט נסיון ודרישות שכר אל:
"מרכז לעובדים". ת.ד. 2440 אשדוד

עליה של כ־19 אחוז במספר הרוגי תאונות דרכים ב־87'

סך כל ההרוגים אשתקד — 493 • החודש הקשה ביותר — פברואר; ה"קל" ביותר — אוקטובר (35 הרוגים)

מאת דן סגיר

ב־1987 נרשמו במשטרת ישראל 14.959 תאונות דרכים עם נפגעים, ב־3% יותר מב־86'.

נפגעו 22.160 בני אדם, ב־4% יותר מבשנה הקודמת, ואולם מספר ההרוגים גדל ב־19% ל־493.

מספר התאונות ב־87' היה הגבוה ביותר אחרי 9 שנים.

כך מסר דובר הלשכה המרכזית לססטיסטיקה. על פי נתונים ארעיים שמסרה משטרת ישראל, חודש השיא של תאונות דרכים עם נפגעים (לאחר התאמת מספר הימים בחודש, שבתות, חגים ועונתיות) היה פברואר, ואחריו — מארס, יוני ואוגוסט, ואילו מספר התאונות הנמוך ביותר היה באוקטובר. בדצמבר 87' נרשמו 1,308 תאונות עם נפגעים. בתאונות אלו נפגעו 1,897 איש, ובהם 35 הרוגים ו־321 פצועים קשה.

בשטחים נרשמו ב־87' 1,448 תאונות דרכים עם נפגעים, ב־8% יותר מבשנה הקודמת. מספר הנפגעים גדל ב־11% ל־2,475, ובהם 191 הרוגים (גידול ב־7%) ו־909 פצועים קשה (גידול בכ־5%).

יארוזלסקי יודה ב"טעויות 67 ו־68" כלפי יהודי פולין

הודעה המבטיחה הודאה כזאת כלולה בהודעה שקרא משמו של השליט הפולני בסיום כנס תולדות יהודי פולין

מאת לילי גלילי
סופרת "הארץ"

בערב הסיום של הכנס הבין לאומי לתולדות יהודי פולין, שנערך באוניברסיטה העברית בירושלים, מסר הפרופ' יוזף גירובסקי מן האוניברסיטה היגלונית בקרקוב הודעה רשמית מטעם מנהיג פולין, הגנראל יארוזלסקי.

בהופיעו לפני המשתתפים אמר גירובסקי, כי הוסמך למסור את ההודעה שזו לשונה: "בשבוע הבא תתפרסם הצהרה רשמית על הטעות הפוליטית שנעשתה ב־1967 ו־1968 ובה גם גינוי על כל צורות האנטישמיות, האפליה, הנוגדות את המסורת של הסובלנות הפולנית והמנוגדות לאידאולוגיה המרקסיסטית.

"בכוונתם של שלטונות פולין להגביר את המחקר על ההיסטוריה של יהדות פולין ותרומתם לכלל תחומי החיים." נאמר בהודעת שליט פולין.

בתום מסירת ההודעה, סירב גירובסקי להוסיף כל הסבר או פרשנות ואף להתייחס לשאלה, אם היא מרמזת על התפתחויות נוספות ביחסים בין שתי המדינות, או על חידוש היחסים הדיפלומטיים. לדבריו, הוסמך להעביר את ההודעה כלשונה ולא יוכל להוסיף עליה דבר.

איחורים בחלוקת עיתון — עילה להפסקת חוזה בין העיתון למפיץ

בערעור של "הארץ" על פסק דין של ביהמ"ש המחוזי קובע אהרון ברק: "שעת חלוקת העיתון הינה ממרכיבי המוניטין של עיתון וכשמדובר בעיתון בוקר זהו אחד השיקולים אם לעשות מנוי לאותו עיתון"

(ע) בית המשפט העליון קבע כי איחורים בחלוקת עיתון בוקר למנויים הם מרכיב מספיק כדי להביא להפסקת חוזה שבין העיתון לבין מפיציו.

פסק הדין ניתן בערעור שהגיש "הארץ" נגד דוד שטולהויז ששימש בשנים 1975־1980 סוכן ומפיץ "הארץ" באזור רמת השרון. בהסכם שנחתם בין העיתון למפיץ נקבע כי עליו לדאוג לחלוקת העיתון למנויים באופן סדיר מידי יום עד לשעה 6 בבוקר וכן עליו להחזיק משרד קבוע ולספק לעיתון רשימה עדכנית של המנויים שבאזור.

לאחר שהגיעו ל"הארץ" תלונות של מנויים כי העיתון מגיע באיחור לבתיהם ומאחר שצ'קים ששילם הסוכן ל"הארץ" לא נפרעו הפסיק "הארץ" לספק לסוכנות של שטר לחורק את העיתון.

המפיץ פנה לבית המשפט המחוזי ותבע מהארץ פיצויים על כך שזה החוזה בוטל שלא כדין. שופט בית המשפט המחוזי בת"א פסק למפיץ פיצויים וקבע שלא היה בתקלות כדי להצדיק הפסקת החוזה.

העיתון ערער לבית המשפט העליון באמצעות עו"ד יהודה מוריץ ואתמול קבע השופט אהרון ברק כי "שעת חלוקת העיתון הינה ממרכיבי המוניטין של עיתון וכשמדובר בעיתון בוקר זהו אחד השיקולים האם לעשות מנוי לאותו עיתון. על כן נראה לי כי בהפרות אלה היה כדי להצדיק את הפסקת החוזה".

השופט ברק קבע כי על שטר לחזק להחזיר להארץ את סכומי הפיצויים שקיבל וכן עליו לשלם לעיתון 3,000 ש"ח הוצאות. לפסק הדין הצטרפו השופט גבריאל בך והשופטת שושנה נתניהו.

הבריח וידאו מלבנון ונידון ל־45 ימי מחבוש

(ע). חייל גולני, שהורשע בהברחת וידאו ודרידטייפ מלבנון לישראל ברכבו של המג"ד, נידון ביום ה' ל־45 ימי מאסר, שאותם ירצה בעבודות בשירות הצבא.

עוד צו של השופט: עכשו אסור לשרוק בבי"ס כרמל

השופט החיפאי אסר בעבר גם על פעילויות אחרות מעבר לימים ושעות מוגדרים בגלל ההפרעה לשכנים

(ע). צו משפטי חריג מבחינת הליך, מחייב את משרד החינוך לפעול למניעת שריקות במשרוקיות בשיעורי התעמלות, במגרש הספורט של בית הספר "כרמל", בשכונת אחוזה בחיפה.

שופט בית משפט השלום בחיפה, אליעזר פיכמן, נענה אתמול לבקשת נציגי השכנים של ביה"ס בעניין זה.

בית המשפט כבר הוציא בעבר צו המגביל את פעילות תלמידי בית־הספר המתנ"ס הפועל שם, לימים ולשעות מוגדרים, מאחר שהשכנים טענו כי פעילות זו מהווה מיטרד. אך בית המשפט נמנע מלתת צו־מניעה נגד משרד החינוך בעניין מיטרד הרעש, מאחר שעל־פי סדר הדין האזרחי בית משפט מנוע מלתת צו־מניעה נגד המדינה.

בדיון אתמול טען משרד החינוך — באמצעות המפקח על החינוך הגופני בצפון, מנהל בית הספר ומורי ההתעמלות, כי בלי משרוקיות אי אפשר לקיים את שיעורי הספורט.

בהחלטתו הדגיש אתמול השופט כי מאחר שמדובר ברשות של הזרוע המבצעת — משרד החינוך — והתובעת מאזרחי המדינה לפעול על פי חוק ולהימנע ממטרדים, בית המשפט מצפה שהרשות הממשלתית תנהג בעצמה על פי חוק זה.

קולק מסר עדות אופי לטובת דרוויש שהורשע בהפרת אמונים

בין השאר סיפר טדי קולק, כי מנהל המחלקה לשיפור פני העיר, שהורשע ב־5 אישומים, קיבל את פרס קפלן והיה העובד הראשון שזכה בתואר "עובד מצטיין" ארצי

(ע). ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, הופיע אתמול כעד אופי במשפטו של מרדכי דרוויש בבית המשפט המחוזי בירושלים.

דרוויש, שהיה מנהל המחלקה לשיפור פני העיר ויו"ר קופת התגמולים של עובדי העירייה, הורשע בחמישה אישומים של הפרת אמונים, בכך שנהג לאכול במסעדות ולקחת את בני משפחתו לסופי שבוע בבתי מלון ע"ח קופת התגמולים.

טדי קולק סיפר בעדותו, כי דרוויש היה עובד ציבור מצטיין ביותר וחסך לעירייה מיליונים בבצעו פרוייקטים ביעילות מירבית. קולק ציין כי הנאשם קיבל פרס קפלן והיה העובד הראשון שזכה בתואר "עובד מצטיין" ארצי. "תמיד אמרתי שאם היתה לי הצלחה בעיר והעיר יפה זה חלק גדול בזכותו של דרוויש".

דרוויש עצמו שהתפטר בעקבות ההרשעות שהועלו נגדו לאחר 32 שנות עבודה בעירייה, הביע חרטה על מעשיו. סניגורו עו"ד רוני פינשטיין ביקש להטיל עליו עונש סמלי.

גזר הדין יינתן בסוף החודש.

בג"ץ פסק נגד הריסת גדר אך עירייה חיפה ממשיכה להרוס

מתלונן עו"ד המייצג קונדיטוריה חיפאית שזכתה בעתירה לבג"ץ נגד העירייה

מאת נורית כהנא
סופרת "הארץ" בחיפה

בעלי הקונדיטוריה ובית הקפה הוותיק "קריספ" בדרך פיק"א שבחיפה, השיגו אתמול צו ביניים המורה לעיריית חיפה שלא להרוס גדר אבנים בחזית החניה שלהם.

לטענת בעלי הקפה, תפגע הריסת הגדר, שנבנתה כחוק, במבנה של הקונדיטוריה.

לטענת העירייה, הגדר היא מיטרד לתנועה בדרך פיק"א, משום שהיא חוסמת את הנתיב הימני של הכביש.

הגדר כבר נהרסה בעבר, ועקב כך הוצא צו מניעה ונפתחו הליכים משפטיים. בסוף השנה שעברה דחתה שופטת בית המשפט העליון, מרים בן פורת, בקשה של עיריית חיפה להרשות לה לערער על צו מניעה שהוציאו בעלי "קריספ" נגד שינויים בתחום שבין הגדר לבין הכביש. בבג"ץ נאמר כי על העירייה להימנע מלאסור כניסת כלי רכב ויציאתם מדרך הגישה הנמצאת בחזקה של בעלי הקונדיטוריה, המתחברת לדרך פיק"א.

שלשום הוציאה עיריית חיפה צו מינהלי, ולפיו על בעלי הקונדיטוריה קריספ להרוס את הגדר תוך 24 שעות, משום שהיא מפריעה לסדר ולבטיחות ולשימור התנועה.

"למרות דחיית רשות הערעור בבית המשפט העליון, מנסים אנשי העירייה לתקוף ולעקוף את ההחלטה בצורה בלתי חוקית", אמר עו"ד דן פיגנבוד המייצג את "קריספ".

עד אתמול נעשו מאמצים לפשר בין הצדדים. מקור בכיר בעירייה אמר כי הצו המינהלי ניתן על פי אחד מחוקי העזר של העירייה. שתי אפשרויות עומדות עתה לפני העירייה: לפנות לבג"ץ כדי לבטל את צו הביניים, או לבקש דיון של קבלת ההחלטה בבקשה לצו על תנאי לפני הרכב של שלושה שופטים בבג"ץ בעוד כשבועיים.

צעירי בירעם יצעדו לכנסיה בכפרם שחוללה ע"י אלמונים

הצעדה תצא מחר מגוש חלב לאורך כביש הצפון עד לכפר החרב

מאת עטאללה מנצור
סופר "הארץ" בגליל

צעירי העקורים מכפר בירעם עומדים לערוך מחר צעדה לחורבות כפרם, כצעד מחאה נגד הפגיעה בכנסיה שבכפר על ידי אלמונים שחיללו את האתר, השחיתו ספרים, ניתצו פסלים, ואף השחיתו את קברות הכמרים בתוך הכנסיה.

התהלוכה עומדת לצעוד מכפר גוש חלב, מקום בו חיים רבים מהעקורים, לאורך כביש הצפון עד חורבות כפר בירעם. המארגנים הזמינו ידידים להשתתף בתהלוכה והם מקווים להפוך אותה להפגנה בעד החזרתם לכפרם.

כן נודע כי הכמורה המארונית מכל הארץ עומדת לקיים תפילה, בהשתתפות נציגים של כנסיות נוצריות אחרות, לקידוש הכנסיה מחדש ביום א'. אנשי כמורה רבים הבטיחו להשתתף בתפילה זאת.

חסן עבד יום אל חיותי, בן 90, נפצע לפני כמה ימים ברגליו משתי יריות של חיילי צה"ל בשכם, בשעה שיצא לאוטובוס, בסמוך למקום התנגשות בין החיילים למפגינים. בתמונה: הפצוע במיטתו, התולים "אל איתיהאד", וליוד בנו. (צילום: גדעון גתאי)

החשבו בהתנכלות לחייל הומוסקסואל והקלו בדינו

השופטים הצבאיים דנו את החייל, שנפקד למשך 98 יום, לחודש מאסר בפועל אחרי שהתגלה ביחידתו כי הוא הומוסקסואל, הוא הורד בדרגה לטוראי. התגלה, שבה התייחסו אליו יחס מזלזל ומשפיל

מאת נורית כהנא
סופרת "הארץ" בחיפה

אף שנפקד מצבא 98 יום, וזו נפקדותו ה, ניתן שלושה סמל בצה"ל מאסר בפועל בלבד. שופטי הדין הצבאי בצפון, ובראשם סא"ל משה גינות, התחשבו בעלילה שנתקל בה, מאז התגלה ביחידתו שהוא הומוסקסואל.

במשפט נאמר כי הסמל התגייס מרצון לאחר ימי הנפקדות, וכי נתגלה האישים גבוהים.

הסמל סיים טירונות בחיל ההנדסה, הוצב בבה"ד 11, סיים קורס מש"קי שלישות, והוצב בפיקוד הצפון. כשהתגלה ביחידתו שהוא הומוסקסואל, הורד הפרופיל שלו והוא נאלץ לעזוב את היחידה. ביחידה החדשה היה היחס אליו משפיל ומזלזל, והוא חש כמצורע. בסופו של דבר התייצב אצל קצין כוח האדם הפיקודי, וזה אמר לו כי הצבא אינו חפץ בשירותו. לטענת הסנגור זו שיבך הקצין את הסמל בעוצבה.

בתקופה שבה נפקד התנדב הסמל לעבוד באגודה לקידום נוער וספורט.

השופטים החליטו לא להחמיר בעונשו של הסמל; הטילו עליו שלושה חודשי מאסר על תנאי ורק אחד בפועל, והורדה לדרגת טוראי.

8 בכירים בטכניון נגד הקמת תחנת כוח פחמית בחיפה

בגילוי דעת שפרסמו נאמר: "זיהום האוויר בחיפה עבר הרמה של מטרד והגיע לרמה של מפגע בריאותי"

מאת אלעד [illegible]
סופר "[illegible]" לסביבה

יותר מ־80 הסגל הבכירים בטכניון מתנגדים, והשאה והמדעים, התאגדו לפעול נגד תוכנית משרד ה[illegible] הקמת [illegible] ראש עיריית חיפה, אריה [illegible] להקים בחיפה את תחנת הפחמית הבאה במדינה.

בגילוי דעתם מטעם, כי "זיהום האויר עבר את הרמה של מטרד והגיע לרמה של מפגע בריאותי; יש [illegible] להקטינו; ובשום אין להגדילה. הקמת תחנת נוספת בחיפה תגביר את רמת האויר גם אם יינקטו כל האמצעים לנקוט במזינה מעשית. אזור חיפה הוא המקום הפחות מתאים להקמת תחנת הכוח המתוכננת בגלל קיום ריכוז גדול של תעשיית המבוססות על נפט ובגלל המבנה הטופוגרפי המיוחד המקשה על פיזור המזהמים".

חיפה: הזיהום הרב ביותר

מדעני הטכניון אומרים כי "בניית תחנת כוח נוספת בחיפה פירושה יותר חומרים רעילים באויר שנושמים תושבי העיר, יותר חולים במחלות דרכי הנשימה, איכות חיים בלתי נסבלת וסכנה חמורה של הידרדרות חיפה. חיפה היא העיר עם רמת זיהום האויר הגבוהה ביותר בארץ. מפליא איפה שהועלתה תכנית שתביא להגדלה נוספת של זיהום האויר, פי שתיים. מופעלים לחצים כדי שהתחנה תמוקם בחיפה, בנוסף לתחנת הכוח הקיימת. תחנה כזו. אם תוקם בחיפה, תפלוט כשבעה טון תחמוצות גופרית כשעה". לדעת מדעני הטכניון עדיפה החלופה השניה הנבדקת למיקום התחנה - באתר הכוח בחדרה, מכיון שאיכות האויר באזור חדרה טובה בהרבה. אין שם ריכוז של תעשיית נפט ויש תנאים נוחים יותר מבחינת הטופוגרפיה.

מדעני הטכניון קובעים כי כי "גורם חשוב, שאינו שותף בתהליך קבלת ההחלטה הוא הציבור, אף על פי שמדובר בנושא המשפיע משמעותית על בריאותו ורווחתו."

חוסיין: לעולם לא אשתתף

(סוף מעמוד 1)

בשטחים מחזקות את צרפת בעמדתה — שהיא גם עמדת הקהילה האירופית כולה — כדבר הצורך בכינוס ועידה בינלאומית. שיראק נמנע מלמתוח ביקורת מפורשת על מדיניות ישראל בשטחים אך משנשאל אודות הווטו שהטילו האמריקאים על הצעת ההחלטה האחרונה במועצת הביטחון, העיר: "לנו, לאירופים, אין כוח ויומרה לשנות את המדיניות האמריקאית; אבל נראה לי שגישתם (של האמריקאים) היא מוטעית."

בסיכום השיחות הודיעו המלך ושיראק על סיכום עיסקה למכירת 20 מטוסים מדגם "מיראז' 2000" לחיל האוויר הירדני. זהו אחד ממטוסי התקיפה המתוחכמים ביותר במערב, נמצא מזה שנים אחדות בשירות חיל האוויר הצרפתי ומיוצר במפעלי "דאסו". כן סוכם על שיפוץ 15 ממטוסי ה"מיראז' אף־1" הצרפתיים, הנמצאים בשירות חיל האוויר הירדני זה כ־10 שנים. סיכומים אלה בנושא הרכש משלימים סידרה ארוכה של מגעים צרפתיים־ירדניים שנמשכו קרוב ל־3 שנים. נראה שאת הפרטים האחרונים בהיבטיה המסחריים של העיסקה סיכם אתמול אוהל"צ שר ההגנה הצרפתי אנדרה שירה.

מרפי לדמשק

ריצ'רד מרפי, עוזר שר החוץ לענייני המזרח התיכון יוצא היום למסע במזרח התיכון ותחנתו הראשונה תהיה סוריה. לדברי מקורות בממשל, יציג מרפי לאסד את עיקרי הרעיונות האמריקאיים בתקווה לשכנעו להסכים הסכמה שבשתיקה לפחות לשלב הראשון של התהליך ולבדוק אם מעוניינת סוריה להשתתף בתהליך הכולל. מרפי יבקר גם בסעודיה כדי להביא שיח שהמלך פהד מוכן לתת ידו לרעיונות החדשים וגיבוי לירדן להמשך המהלך המדיני. לארץ יגיע מרפי באמצע השבוע הבא כדי לדווח על שיחותיו במדינות ערב.

מקורבים הירוחים בוואשינגטון על הכוונה להחיל צעדים מעשיים ראשונים תוך שבועות ספורים. בחלק מהרווחים מוגדרים צעדים אלה כבחירות בשטחים ובחלקם כביכול מינהל עצמי פלשתיני. אתמול ניתן בעתונות סיקור כמעט מלא לוויכוח הפוליטי המתנהל בארץ תוך שימת דגש על עמדתו הקשוחה של ראש הממשלה שעלולה לדעת כמה מן הפרשנים לסכל את המהלך החדש כבר בתחילתו.

ארה"ב תבטיח לחוסיין כי עמדתה בשיחות על ההסדר הסופי לא תחרוג מתוכנית רייגן הכוללת נסיגה מרוב השטחים. אמר אתמול ח"כ שמחה דיניץ עם שובו מארה"ב שם נועד לפגישה ממושכת עם מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ ופקידים בכירים בממשל. לדבריו, הבהיר לו שולץ כי שלושת האלמנטים — הסדר הביניים, הסדר הסופי והאלמנט הבינלאומי — שזורים יחדיו ולא ניתן יהיה לבודד רק אחד מהם. כמו למשל שיחות אוטונומיה, כפי שמתכננים גורמים מסוימים בישראל. הדברים עולים בקנה אחד גם עם דיווח שהעביר אתמול השגריר בוואשינגטון משה ארד על שיחתו עם שולץ. על פי אותו דיווח בירך המלך חוסיין על היוזמה האמריקאית ובצד קבלת עקרונותיה הציג מספר שאלות. בין השאר מבקש המלך לדעת מראש מה תהיה עמדתה של ארה"ב בשיחות על הסדר הקבע. לפי דבריו של דיניץ, תציג ארה"ב את תכנית רייגן תחת כותרת אחרת ובמהלך השיחות על הסדר הביניים תוצג תוכנית האוטונומיה תחת כותרת "ממשל ירדני פלשתיני".

תת המזכיר הכללי של האו"ם, מארק גולדינג, ששהה לאחרונה בישראל ובשטחים, עומד לערוך בקרוב ביקורים במזרח־התיכון, כדי לדון בסיכויים להשכנת שלום בין ישראל והערבים — הודיע דובר האו"ם.

גולדינג אמור לערוך שיחות במצרים, בירדן, בלבנון ובסוריה. כן ייפגש עם נציגי אש"ף. ככל הנראה בטוניס.

עורך את העמוד: יצחק לאור

אליעזר שפר

(סוף מעמוד 1)

ללוות את חברם בדרכו האחרונה, היום ב־11.30 לפני הצהריים, בחלקה הצבאית, בבית העלמין בהרצליה. ההלוויה תצא ב־11.00 מבית הוריו ברחוב סוקולוב 99 בהרצליה.

אתמול ב־10 בבוקר הגיעה קבוצת קצינים מיחידתו ומסרה להוריו כי בנם נפל. עם היוודע דבר האסון הגיעו לדירת הוריו רבים מחניכיו בתנועת הנוער "בני עקיבא", וכן חבריו מהישיבות נחלים והכותל, וידידי המשפחה.

אליעזר שפר נולד בתל־אביב, ועבר עם הוריו לפני 10 שנים להרצליה. הוא למד בבית־ספר דתי "בר־אילן", ואח"כ למד 6 שנים בישיבת נחלים, משם עבר לישיבת ההסדר הכותל, ולפני שנה התגייס ליחידת הצנחנים.

חבריו של אלי, שלמדו איתו בישיבת נחלים, סיפרו עליו כי היה בעל מוטיבציה גבוהה. בלימודים וגם בצבא. היה עילוי, והצטיין בכל המקצועות. כמו כן היה טוב לב. ומוכן לעזור לזולת. בחופשות מהצבא בא ללמוד בישיבת הכותל.

בפיקוד בשבת שעברה בהרצליה העביר פעולה עם חניכיו לשעבר ב"בני־עקיבא". כמו כן סיפר בהתלהבות על הנופים היפים באזור שבו שרת בגבול הצפון. הוא סיפר כי התנדב לסיור יום כדי לראות את הנופים, ואף הביא הביתה מצלמה עם סרט והבטיח לפתחו בביקור הבא.

הוריו סיפרו כי אהב מאד את התקשורת, וכשפתחו מגמה זו בישיבת נחלים, היה הראשון שהצטרף ללמוד מגמה זו. בבואו לחופשה היה מביא איתו ספרים רבים בתחום התקשורת.

הוריו, משה ולאה שפר. אמרו שהיה פרוץ שקטפן. האב משה השתחרר לפני שנה משרות במילואים, מיחידת צנחנים. הבן הלך בעקבותיו. ביחידתו שרתו דתיים ולא דתיים. הניח הורים ושני אחים, בן 16 וחצי ובן 10.

דמעותיהם של הצנחנים

(סוף מעמוד 1)

חברם ההרוג, טוראי אליעזר שפר. בעינים בוכיות (החייל השני שנהרג בהיתקלות, טוראי אבשלום בשארי, נפטר מאוחר יותר מפצעיו בבית החולים). "רק מי שיודע לבכות כזה יודע להילחם. להזיל דמעה על חבר שנפל זו אינה בושה ולא סימן של חולשה. למרות היותנו לוחמים נשארנו בני אדם", אמר האלוף פלח.

שירלי בע"מ

רחוב הפרדס 4 תל אביב, טל. 238618, 03-245140.
(13.00—09.00, 19.00—17.00) 03-5591078 (בערב)

אחרי הצלחת שלב א'
אנו מתחילים בשלב ב'
בואו לגור בחברה טובה
בלב רמת השרון
דירות אקסקלוסיביות
בבנין של 4 דירות

★ 2 קומות בלבד ★ תכנון מרהיב.
★ 3 כיווני אויר לכל דירה ★ גימור מעולה.
★ קומה ראשונה: 4 חדרים עם גינה צמודה.
★ קומה שניה: 4 חדרים + חדר יציאה לגג 23 מ"ר.
החל מ־220,000 ש"ח (כולל מע"מ)

תנאי רכישה נוחים
אפשרות למשכנתאות מוגדלות

שני קוטג'ים יפהפיים
בלב רמת השרון

★ 4 מפלסים — כולל מרתף ★ 170 מ"ר בנוי.
★ תכנון מקורי ★ חומרים מעולים.

תנאי רכישה נוחים
אפשרות למשכנתאות מוגדלות

עכשיו כבר אפשר לזהות...

פרחים לפי הצבע שבטבע
בספר שחובבי הטבע חיכו לו
"300 פרחי בר בצבעי הקשת"
לשדה ולבית
מאת עזריה אלון

להשיג בזכיונות החברה להגנת הטבע ובחנויות הספרים.
מכיר־זכות במחלקת המכירות, טל. 03-375063(355)

هكذا عن الأصل

هكذا عن الاصل

חדשות כלכלה

מודיעין 14, שלום!

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, שהיה גם שר הדואר והתקשורת, ביקר אתמול במיתקני בזק בתל אביב. בין השאר אייש פרס לדקות אחדות את אחת העמדות במודיעין 14 וענה לפניות האזרחים. (צילום: ישראל סימיונסקי / איפפא)

ד"ר ליפא מאיר מפרק אושיות

מאת אריה לביא

בית המשפט המחוזי בתל אביב נענה אתמול לבקשתו של היועץ המשפטי לממשלה, ומינה מפרק לחברת הביטוח "אושיות", שנקלעה לקשיים ואינה מסוגלת לפרוע את התחייבויותיה.

לתפקיד המפרק מונה עו"ד ד"ר ליפא מאיר, המשמש גם כונס נכסים של "אתא", ובעבר היה הכונס של "פריזה".

המינוי נעשה אמש בביתו של שופט בית המשפט המחוזי אליהו וינוגרד ברמת השרון.

יעקב דננברג, בעל השליטה בחברת אושיות, שהה כעת בחו"ל. הוא אמר אתמול בטלפון ל"הארץ" כי חברת "הסנה" הפיצה מידע כוזב. דננברג התייחס לידיעות כי חברתו ערכה ביטוחים וגבתה כספים בלא להעבירם לחברת "זהותם", מקבוצת "הסנה".

בשיחה עם "הארץ" חזר דננברג על הבטחתו כי ישוב לישראל בקרוב. "אין לי ממה לחשוש. לכל היותר, לא יניחו לי לצאת שנה מהארץ".

הקרן לנזקי טבע בחקלאות שילמה מאז תחילת השנה 3 מיליון דולר פיצויים

לרשות הקרן עומד תקציב שנתי בסך 13 מיליון ד'

מאת אבי גנאור
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מתחילת השנה שילמה הקרן לנזקי טבע בחקלאות יותר מ־3 מיליון דולר פיצויים. נראה שעונת, עקב מזג־האוויר הקשה שהיה השבוע, תיאלץ הקרן לשלם לחקלאים עוד כמיליון דולר.

צבי חרמוני, העומד בראש הקרן, מוסר כי לרשות הקרן עומד תקציב שנתי בסך יותר מ־13 מיליון דולר, שהתקבלו כפרמיות מהחקלאים. בשנה שעברה שילמה הקרן לחקלאים יותר מ־10 מיליון דולר, ובהם כ־3 מיליון לענף ההדרים ו־2 מיליון לענף הדוקות לייצוא.

לדבריו, שילמה הקרן לפני כחודש וחצי 1.5 מיליון דולר לחקלאים מעין יהב ומכוכב פארן, שנפגעו ממכת ברד קשה, ולחקלאים מאודרת ורגלית שבכבל [illegible] ארודים, שהבורד והרוח חיסלו את יבול האבוקדו שלהם וגרמו נזקים כבדים ל־50 גגות של לולים.

הרוחות והגשמים בימים שחלפו חיסלו מאות דונמים תות שדה בשרון, פגעו ביבולי ההדרים והאבוקדו, וגרמו נזקים למטעי הבננות בחוף הכרמל ולשדות המלונים בבקעת הירדן ובערבה.

את הפיצויים הגדולים ביותר עד כה שילמה הקרן לנזקי טבע ב־1984: 24 מיליון דולר. חרמוני טוען כי אף שמדובר בקרן קטנה יחסית, היא תוכל לעמוד בתשלומי תביעות על נזקי טבע עד מאה מיליון דולר בשנה, בזכות ביטוחי המשנה והביטוחים ההדדיים שהיא קשורה בהם.

מונה נאמן לזכויות עובדי חב' דוד מנור

ועו. היועץ המשפטי של מועצת פועלי חיפה, עו"ד יוסף כץ, נתמנה לנאמן להבטחת זכויותיהם של 138 עובדי חברת דוד מנור, לאספקת מזון למפעלים. בעל החברה עזב את הארץ לאחר שהסתבך בחובות.

עובדי המפעל תובעים 130 אלף ש"ח — שכר עבודה ופיצויי פיטורים.

כונס הנכסים הרשמי ייפה את כוחו של בארכות מועצת הפועלים לייצג את העובדים בהליכי פשיטת הרגל, כדי לאפשר להם, על־פי תיקון לחוק, לקבל את שכר העבודה ופיצויי הפיטורים מהמוסד לביטוח לאומי.

איגוד הבנקים והמכללה הפיננסית יכשירו חשבים

מאת אריה לביא

המכללה הפיננסית ואיגוד הבנקים החליטו להקים מכון להכשרת חשבים, ושמו "מחשבת". המכון יפעל באולם ההרצאות של איגוד הבנקים, וישתתפו בו מרצים מהסקטור הבנקאי והציבורי, וגורמים אחרים.

הוחלט להקים מכון משותף, לאחר שהתברר כי יש חשיבות להגברת ההידברות בין המגזר העסקי לבין מערכת הבנקאות.

המכללה הפיננסית עוסקת בעריכת השתלמויות לחשבים ומנהלי כספים. לדברי אשר קניפל, העומד בראש המכללה, יקיים המכון כמה מסלולי הכשרה, ובהם: קורס להכשרת חשבים וקורס להכשרת קציני אשראי.

למכון תהיה מועצה מייעצת, ובראשה יעמוד ד"ר אשר־הלפרין, מנכ"ל איגוד הבנקים. ישתתפו בה אנשי אקדמיה, בנקאים ונציגי המכללה הפיננסית.

פורש מנכ"ל חברת הפחם

מאת יהודה שרוני

רן קרול, פקיד בכיר באוצר, יחליף את רם רון בתפקיד מנכ"ל חברת הפחם הלאומית.

חילופי התפקידים יובאו בתוך שבועות אחדים לאישור דירקטוריון החברה.

גורמים במשק האנרגיה מסבירים כי רון פרש בגלל חילוקי דעות בינו לבין הגורמים הממונים במשרד האנרגיה. בשיחות עם מקורביו טען רון כי פרישתו לאחר מספר כה רב של שנות עבודה היא טבעית, ואינה קשורה לשום סכסוך עם משרד האנרגיה.

הריבית במכרז המוניטרי השבוע: 17.3% לשנה

מאת דן כנד

הריבית הממוצעת שנקבעה אתמול במכרז על ההלוואה המוניטרית בסך 750 מיליון ש"ח, שנתן בנק ישראל לבנקים, היא: 17.3% לשנה.

שיעור הריבית שבו נסגר המכרז היה: 16.5% לשנה.

ערך את העמוד: יצחק לאור

שרות חקירות כללי
ש.ח.כ.
מקבוצת "השמירה"
31 שנות
נסיון והצלחה
בארץ ובעולם
לשרותך!
מידע כלכלי ומסחרי
חקירת הונאות
חקירת מעילות
שרות פוליגרף
ש.ח.כ.
תל־אביב, רח' אנגל 8
טל' (03) 621923, 623084

מרכז
גורדייף
אוספנסקי
052—552840

מבצע 3 הנחות
★ "צ'ר סנטר 1 – ירושלים
★ קניון אילון – רמת גן
★ חנות המפעל – קיבוץ צרעה 02-918237
(ליד בית שמש מערת הנטיפים)
אופנה נשית מאוד
האופנה מקיבוץ צרעה

מכירת "פז" לא תובא לאישור ועדת הכספים של הכנסת

תחת זאת תובא המכירה לוועדת השרים לענייני מכירת חברות שתתכנס ביום א' ● ג'ק ליברמן מינה את גד פרופר כדירקטור מטעמו, עד שיקבל את השליטה על החברה

מאת יהודה שרוני

מכירת חברת פז לא תובא לאישור ועדת הכספים של הכנסת, בניגוד להערכות קודמות.

על פי החוק, יש לקבל אישור מוועדת הכספים רק אם מדובר במכירתה של חברה ממשלתית. ואולם החברה הממשלתית היא "פז נכסים", ואילו החברה הנמכרת היא חברה בת שלה — "פז חברת הנפט". אחדים מחברי ועדת הכספים הביעו התנגדות למכירת החברה, ואף כינו אותה שערורייה.

מכירת פז תובא ביום א' לאישורה של ועדת השרים לענייני מכירת החברות הממשלתיות.

בוועדה חברים השרים נסים, יעקובי, פת והורביץ. כל השרים הללו הביעו תמיכה במכירת החברה לג'ק ליברמן, ונראה כי המכירה תאושר פה אחד.

ליברמן, מינה את איש העסקים גד פרופר, לחבר דירקטוריון פז. מינויו של פרופר נועד לאפשר לליברמן לפקח מקרוב על הנעשה בחברה, כדי להחליט סופית בתוך חודשים בעניין הרכישה. ליברמן כבר הודיע כי אין הוא מתכוון לערוך שינויים של ממש בהנהלת פז, ונראה כי אם יחליט סופית לרכוש את החברה, יחליף רק את נציגי הממשלה בדירקטוריון.

איל"א דורש מהמשטרה להקים יחידת לוחמה בעבירות מחשב

מאת אור גנגר
סופר "הארץ"

האיגוד הישראלי לעיבוד אינפורמציה (איל"א) דורש מן המשטרה להקים יחידה מיוחדת למלחמה בעבירות מחשבים.

יו"ר איל"א, עזרא בן סכב, אומר בפניה למפכ"ל המשטרה, רב ניצב דוד קראוס, כי פנייתו באה בעקבות גילוי עבירות מסוגו של "וירוס המחשבים". לדבריו, תהווה הקמת יחידה כזאת גורם מרתיע נגד עבריייני מחשב פוטנציאליים, ותוכל להתמודד ביעילות מול עבירות כאלה.

במקביל, פנה יו"ר איל"א לשר המשפטים, אברהם שריר, בבקשה לזרז את העברתה לכנסת של הצעת חוק המחשבים ועבירות הגנת תוכנה. התקועה לדבריו זה זמן רב במשרד המשפטים.

"הפרדס לאן?" ישאלו אלף פרדסנים בכינוס חירום

עמותת מגדלי פרי הדר תפתח בכנס במסע נגד "המונופול השיווקי של המועצה לשיווק פרי הדר"

מאת אבי גנאור

עמותת מגדלי פרי ההדר, שבה חברים יותר מאלף פרדסנים, תתכנס לכינוס חירום, ובו תידון בעתיד הענף, בכותרת: "הפרדס לאן?". הכינוס יהיה ב־10 בפברואר וישתתף בו גם ח"כ אמנון רובינשטיין.

משה בק, העומד בראש העמותה, מסר אתמול כי הכינוס יפתח במסע נגד המונופול השיווקי שהמועצה לשיווק פרי ההדר מכתיבה לפרדסנים, ולאפשר לפרדסנים לבחור בעצמם את הכלי שבאמצעותו ישווקו את תוצרתם.

בעלי הפרדסים מאשימים את הקבלנים, ואת מנהלי בתי האריזה, בזיוף נתוני הכמויות והאיכויות של הפרי הנקטף והממויין באמצעותם, בלא שלפרדסנים תהיה אפשרות לפקח על הנעשה.

באוקטובר '87 מסרו יחיאל אדמוני ודני נוי לידי שר החקלאות דו"ח על פעילותה של מועצת ההדרים. דו"ח זה לא פורסם, אך בעמותת מגדלי פרי ההדר אומרים שהומלץ בו לשר להעביר לפרדסנים את המקדמות בעד התוצרת שלהם — במישרין, וכי הפרדסנים ישלמו לקבלנים בעד הקטיף תמורת חשבוניות, ככל ספק שרותים אחר.

מחברי הדו"ח קראו לאחד פונקציות של אגרקסקו ושל מועצת ההדרים. המלצה זו אימץ שר החקלאות.

נציג הציבור בבורסה יקבל שכר של 10 אלף דולר לשנה

דירקטוריון הבורסה החליט כי דירקטור מטעם הציבור יקבל 235 שקל לישיבה ועוד 400 שקל לחודש

מאת יהודה שרוני

דירקטור מטעם הציבור יקבל מהבורסה שכר של 15,300 שקל לשנה (כ־10 אלף דולר). כך החליט אתמול דירקטוריון הבורסה.

הוחלט שדירקטור מטעם הציבור יקבל 235 שקל לישיבה (צמוד למדד), ועוד שכר קבוע של 400 שקל לחודש. הדירקטור יקבל 15,300 שקל לשנה מתוך הנחה שהשנה ישתתף ב־280 ישיבות.

בישיבה אתמול לא השתתפו הדירקטורים מטעם הציבור, מכיוון שהעניין שעמד על סדר היום נגע להם. בדירקטוריון הבורסה חברים שישה נציגי ציבור, ויחד יקבלו השנה 91,800 שקל.

אושרה הנפקה. הדירקטוריון גם אתמול את בקשתה של דליתא גליל לגייס הון. [illegible] את הכבריז של דב גן [illegible] הוא משמש הן כנגיד החברה והן יו"ר הדירקטוריון.

דליתא גליל מבקשים 10 מיליון דולר, במ־ באג"ח להמרה ובאופציות [illegible].

שבתאי חידש בדיקת ההנחות החריגות שנתנו חברות ביטוח

מאת אריה לביא

יו"ר ועדת המשמעת של איגוד חברות הביטוח, שבתאי אנגל, חידש אתמול את בדיקת ההנחות החריגות שנתנו 3 חברות ביטוח לעובדי התעשייה האווירית. ההנחות הסתכמו ב־30 — 40 אחוז מהתעריף על ביטוחי הדירות של כעשרות אלפים מכלל עובדי התעשייה האווירית.

מדובר בהנחות שנתנו "הסנה", "כלל ביטוח" ו"הראל".

לאחר שהובא נושא ההנחות החריגות לוועדת המשמעת של איגוד חברות הביטוח, שבראשה עומד אנגל, ניסה יו"ר איגוד חברות הביטוח אלפרד גולין, שהוא גם מנכ"ל "הסנה", [illegible] את ועדת המשמעת מתוקנותיה הוולסה כי הוועדה אינה [illegible] לטפל בנושא של קולים.

אלפרד גולין

על רקע זה, הגנה, שהוא גם סגן יו"ר האיגוד התפטרותו מהוועדה, בדיון בוועד המנהל של איגוד חברות הביטוח. הוא חזר בו מההתפטרות אחר שהובטח לו שהוועדה תדון בחריגות מתעריפים.

ועדת המשמעת עמדה לדון אתמול בפרשה הוחלט כי תחילה ישלים את בדיקת הנושא.

השבתת לשכות הבריאות בנמלים עלולה לגרום למחסור בדגים

בימים האחרונים הגיעו לנמל אילת כמויות גדולות של דגים קפואים וביום ראשון אמורות להיכנס לנמל כמה אניות עם דגים

מאת אבי גנאור
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שיבושי עבודה בלשכות הבריאות עלולים לגרום מחסור בדגים בשווקים. הרופאים הווטרינרים של משרד הבריאות, המופקדים על בדיקות התברואה במשלוחי הדגים המיובאים, משתתפים בעיצומים.

בימים האחרונים הגיעו לנמל אילת כמויות גדולות של דגים קפואים, וביום ראשון אמורות להיכנס לנמל עוד כמה אניות עם מטעני דגים.

יבואני הדגים מתלוננים, כי הרופאה הווטרינרית בנמל אילת נמנעה מלבדוק את הדגים שהגיעו, בטענה שעובדי הלשכה פתחו בעיצומים. גם במשרד הראשי של הרופאים הווטר במשרד הבריאות ביפו נמסר כי העובדים קיבלו הוראה צב לעבודתם, אבל לא ל ולא להשיב לטלפונים.

יבואני הדגים כי לפי שעה אין חשש שהדגים התקועים בנמלים יתקלקלו הם מוחזקים בקירור. ואולם, זה גורם להם נזק כבד.

בוא לוועידה העשירית של מפם!

ב־5.5.88 תיפתח הוועידה העשירית של מפם.
עכשיו הזמן לקחת חלק פעיל בקביעת הדרך.
עכשיו הזמן לרכוש את התו לוועידה בה יישמעו הדברים הקרובים ללבך:

בעד שלום עכשיו
למען פיתרון מדיני, המבוסס על העיקרון של שטחים תמורת שלום. למען דו־קיום בין יהודים לערבים בארצנו.
למען מדינה יהודית ציונית ודמוקרטית.

בעד חברה צודקת
למען תנאי עבודה הוגנים. למען שכר הוגן ושמירת זכויותיהם וכבודם של העובדים.
למען עידוד היצירה, הייצור והיצרנים בישראל.

בעד חופש ושוויון זכויות לכל אזרחי ישראל
למען חיים דמוקרטיים וחופשיים מכפייה דתית. למען שיוויון זכויות לנשים.
למען עקירת הגזענות מחיינו.

לכ' מפם, ת.ד. 1777 תל־אביב 61014.
הוועידה העשירית של מפם
☐ כן, אני מבקש לדעת עוד ע' מפם ולקבל חומר כתוב.
☐ כן. אני מעוניין להיות בין הבוחרים את הצירים לוועה. אנא התקשרו איתי כדי שארכוש את תו הוועידה העשירית.
שמי: ____
כתובתי: ____
תו הוועידה - המפתח שלך להשפעה.

מפם
מפם חזקה - מחזקת אתך
מפם – רח' אחוזה בן אבי 4 ת"א

הלוח הארצי

הארץ חדשות

קבלת מודעות:
רח' הנגב 4, ת"א
טל: 03-371261
המחיר למלה
ביום שישי וערבי חג
10 ש"ח כולל מע"מ

הארץ

חדשות העיר כלהעיר צומת השרון כאן דרום הלוח הבטוח

הלוח הארצי כלהעיר ירושלים

דירות למכירה

● "פרסום יומי" – הפרסום של כל העיר" מתקבלות מודעות לעיתון כל העיר, הדירות הגוש, אפשרות תכלום ביזה בירושלים. טלפון 5, ביום ציה, 223342. שירות 24 שעות ביממה (7001)

קבלנים מציעים

פנטהאוזים

4 חדרים ויותר

רמט

פרוייקט "הפסגה" בפסגת זאב

קוטג'ים
דו־משפחתיים
מפוארים
ודירות מדורגות
בנות 4 ו־5
בדבר פרטים
וסיור באתר נא
לתאם טלפונית
רמט ירושלים
רח' שמואל הנגיד 6
02-248618
02-233820

וילות ובתים

קוטג'ים

בהלוואה

מבנק טפחות
אתה יכול לקנות,
לבנות, לשפץ או
להרחיב את
הדירה

3—3.5 חדרים

מתקבלות מודעות

ללוח כל העיר
02-528181

לבעלי כרטיסי
אמריקן אקספרס
ויזה וישראכרט

2—2.5 חדרים

1—1.5 חדרים

דירות בשכ"ח

דירות מרוהטות

דירות בדמ"פ

ביקוש דירות

מכוניות

מכוניות כללי

אודי

אוטוביאנקי

אופל

אוסטין

אלפא

אמריקאיות

ב.מ.וו.

דייהטסו

דלתא

וולבו

טלבוט

טנדרים

טרקטורים

לנציה

מוריס

מסחריות

משאיות

מרצדס

סובארו

סוזוקי

סיאט

סיטרואן

פולקסוואגן

פורד

פיאט

פיז'ו

רנו

ביקוש רכב

הצעות עבודה

הבלון השמח
הליצן עם
הבלונים
אצלך בכל שמחה
ומאורע
521630

מכאן מן האצל

هكذا من الاصل

הבוטה הארצי — הארץ חדשות

המשך ירושלים

מוכרים/ות

תיגבור

או.אר.אס.

הילה

אביב

מנפאואר

עוזרות ומטפלות

חבר

אסטרולוגיה

בעלי־חיים

בריאות

מבני תעשייה

באזור התעשייה תלפיות
למכירה שטחים בבנין מסחרי מתאים למשרדים/תעשיה זעירה וחנויות.
02-344399

וידיאו

ביקוש עבודה

איש אחזקה
טוב בכל התחומים כולל חשמל
בעל רכב ועסוק אישי מעוניין בעבודה עם שכר הולם
ת.ד. 1931, ירושלים. עבור י.ב.

חימום והסקה

מגרשים

מחשבים

עסקים

מקררים

פסנתרים

דוהיטים

משרדים

מוכרים

מחסנים

מציעים למכירה

הלוואות

תנויות

הבוטה הארצי — כאן דרום — אזור הדרום

אופנועים

אוטוביאנקי

דירות למכירה

סובארו

הצעות עבודה

וילות ובתים

4 חדרים ויותר

סוסיתא

3 — 3.5 חדרים

סיאט

שכ"ח

פיאט

ביקוש דירות

ביקוש עבודה

פיזו

בתי־מלאכה

מכוניות

אאודי

תנויות

משרדים

מסחריות

שידוכים

קונים

עבודות יד

עבודת פרך

משקים

בתי אבות

שטיחים

חוגים

באגודת "דנטה אליגיירי"
יתחיל ב־29 לפברואר קורס בעברית של 10 ההרצאות על ענקי הרנסאנס באיטליה
ע"י המרצה
אהובה פאסוב־ויטמן מהאונ' עברית
פרטים: 02-820350

קורת־גג

שידוכים וזיווגים

שידוכים

חברה טובה

שעורים פרטיים

הברוות

מוסד ציבורי
מחפש
מרכזן/ית
לשעות 17:00 - 13:00
5 ימים בשבוע
נא לפנות טלפונית 02-663161

חרים
תשלובת הריהוט הגדולה בישראל
דרוש
נגר בעל נסיון
- נסיון בכיוון והפעלת מכונות נגרות כגון קרייזג, פריזר, ואוברפריזר
- הבנת שרטוטים
- רצון להנחות ולעזור לעובדים במחלקה
לקביעת ראיון נא לפנות לשושי
מכה אדם טלפון 02-521111

לחברת תוכנה
דרוש/ה
מתכנת/ת
★ נסיון של שנתיים בתיכנות
★ נסיון בעבודה על IBM PC
★ נסיון ב־ LOTOS 1.2.3. COBOL. FORTRAN
מקום העבודה באזור חיפה.
נא לפנות בכתב לת.ד. 201־5 תל־אביב

למנהל העבודתי בתלפיות מזרח
רחוב שלמה בן יוסף 14 טלפון 02-716217
דרוש/ה
רכז/ת חינוך ל־1/2 משרה
השכלה: אקדמאית בחינוך
רצוי מינהל חינוכי
נסיון חינוכי של 5 שנים לפחות
רצוי גם ניסיון מינהלי ופיתוח קהילתי
התפקיד כרוך בשעות עבודה בלתי שגרתיות
מועמדות ניתן להגיש בכתב
עד לתאריך 10.2.88

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל
מוסד שמואל נאמן למחקר מתקדם במדע ובטכנולוגיה
דרוש/ה
מרכז(ת) מחקר
בתחום החינוך המדעי והטכנולוגי
בהיקף 10% משרה, לסיוע מינהלי לעורכי המחקר
העבודה היא לשנה אחת עם אפשרות להארכה
הכישורים הדרושים:
בעל תואר ראשון בתחום החינוך (רצוי חינוך מדעי או טכנולוגי).
נסיון של 3 שנים במחקר חינוכי. כושר התבטאות בכתב ובעל פה, בעברית ובאנגלית. דרוש ידע רחב בתחום המיחשוב (עיבוד תמלילים ותוכנה סטטיסטית)
את הפנייה בצירוף קורות חיים יש להגיש למוסד נאמן למחקר מתקדם במדע ובטכנולוגיה, קריית הטכניון, חיפה 32000

"שילוח" חברה לביטוח בע"מ
סניף ירושלים
דרושים:
בעלי יכולת לפתח קריירה חדשה ועצמאית
כמועמדים לקורס ביטוח חיים ורפואי
הנתונים הדרושים: מעל גיל 25.
בעלי רקע אקדמאי או מקביל.
שאפתנים, נמרצים ובעלי כושר ביטות גבוה.
המסיימים יועסקו כעצמאים בחברתנו.
הכנסות גבוהות למתאימים.
לתיאום ראיון פנה למנהל סניף ירושלים, מר שי רזיאלי (מיום א')
טל: 02-222341
- סודיות מובטחת -

דרושה
למשרד רואי חשבון
מזכירה בכירה
הכרחי נסיון קודם של שנתיים לפחות
נא לפנות בכתב יד בציון קורות חיים ונסיון לת.ד. 7665

רהיטי פיקס
לאזורים:
ראשל"צ, חולון, פ"ת, חדרה וחיפה
דרושה
אשת מכירות בענף הריהוט
בעלת הופעה נאה, רכב פרטי.
ניסיון במסחר ויחסי ציבור לחצי משרה
למתאימה משכורת גבוהה
לקביעת ראיון נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 69 אזור תעשיה צפוני
לוד או טלפונית 08-244438/59

ORS שרותי כח אדם
דרושים
1. שרטט/ת אלקטרוניקה
* רצוי נסיון על מחשב סיקט
2. מזכירה עברית/אנגלית
* רצוי בעלת נסיון בניהול משרד
3. מכונאים
* רצוי בעל רכב
4. חשמלאים מוסמכים
5. מסגרים
6. מפעילי מתקן
7. איש כ"ז אדם
* רצוי ידע בשפה הפורטוגזית
המעוניינים יפנו לסניפנו
אשדוד: בניין המשרדים מרכז א' משרד 315 (ליד המטרוקול) טל' 08-521855
אשקלון: רח' הרצל 3 .24. טל' 051-22134
קבלת קהל ימי א'-ה' מ־08.00-18.00
ימי ו' וערבי חג מ־08.00-12.30
הטובים עובדים קבוע ORS

לתגל — עכו
דרושים/ות:
★ מנה"ח ראשי/ת
★ מנה"ח מדופלם/ת
– או מקביל, ידע מקצועי נרחב בהכנת דרחות כספיים
– יכולת נהול צוות עובדים
– בעל/ת נסיון של 5 שנים בתעשיה בתפקיד מקביל
★ מנהלי חשבונות סוג 3 ומעלה
– בעלי נסיון של 3 שנים בתעשיה
– ידע ונסיון במערכת הנה"ח מסועפת כולל יבוא/יצוא
– נסיון בעבודה עם לקוחות וספקים
על המועמדים להיות עד גיל 40 בעלי יכולת ונכונות להשקיע מאמץ רב. המשרות הן בהיקף מלא וב־5 ימי עבודה בשבוע. נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ונסיון לת.ד. 128 עכו 24101 ולציין ע"ג המעטפה עבור כ"א
- סודיות מובטחת -
מודעה זו מתייחסת לגברים ונשים כאחד

לשל"ב הקאופרטיב המאוחד להובלה
דרושים
1. נהגי סמיטריילר
בעלי ניסיון
2. פחח רכב
בדבר פרטים לפנות לשל"ב רח' ספירא 6 איזור התעשייה החדש ראשל"צ טל' 4"
03-9611669 .03-9610891 לשלמון - טנגסקי

חוות הנוער הציוני
ע"ש ד"ר ישראל גולדשטיין
דרושים
1. מורה להיסטוריה ומחנך/ת ל־3 חודשים
2. מורה למטמטיקה חצי משרה
3. מורה לעברית ומחנך/ת לכיתה ח'. חצי משרה
לפרטים לפנות לטל' 02-630221 לשי

מנהל מחלקת כספים ואדמיניסטרציה
רואה חשבון או כלכלן
מחלקת הכספים והאדמיניסטרציה של אינדיגו כוללת: הנהלת חשבונות, תקצוב ודוחות, שכר, רכש, ביטוח, אחזקת מבנים ומערכות, משק ובטחון.
נמרץ, ביצועיסט, בעל יכולת ארגון ועם נסיון של מספר שנים בתעשיה, לניהול ופיתוח כל הפונקציות במחלקה, לקראת הרחבת הפעילות.
התברה - אינדיגו מפעל עתיר מדע בקריית ויצמן מוביל בעולם בפיתוח מערכות הדמיה אלקטרוניות.
התוכניות לעתיד - אינדיגו מתכננת לייצר E.ECTRONK ה־ המהווה פריצת דרך בתחום הדפוס האלקטרוני
indigo
אם כישוריך הולמים את הדרישות שפורטו לעיל והינך בעל נסיון מתאים אנא כתוב אלינו: אינדיגו, ת.ד. 150, קרית ויצמן, נס ציונה 70451
— סודיות מוחלטת מובטחת —

התסתדרות הצופים העבריים בישראל
הנהגת צופי חיפה
דרוש/ה מרכז/ת
לשבט "צופית"
במרכז הכרמל חיפה
תחילת עבודה מיידית
המתאימים יפנו טלפונית 04-338322
בערב בלבד 04-925281

לא מכרת לא שילמת
רק בלוח העיר
קבלת מודעות
מ־8.00–20.00
03-371261

דירות למכירה

קונים זהב מהציבור
ויהלומים גדולים
ZAMLER
03-235924 טל

ראשל"צ

4 חדרים ויותר

בהלוואה
מבנק
טפחות
אתה יכול לקנות,
לבנות, לשפץ או
להרחיב את
הדירה
לפרטים: הרצל 44
ראשל"צ
03-948844
בית הפועלים 9 רחובות
08-451861

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

חולון ובת־ים

4 חדרים ויותר

יעצמן 85 כפ"ס
052-32343
052-449482
• 4 חדרים, ק"ב, כלל. משופצת, מרווחת $83,000
• 4 חדרים, חדשה, מעלית בהזדמנות $80,000
• דירות להשכרה 4, 5 חדרים + טלפון מיידי.
• 5 + גג 150 מ"ר. באזור יוקרתי, נוף משגע.
• למכירה חנות בדמי מפתח במקום מעולה.

בכפר סבא בבניה,
במרכז – טובלות
בורק דירות
מפוארות, 5, 4
ופנטהאוז
דו קומתי.
052-23051

קידמה

אילן וקסלר
תווך והשקעות
03-259796

גוש דן

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

1—1.5 חדרים

פנטהאוז
דירות גג

קבלנים מציעים

תל־אביב

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

1—1.5 חדרים

דירות נופש

וילות ובתים

טוביה לשם
03-481387

איזור השרון

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

נתניה

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

דירות בשכ"ח

בתי כפר ומשקים

"לא מכרת
לא שלמת"
קבלת מודעות
בלוח העיר
לבעלי
כרטיסי אשראי
בטל:
290697
293648

هكذا من الأصل

صورة عن الأصل

הלוח הארצי | הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

דירות בדמ"פ

שותף/שותפה

דירות מרוהטות

ביקוש דירות

מכוניות

אאודי

אוסטין

אופל

אוטוביאנקי

אמריקאיות

אינוצנטי

אלפא רומאו

דלתה

לנציה

מרצדס

מיני מיינור

מוריס

הילמן

וולוו

ג'יפים

ב.מ.וו.

דייהטסו

ווקסהול

סאאב

סובארו

טלבוט

לידיעת המפרסמים ב"לוח העיר"

מודעה באחריות / לא מכרת – לא שילמת

כללי פרסום

● "חודש פרסום" משמעו פרסום אותה מודעה 8 פעמים בתשלום בארבעה שבועות.

● המבצע חל על פרסום מודעות מילים (לא שטח) בלוח העיר בלבד ולגבי נכס או שירות. (להלן: נכס) המתגעים באזור ת"א. גוש דן והשרון בלבד.

● אם בתום חודש פרסום ועד להגשת הבקשה להחזר כספי כאמור להלן לא נמכר הנכס בדרך

כלשהיא זכאי המפרסם להחזר התשלום עבור המודעה או לפרסום חודש נוסף במקום ההחזר.

● מודעה בה הוצעו יותר מפריט אחד, ונמכר אחד מהם, לא יהא המפרסם זכאי להחזר.

● בקשות להחזר כספי או לפרסום חודש נוסף יתקבלו במשרדי הלוח ישירות (לא באמצעות משרדי פרסום) רח' הנגב 4 ת"א טל' 03-371261 בימים א'-ד' בין השעות 8.00-15.00 ולא יאוחר משבועיים מתום חודש פרסום

פרסום ניב בע"מ

לא מכרת לא שילמת!

קבלת מודעות ללוח הארצי באמצעות כרטיסי אשראי או באבן גבירול 66 ת"א (ליד קולנוע גת) טל' 03-219149 03-218713

נשמח להישמע

פרסום משלב למכרזים

מכרז פ/1-88

עיריית רעננה מבקשת מועמדים ליחידה האזורית לאיכות הסביבה

א.

תואר המשרה: רכז תעשיות

שעור המשרה: מלאה.

הדרגה: 9-7 מהנדסים או 8-6 הנדסאים בהתאם לכישורים ועפ"י הסכמי השכר בשרות הציבורי

תאור התפקיד: פיקוח ובקרה על תעשיות בעיר ובאזור והצגת תנאים ודרישות סביבתיות לתכניות המוגשות לועדת התכנון והבניה וכן לועדת רישוי עסקים. טפול במפעלים קיימים בכל נושאי מפגעים סביבתיים

דרישות המשרה: מהנדס תעשיה, מהנדס כימי הנדסאי סביבה. יכולת לקרוא ולהעריך תכניות ותהליכי ייצור יכולת לנהל מו"מ עם גורמים בכירים בתעשיה ניסיון של 3 שנים לפחות במקצוע. על המועמד להיות בעל רכב.

ב.

תואר המשרה: רכז חינוך סביבתי

שעור המשרה: מלאה.

הדרגה: 9-7 בדרוג המח"ר.

תאור התפקיד: ליצור ולקיים קשר עם מערכת החנוך על כל מרכיביה. הקמת מרכז לחינוך סביבתי הדום פעילות הסברה ופרסום. לשמש מרכז הדרכה והשתלמות למורים ולתלמידים.

דרישות המשרה: תואר ראשון בתור במדעי הטבע ביולוגיה וחקלאות, גאוגרפיה. תעודת הוראה. נסיון בהוראה כולל הדרכה של מורים. כושר ליצור מגע לשתוף פעולה עם הציבור הרחב. יכולת הבעה בכתב ובע"פ כושר ארגוני. יכולת לנהל מו"מ עם גופים ציבוריים. בעל רכב.

את ההצעות יש להגיש עד ל-12.2.88 למדור כ"א במזכירות העיריה בשעות העבודה.

יש לצרף לשאלון המועמד קורות חיים בכתב יד ומכתבי המלצה ותעודות על השכלה

המועמד עשוי להדרש לעבור מבחנים אישיים.

מועמד שלא יעמוד בתנאים הנדרשים לא ייענה

בנימין ולפוביץ
ראש העיר

עיריית כרמיאל

מכרז מס. 10/87 א

תחנת מעבר לפינוי אשפה

עיריית כרמיאל מזמינה על קבלת הצעות מקבלנים לבצוע העבודות הנ"ל.

הסדרים, פרטים תנאי המכרז וטופסי הצעות מחירים ניתן לקבל במשרדי מהנדס העיר בשעות העבודה הרגילות תמורת תשלום של 400 שקל שלא יוחזרו והמבלים אשר רכשו מסמכי מכרז 10/87 לא יחויבו בתשלום זה.

על מגיש ההצעה לצרף אישור פקיד שומה או יועץ מס או רואה חשבון על ניהול ספרים כחוק. את ההצעות יש להגיש במעטפה סגורה עליה יצויין מספר המכרז. המעטפה תינתן עם הוצאת המכרז.

הסיור יתקיים לעיריה בדואר רשום או יובא לעיריה כשהם יתנום עם יתנם לתיבת המכרזים בעיריה.

הצעות המועד עד תאריך 14.2.88 על מנת רצונם. לצרף ערבות בנקאית בגובה 30,000 ש"ח צמוד למדד 88 של 90 יום או שתכלול מעטפה נפרדה במעטפה המכרז ויצוין ערבות למכרז מס 10/87 א תנאי היהלום המרשים בתוך המכרז.

סיור קבלנים יערך לפי הצורך במשרד מהנדס העיר בעת הדיון בהצעות ותתחשב העיריה ביכולתו הכספית של המציע וכן בוותיקותו ובכושרו המקצועי כפי שנתבו בעבודות הקודמות. אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא. כמו כן רשאית העיריה לחלק העבודה בין מספר קבלנים

ברוך ונר ראש העיר

מ כ ר ז

מוצע בזה למכירה בזמן למלאכה בן שתי קומות באזור התעשיה הצפוני אשדוד שטח הבניין כ־900 מ"ר. גובה 4.3 מ' בבית גלריה בשטח של כ־35% מאשר לראות את הבניין בתאום

עם עו"ד בלק 08-531336, 08-534809

על המעוניינים להגיש הצעותיהם בכתב עד 28.2.88 בצירוף שק בנקאי לפקודת עו"ד בלק על סכום השווה ל־10% מתהצעה.

את ההצעה יש לשלוח לת.ד. 2360 אשדוד, ביום 29.2.88 תבדקנה ההצעות ותינתן תשובה למציעים.

המכירה כפופה לאישור בית המשפט.

מנהל מכירה
עו"ד בלק

חדש

בדיזנגוף סנטר!!

קבלת מודעות ללוח העיר

בתנאים מיוחדים

אטרקציה הפקות

טל 7517388

שער מס' 2

בקומת הלאומי

סוסיתא

פורד

סיאט

רנו

פיאט

סימקה קרייזלר

פולקסוואגן

פיז'ו

סיטרואן

סוזוקי

לא מכרת
לא שילמת
קבלת מודעות
לוח העיר
03 625015
5365759
עד חצות

זקוק דחוף למודעה?
מודפון
לשירותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

هكذا من الأصل

הבורסה הארצית | הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

קרוואנים

אופנועים

חלפי רכב

מכוניות להשכרה

הצעות עבודה

מסחריות

משאיות

טרקטורים

מנופים

להגדלת פרסום דרושים/ות
מנהלים וסוכני
פרסום בכל הארץ
משכורת בסיסית + עמלות
+ בונוסים, רכב חובה
טל. 03-761022

טעמה של
הצלחה!!!
אם תעמדי בדרישותינו
חברה
בואי ירצערט לחברה
מצליחה אשר תכשיר
אותך
כאשת מכירות
בתחום האופנה
משרד ראשי
03-283771
03-294247
רכות ראשל"צ
03-958479
רכות פ"ת
03-9344022
רכות ת"א 03-257798
רכות ת"א
03-842620
רמת השרון 03-492624

בראשל"צ
דרוש
עובד אחזקה
לעבודה בחברת
מעליות
שכר טוב
הכשרה במקום
לפנות:
03-951422

SOS
כח אדם
אנשים
טובים
לעבודה
טובה
תל-אביב: פינסקר 7
טל. 03-292190, 296384

קריירה
שרותי כח אדם בע"מ
★ מסגרים + קריאת שרטוט + ידע בריתוך.
★ צבעי טכסטיל למשרה קבועה בחולון.
★ עובדי/ות ייצור פרופיל צבאי גבוה, לעבודת משמרות, בנושרן (אפשרי רק משמרת ז).
★ אנשי אחזקה למשחת קבועות, בנושרן.
★ מכונאי אחזקה לעבודת משמחת.
★ כרסמים/חרטים קונבנציונליים ו-CNC.
פרופיל צבאי גבוה + קריאת שרטוט.
★ עובדות ייצור + נסיון ב-Wire-up, למשרה קבועה בת"א.
משרות קבועות, תנאים מצויינים, ארוחות והסעות
תל-אביב, דיזנגוף 158, טל. 03-5449848
נתניה, שמואל הנציב 17, טל. 053-338901
רחובות, הרצל 185, טל. 08-465277
חיפה, הרצל 22, טל. 04-670825
הכח שלנו הוא כח אדם, קריירה.

מכונאים / הנדסאים

אורות

גזירה ותפירה

דרושים
מנהלי מכירות
אזוריים!!
משכורת + הוצאות
+ הטבות
למתאימים!!
03-629199
03-625173

אנשי/נשות
בניית תדמית
מנוסים
למכירות
בחברה
מתפתחת
שכר בסיסי עמלות
גבוהות. אפשרות קידום
ריאלית
03-247526, 233169

למתפרת טריקו
תופרות מעולות
לאוברלוק
תנאים מצוינים
למתאימות
659672

עובדי מוסך

יהלומים

דפוס

תוגמיות צילום

הובלת תשבנות

מוכרים/ות

מוכירות

חרטים/מסגרים

לקריירה
עובדי/ות
ייצור
פרופיל צבאי גבוה לעבודה
במשמרות, בנושרן
(אפשרי רק משמרת ז)
03-5449848, 053-338901

חשמל / אלקטרוניקה

סוכנים/ות

רפואת שיניים

מחסנאים

נהגים

ספרים/יות

עובדי מתכת

שרטטים וגרפיקאים

דרוש/ה
ביצועיסט/ית
לעבודת עימוד
בימי ה בין השעות
19:00 - 23:00
לפנות החל מיום ב
03-371261 ליעל

מורות וגננות

אומנות ומטפלות

פועלים/ות

פקידים/ות

המשך ת"א גוש דן והשרון

ל"א.ו.ת.

דרושות:

★ מעבדות תמלילים
★ מפעילת טלקס אנגלית
★ כתבניות עברית אנגלית
★ מזכירות
★ מנהלי חשבונות
★ פקידה טכנית + הדפסה
★ קלדניות

תנאים מצויינים למתאימים

03-371465/70

מקדמי מכירות

איש מכירות ושירות

ל"א.ו.ת.

★ חשמלאי תעשיתי
★ לבורנט/ית כימיה
★ מכונאי דיזל
★ מכונאי אחזקה
★ פועלי ייצור
★ מסגרים
★ מנהל עבודה

תנאים מצויינים למתאימים

03-371465/70

חינוך

שליחים/ות

שמירה ואבטחה

ביקוש עבודה

עסקים

משרדים

חנויות

שאול וינבך

בדיזנגוף 92 90 מ"ר משרד 30 מ"ר 2 קוי טלפון מיידית. לא למתווכים.

בדיזנגוף 92 דירה ק"א 4 1/2 חדרים חזית לכיכר לכל מטרה.

דירה 3 חדרים, מיידית ברוד הקליר ק"ב.

2 חדרים בדיזנגוף, עורפית, בלי טלפון ק"א עורפית.

משרדים במרכז העיר 100 עד 200 מ"ר מיידי.

מגרשים

הלוואות

הלוואות לכל מטרה

טל: 052-540028

מכירות ושירותים

בתי אבות

מציעים למכירה

בתי מלאכה

יש רק סינית 1 עם 8 טבחים נודעים מהונג-קונג והם לרשותך עם מטעמים שאין כמוהם:

* דים סאם
* שרימפס דיאמונט
* ספרריבס ברוטב תפוזים
* סטייק סיני
* כדורי שרימפס בבננה
* ועוד ועוד

בסקאלה - מול היכל התרבות מרמורק 10 ת"א

מחסנים

אולמות

חקלאות

מבני תעשיה

מוצרי חשמל

צילום

רהיטים

הלבשה והנעלה

ריפוי והרזיה

ציתות והאזנה

בריאות

לטם

שיכוך והקלה של כאבים ומתחים

מכוף רגל ועד ראש...

ברוק

למצבי לחץ והרזה

יתר לחץ דם

שיטת ביואלקס

לחיזוק מערכות לב, ריאות ועצבים. בהדרכת יהודית פויאר (M.A.)

סדנאות

ב.י.ס, ת"א וחיפה

02-813237

ציוד אלקטרוניקה

מקרר

ניקוי ופוליש

נופש וקיט

שיפוצים

שירותים

אותיות דביקות

כלי נגינה

ספרים

מערכת סטריאו

מחשב

חיות בית

مكانه الأصلي

המשך ת"א גוש דן והשרון

אסטרולוגיה

מכונות כביסה

תנורי אפיה

מכונות תפירה

מכונות כתיבה

מלווזיות

רוצים לקנות

מדיחי כלים

סירות

מזגני אויר

שידוכים

וידאו

בקזוג

בתי-זוג

הברזות

חימום והסקה

שיעור

אמנות

חוגים

חצי חינם

שיעורי עזר
בכל המקצועות והרמות
052-541474, 03-257624
02-666875

5 חדרים ויותר

4—4.5 חדרים

הלוח הארצי
הלוח הבטוח
חיפה והצפון

דירות למכירה

וילות ובתים

3—3.5 חדרים

1—1.5 חדרים

דירות בשכ"ח

2—2.5 חדרים

קריות

גליל

דירות למכירה

נצרת

דירות למכירה

מכוניות

אאודי

אוטוביאנקי

אופל

אלפא רומאו

אמריקאיות

ב.מ.וו.

דייהטסו

סובארו

פולקסווגן

פורד

פיאט

פיז'ו

סיאט

רנו

מנדרים

מסחריות

משאיות

הצעות עבודה

חנויות ועסקים

מגרשים

משרדים

מבני תעשיה

עזרות ומטפלות

ביקוש עבודה

עסקים

לעבודה באזור ים
דרושים
* מבצעי שירות מעליות
אפשרי יוצאי חי"א והטכנאיקים
* פקידה
5 ימים 16.00-13.00 בשבוע. אפשרי תלמידה
טל' 02-766761 13.00-ב
ת.ד 23786 ים 91236

למרכז שיקום עיוורים בהרצליה
דרוש
עובד
עם ידע מוכח במכבשים אקצנטוריים ופניאומטיים לעבודה עם עיוורים במשרה מלאה. בפרטים.
טלפונים: 052-86111
052-84369

למשרד שמאים
דרושה
מזכירה
למשרה מלאה
■ בעלת ידיעה טובה מאוד בהדפסה
■ ידיעה בהפעלת מעבד תמלילים — יתרון
לפנות בכתב יד
לת.ד. 8377 חיפה

משתחרר
איש
צוות אוויר
בדרגת סרן
מעוניין
בהצעות עבודה
בחיפה
ת.ד. 2302 קריית אונו

דרוש
לריתוך ארגון TIG
מקצועי / מתלמד
02-720955 לאיר (תלפיות)

לעיתון יומי דרושים

נציגי מכירות

הכישורים:
- כושר ניהול משא ומתן
- הרבה יוזמה ומרץ
- הופעה נאה
- משכורת ותנאים הולמים למתאימים

המתאימים יוכשרו ע"י החברה בקורס מיוחד לאמנות המכירה

בפרטים נא לפנות לטל. 03-336702 שלוחות 64, 53

לעתון "הארץ"
דרושות

סטודנטיות ונערות בוגרות תיכון

להחתמת מנויים בדוכני מכירה
★ העבודה במשמרות 3-4 פעמים בשבוע.
★ שעות עבודה גמישות.
★ שכר + עמלות גבוהות.

לפנות לאורית בטלפון: 5121339

לעיתון ערים
דרוש/ה

צלם/ת

במישרה מלאה

רכב חובה
נסיון בעיתונות – יתרון
לפרטים: עידית
03-993431/24/902
מיום ו' ב-10:00

דרושה
מזכירה
כתבנית מנוסה
עברית אנגלית
למשרה מלאה
לפנות 03-389444
03-389254
עליזה – צבי

לקיבוץ לוחמי הגיטאות
דרושה:
מורה
מחנכת לכיתה ד'
מפורים עד סוף יוני
טל. 04-858711 שלוחה 233 משעה 7:00-14:00

ק אחד בכל המשרד
Finish
ממשפחת האודם נבחר בנ"ב
לאולם תצוגה ריהוט משרדי
דרושה
מוכרת
דינמית ונאה
★ נסיון קודם במכירות
★ הבנה בריהוט משרדי
★ משרה מלאה
לפנות: בכתב
ת.ד. 344 קריית אתא
מיקוד 28182
עבור "מוכרת"

לעתון "הארץ"
דרושים

רוכשי מודעות
למחלקת מוספים ומדורים מיוחדים
בעלי כושר מכירה מעולה
תנאים טובים למתאימים
המעוניינים יפנו ל"הארץ", רמי
טל: 03-5121112-3-4

לרשת עיתונים
דרושים

רוכשי מודעות מנוסים

משכורת + עמלות גבוהות
פרטים בטל' 03-217934

לפרויקט פרסומי כלל ארצי
דרושים

אנשי מכירות מנוסים

באיזורים: ירושלים,
חיפה, ב"ש, אילת
פרטים בטל' 03-217934

למועצה לילד החוסה
דרוש ה
עובד/ת סוציאלי/ת
בעל/ת רכב
רצוי ידע וניסיון בתחום ילדים במוסדות
משרה חלקית
לפנות: 03-247694

אל-מור חברה לעבודות חשמל אשקלון
דרושה
מזכירה לניהול משרד עם ידע בהנהלת חשבונות
12 שנות לימוד נסיון קודם הכרחי
לפנות 051-24707

"אילן" איגוד ישראלי לילדים נפגעים
גן ילדים של אילן דרושה
פיזיותרפיסטית
תנאי עבודה של מוסדות חינוך
לתקשר אביבה ניסן - אונגר
משרד - 03-704571 בית - 03-451981

דרושים
רופאים
לביצוע בדיקות ביטוח בכל הארץ
02-221488

דרושה
הנדסאית בנין
למשרה מלאה
לתפקיד מזכירה טכנית
הצעות בכתב יד בצירוף קורות חיים נא לשלוח
לת.ד. 6184 חיפה 31061

דרוש:
סוכן/ת מכירות
בענף המזון
לאזור הקריות וחיפה
דרישות:
1. רכב
2. נסיון במכירות
3. הכרת חנויות
למתאימים/ות
תנאי שכר טובים
04-761282

דרוש
מנהל ומקדם מכירות
לסניף טבריה
נסיון בכח אדם
מיון אישי
והשמת עובדים
בעלי קשרים
ניהול משא ומתן
למשרה בעלת
אתגר והחף אישי
רכב פרטי הכרחי
טלפון: 03-289597

למשרד אדריכלים
דרוש
אדריכל
רצוי נסיון 3 שנים לפחות
אפשרות עבודה בתיב"ם
להתקשר 03-223558
בימים א'-ה' בין השעות
15.00-18.00

דרוש
מנה"ח
בעל נסיון בניהול חשבונות
ניהול מערכת כספים חברה
לפנות בצירוף קורות חיים
עבור "מנה"ח"
ת.ד. 3247 עכו
סודיות מובטחת

דרוש/ה
ביצועיסט/ית
לעבודת עימוד
בימי ו' בין השעות
19:00 - 23:00
לפנות החל מיום ב
לטל 03-371261

דרושים
מיד בת"א
למשרה מלאה
★ **אדריכל/ית**
8 שנות נסיון במבני ציבור
★ **הנדסאי/ית**
4 שנות נסיון בתוכניות עבודה
לראיון:
03-222780

ב"ס להורים קרית טבעון
דרושים
מנחים מנוסים
לקבוצות הורים לילדים מתבגרים
לפרטים טל 04-831921 לחוה
04-835308 לשוש

לחברת ממשל בע"מ (סוכנו שרה)
דרושים **נציגי מכירות למכונות משרד וצילום מסמכים**
בתנאים מעולים ומהחו
רכב חובה!
לפנות טל: 04-527551, 04-514477, 04-510097

עירית תל-אביב-יפו

לעירית תל־אביב־יפו
דרושים

★ לאגף לרפואה ציבורית

עובדים בשקום שכונות

במקצועות הבאים:
1. קלינאי תקשורת
2. מרפאים בעסוק
3. פסיכולוגים התפתחותיים
4. אחיות מוסמכות

כמו כן יש מקום למספר עובדים דוברי ערבית. "במקצועות הנ"ל".
בדבר פרטים נא לפנות למזכירות האגף לרפואה ציבורית, בית שטראוס, בלפור 14 ת"א, או בטלפון 295411 בין השעות 8.00-12.00

★ למרכז קהילתי בית-דני

מנהל אחזקה

הכישורים הנדרשים:
★ ידע בסיסי בנושאים טכניים ★ יכולת גבוהה של ניהול וארגון בהיקף רחב ★ נסיון מוכח בתחום אחזקת מבנים ★ כושר ניהול צוות עובדים ★ יחסי אנוש טובים ★ נכונות לעבודה מעבר לשעות המקובלות
מועמדים מתאימים יפנו בכתב תוך פרוט קורות חיים לת.ד. 19080 תל-אביב, מיקוד 61190

מבקח-מנחה בחינוך המשלים

דרוש עובד הוראה, בתוספת גמול מדריך ואחזקת-רכב. תאור התפקיד: יזום, תכנון וביצוע פעולות חינוכיות, תרבותיות, ומינהליות של מרכזים קהילתיים. דרישות התפקיד: ★ השכלה אקדמאית בתחומי החינוך או החברה ★ נסיון מוכח של 10 שנים לפחות במינהל חינוכי.
לפנות אל הגב' שוש אופק, טלפונים: 236959, 438260 בשעות המשרד

★ לאגף לשרותי רווחה

עובדים סוציאליים בלשכות לתפקידי יד"ר ועדות החלטה להפעלת "חוק בטוח סעוד"

לקבלת פרטים נא להתקשר בין השעות 8.00-14.00 לטלפון 438397 או 231076 לגב' דבורה אליאב

למפעל אלקטרוניקה בירושלים
דרוש
מנהל מוצר
פרטים בטלפון
02-825555
ולבקש את יוסה

"לאלפא גת" השרון
דרוש
מנהל חנות
נסיון הכרחי
052-454079

לקבוצת "דגניה א'"
דרושים
בוגרי צבא
לעבודה בחקלאות
תחילת עבודה – מיידית!!!
06-758403, 06-758101

לחברת שווק ארצית
מקדמת מכירות בכירה
באיזור חיפה
בעלת רכב פרטי תחילת עבודה — מיידית
לקביעת ראיון 03-9225426 02-859988

למפעל מזון דרוש
עובד לתפקיד אחראי בייצור ואדמיניסטרציה
עם סיכויי התקדמות לפנות אחרי 20:00
טל. 02-815049

למפעל מתכת ו. שמיל בע"מ
אזור תעשיה טבריה
דרוש: **מנהל עבודה**
- ידע בתכנונים אקסטרויים
- ידע בעבודות כיפוף פחים (פריקפרס)
- ידע במסגרות
- כושר ניהול צוות עובדים
פרטים לטל' 920264 04-926264 מיום א'-ה'

דרוש
הנדסאי/מהנדס חשמל
עם ניסיון
לתיכנון לוחות חשמל
וניהול צוות עובדים
לפנות טלפונית 04-674227

דרוש **מכונאי עצמאי** לטיפול באחזקת צי רכב
בעלי נסיון יפנו בכתב ויציינו מקומות עבודה קודמים ת.ד. 1334 ת"א 61013
ולציין ע"ג המעטפה עבור ת/52791

למפעל טקסטיל
דרושים:
סוכנים
לאזור המרכז ולאזור חיפה והצפון
בעלי קשרים בענף הטקסטיל ויצרני הקונפקציה.
רכב + טלפון חובה
תנאים טובים למתאימים
לפנות: טלפון – 02-527181/2
בין השעות 08:00–12:00
או בכתב לת.ד. 976 ירושלים

ORS שרותי כח אדם

למחלקה הטכנית בתל־אביב דרושים:

- רתך מנוסה לצילום רנטגן, חולון.
- מסגר מכני כללי, ידע בחריטה, הכנת כלים, השחזה, חולון.
- חשמלאי ראשי מוסמך, דובר אנגלית, רכב אישי חובה, רקע באחזקה, לוחות פיקוד, מכניקה ואלק', חולון.
- דפס פוליטילן, חולון.
- מפקחי תברואה, גיל עד 35, פרופיל גבוה, רשיון לקטנוע חובה, חולון.
- סדרנים לעבודה זמנית, חולון.
- עובדי פניאומטיקה והידראוליקה (ממ"ס) להפעלת מכונות, משמרות, חולון.
- הנדסאי/טכנאי מכונות, 3 שנות נסיון בתעשיה, אנגלית ברמה, חולון.
- עובדי ייצור יוצאי צבא ללימוד מקצוע, חולון.
- חצרנים לעבודות כלליות (לא נקיון) חולון.
- עובדים אלקטרומכניים, אפשרי מכונאי רכב לטיפול במנועים חשמליים, חולון.
- בעל מקצוע מעולה בעבודת פח, כיוון מכבשים, קורא את שרטוט ועבודות כיפוף, חולון.
- מבלטן לכיפוף וחיתוך פח, חולון.
- מסגר להדים, פ"ת.
- לבורנט לעבודות ביקורת טיב, פ"ת.
- מאבטחים, 10-12 שנות לימוד, פרופיל גבוה, משמרות, הסעות וארוחות, לוד.
- עובדי מחסן קירור, פ"ת.
- איש אחזקה, נסיון בפניאומטיקה, הידראוליקה, אוטומציה, מסגרות וריתוך, פ"ת.
- מפעיל מכבש הידראולי גדול (אין צורך בנסיון קודם), בוגר מגמת מכונות, משמרות, פ"ת.
- מבקר טיב, רקע בכרסום או נסיון כראש צוות טכני ונסיון כמבקר, פ"ת.
- עובדי מחסן להכנת הזמנות, רשיון ב' חובה, משמרות, פ"ת.
- מחלקים עם רשיון עד 15 טון, פ"ת.
- נהגים למחלקים, רשיון ב' חובה, פ"ת.
- מחסנאי עם נסיון בדרכת צוות עובדים וקליטה במחשב, פ"ת.
- עובד כימיה תעשייתי או לבורנט לעבודה בציפויים והכנת החומר לציפויים, פ"ת.
- מכונאי רכב דיזל, פ"ת.
- מסגר, פ"ת.
- עובד פניאומטיקה והידראוליקה, פ"ת.
- משחזים למשחזה עגולה, רמת-השרון, ת"א.
- מלחימות יוצאות ממצ"א 108, רמת-השרון.
- רתכים מנוסים, פרופיל גבוה, הסעות וארוחות, רמת-השרון.
- כרסמים קונ', 4 שנות נסיון + קריאת שרטוט, פרופיל גבוה, הסעות וארוחות, רמת-השרון.
- חרטי כרסמי C.N.C+קונ', פרופיל גבוה, הסעות וארוחות, רמת-השרון.
- שרטטי קדמ', פרופיל גבוה, הסעות וארוחות, לוד.
- רתכי ארגון ו-CO2, משמרות, פרופיל גבוה, הסעות וארוחות, לוד.
- מפעילי C.N.C למכונות ניקוב, פרופיל גבוה, הסעות וארוחות, לוד.
- טכנאי ייצור מתחיל לעבודה במשרד ייצור, פ"ת.
- חשמלאים מוסמכים, נסיון באחזקת מערכות אלקטרו-מכניות ומיזוג-אויר, יוצאי צבא, פרופיל גבוה, ת"א.
- נהג סמיטריילר, פ"ת.

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות אל אני או ציפי בימים א–ה בין השעות 08:30–16:00 וביום ו' עד 12:00. יש להגיע עם פנקס מילואים, שבי ותעודות השכלה. העובדים בחברתנו נהנים משכר גבוה ותנאים סוציאליים מלאים. כתובתנו: כיכר אתרים 134, תל־אביב.

ספר הקשורת

הטובים עובדים קבוע ORS

אמסגור
AMSGOUR
מהמפעל של המנות הארץ
דרושה
עובדת שכונה בחצי משרה
נכונות לעבודה מסודרת
בדבר פרטים נא לפנות
לסניף עמינור ר"ג יוספטל 693/1
טל: 051-34880

במשרד מסחרי בתל־אביב
נתפנה מקום עבודה לצעיר/צעירה
לעבודות טלפון, תיוק ושליחויות קלות
שעות העבודה: 8.30-14.30
נא לפנות בכתב אל: ת.ד. 16092
תל־אביב 61160

לאולפן לבגרות דרושים
מורים
להכנת כיתות לבחינות בגרות בשעות הערב בבמקצועות מתמטיקה, פיזיקה, אנגלית, תנ"ך, ספרות עברית, לשון, ביולוגיה, כימיה ואזרחות, ידיעת העם והמדינה, והסטוריה.
רק בוגרים בעלי תעודת הוראה ונסיון בהכנת כיתות לבגרות מתבקשים לפנות תל־אביב 03 5460618, ירושלים 02-222340, חיפה 04 641040, באר שבע 057 71690
– תנאים טובים למתאימים –

משרד העבודה והרווחה
שרות מבחן למבוגרים
דרושים/ות
עובדים/ות סוציאליים/ות
לעבודה טיפולית מעניינת באזור נתניה, עם הדרכה מקצועית צמודה.
● לפנות בשעות 8:30–13:00 לטלפון
053-332087

לחברה מסחרית פרטית
בתל־אביב
ליד כיכר מלכי ישראל
דרושה
פקידה
ל־6 ימי עבודה בשבוע
(ימים א-ה: 08.30-15.30 וביום ששי: 08.30-13.00)
הידיעת הדפסה בעברית ובאנגלית.
הפעלת טלקס ומעבד תמלילים
לפנות בכתב אל: ת"ד 16092,
ת"א 61160

THE CARLTON HOTEL
TELAVIV (★★★★★) קרלטון ת"א
מורד הירקון 10 ת"א 61064
דרושים
★ **טבחים**
★ **מלצרים/יות**
צעירים אחרי צבא
דוברי אנגלית טובה
לעבודה במשמרות
★ **מחסנאי**
חסון קורא וכותב עברית
★ **שוטפי כלים**
נא להתקשר למח' כח־אדם 03-201467

קריירה
שרותי כח אדם בע"מ

★ **מסגרים** + קריאת שרטוט + ידע בריתוך
★ **צבעי טכסטיל** למשרה קבועה בחולון.
★ **עובדי/ות ייצור** פרופיל צבאי גבוה, לעבודת משמרות, בגושדן (אפשרי רק משמרת ו)
★ **אנשי אחזקה** למשרות קבועות. בגוש־דן
★ **מכונאי אחזקה** לעבודת משמרות
★ **כרסמים/חרטים** קונבנציונליים ו-CNC
פרופיל צבאי גבוה + קריאת שרטוט.
★ **עובדות ייצור** + נסיון ב-Wire-up למשרה קבועה בת"א.

משרות קבועות, תנאים מצויינים, ארוחות והסעות
תל־אביב, דיזנגוף 158, טל. 03-5449848
נתניה, שמואל הנציב 17, טל. 053-338901
רחובות, הרצל 185, טל. 08-465277
חיפה, הרצל 22, טל. 04-670825

הכח שלנו הוא כח אדם, קריירה.

המחלקה הטכנית
חבר

■ **לסניפנו בחיפה** —
לעבודה קבועה בשכר גבוה ותנאים סוציאליים מעולים
■ **נגר מקצועי ומנוסה** — ידע בקריאת שרטוט לעבודה באזור המפרץ
■ **מסגר מנוסה** — לחיתוך ועיבוד מתכת עבה מאזור הקריות, עכו וחיפה
■ **מפעיל ומתכנת כרסומת c.n.c** — מנוסה לעבודה באזור המפרץ
■ **מרכיב מכני** — בעל נסיון במסגרות כבדות מאזור הקריות, עכו וחיפה
■ **הנדסאי/טכני אלקטרוניקה** —
1 אחראי לבד ס — 3 שנות נסיון בבד ס מערכות אלקטרוניות
2 לפתוח מכשור אלקטרוני 5 שנות נסיון במדידת אותות אנלוגיים ופיזיולוגיים
■ **מכשירן לקונסטרוקציות כבדות** — בעל ידע בפנאומטיקה וחשמל מאזור הקריות, עכו וחיפה
■ **הנדסאי מכונות** — רקע ונסיון בתחום קור/חום למיזוג אויר בעל רשיון רכב לצורך פיקוח

לעבוד בחבר - להרגיש בבית
חברה לשרותי כח אדם
● הצטיידו בתעודת זהות והמלצות
חיפה שמריהו לוין 5
טל. 04-663966, 642996, 667267

לסוכנות ביטוח גדולה מהמובילות בענף
דרושים:
1. מנהל/ת מחלקת תביעות.
2. פקיד/ה בכיר/ה בתביעות.
בעלי ניסיון מתאים.
עדיפות תינתן לבעלי השכלה משפטית ו/או ניסיון בניהול תביעות ומגע עם קהל.
לקביעת ראיון
נא להתקשר 03-226611

עירית הרצליה
דרוש/ה
אחראי/ת
לגביית כספים בחופי הרחצה והנפקת כרטיסי תושב. עבודה בשעות בלתי שיגרתיות וכרוכה בנסיעות. ידע בהתאמת קופה, יוזמה ובעל המלצות טובות. תינתן עדיפות לתושב העיר
בדבר פרטים נא לפנות לכח־אדם
לטל: 052-88434

לעיתון חודשי
דרושות
דיילות מכירה
בתנאים מצויינים
תעריף שעה + עמלות גבוהות
03-5102862

תנובה רחובות
דרושים/ות
מפיצי/ות תוצרת
כישורים דרושים:
★ רשיון נהיגה ג' ★ לאחר שרות צבאי
★ בריאות תקינה ★ 10 שנות לימוד לפחות
★ ידיעת חשבון ★ קריאה וכתיבה בעברית
המעוניינים ייפנו לטלפון 08-487337-8-9

פלקון
מעדני בשר כשר
דרושים:
לחנות בתל־אביב:
● קופאים/יות
● עובדי מעדניה
טל: 03-5614211/2
לחנות בהרצליה:
● מחסנאי
● עובדי מעדניה
לפנות ליוסי. טל' 052-86347

ליחידת מחשב
דרושה
מזכירה
– בעלת נסיון
– רצוי נסיון בעבודה עם מעבד תמלילים
על המעוניינות לפנות
לת.ד. 233 ת"א 61001
עבור מנהל יחידת המחשב

לחברת בניה בת"א
דרוש
מהנדס ביצוע
★ בעל נסיון בניהול אתרי בניה ועבודה בחברת בניה
★ (נסיון של 5 שנים לפחות)
★★★
נא לפנות בכתב יד בציון קורות חיים
ונסיון מקצועי ושכר מבוקש לת.ד. 991 ת"א
עבור "מהנדס ביצוע"
* סודיות מובטחת *

למוסד ציבורי בירושלים
דרושה אם בית
לניהול דירת שרד
● הכישורים הדרושים:
הכרת משאי אירוח (כולל התריסים והגשה)
יכולת לנהל משק בית
יכולת לנהל צוות עובדים מצומצם
ידיעת השפות עברית, אנגלית - רצוי
מועמדות העונות על הדרישות ובעלות ניסיון מוכח, מתבקשות לפנות בכתב־יד בצרוף המלצות לת.ד. 4630 ירושלים

לברודי חומרי בניין בע"מ
דרוש
איש מכירות
(לבית מסחר)
כישורים דרושים:
★ אחרי שרות צבאי
★ אחראי ובעל יוזמה
★ נסיון בחומרי בניין ואינסטלציה - יתרון
נא לשלוח קורות חיים בכתב יד
ל: ברודי חומרי בנין בע"מ
רח' שמגר 4 רוממה ירושלים לידי רוני

לבורדו דרושה
אחת מסוגה
מזכירה
בעלת הכישורים הבאים:
1 שליטה באנגלית
2 כושר לתיפקוד בלחץ
3 אינטליגנטית ובעלת כושר תפיסה וניתוח מהירים
4 יחסי אנוש מעולים
שעות העבודה 08.00-17.00
5 ימי עבודה בשבוע טלפון 03-534283 לפנות לאילן

תיגבור
כח אדם מקצועי - זמני בע"מ
דרוש
מנהל ומקדם מכירות
לסניף כפר־סבא
נסיון בכח־אדם בייי אייש וישפים מבדים
בעל כשרים ניהול משא ומתן יב יתרון
מוסדיי ומכלולים
למשרד בעיר אחוזר ייהיה אייש רכב ביתר הרחב
טל: 03-289597
יש פתרון - תיגבור!
הבדק פאהב לעבודה!

לקלע אבטחה וכח אדם בע"מ לאיזור חיפה והצפון דרושים:

1. מנהל חשבונות ראשי
רו"ח או מנהח"ש מחולפם — למפעל מזון
2. מנהל משמרת
טכנאי / הנדסאי כימיה או ייצור / מכונות עם רקע בכימיה — למפעל מתכת.
3. מבלטנים
עם ידע בתבניות לפלסטיק
4. כרסמים
C N.C עם ידע בתכנות
5. מלגזנים בעלי רשיון
6. מסגרים ורתכים מנוסים
7. שומרים יוצאי צבא עדיפות לבעלי נשק
04-732792 א'-ה' 8.00 — 12.00 א', ג', ה',
14.30 — 17.00 אושיסקין 21 קרית מוצקין 26324

ORS שרותי כח אדם

למחלקה הטכנית בתל־אביב דרושים:

- בוגרי מגמת מכונות להפעלה ותחזוקה של מכונות, משמרות, ת"א.
- מנהל מחסן, רקע צבאי כמפ"ס, ידע בניהול צוות עובדים וניהול מחסן ממוחשב, עבודה קבועה, בני־ברק.
- הנדסאי/טכנאי תעשיה וניהול מתחיל לניהול מלאי וכרטסת, (תפ"י), 5 י"ע, עבודה קבועה, בני־ברק.
- עובד כללי לעבודות מעבדה (כולל נקיון), בוגר 12 שנות לימוד, רצוי גיל בסביבות 50, עבודה קבועה בשכר גבוה, תרסב חולון, ראשל"צ, ת"א.
- יוצא צבא, רקע כמפ"ס, ניהול מלאי באמצעות מחשב, מחסן קטן, עבודה קבועה, רמת־גן.
- מכונאי רכב דיזל, בני־ברק.
- פחח רכב מעולה (אפשרי מסגר שעבד באוטובוסים או משאיות) עבודה קבועה, יפו.
- צבעי רכב מעולה, 5 שנות נסיון, שכר גבוה, עבודה קבועה, יפו.
- סוכן מכירות מנוסה, רכב אישי חובה, שכר+אחזקת רכב, ת"א.
- גרפיקאית מתחילה לחצי משרה, ת"א.
- בוחן רכב, סוג 3 במכונאות+תעודת בוחן, עבודה קבועה, ת"א.
- טכנאי ייצור מתחיל, עם דיפלומה, עבודה קבועה, ת"א.
- מנהל מוסך מנוסה עם תעודות, עבודה קבועה, ת"א.
- מכונאי רכב ברמות שונות, עם נסיון, עבודה קבועה, ת"א.
- חשמלאים מוסמכים/עוזרים, ת"א.
- מסגר רתך, עבודה קבועה, ת"א.
- מכונאי אחזקה, רקע בפניאומטיקה, מכונאות עדינה, חשמל ומסגרות, ת"א.
- מכונאי רכב מנוסה, עבודה קבועה, יפו.
- מחסנאי עם נסיון בכלי חיתוך ועבוד שבבי, אנגלית ברמה גבוהה, עבודה קבועה, משמרות, ת"א.
- חרט כרסם, 2-5 שנות נסיון, עבודה קבועה, ת"א.
- מנהל עבודה מוסמך במכונאות רכב, עבודה קבועה בתנאים טובים, ת"א.
- צבעי רכב מנוסים, עבודה קבועה, ת"א.
- מחסנאי טכני, הכרת ברגים, יוכשר לנושאי בטיחות בעבודה (אפשרי גם פנסיונר ארגמני), עבודה קבועה, ת"א.
- בוחני קבלה לרכב, סוג 3 במכונאות, עבודה קבועה.
- פחחי רכב מנוסים עם תעודות, עבודה קבועה, ת"א.
- מכונאי רכב מנוסים, סוג 3,2, עבודה קבועה, ת"א.
- גרפיקאית/ביצועיסטית ל־3 חודשים, רמת־גן.
- ראש צוות C N C, בוגר בי"ס מקצועי, 4 שנות נסיון בחריטה, פרופיל גבוה, הסעות וארוחות, עבודה קבועה, תל־אביב.
- חרטי הוצרת, אפשרי מתחילים, פרופיל גבוה, הסעות וארוחות, תל־אביב.
- שרטטי/שרטטות אדריכלות מנוסים, עבודה קבועה בשכר גבוה, עבודה בעירית ת"א.
- הנדסאי/ת טכנאי/ת אדריכלות מנוסים, עבודה קבועה בשכר גבוה, ת"א.
- מפעיל C N C בוגר בי"ס מיכר עם נסיון שנה לפחות, הכרת מחשב פאנוק חובה, בני־ברק.
- מלווים/ות לגני צה"ל, יוצאי צבא, רצוי עם נסיון, תושבי המרכז.
- יוצא צבא עם רשיון ב', בוגר 12 שנות לימוד, עבודה במחסן, רמת־גן.
- רתכי CO2, חולון.

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות אל אני או ציפי בימים א–ה בין השעות 08:30–16:00 וביום ו' עד 12:00. יש להגיע עם פנקס מילואים, שבי ותעודות השכלה. העובדים בחברתנו נהנים משכר גבוה ותנאים סוציאליים מלאים. כתובתנו: כיכר אתרים 134, תל־אביב.

ספר הקשורת

הטובים עובדים קבוע ORS

חברה מסחרית סניף ת"א
מחפשת
קופאי/ת
בעל/ת השכלה תיכונית, ידע בסיסי בהנהח"ש גיל עד 35 שנה
מוכר/ת
למיכון משרדי ומחשבים. בוגר/ת תיכון בעל/ת רקע במיכון משרדי ומחשבים או רקע טכני בעל/ת כושר עבודה וביטוי עם קהל וידיעת השפה האנגלית. בעל/ת ידע בעידכון מלאי תחשיבים והוצאת הזמנות
שעות עבודה 07:30 - 16:00 5 ימים
על המעוניינים להגיש את מועמדותם בכתב יד בלבד צירוף המשרה המבוקשת
אל ת.ד. 866 ת"א 61008 עבור מס' 559

هكذا عن الأصل

هكذا من الأصل

הלוח הארצי | הארץ חדשות

לחברה לשיווק מזון
דרוש:
סוכן מכירות
עם נסיון מוכח בענף המזון
ד ר ו ש ה :
פקידה
הדרישות:
הדפסה עברית אנגלית, נסיון בהפעלת מחשב לצרכי הנהלת חשבונות רצוי סוג 2
לפרטים בבקר: 233315 בערב: 254893

מ ר א י י נ ת
★ מאבחנת פסיכוטכנית ו או בוגרת מדעי הרוח/חברה.
★ בעלת נסיון בעבודה עם כ"א למישרה מלאה בירושלים, 6 ימים בשבוע.
נא לפנות בכתב יד לת.ד 11850 ת"א רק פונות מתאימות תיענינה
- סודיות מלאה מובטחת -

מטפלת מנוסה
לגיל הרך
דרושה לפנימיה בחיפה
כאחראית על קבוצת ילדים
טל' (לפני הצהריים) 04-374259

לחברת דקסון בע"מ
דרושים/ות
תעמלנים/יות רפואים/יות
לאזור ירושלים
הכישורים הדרושים:
★ רקע פרה רפואי ★ ידיעת אנגלית ברמה אקדמאית ★ רשיון נהיגה ★ רצוי נסיון קודם★
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ומס' טלפון לת.ד. 21085 ת"א 61210
– סודיות מובטחת –

בסמ"ת בית הספר להנדסאים וטכנאים
הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
דרוש
טכנאי קרור מיזוג אויר
בעל נסיון
מועמדים(ות) מתאימים(ות) מתבקשים לפנות בכתב להנהלת בסמ"ת ת.ד. 4651 חיפה 31046

לבנק למשכנתאות בירושלים
ד ר ו ש . ה
פקיד/ה
לקבלת קהל
עדיפות לבעלי השכלה אקדמאית
המעוניינים יפנו בכתב.
ת.ד. 2255 ירושלים

המועצה המקומית מבשרת ציון
דואר מעוז ציון 90805
טלפון: 02-342991
ד ר ו ש
מנהל מרכז קהילתי
בעל תואר אקדמאי B.A לפחות או לקראת השלמת הלימודים בתקופה הקרובה.
רצוי במדעי הרוח או החברה
דרישות התפקיד:
★ בעל נסיון בעבודה ניהולית מתחום החינוך ו/או עבודה חברתית עם נוער ומבוגרים
★ בעל יכולת לקיים משא ומתן עם גורמים בישוב ומחוצה לו
★ בעל יכולת ניהול והפעלת צוות
★ ניהול תקציבי
דרוג: עובדי הוראה
מועדים יפנו עד כ"ז באייר תשמ"ח (15.2.88) אל מזכיר המועצה בצירוף קורות חיים המלצות ומסמכים מתאימים עדיפות תנתן לתושב המקום

למפעל תעשייתי באזור המפרץ
דרושים
* פקידה למחלקת המכירות
כישורים דרושים:
– בוגרת תיכון
– לאחר שירות צבאי
– יכולת לעבודה עצמאית
– ידע בקלדנות — יתרון
– ידע בהנהלת חשבונות — רצוי
* עובד אחזקה
– ידע במכונאות
– ידע בקריאת שרטוטים
נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים
לת.ד. 10243 מפרץ חיפה מיקוד 31000

קלי - בית הביטוח הפנסיוני
פקיד/ת חישובים
לתפקיד אחראי בטיפול בביטוח מנהלים.
עבודה עם מחשב וקשר עם לקוחות.
נסיון בתחום ביטוח חיים – יתרון.
תנאי שכר בהתאם לכישורים.
– סודיות מובטחת –
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים
אל – קלי בע"מ רח' המסגר 12 תל-אביב 67774
רק פניות מתאימות תענינה

לחברה קבלנית בתחום אחזקת מפעלים
דרושים
★ מכונאי תעשייה
★ מכונאי מלגזות/רכב
★ חרט/כרסם
★ מסגר אחזקה
לפרטים לפנות לטל' 04-251954, 04-728549

לשלוחת מפעלי מתכת בע"מ
דרוש
מהנדס מכונות
לעבודה במשרד טכני
נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 9679 חיפה
סודיות מובטחת
מודעה זו מתייחסת לנשים וגברים כאחד

דקסון DEXON
מפעל לתרופות
טירת הכרמל
דרוש
חשמלאי תעשיה
* ניסיון של 5 שנים בתעשיה כולל פיקוד ובקרת מכונות.
* רצוי ידע וניסיון באלקטרוניקה התעשייתית.
נא לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים ומספר טלפון לת.ד. 2115, חיפה 31020
סודיות מובטחת

למשרד רואה חשבון
דרושים/ות
★ מנהל/ת חשבונות סוג 3
★ עובד ביקורת (אפשרות להתמחות)
רצוי עם ניסיון
לפנות לת.ד. 754 חיפה עבור רואה חשבון

מודיעין אזרחי בע"מ
סניף חיפה והצפון
ליחידת האבטחה בנמל חיפה
דרושים
מאבטחים
*בוגרי צבא/משטרה *בריאות תקינה *עד גיל 45
תנאים מצויינים למתאימים
ראיונות קבלה יתקיימו במשך השבוע במשרדי יחידת האבטחה של מודיעין אזרחי במנהלת נמל חיפה
נא להצטייד בתעודת זהות, תעודת מילואים וארבע תמונות

למשרד ביטוח בנהריה
דרושה
פקידה
שעות העבודה 8.00 — 13.00 במשך כל השבוע
בימי א', ב', ד' בשעות 16.00 — 19.00
עדיפות תינתן לבעלת הנתונים הבאים:
* ניסיון קודם בעבודה במשרד ביטוח (טיפול במעקב תביעות)
* ידע בהדפסה רצוי במעבד תמלילים
נא לפנות בכתב יד עם פרוט נסיון קודם לת.ד. 508 נהריה

לחברה מסחרית בחיפה
ד ר ו ש ה
פקידה מנוסה
★ בעלת נסיון
★ כושר בטוי בע"פ ובכתב
★ ידע בעבודות משרד כלליות
★ ידע בהדפסה והפעלת מעבד תמלילים
בדבר פרטים נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 4813 חיפה 31047

לחברה העוסקת בייזום, השקעה והקמת פרוייקטים בתחום מבני תעשיה, תיירות ועסקים בחיפה.
דרוש
כלכלן/מקדם פרויקטים
צעיר בעל יוזמה ל:
*קידום פרויקטים לאורך כל תהליך הייזום
*נתוחים כלכליים ובקרה תקציבית של פרוייקטים
*השתלבות בפעילות השוטפת של החברה בהכנת דוחות, ניתוח ועיבוד נתונים בתחומי כלכלה וכספים.
*המועמד יהיה בעל השכלה אקדמאית באחת מהתחומים: כלכלה, מינהל עסקים
לפנות בכתב יד בפרוט קורות חיים ונסיון לת.ד. 4353 חיפה עבור מס' 2287 מיקוד 31040

לחברת ספנות בחיפה
דרושים
1. מנהל חשבונות
★ שליטה בעברית ואנגלית הכרחית
★ רצוי נסיון בספנות
2. פקידה-מזכירה ראשית
★ שליטה באנגלית ועברית הכרחית
★ רצוי ידע בהפעלת טלקס
מועמדים מתאימים יפנו הצעותיהם בכתב לת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 2289 (מיקוד 31040)

לגדות, תעשיות פטרוכימיה בע"מ
מפרץ — חיפה
דרושים
כימאי מחקר
— לפיתוח סינתזות אורגניות.
— תואר שני או שלישי.
— רצוי נסיון קודם
מכשירנים
— רצוי בשטח הפנאומטיקה ו/או האלקטרוניקה
נא לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים למנהל כח אדם ת.ד. 1780 חיפה, או טלפונית למספר 04-468911

לסוכנות ביטוח בחיפה
דרוש/ה
חתם/ת
* ניסיון של 5 שנים בקבלת עסקים וטיפול בתביעות.
לפנות בכתב יד בציון טלפון להתקשרות ת.ד. 4094 חיפה 31040
סודיות מובטחת

פלאגרף
מכון הצילום הגדול בחיפה
רח' בלפור 13 חיפה
טל' 660890, 04-665686
אנו עוברים לעידן הצבע
עם רכישת מצלמת הלייזר הצבעונית של חברת קטן
דרושה לנו בחורה
נחמדה וסימפטית לאחר שרות צבאי
בעלת ידע בגרפיקה וחוש אסטטי
לביצוע צילומים צבעוניים.
עדיפות לצלמת חובבת או ידע בסיסי בצילום.
נא לפנות לגבי בכל יום אחרי שעה 17.00
ולהביא תיק עבודות וקורות חיים בכתב יד

לאיגוד ערים חיפה לאיכות הסביבה
ד ר ו ש י ם
מהנדס תעשיות
תאור התפקיד: ניתוח תהליכים תעשייתיים והגדרת מקורות זהום אויר, מים ופסולת רעילה.
ומעקב אחר ביצוע פרוייקטים.
הכישורים: תואר ראשון בהנדסה כימית, מכונות או אוירונות. רצוי התמחות בתחומי איכות הסביבה.
רכז תחנות ניטור
תאור התפקיד: הקמה והפעלה של מערך תחנות ניטור, עיבוד וניתוח נתוני ניטור ומטאורולוגיה
הכישורים: תואר במדעי האטמוספרה או גאוגרפיה פיזית וקלימטולוגיה או פיזיקה.
רצוי נסיון קודם בביצוע מדידות זהום מטאורולוגיות ועבודה במחשב.
על המועמדים לשני התפקידים להיות יוצאי צבא ובעלי רכב.
תחילת העבודה: מיידית.
על המעוניינים לפנות בכתב עד 21.2.88 לפי הכתובת:
רח' ברכה חבס 14, חיפה 33393
או טלפונית 04-389176/9

להבי ישקר
■ מפעל להבים למנועי סילון. ■ יצרן להבים לחיל האויר ולתעשיית המנועים בעולם. ■ קידום ותמורה על בסיס הישגים אישיים. ■ שבוע עבודה בן 5 ימים. ■
מנהל/ת חשבונות
כישורים:
★ סוג 3 בהנהח"ש
★ נסיון בעבודה עם מחשב
★ נסיון בעבודה בתחום בנקים והתאמות.
המעונינים מתבקשים לפנות בכתב יד או בטלפון למנהל כח אדם, להבי ישקר בע"מ
ת.ד 330 נהריה 22102. טל: 04-927831

לא
איש מכירות
אם אתה מסתפק בפחות מ-
2500
ש ק ל י ם
ב ח ו ד ש
אל תתקשר אלינו
התקשר לבוזי או איציק
03-297327

בני משה קרסו בע"מ יבואני "יתר" בישראל
לסניף חיפה והצפון
דרוש:
טכנאי קירור ומיזוג אויר
יתרון לבעלי נסיון ברכב.
לפנות 04-723291 מהיום ואו מחר.
או ישירות במוסך המרכזי: שד' ההסתדרות צומת וולקן.

לחברה בענף המזון
דרוש באזור הצפון
מחלק עצמאי
* בעל משאית 9 טון
* ערבויות מתאימות
* לאחר שרות צבאי
נא לפנות בכתב"י לת.ד. 3399 פתח-תקוה לידי מנהל השיווק.

לחברה מסחרית בחיפה
דרוש:
מבקר פנים / חשב
■ בעל רשיון רו"ח עם 5 שנות ותק
■ נסיון מעשי בהנהח"ש ממוחשבת
לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים, נסיון קודם וטלפון להתקשרות.
לת.ד. 4094 חיפה 31040
עבור "חברה מסחרית"
"סודיות מובטחת"

H הילטון ירושלים
פירסום שי-טי
דרושים
סגן מנהל מחלקת אחזקה
* הנדסאי מכונות או קצין מכונות-ימי
* נסיון בעבודה באחזקת מיבנים
אחראי מערך קירור ומיזוג אוויר
* נסיון באחזקת מערכות בהיקף גדול
חשמלאי מוסמך
* בוגר בית ספר מקצועי במגמת חשמל
* בעל רשיון מוסמך
נא לפנות טלפונית למח' כח אדם 02-536151

לבית חולים "אלישע" הר הכרמל חיפה
דרושים
* מנהל משק ונקיון
בעלת נסיון, רצוי עם השכלה תיכונית והשתלמות מקצועית
* איש אחזקה
בעל תעודת חשמלאי מוסמך, עם נסיון
פניות בכתב יד בלבד
נא לשלוח לת.ד. 6518 חיפה (31064)
סודיות מובטחת

בית החולים עזרת נשים ירושלים
ד ר ו ש
מהנדס אזרחי לתפקיד מהנדס בית החולים
בעל ניסיון מוכח בניהול ופיקוח על פרוייקטים של בניה
מועמדים מתבקשים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים למנהל האדמיניסטרטיבי בי"ח עזרת נשים ת.ד. 140 ירושלים 91001

לחברה עתירת ידע
דרוש/ה
מהנדס/הנדסאי אלקטרוניקה
– נסיון בפיתוח אנלוגי/דיגיטלי חובה.
– נסיון ניהולי/יתרון.
טכנאי/הנדסאי אלקטרוניקה
– נסיון בבד"ס של מערכות עיבוד תמונה או מעגלים דיגיטלים
נא לפנות לת.ד. 4171, חיפה

לעבודה באיזור י-ם
ד ר ו ש י ם
טכנאי מעליות
אפשרי יוצאי חה"א ותותחנים
טל' 02-243399 – ויוה
ת.ד 23786 י-ם 91236

לחברת צוטל לפרסום
דרושים
אנשי מכירות
בתחום הפירסום באמצ'
כפר-סבא – רעננה
תנאים טובים
למועמדים מתאימים
לפנות
טל': 08-450585

קלל kill
קלל תעשיות בע"מ
למחלקת מכירות במפעלנו
דרוש פקיד
הכישורים הדרושים:
■ השכלה תיכונית לפחות
■ נסיון בהפעלת מחשב
■ יחסי אנוש טובים
■ גיל עד 35
■ עדיפות לבעלי נסיון בתפקיד דומה במפעל תעשייתי
תושבי הקריות, עכו או חיפה העונים על הדרישות הנ"ל
יפנו בכתב בפירוט קורות חיים ונסיון בעבודה לת.ד. 210 קריית מוצקין 26114
לידי דורית ישראלי
סודיות מובטחת

למטבח בחדר אוכל במפעל בירושלים
ד ר ו ש י ם
* מחסנאי/ת מזון
* מגישות
* עובדים/ות כלליים/ות לנקיון
לטלפן 02-535161
מטבח ליהודה
מיום ראשון

תעשיות אלקטרוכימיות (פרוטארום) בע"מ
אזור התעשייה הדרומי, עכו ת.ד. 2357
דרושים
מכונאי ציוד מכני כבד
★ עם נסיון מעשי של 6 שנים
שסתומאי
★ מסגר מכני בעל נסיון בשיפוץ שסתומים
★ בוגר ביה"ס מקצועי עם נסיון מעשי של 3 שנים
המעוניינים יפנו לשוש באחזקה, טלפון 04-912231 בין השעות 14.30 — 08.30

לא' ארנסון בע"מ
חברה קבלנית לעבודות ציבוריות
דרושים לעבודה בחיפה
מהנדסי בנין / הנדסאים
1. למחלקת מכרזים
2. לחישובי כמויות
נא לפנות בכתב בציון הפרטים המבוקשים
לת.ד. 7051 חיפה

קלא חברה למיכשור (ישראל)
KLA Instruments (Israel) Corporation
למפעל עתיר ידע במגדל העמק
דרושים
מרכז רכש
להקמת וריכוז מערכת רכש
כישורים: • נסיון של מספר שנים במפעל עתיר ידע
• ידע ברכש מכני ואלקטרוני
• נסיון במערכות ממוחשבות
• אנגלית מושלמת
מרכז מחלקת הרכבה אופטו-מכנית
עבור מוצר חדש עתיר ידע הכולל מערכות אופטיות ואלקטרוניות מדויקות
כישורים: • נסיון קודם
• השכלה מתאימה (טכנאי או הנדסאי)
• ידע באנגלית
מהנדס אופטו-מכני
לתכנון מערכות אופטיות ומכניות
כישורים: • נסיון קודם של שנתיים לפחות בתחום
• רצוי ידע בתכנון במערכות תיביים
• ידע באנגלית
נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים אל: קלא, ת.ד. 143 מגדל העמק 10500
עדיפות לתושבי המקום.

לחברה תעשייתית גדולה באזור חיפה
דרושה
מנהל(ת) חשבונות ראשי(ת)
הכישורים הנדרשים
* רואה חשבון או מנהל חשבונות מוסמך
* נסיון 5 שנים בתעשיה + מחשב
נא לפנות בכתב בציון פרטים מלאים לת.ד. 4353 חיפה
עבור מספר 2288 (מיקוד 31040)

שופר-סל
בסניפנו החדש שיפתח בקרוב במרכז אחוזה חיפה נשארו מספר משרות פנויות:
★ קופאיות
★ עובדות קפיטריה
★ עובדות מעדניה
★ עובדי/ות מחלקת כלי-בית וביגוד
- הכשרה תינתן במקום -
ראיונות קבלה יתקיימו ביום ראשון 7.2.88 בין השעות 08.00-13.30 בסניף שופרסל "סטלה מאריס", רח' טשרניחובסקי פינת פרץ חיות

דרושים
למפעל מזון באזור עפולה
בקו ייצור חדיש ומתוחכם המופעל ע"י מערכות אלקטרוניות ומחשבים
ד ר ו ש י ם :
1. מנהל משמרת
2. מפעילים
לשתי המשרות:
★ בוגרי 12 שנות לימוד ומעלה
★ הכרחי: יכולת הבנת מפרטים טכניים באנגלית
★ ידע ונסיון בעבודה עם מחשבים / בקרים תעשייתיים
★ נכונות לעבודה במשמרות
★ נסיון בתעשיית המזון – יתרון;
★ למנהל המשמרת – רצוי נסיון בניהול קווי ייצור תעשייתיים
★ עדיפות לתושבי האזור
מועמדים מתאימים יפנו בכתב לת.ד. 1211 חיפה מח' כ"א בצרוף פרטים על השכלה ונסיון
- סודיות מובטחת -
מודעה זו מתייחסת לגברים ונשים כאחד

דרושים

מהנדס אזרחי בוגר הטכניון לעבודה בתחום הנדסת כבישים רצוי ללא נסיון
מהנדס אזרחי מנוסה מאוד בתחום בניית תשתית
חשמלאי מטוסים
מרכיבים מכניים
צבעי ריסוס בענף המתכת
מפעיל סי.אן.סי ממוחשב
לחצי משרה משעה 16.00 רצוי רקע בתיכנות
מבקרי טיב בענף המתכת
קלדניות מנוסות לעבודות מזדמנות וממושכות
כתבניות ומעבדות תמלילים
*בכל השפות לעבודות מזדמנות לפי שעות
מזכירות עברית אנגלית
כולל עיבוד תמלילים
משרדנו פתוחים
מ-08.00 בבקר ועד 6.00 בערב
ירושלים
בן-יהודה 7
02-242801
02-241979
02-233732
דנאל להתקשר
החברה לשרותי כח אדם בע"מ

לחברת הפצה
ד ר ו ש י ם
אנשי מכירות
כישורים:
★ מיומנות מכירה
★ יכולת אישית גבוהה
★ שאפתנות
★ בוגרי אוניברסיטה ו/או סטודנטים
העבודה באיזור ירושלים
לפנות לשחר: 03-812244

אקרשטיין צבי בע"מ

למפעלו בהרצליה
דרוש
מכונאי דיזל
לטיפול במלגזות "לינדה"
לטלפן 053-612420 לטלילה

לרשת חנויות
אקדמון
דרוש
מנהל שווק
בירושלים
מועמדים בעלי השכלה אקדמית
ונסיון שיווקי קודם
ייפנו לטלפונים:
02-584288
02-584294

למוסד ממלכתי באזור תל-אביב

דרושים
סטודנטים לתפקידי שמירה

● **דרישות התפקיד:**
א. סטודנט שלפניו שתי שנות לימוד לפחות.
ב. יוכל להקדיש לפחות משמרת בוקר אחת בשבוע, בנוסף לימי שישי.
ג. לאחר שרות צבאי מלא.
ד. בריאות תקינה.

ליצירת קשר עמנו, נא התקשרו לטלפון: 03-210075 בין השעות 08:00-16:00 או כיתבו לת.ד. 33686 בצירוף קורות-חיים, פרטים אישיים, כולל מספר ת.ז. מספר אישי, ארץ לידה, שנת לידה, שנת עליה, כתובת ומספר טלפון.

סודיות מובטחת
רק פונים מתאימים ייענו

דלתא מקסטיל, שיווק בע"מ
DELTA
דרוש/ה
סדרנ/ית
לסידור מדפים וסטנדים ברשתות מזון באזור רעננה, כפר-סבא והרצליה
★ רכב חובה
★ אפשרות למשרה חלקית
בדבר פרטים, נא להתקשר לנחמה 03-9231552

למבצע קידום מכירות
דרושות:
דיילות מכירה ומידע
לאיזורים: צפון, דרום וירושלים
דרישות התפקיד: הופעה נאה ● השכלה תיכונית ● + טלפון
תינתן הכשרה לפני תחילת העבודה
שעות העבודה: שעות הבוקר ו/או אחה"צ. השכר לפי שעות
נא לפנות טלפונית לדורית בין השעות 08:00-14:00, יום ו' 08:00-12:00
טל 053-685455

למלון 5 כוכבים בתל-אביב

קופאי ראשי
נייט אודיטור
קופאים/יות
אנשי אחזקה
חשמלאי
טכנאי קירור ומיזוג אוויר
אינסטלטור

על המעוניינים לפנות לסוניה בכוח אדם טל' 03-294422

מכון דור מיון אבחון פסיכולוגי

עבור לקוחנו
חברה לשיווק וביצוע בענף הבניה
דרוש
מנהל יחידה עסקית
דרישות:
★ יכולת מכירה וניהול מו"מ
★ אדם יוזם, עצמאי ונמרץ
★ גיל 35-42
★ יתרון לבעלי ניסיון בענף הבניה
רכב חברה ותנאים טובים למועמד המתאים
לפנות בכתב: מכון דור רזאבאום 4 תל-אביב מיקוד 64079 עבור מנהל יחידה עסקית

SANYO
פרסום שמה

לסאניו דרושים/ות:
1. פקידת מכירות לשעות 08.00-14.00
2. פקידת מכירות לשעות 16.00-19.00
3. איש מכירות לעבודה עם סוחרים ולקוחות.
* רצוי נסיון בעבודה + המלצות
נא לפנות למזל 02-535251-3
בית סאניו, רחוב אהליאב 4 ירושלים

מכון דור מיון אבחון פסיכולוגי

מה התחום המקצועי המתאים לך?
אבחנה להתאמה מקצועית והכוונה תעסוקתית ע"י:
★ מבחנים פסיכוטכניים ומבחני אישיות.
★ ראיון עם פסיכולוג.
★ שיחת יעוץ והכוון מקצועי ותעסוקתי.
(עלות כוללת 200 ש"ח)
לפנות למכון דור רח' רוזנבאום 4 תל-אביב טל' 243126 233652

למחלבת תנובה בחיפה
דרושים
חשמלאים
לאחזקת מערכות אוטומטיות מבוקרות מחשב
הכשורים הדרושים:
1. בוגר בי"ס מקצועי, בעל רשיון חשמלאי מוסמך.
2. ידע ונסיון בבקרים מתוכנתים.
3. ידע ונסיון בתחזוקת ציוד פנאומטי.
4. ידע ונסיון בתחזוקת מכונות אריזה ומלוי אוטומטיות.
5. ידיעת השפה האנגלית — טכנית.
נא לפנות בכתב למהנדס המפעל, מחלבת תנובה חיפה, ת.ד. 1211 חיפה 31012 או טלפונית 04-643321

לחברת תמרוקים
דרושות
דיילות יופי
* מעל גיל 30
* בעלות ניסיון
* הופעה נאה
לאזור חיפה
לראיון נא להתקשר מיום א'
לטל: 03-9233273 לשוש

למתנ"ס קטמון ח"מ
דרושים
רכז/ת גיל הרך
½ משרה
תיאור: הנחיה והדרכה מקצועית למפעילי תכניות לגיל הרך
דרישות: B.A בחינוך או במדעי חברה
עדיפות לבוגרי תכנית שורץ
בדבר פרטים טלפון: 02-410550
בשעות 09.00-13.00 עד לתאריך 16.2.88

לסניף "תנובה" פתח-תקוה
דרושים:
מחסנאי
הכישורים הדרושים:
★ בעל נסיון מעשי של שנתיים לפחות
★ נכונות לעבודה במשמרות לחילופין
★ בעל ידע בעבודה על מסוף מחשב
מפיצים
לחלב ותוצרת חלב
הכישורים הדרושים:
★ רשיון נהיגה למשאית
★ ידע בנושא שיווק מוצרי מזון
★ כושר גופני טוב
★ ידיעה טובה בחשבון
תינתן עדיפות למועמדים בעלי נסיון מעשי בחלוקת מוצרי מזון.
התחלת העבודה משעה 03.00 בבוקר.
מועמדים מתאימים, תושבי פתח-תקוה וסביבתה הקרובה, מתבקשים לפנות אישית למחלקת המנגנון סניף "תנובה" פתח-תקוה, רח' חיה פיינשטיין פ"ת (לפני הפרשוק פ"ת) למר צבי דגמי.
ניתן להתקשר טלפונית לתיאום פגישה - בטלפון 03-906591
— סודיות מובטחת —

לשמיד כרמל
בשקם אשדוד
דרוש
מוכר תותח
למשרה חלקית לאחה"צ
תנאים מצויינים למתאימים
המעוניינים יפנו
03-5790126
לאופיר

ניתוב ביצוע תעשייתי בע"מ
ביצוע מערכות תעשייתיות
חברתינו מבצעת עבודות הקמה ואחזקה של מערכות העשייתיות בטכנולוגיות מתקדמות. לעבודה באזור אשדוד-רחובות דרושים

1. הנדסאי/טכנאי מכשור ובקרה
• בעל יכולת לתחזק מכשור מודרני
2. מכונאי אחזקה
• ניסיון בעבודות אחזקה של מכונות תעשייתיות
3. חרט / כרסם C.N.C
• ניסיון מוכח של שנתיים לפחות.
4. מסגרים / רתכים CO_2
• יכולת עבודה עצמאית ניסיון של שנתיים לפחות.
5. חשמלאים מוסמכים
• ניסיון מוכח של 3 שנים + תעודות
המעוניינים המתאימים יפנו בכתב יד בצירוף קורות חיים, וניסיון קודם ומס' טלפון להתקשרות מהירה אלה ת.ד. 379 אשדוד

אתגר באופנה
איש/אשת מכירות
לאופנת עלית
לשיווק ארצי + ידע ביצוא
בעל/ת ידע באופנה, ניסיון במכירות ויוזמה,
בעל/ת רכב מתאים. שכר + עמלות גבוהות
רצוי אקדמאי/ת במקצועות אופנה ושיווק.
מגורים באיזור המרכז, שרון.
נא לפנות בכתב יד בתוספת קורות חיים לת.ד. 16174 תל-אביב מיקוד 61161

דרוש
★ **מהנדס מכונות מנוסה**
לתפקיד מהנדס מפעל
הכשורים:
נסיון במערכת אחזקה, מיזוג, קיטור, בקרה ושינוע.
למתאימים שכר גבוה במיוחד ותנאים סוציאליים כחוק
בדבר פרטים נא לפנות לסניפנו:
אשקלון: רח' הרצל (בית גור) קומה ג' 051-22233, 051-28989
ב"ש: 057-73976
ירוחם: 057-89768

שמגר
חברה ארצית לשרותי כ"ח אדם

קריירה
שרותי כח אדם בע"מ

★ **מנה"ח סוג 3** נסיון בהנה"ח ממוחשבת, נסיון בחברה תעשייתית.
★ **פקידת רכש** למעקב אחרי הזמנות, למשרה זמנית.
★ **פקידת יבוא** מנוסה, שליטה באנגלית ברמה גבוהה + הדפסות.
★ **פקידת כ"א** מנוסה, נסיון בהקלדת חומר למחשב ובהדפסות.
★ **פקידה** לסח' מכירות, שליטה באנגלית + הדפסות במעבד תמלילים.
★ **כתבנית** עברית מנוסה, למשרה מלאה ולמשרה אחה"צ.
★ **מזכירות** עבהע/אנגלית + הדפסות, אנגלית ברמה טובה.
★ **תמליליות** עברית/עברית/אנגלית מנוסות, רצוי תוכנת וורדסטאר/וונג.
★ **מרכזניות** נסיון על מרכזית הדקס.

משרות קבועות, תנאים מצויינים, ארוחות והסעות
תל-אביב, דיזנגוף 158, טל. 03-5449848
נתניה, שמואל הנציב 17, טל. 053-338901
רחובות, הרצל 185, טל. 08-465277
חיפה, הרצל 22, טל. 04-670825

הכח שלנו הוא כח אדם, קריירה.

לחברת אלקטרוניקה
דרושים/ות
★ **מכשירניות**
נסיון בהרכבה, בדיקה, כיול מסופים, רצוי נסיון בעבודה בחברת אלקטרוניקה
★ **מכשירנים**
עדיפות לבוגרי קורס טכני ח"א במכשירנות מטוסים
★ **מרכיבות/מחווטות**
בעלות נסיון לעבודה במפעלים עתירי ידע. שכר גבוה למתאימות
04-709077/6, 04-664002
04-671937

עירית ירושלים
מחלקת שרותי בריאות הציבור
דרוש/ה
רופא/ה גניקולוג/ית
לעבודה בתחנות לבריאות המשפחה.
היקף העבודה — משרה מלאה.
לפרטים נא לפנות להנהלת המחלקה
טל' 227211 רחוב הנביאים 44.

ביה"ס לנהיגה "רז ירושלים"
דרושים
מורים לנהיגה מוסמכים לכל סוגי הרכב
אצלנו תקבל בשכיר משכורת כעצמאי
שרותי משרד מלאים
רכב צמוד
★ **דחוף** — דרושה מורה נהיגה תנאים מעולים
ביה"ס רז מקבל מורי נהיגה קומבנטורים
בעבור 8 שעורים דמי שרות לחודש
היכנסו ותיווכחו
עצמאי - נמאס מנטל המס
טל' 02-822444
02-813334

מעוז
חברה לביטוח בע"מ

אם ברצונך להצליח עשה החלטה בטוחה
חברת מעוז, חברת ביטוח בתנופה.
מקבוצת הביטוח של מגדל מחפשת
מועמדים רציניים מגיל 24 ומעלה בעלי
השכלה של 12 שנות לימוד לפחות.
אנו נכשיר אותך בקורס לייעוץ פנסיוני, ביטוח חיים ותכנון פיננסי.
נסייע לך לעמוד במבחני רשוי
מתמחה של משרד האוצר
ובהבטחת הכנסה בשלבים
הראשונים של עבודתך כסוכן
החברה. נעזור לך להגשים
קריירה עצמאית.
טלפן למירי: 03-647253.
או: 03-647294
ביטוח חיים עושים ב" מעוז

מנהלים בע"מ
איוש ומיון מנהלים ועובדים בכירים
כ'אריה 12 ת"א ת.ד 4665 ת"א 61046 טל 03-660728 65241

לחברה מבוססת
בתחום השירותים הפיננסיים
דרוש ה
איש/אשת כח אדם
בעל ת תואר אקדמאי במדעי החברה.
התפקיד משלב טיפול בעבודה שוטפת ונושאי בגנון עם פרוייקטים בפתוח כח אדם. נסיון קודם אינו הכרחי.
מקום העבודה — אזור המרכז.
המועמד המתאים יפנה בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון בעבודה אל "מנהלים" ת.ד: 4665 תל-אביב 61046.
סודיות מובטחת

MENAHALIM LTD
EXECUTIVE RECRUITMENT AND SELECTION

מרכז קהילתי קרית מנחם
דרוש/ה
מנהל/ת למרכז למידה יסודי
לחצי משרה
הכישורים הדרושים:
מורה מוסמך או רקע פדגוגי מתאים להגשת מועמדות לפנות למזכירות המתנ"ס
02-413897

דרושים
מנהלי חשבונות
סוג ג' — ד'
נא לפנות למשה בר לב
בטל' 03-282244

מקוד
נתקלת בקשיים
בגלל עומס הקווים???
לנוחיותך:
מספרי טלפון נוספים
של משרדנו
03-663843 03-663841
03-663436 03-664220
03-5102175
שרותי מידע ישראליים בע"מ

דרושים
לאחד מלקוחותינו
מפעל עתיר מדע
בתחום המיקרואלקטרוניקה

דרושים:
מהנדס מכונות רקע במכניקה עדינה, נסיון מעל 3 שנים בתעשיה. מיכשור ומתקנים מדוייקים יכולת תיכנון וביצוע עצמאית שליטה בשפה האנגלית
מהנדס חומרים נסיון 3 שנים בתעשיה, רקע במטלורגיה וידע בחומרים פולימריים שליטה מלאה באנגלית
אנשי זיווד במיקרו אלקטרוניקה בוגרי בי"ס מקצועי במכניקה עדינה
אנשי איפיון בוגרי בי"ס מקצועי בתחום האלקטרוניקה
לבורנטים תעשיתיים בתחום הכימיה תנאים טובים שכר גבוה ואפשרויות קידום למועמדים המתאימים

משרדינו פתוחים
מ-08.00 בבוקר ועד 6.00 בערב

ירושלים
בן-יהודה 7
02-242801
02-241979
02-233732

דואל שרותק
החברה לשרותי כח אדם בע"מ

לצה"ל **דרושים**

מבוקשים לשירות קבע לתפקיד מיוחד הכרוך במגע עם אוכלוסיה
קציני חי"ר ברמות סרן/רס"נ
דוברי השפה הערבית. על המועמדים לפנות לאבי דורון בטלפונים: 06-944316/7,
06-562294/6, 06-562750

ליחידה קטנה בצפון הארץ
דרושים לגיוס לקבע במקצועות הבאים:
★ **טבחים**
★ **נגדי תחזוקה / רישום**
★ **נהג אוטובוס**
★ **מכונאי רכב**
★ **נשק**
★ **מש"קי משמעת**

הנתונים הנדרשים:
א. השכלה 10 ומעלה.
ב. פרופיל רפואי 65 ומעלה.
ג. גיל עד 32.
ד. ללא עבר פלילי.

למתאימים ינתנו תוספות שכר יחודיות. אפשרי עזרה בשכר דירה
בדבר פרטים יש לפנות לטל: 08-589529 — רמי

חיל האויר
מציע לנגדים וחוגרים אתגר ועניין מקצועי במגוון תפקידים עם אפשרויות קידום והתפתחות אישית בתחומים הבאים:
★ *בעלי רשיון 03 — עבור הכשרה כמורי נהיגה צבאיים (ניתן גם כאזרח עובד צה"ל).*
★ *נגדי משמעת — בכל הארץ.*
★ *טבחים — באזור המרכז והדרום.*
★ *חשמלאי רכב — באזור המרכז והדרום.*
★ *חסרי מקצוע המתאימים להסבה לטבחות.*
הכשורים הנדרשים:
א. פרופיל רפואי — כנדרש בכל מקצוע.
ב. עד גיל 30.
ג. יוצאי צבא בעלי עבר תקין.
● לזכאים ינתן סיוע בדיור.
● משובצים ביחידות "שדה" יזכו בתוספת שכר יחודית.
המעוניינים יפנו בצרוף תעודת פנקס מילואים • מס ת.ז. שנת לידה שנת עליה של ההורים והאישה (אין צורך בתאום מראש) לרח' אבן גבירול 12 ת"א (קומה 26 חדר 70) מהתחנה המרכזית בת"א או בטלפונים 03-693801 03-234735 בין השעות 8.00-17.00.

לתעשיה הצבאית באזור חיפה
דרושים/ות:
חרטים/ כרסמים — לייצור מכשירים מדויקים
● בוגרי בתי ספר מקצועיים או קורסים בחריטה וכרסום.
● בעלי 8 שנות ניסיון
המתאימים/ות יפנו בכתב בצירוף קורות חיים ותעודות המעידות על השכלה (כולל מספר טלפון לצורך התקשרות), לת.ד. 437 חיפה
מיקוד: 31003
— סודיות מובטחת —
התעשיה הצבאית

שופר-סל

לסניפינו באזור ב"ש
דרושים:
★ **מנהלי סניפים**
★ ניסיון ניהולי מוכח ★ השכלה תיכונית מלאה לפחות ★ יכולת הנעת צוות עובדים ★ אוריינטציה שיווקית רצויה
★ **סגני מנהלי סניפים**
★ השכלה תיכונית לפחות ★ יכולת הנעת צוות עובדים
המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב יד בלבד (לא צילום) בצירוף קורות-חיים וניסיון קודם למחלקת כ"א שופרסל בע"מ, ת.ד. 84 בית מיקוד: 49100

IIS
התמחה בתכנון, ייצור ושיווק של ציוד הקפי למערכות מחשבים גדולות.
החברה הישראלית לתכנון, ייצור ושווק של מסופים ובקרי תקשורת תואמי I.B.M. 3270, 36/38 ו-DEC-VT-220.
לרגל הרחבת קו המוצרים והשוק באירופה וארה"ב.

דרושים/ות:
למחלקת הייצור
י — 17 * מבקרי איכות לבדיקות סופיות
– ידע טכני בקריאת שרטוטים
– ידע בסיסי באלקטרוניקה
– נסיון מקצועי — שנתיים
למחלקת הפיתוח
פ — 20 * שרטטי מכונות
– נסיון באיזומטריה ותעוד
למינהלה
מ — 16 * פקידה למחלקת יבוא/יצוא
– למעקב הזמנות חו"ל, טיפול ביבוא/שחרור ממכס
– טיפול ביצוא / תאום ייצור וחשבונות
– השכלה תיכונית
– ידע באנגלית + הדפסה
תנאים טובים למתאימים
נא לכתוב בצרוף קורות חיים ונסיון (לציין מס' משרה) לפי הכתובת הר"מ.
– סודיות מובטחת –
מודעה זו מתייחסת לגברים ונשים כאחד
אי.אי.אס. ת.ד. 1640 חיפה 31015

هكذا في الأصل

هكذا عن الاصل

הכוח הארצי | הארץ חדשות

לחברת בניה בת"א
דרוש
מהנדס ביצוע
★ בעל נסיון בניהול אתרי בניה ועבודה בחברת בניה
★ (נסיון של 5 שנים לפחות)
★★★
נא לפנות בכתב יד בציון קורות חיים ונסיון מקצועי ושכר מבוקש לת.ד. 991 ת"א
עבור "מהנדס ביצוע"
* סודיות מובטחת *

פרוייקט מרכז העיר | עיריית ירושלים המחלקה לשירותי קהילה ומשפחה

חברה למתנ"סים
דרוש/ה
מרכז/ת לפרוייקט לקשישים
במשרה מלאה
אחריות: לתכנון, פיתוח וביצוע שירותים חברתיים כוללנים לקשישים בכל מרחב מרכז העיר.
כישורים: השכלה במדעי החברה, עדיפות לבעלי השכלה בעבודה סוציאלית קהילתית. בעל יכולת ארגונית מינהלית ונסיון בהפעלת עובדים.
רצוי נסיון בעבודה עם קשישים.
השכר יקבע לפי כישורי המועמד/ת.
נא לפנות למשרד פרוייקט מרכז העיר במרכז כלל. יפו 97 חדר 211-c2 טלפון: 02-224277.
מועד אחרון לפניה 15.2.88.

שופר-סל
לסניף גיות ירושלים
דרושים/ות
★ קופאים/ות
★ עובד מחלקת ירקות
– הכשרה תינתן במקום
– תנאי שכר טובים
המעוניינים מתבקשים לפנות למנהל הסניף, רח' בורלא 1 ירושלים

לחברה בדרום הארץ
דרושה
מזכירה למנכ"ל
דרישות:
– שליטה טובה באנגלית
– B.A בכלכלה ו/או מינהל עסקים
– נסיון וידע בניהול משרד
לפנות בכתב, עם פירוט תולדות חייו ונסיון קודם לת.ד. 704 קרית-מלאכי מיקוד 70955.
רק הצעות מתאימות תיענינה
– סודיות מובטחת –

למלון יערות הכרמל
דרושים
★ פקידה למחי הזמנות
השולטת בשפה הגרמנית
★ פקיד קבלה ללילה
רצוי עם ידע בגרמנית
נא לפנות בכתב, בציון השכלה ונסיון, למלון יערות הכרמל, דואר שק נעול, חיפה 31999

המועצה להשכלה גבוהה
הועדה לתכנון ולתקצוב
בצוות מזכירות המועצה והועדה בירושלים
דרוש/ה
עוזר/ת למזכיר המועצה להשכלה גבוהה
התפקיד כולל:
* ריכוז והפעלה של ועדות
* רישום ועריכה של פרוטוקולים
* עריכה של דוחות תקופתיים
* עזרה כללית למזכיר המועצה
הכישורים הדרושים:
* השכלה אקדמית, עדיף במדעי החברה והרוח
* כושר הבעה בעברית בכתב ובעל־פה ברמה גבוהה
* רצויה ידיעת השפה האנגלית, לשם קריאת חומר מקצועי
* יכולת קומוניקציה ברמה טובה
הדרגה המוצעת: לפי דירוג המנהל, עפ"י כישורי המועמד. המשרה היא בשלב זה לשנה אחת בלבד, קיימת אפשרות של הארכה וקבלת קביעות.
המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב בצירוף קורות חיים כולל נסיון בעבודה ותעודות ממליצים, עד ה־19.2.88 הכתובת: האחראי לענייני עובדים, המועצה להשכלה גבוהה ת"ד 4037 ירושלים, 91040.

פריקלאס ים-המלח בע"מ
במפעלנו במישור רותם דרושים
מהנדס/ת מכונות
★ תואר ראשון בהנדסת מכונות ★ אפשרי ללא נסיון ★ יחסי אנוש טובים
מהנדס/ת תהליך
★ תואר ראשון בהנדסה כימית ★ ניסיון של 2-3 שנים ★ יחסי אנוש טובים
מכשירן/ית
★ הנדסאי/טכנאי מיכשור ובקרה או אלקטרוניקה
★ נסיון כמכשירן בתעשיה כימית ★ יחסי אנוש טובים
לבורנטים/ות
★ לעבודה תקופתית
★ הנדסאי כימי בלבד ★ נסיון במעבדה בתעשיה הכימית ★ יחסי אנוש טובים
עובד/ת שיווק
★ בוגר 12 שנות לימוד - תעודת בגרות חובה ★ ידיעת השפות עברית ואנגלית על בורין ★ כושר ניהול מו"מ ★ רשיון נהיגה ★ ידיעה בהדפסה בשפה האנגלית - יתרון ★ רקע בדוקומנטציה - יתרון ★ יכולת לעבוד בשעות עבודה חריגות תוך העדרות מהבית ★ יחסי אנוש טובים
רק מועמדים העונים על הכישורים מתבקשים לפנות בכתב לאחראי כח-אדם לפי הכתובת פריקלאס ים המלח מישור רותם ד נ ערבה מ 86800
בקבוצת כימיקלים לישראל

למועצה המקומית גבעת זאב
דרושים
א. מנהל/ת חשבונות - חשב/ת שכר
תיאור המשרה: עריכת התאמות בנקים רישומי הנהלת חשבונות והכנת משכורות.
דרישות התפקיד: סוג 2 בהנהלת חשבונות בוגר/ת קורס חשבי שכר. נסיון של 3 שנים בעבודה הנ"ל.
היקף המשרה: 50%.
נא לפנות בצירוף תולדות חיים עד 17.2.88 למועצה המקומית גבעת זאב ד.נ. צפון יהודה מיקוד 90917
ב. עובדות לגן מועדון
תאור המשרה: עבודה עם ילדים בין שעות 12:30 - 16:30
היקף המשרה. 50%.
בפרטים למשרה - עובדות לגן מועדון לפנות: 02-361999. 02-361184.

שטראוס
ל"שטראוס"
גלידות וגבינות
דרושים/ות
* מקדם/ת מכירות
רכב + הופעה נאה. גיל 23-27
* פקיד/ה להנהח"ש
ידע בחשבונות
טלפון: 02-852295/6

גרילו מפעלי טכסטיל בע"מ
אזור התעשיה אשדוד
טל: 08-532132/5
מכירת מכוניות משומשות מס' 1 - 88
הצבור מוזמן להגיש הצעות לקנית מכוניות משומשות כמפורט:

סוג הרכב	מס' הרכב	הערות
לנציה פריזמה 1500 סמ"ק	58348-86	אוטומט, מזגן רדיו
פיאט אונו	58202-86	מזגן, רדיו
פיאט 131	94743-83	רדיו

לתשומת לב הצבור
המכוניות כשרות לנסיעה, למלך טסט בתוקף, ניתן לראותן בחניון המפעל בין השעות 16.00 - 08.00, מתאריך 7.2.88 מקלט רדיו, מגיני שמש ואביזרים (תוספות) אינם נכללים במחיר
יש להגיש הצעות במעטפות מיוחדות (הניתנות להשיג במזכירות המפעל בצירוף המחאה בנקאית בשעור 10% מערך ההצעה, וזאת עד לתאריך 12.2.88 בשעה 12:00.
אין מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה אחרת, קבלת הצעה על ידינו תבוצע ע"י הפקדת ההמחאה והודעה למציע.
מציע הצעה והוזר בו לאחר שהתקבלה לא יהיה רשאי לתבוע סכום ההפקדה.
תנאי מכירה:
1. הקונה יעביר בעלות רשומה על חשבונו עד ליום קבלת הרכב. הוא יוציא את המכונית ממגרש החניה תוך 48 שעות מקבלת הודעה על הקניה.
2. היטל הרכב שולם במלואו.
3. המכוניות נמכרות במצב כפי שהן. אין המוכרת אחראית לתקינותן או להתאמתן.

לרשות שמורות הטבע
דרוש/ה
שרטט/ת
לנושאי מיפוי, אפשרות לשרטט/ת לא מקצועי/ת.
לפנות לטלפון 02-536271
ליוסי כהן או גדעון לוינגר

למתנ"ס מעלה אדומים
דרושות
א. רכזת משפחתונים
היקף: 3/4 משרה
כישורים: תואר בפסיכולוגיה, חינוך או עבודה סוציאלית.
עדיפות לבוגרות תכנית שוורץ ולבעלות נסיון בתחום הגיל הרך.
תחילת עבודה מיידית.
ב. גננות מוסמכות
להפעלת צהרונים לילדי הגנים בשנת הלימודים תשמ"ט.
שעות העבודה 12:00–16:00
פרטים בטלפון: 354088, 02-352607

לטמפו תעשיות בירה בע"מ לסניף ירושלים דרושים:
פקיד/ת התחשבנות
בוגר בי"ס תיכון בעל רקע בעבודה כטלר בבנק.
נכונות לעבודה בשעות בלתי שיגרתיות.
בדבר פרטים להתקשר טלפונית מיום א' לטלפון: 855453 או 855583
מפקח מכירות
הכישורים הנדרשים:
ניסיון בניהול אנשי מכירות, רצוי בענף המזון.
השכלה 12 שנות לימוד (לפחות)
גיל 30–40
נכונות לעבודה בשעות בלתי שיגרתיות
תושב ירושלים.
מועמדים מתאימים מתבקשים להפנות קורות חיים מפורטים בכתב יד, לטמפו תעשיות בירה סניף ירושלים ת.ד. 27048 ירושלים
לידי איתן אהרונוביץ.

המועצה המקומית
קרית־מלאכי
המחלקה לחינוך
דרושים
1. מדריכה לפנימיית יום (מועדונית)
לעבודה חינוכית עם אתגר, לשעות אחרי הצהריים.
הכישורים הדרושים:
מורה מוסמך/ת או מדריך/ה מוסמך/ת
בדבר פרטים נא להתקשר לטל: 08-581256 ליהודית שוורץ

לחברה גדולה דרושים
מקדמי/ות מכירות
אם את/ה לאחר שירות צבאי עד גיל 28
בעל/ת הופעה נאה, יכולת ביטוי בע"פ.
כושר התמדה ונכונות לעבודה בלתי שגרתית
צלצל/י מיום א'
תנאי העסקה טובים
מסע לארה"ב בתום 6 חודשי העסקה
ב"ש — 057-72039 | ב"ש — 057-74051
ת"א — 03-812193 | חיפה — 04-660575

עיט EAGLE
לחברת עיט ציוד צבאי
אזור התעשיה אשקלון
דרושים/ות
תופרים/ות
ל־5 ימים בשבוע 9 שעות ביום
בדבר פרטים נא לפנות למקום או בטל: 051-24121

לחברת פרסום מחו"ל
דרושים
סוכנים בעלי נסיון לפרוייקט חדש
תנאים מצויינים למתאימים
נא להתקשר מיום שני 8/2/88 טלפון: 02-423174 מ־09:00–12:00

לשכת ההוצאה לפועל אשדוד
מודיעה
בדבר מכירה פומבית של מטלטלים ביום 9.2.88 בשעה 15:15 יוצאו למכירה פומבית מטלטלים המתוארים כדלהלן:
★ **תיק הוצל"פ 186/87**
שם החייב: ויקטור לוגסי
תאור המטלטלים: 31 פריטי פיסול משיש (פריטים שונים)
★ **תיק הוצל"פ 776/87**
שם החייב: סבח יעקוב
טלויזיה צבעונית גרץ
★ **תיק הוצל"פ 476/87**
שם החייב: בן דוד חיים
טלויזיה צבעונית גרונדיג
המכירה תתקיים בביהמ"ש השלום באשדוד המוציא לפועל
לשכת ההוצאה לפועל אשדוד

למפעל גדול באזור אשקלון
דרושים:
• **מכונאים**
בוגרי 12 שנות לימוד
• **מבקרי איכות**
בוגרי קורס ובעלי ניסיון בענף המתכת.
• **מפעילי מכונות C.N.C**
לעבודות מגוונות
מועמדים לאחר שירות סדיר בצה"ל מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 120 אשקלון 78100 עבור "מפעל גדול" תוך פירוט קורות חיים ומס' טלפון להתקשרות מהירה.

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
דרוש/ה:
פקיד/ה משכפל/ת
תאור התפקיד:
עבודות שכפול, איסוף, צילום מסמכים, ועבודות משרד כלליות
הכישורים הדרושים:
השכלה תיכונית מלאה, ידיעת השפה העברית על בוריה, ידיעה סבירה בשפה האנגלית, נסיון של 3 שנים לפחות בעבודות שכפול במכונות אופסט קטנות
מספר המשרה: מח/63.
פקיד/ת כח אדם
תאור התפקיד:
מתן עזרה בעבודות הקשורות לנושאי כח־אדם, מיכון חומר במחשב
הכישורים הדרושים:
השכלה תיכונית מלאה, ידיעת השפה העברית על בוריה, כולל הדפסה, נסיון בעבודות משרד מגוונות. נסיון בעבודה עם מסוף, רצוי בעל/ת סוג 2 בהנהלת חשבונות, יכולת לקיים קשר נאות עם קהל, נכונות לעבוד שעות נוספות
מספר המשרה: מח/72.
מתמטיקאי שימושי
תאור התפקיד:
עיבוד תוצאות נתונים ביולוגיים, פיתוח כלים מתמטיים לזיהוי ומדידת פרמטרים.
הכישורים הדרושים:
בעל/ת תואר שני או שלישי במתמטיקה, השכלה פורמלית בסטטיסטיקה, נסיון בעבודה עם מודלים מתמטיים, יתרון לבעלי רקע במדעי החיים.
מספר המשרה: מח/58.
מועמדים/ות מתאימים/ות העונים/ות יפנו בכתב בציון קורות חיים, נסיון קודם, שמות ממליצים ומספר המשרה עד יום 14.2.88
אל: אגף כח־אדם, קרית הטכניון, חיפה 32000.

מילא
מרכז ייעוץ למשאבי אנוש
עבור אחד מלקוחותינו
מפעל תעשייתי גדול
אנו מחפשים
מנהל כח אדם
התפקיד כולל: ידע בתחום מערכת שכר ממוחשבת, גיוס עובדים, דיני עבודה ופיתוח משאבי אנוש.
כישורים נדרשים:
★ השכלה רלוונטית בתחום מדעי ההתנהגות/יחסי עבודה.
★ נסיון קודם בהקמת מערכות כח אדם במפעל ייצור - הכרחי!
★ כושר אדמינסטרטיבי, יוזמה ונכונות לעבודה מאומצת.
★ תושב צפון הארץ - הכרחי!
מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד בלבד בפירוט קורות חיים, ל"מילא" (סניף חיפה), רח' הירקון 45, חיפה, בציון שם המשרה המבוקשת.
סודיות מובטחת!
מודעה זו מיועדת לגברים ונשים כאחד!
גיוס עובדים • מבדקים • ייעוץ והכוון תעסוקתי • ייעוץ ופתוח ארגוני

אימפריה של קלטות
לאור הרחבת הפעילות בסניפינו
בכל רחבי הארץ
אנו מציעים לך משרה קבועה
במגע עם קהל
בתחום השרות והמכירות
בתפקידים:
1. מנהלות ספריות וידאו
2. ספרניות
★ לספריות וידאו באזור ראשל"צ והמרכז.
חברתנו תדאג להכשירך לתפקיד.
העבודה במסגרת יום עבודה מלא — 6 ימים בשבוע.
המעוניינות תפנינה בכתב בצרוף קורות חיים ל"אימפריה". בית אבגד, ז'בוטינסקי 5, רמת־גן 52520

המשטרה אתגר
דרושים
1. למחלקה לזיהוי פלילי/ מעבדה ניידת
כישורים נדרשים: אקדמאים בוגרי מדעי הטבע.
מקום השירות: אשקלון
2. חובשים
כישורים נדרשים: חובשים קרביים בצה"ל, תושבי אשקלון.
מקום השירות: אשקלון
3. סיירי תנועה ליחידת תנועה מחוזית
כישורים נדרשים: 12 שנות לימוד, רשיון נהיגה לרכב פרטי הכרחי, רשיון נהיגה על אופנוע רצוי.
מקום השירות: קרית גת, באר שבע.
על המועמדים להיות לאחר שירות צבאי, בעלי בריאות תקינה, גיל עד 35
המעוניינים יפנו בצרוף תעודות השכלה ופנקס מילואים לאחת מלשכות הגיוס המפורטות להלן:

ירושלים	רח' המלך ג'ורג' 8	טל' 02-244433
באר שבע	רח' העצמאות 55	טל' 057-32521
רחובות	רח' הרצל 206	טל' 08-487488

סודיות מובטחות

מילא
מרכז ייעוץ למשאבי אנוש
עבור אחד מלקוחותינו
מפעל תעשייתי גדול
אנו מחפשים
טכנאי - אחזקה
כישורים נדרשים:
★ טכנאי/הנדסאי מכונות.
★ הבנת מפרטים ויכולת יישום תוכניות טכניות בתחום ההרכבה ושיפוץ מכונות ומערכות חשמל.
★ ידיעת אנגלית על בוריה (ידיעת השפה הגרמנית - יתרון).
★ תושב הגליל המערבי - הכרחי!
מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד בלבד בפירוט קורות חיים, ל"מילא" (סניף חיפה), רח' הירקון 45, חיפה, בציון שם המשרה המבוקשת.
סודיות מובטחת!
מודעה זו מיועדת לגברים ונשים כאחד!
גיוס עובדים • מבדקים • ייעוץ והכוון תעסוקתי • ייעוץ ופתוח ארגוני

ג'נרל מיקרוויב ישראל GENERAL MICROWAVE ISRAEL
★ **מהנדס מיקרוגלים**
לעבודות מופ של רכיבי מיקרוגלים מתקדמים
הכישורים: נסיון קודם ויכולת עבודה עצמית
★ **מהנדס מכונות**
לתכנון של דיוור רכיבי מיקרוגלים ורכיבים אלקטרוניים
הכישורים: יוזמה, יכולת עבודה עצמית נסיון של 3 שנים לפחות בשטחים הנ"ל. רצוי נסיון בתכנון מעבר חום ברכיבים אלקטרוניים
★ **מהנדס אלקטרוניקה**
לתכנון מעגלים אנלוגיים מהירים
הכישורים: יוזמה ויכולת עבודה עצמאית, נסיון קודם של 3 שנים לפחות
נא לפנות בצירוף קורות חיים לת.ד. 8444 ירושלים 91083
פרסום שי־טה
חדשנות בתדירות גבוהה

"ליגת" אופנה של פנאי
מחירים מדליקים
הנחות של 20%—50% ויותר על כל המוצרים:
סוג א' – סוג ב' ועודפי ייצוא
המכירה תתבצע במוצאי שבת
6.2.88
בין השעות 18:30—22:30.
* בקרית גת בחנות המכר במפעל ליגת
* בשדרות – במועדון נעמ"ת ליד מ.ד.א

רשות הדואר
לאגף הכספים בירושלים
דרוש/ה
כלכלן/ית
(רצוי עם נסיון)
לקבלת פרטים נוספים להתקשר לגב' מיכל או פנינה
בטלפון מס' 02-230666; 02-230231

RAD לן־נט
למפעל "לקנט — רד" תקשורת מחשבים בע"מ
העומד להיפתח בבית שמש דרושים:
1) טכנאי בדיקות סופיות
אלקטרונאי/טכנאי/הנדסאי אלקטרוניקה, אחרי שרות צבאי, רצוי נסיון קודם בתיקון כרטיסים.
2) מלחימות (מתאים גם למעוניינות ללמוד מקצוע!)
בעלות השכלה תיכונית/מקצועית, רצוי נסיון קודם בהלחמה עדינה. משרה זו מתאימה גם לחסרות נסיון בהלחמה המעוניינות ללמוד מקצוע חדש.
3) מחזר מכני
בעל השכלה תיכונית מקצועית אחרי שירות צבאי.
כל המשרות: • מתאימות במיוחד לתושבי בית שמש • משרה מלאה 07:30—17:00, 5 ימים בשבוע (לא כולל יום ששי) • תינתן הכשרה מקצועית מקיפה • תנאים טובים מאד למתאימים • יש הסעות וארוחות צהרים.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות ללשכת התעסוקה בבית שמש ולמלא שאלון מועמדות, או לכתוב אלינו, למחלקת כח אדם, רחוב החושת 8, תל־אביב 69710 ופרט קורות חיים ונסיון מקצועי.
כל הפונים יענו ●●● סודיות מובטחת

למשרד עורכי־דין בירושלים
דרושה
עורך דין
במשרה מלאה
בעל נסיון במקרקעין ומשפט מסחרי, הופעות בבתי משפט, ותק של 5 שנים לפחות. רצויה שליטה בניסוח מסמכים בשפה האנגלית.
נא לפנות בטלפון 8-02-531187 בין השעות 09:00-17:00.

לחברה מובילה בתחום מוצרי הצריכה
דרוש:
מנהל מכירות מזגני אוויר
לאזור חיפה והצפון
* השכלה אקדמאית בתחום שיווק/ מינהל עסקים.
* ניסיון קודם במכירות של 5 שנים לפחות. רצוי בענף מוצרי הצריכה.
* יכולת ניהולית. יוזמה. כושר ארגון.
* מגורים באזור חיפה הכרחיים.
על המעומדים המתאימים לפנות לת.ד. 23136, ת"א. מיקוד 61230 עבור "מס' 80".

רשות הדואר
לרשות הדואר מחוז ירושלים
דרושים
דוורים
לחלוקת דואר בעיר
טלפונים מס' 02-230690, 02-524108.

דרושות!
1. מזכירה כללית
עברית, משרה מלאה. עדיפות לבעלת נסיון במעבד תמלילים
2. מזכירה אנגלית
בעלת כושר ניסות
בדבר פרטים נא לפנות לפירסום יובל טל בע"מ
02-248897/8/9

הארץ

יום ו', י"ז בשבט תשמ"ח
5 בפברואר 1988

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 — טלקס 33748
ירושלים: רחוב ההסתדרות 2 טל' 224245־6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב מרדאו 20 טל' 661166־8, ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה ורדי, גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מזוהה בהכרח עם תוכנן
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

יושם קץ לרישעות

יש מקום לעמוד נדהמת למראה הרישעות העיקשת של עובדי מערכת הבריאות, מגדול הרופאים ועד אחרון עובדי הנקיון. אבן היתה מתרככת נוכח סבלם של החולים; ואילו עובדי המערכת משחקים בטקטיקה של ניהול מאבק מקצועי בטענה כי כל קמצוץ של ויתור יתפרש — ע"י מי? — כסימן של חולשה, שאת סופה מי ישור. כלום התוצאה הנשקפת, אם היא ריאלית, מצדיקה את ההתאכזרות? מתעוררת לעתים ההרגשה, כי במירוץ אחרי השקל איבדו רבים ומי שהיו טובים את צלם האנוש.

באומרנו את זה, אין אנחנו מתעלמים מאחריותו של מה שמכונה הדרג המיניסטריאלי, ושרת הבריאות בפרט. במקום להשמיע דברים כדורבנות לעבר עובדי שרות הבריאות הציבורית, בשל אדישותם המתאכזרת כלפי החולים המופקרים לחסדיהם, היא כאילו מעודדת את מאבקם. כך חייבות להתפרש התקפותיה החוזרות על שר האוצר, ועליו בלבד. היא גם חוטאת בצביעות: מה טעם בפנייה אל ראש הממשלה, כאשר גם הלה אינו מסוגל למצוא בכספי תקציב יש מאין?

איננו יודעים אם להיטות לשקל המקסימאליזם של מאבק מקצועי חסר פשרות עולים בקנה אחד עם החשיבה על פתרון בעיית הקבע של מערכת הבריאות. אך חובה היא לשוב ולהזכיר, כי כסף שאיננו בתקציב המדינה, חייב להימצא בכיסי המשתמשים. אפשר, שלא הרופאים ולא העובדים האחרים זוכים בשכר ראוי. אך לא הקופה הציבורית היא המקור היחיד לתשלומים מוגדלים. יסיימו איפוא העובדים את שביתתם המתאכזרת לחסרי הישע, ויעשו יד אחת עם השלטון ועם ההסתדרות במגמה לפתוח מקורות מימון נוספים להבראתה הפינאנסית של המערכת. רק בדרך זו אפשר יהיה להחזיר את שפיות הדעת ואת ההתחשבות ההומאנית לספקי הבריאות הציבורית, שהיו בעבר תפארתה של החברה הישראלית.

כשלון רייגן בקונגרס

ברוב זעום של 219 קולות נגד 211 הכשיל בית הנבחרים האמריקאי את בקשת הנשיא רייגן להקציב השנה 36 מיליון דולר לסיוע למורדי ה"קונטראס" בניקרגואה. זו היתה מפלה צורבת, אם כי לא בלתי־צפויה, לנשיא בשנת כהונתו האחרונה, ויתכן שהוא צדק בהזהירו ששלילת הסיוע תכביד מאד — אם לא תכשיל — את המאמצים להביא דמוקרטיזציה לניקרגואה הפרו־קומוניסטית.

הנשיא עשה מאמצים ויתורים רבים על־מנת להשיג את האישור. הוא הפציר עד הרגע האחרון שההתחייבויות שנתנה הממשלה הסנדיניסטית במנגואה — החזרת חופש הדיבור וחופש העיתונות, ביטול "בתי המשפט העממיים", התרת מפלגות אופוזיציה — היו פרי לחץ המורדים והתמיכה האמריקאית, והן נועדו רק להשיג את הפסקת התמיכה בקונטראס. רייגן צימצם גם את בקשת הסיוע מיותר מ־260 מיליון דולר ל־36, ומזה רק 10% לאספקת נשק. אך הוא לא הצליח להתגבר על הרוב הדמוקרטי הגדול בבית הנבחרים — שרובו מתנגד לסיוע לקונטראס — ואשר רצה, כנראה, לפתוח את השנה הפרלמנטרית בהבלטת חולשתו של הנשיא. ואכן, נראה כי הנושא הלאומי — ואולי החשוב יותר — בהצבעה, היה הרצון להעביר מסר לבית הלבן שבשנת שלטונו האחרונה של רייגן ישתלט הקונגרס ליטול לידיו סמכויות בקביעת מדיניות־חוץ, שבדרך־כלל שייכות לנשיא.

נשיא ניקרגואה, אורטגה, הצהיר אמנם שגם תהליך הדמוקרטיזציה והן שיחות השלום עם הסנדיניסטים יימשכו בין אם הקונגרס יאשר את הסיוע לקונטראס ובין אם לאו. דוברי מדינות אמריקה המרכזית אף הבטיחו שאם לא יחודש הסיוע של ארה"ב לקונטראס, הם יגבירו עוד יותר את הלחץ על הסנדיניסטים לבצע במלואה את "תוכנית השלום של הנשיא אריאס", הכוללת בין השאר חנינה כללית לקונטראס, התרת פעילות מפלגות אופוזיציה ובחירות חופשיות בניקרגואה. אך המפלה בקונגרס היתה נקודת מפנה במאבקו של רייגן למען הקונטראס, וקשה להאמין שממשלת ניקרגואה לא תנצל את מפלתו זו.

בין מהומות ומאמץ מדיני

מאת פלס

כמעט חודשיים חלפו מפרוץ המהומות בגדה המערבית ורצועת עזה, ואין לחזות את סופן המהיר. הטענה כי כבר הושגה "רגיעה יח־סית", חסרת כל שחר. אמנם קרה כי במקום מסוים או באזור מסוים התמעטו התקריות, אבל תמורת זאת הן התלקחו בסביבה אחרת: בעוד שרצועת עזה שקטה קמעא, התעוררה העיר שכם במלוא עוזה, אם כי עד אז היתה דווקא שקטה והשאירה את תהילת ההתמרדות בידי רמאללה.

התקפות על כלי רכב היו נדירות למדי בתחילת ההתקוממות והדבר מסביר, במידת־מה, את העובדה כי המתנחלים נמנעו מלהרים את קולם; אבל בימים האחרונים הש־תנתה התמונה משתי הבחינות. גם בתחום זה לא רק עיתונאים, אלא גם קציני צה"ל מודים כי חיילינו עלולים להיות מותקפים גם באש חיה ואז, כמובן, תצא האלה מכלל השימוש וכוחות הביטחון יהיו נאלצים לירות גם הם. דימיון רב אינו דרוש כדי להבין מה כוח האש העדיף של צבא סדיר מסוגל להפיל, ואיך הידיעות על כך עלולות להש־פיע על אמצעי תקשורת ועל ממש־לות מחוץ לגבולותינו.

אפשר, כמובן, לטפח תקוות כי המתמרדים יתעייפו; המגבסים לא ישובו למערכה, הפועלים ירצו לשוב ולהחזיר את לחמם במקומות עבודה שבתוך ישראל, הסוחרים ידרשו בתוקף שיותר להם לפתוח את חנויותיהם ולהחזיק אותן פתו־חות כל יום וכל היום. אבל אין הראות כי תחזית זו תתאמת: בינתיים חזקה כי מי שמכוון את העניינים בצד הערבי, מצליח למנוע רעיכת ההתמרדות. מה שנקרא בעגה הרש־מית שלנו "הפרות סדר", אינן פוס־קות; לסוחרים מרשים לפתוח את החנויות במשך שעות ספורות, וכך נוצר עם ריסות זה של השבתת המסחר דואגים להפחיד את ציבור המבוגרים על ידי הצגת הנות שבע־ליה העין לפתוח אותה על דעת עצמו.

* * *

ההתקוממות עשויה להימשך, מה גם שהשיגה תהודה חזקה בזירה הפוליטית הבינלאומית. יש מקום להשוות את רישומה עם זה שמאבק הישוב העברי נגד השלטון הבריטי השיג בשנות הארבעים. דעת הקהל הליבראלית בעולם המערבי נוטה היום לצדם של ערביי השטחים המוחזקים כפי שנטתה בימים ההם לצדנו. כל התרעומת על חד־צדדיות של הטלוויזיה לא תצליח להחליש את ההרגשה כי תנועה לאומית־עממית "צודקת" יותר מאשר שלטון זר אשר טוען כי הוא רשאי ואף חייב "להחזיר את הסדר הציבורי על כנו".

אפשר לגרוס כי היישוב העברי עמד נגד מרד ערבי, לפני יובל שנים, במשך שלוש שנים רצופות ולא נתעייף מנשיאת קרבנות. היינו אז מיעוט בתוך אוכלוסיה עוינת. הכוח המזוין שלנו היה חלש והבריטים נתגלו, משך זמן רב, כבלתי־יעילים; אין שום סיבה מדוע מדינת ישראל הריבונית, בעלת צבא סדיר רב עוצמה, "תתקפל" נוכח גילויי התנגדות אלימה מצד מיעוט ערבי. כל מה שדרוש לנו הוא ליכוד הכו־חות וחיזוק האמונה בצדקת עמ־דתנו.

אולם חלק ניכר של הציבור הי־הודי אינו משוכנע כי מדינת ישראל רשאית לשלוט לאורך ימים על מי־ליון ושלוש מאות אלף ערבים משום שהשטחים בהם הם גרים זה היום נכבשו על ידה במלחמה — לא נגדם אלא נגד צבאותיהן של מדינות ערב. התנגדותם של ערבים אלה לכיבוש הישראלי המתמשך היתה גלויה לעין גם לפני ה־9 בדצמבר, 1987; ומי שהאמין כי התנגדות זו לעולם לא תגיע לממדים של התקוממות המונית והבעיה הבט־חונית שלנו תצטמצם למערכה נגד פעילות טרוריסטית של ארגוני מחבלים, נאלץ כעת להודות ב־טעותו.

* * *

הכלים שיעילותם נגד הטרור אינה מוטלת בספק, אינם צלחים נגד התקוממות עממית; ואין זה סוד כי מרבית המפקדים הבכירים אשר עקב עיסוקם באים במגע אישי עם גילויי התקוממות זאת, גורסים כי המצב בשטחים המוחזקים לא יחזור למה שהיה לפני התאריך ההוא.

אם זהו המצב, מעניננו הלאומי הוא לחפש דרך שבה נוכל להבטיח את ביטחון המדינה מבלי שנהיה נאלצים להעסיק את צה"ל בתפקיד של שיטור ודיכוי מהומות. הפיתרון המדיני שיש לחתור לקראתו, אינו צריך להיות זהה עם קווי התיחום של הסכמי שביתת הנשק משנת 1949, אבל הכרח הוא כי ישא אופי טריטוריאלי מובהק: התוספת לאוכ־לוסיה הערבית שבתוך הקו הירוק צריכה להיות מזערית.

המשא ומתן המדיני אשר מזכיר המדינה של ארה"ב מנסה עכשיו לפתוח, מן הראוי שינוצל על ידי ממשלת ישראל כהזדמנות לשחרר את ישראל ממעמסה שמעולם לא היתה צריכה להעמיס על עצמה, ושעכשיו לא תוכל לשאתה, אם לא תרצה להסתבך במלחמה שאין סיכוי שתזכה בה. גם אם היוזמה הזאת תתפתח, ספק רב אם נוכל לצפות להשקטה מיידית של השטחים המוחזקים. יתכן אף ההיפך מזה; זה מן ההיגיון של כל תנועות מיליטנ־טיות, כי שומה עליהן להגביר את מאמציהן דווקא בשעת משא ומתן מדיני; כך הן מקוות להשפיע על תוצאותיו.

האפשרות היחידה להביא לידי רגיעה מוחלטת — לא "יחסית" — היא שהממשלה תכריז על נכונות לשאת ולתת עם אש"ף; ומכיוון שלא תעשה זאת, ואין לתבוע ממנה שתעשה כך, יש להבין כי התסיסה בגדה וברצועה תמשך, ואם תיחלש לרגע, היא עלולה להחריף דווקא פי כמה לאחר מכן. נחוץ שהממשלה תתמסר לתפקיד של חיפוש אחרי פיתרון מדיני; אין אנו רוצים בריבוי קרבנות, לא בהעמקת הברוטליזציה בקרב החיילים, לא בהתרופפות המשמעת ובשחיקת הצבא במערכה שלא נוצר למענה.

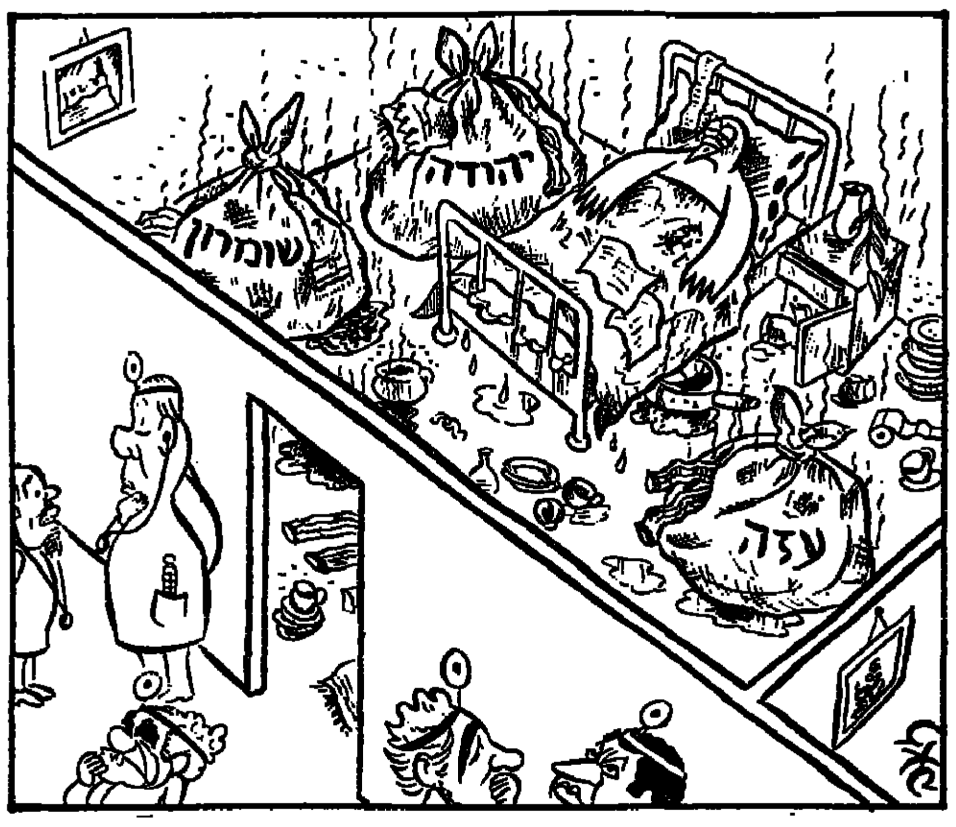

הכלים שיעילותם נגד הטרור אינה מוטלת בספק, לא יצלחו נגד התקוממות עממית

במסלול כפוי

בינתיים מתנהל בשטחים מבחן־כוח. במבחן זה מתרכזים הצדדים בהפעלת כוח

מאת א. שווייצר

המאבק שבו פתחו ערביי רצועת עזה ב־9 בדצמבר 1987, ואשר מאז הולך עתה בשטחי יהודה ושומרון, נתון בשלב טרום־פוליטי. רוצה לומר, מועד עריכת המאזן וסיכום התוצאות, דהיינו, ניהול משא־ומתן וגיבוש פתרון מדיני — אם יימצא כזה — עדיין מעמנו והלאה. ישראל וערביי השטחים נתונים עתה באחד משלבי ההתמודדות האלימה, לא בהכרח החריף ביותר, והחוקים, בזמן ובקביעת יעדים, ממצב שממנו ואילך התפקיד הראשי עובר לידי הפוליטיקאים ושליחיהם. התכונה הבינלאומית שמסביב עוסקת בינ־תיים בהעלת גירה על מחשבות ידועות מכבר — ומכל מקום, בלי שיווצר מגע בינה ובין הנעשה בשטח.

אפשר שאילולא פרצה תנועת ההתעוררות הפלשתינית באופן ס־טיכי — כלומר אילו עמדה בראשה מראשיתה הנהגה פוליטית המנחה אותה על־פי איזו תוכנית־אב אסטרטגית, אפשר ששני התהליכים, הכוחני והפוליטי, היו מצטלבים מכבר, או קרובים להצטלבות. ואולם, ישנה הסכמה רחבה בין יודעי הדבר השונים, כי המאבק נפתח באופן ספונטאני, ולפי הרושם, עדיין ע־לים בו היסודות הבלתי־מודרכים על המודרכים מאיזה מטה מרכזי. בנ־סיבות אלה, לא ייתכנו יעדים מרכזיים, לא ייתכן השראה פולי־טית מוסכמת בעיקרה, וממילא לא ייתכן משא־ומתן, ככל שהדבר נוגע לצדדים המעורבים במישרין בשלב האקטי הנוכחי בסכסוך.

הדבר אמור גם לגבי המקרה העיוני, שישראל — בהיותה מותשת ומובסת — מוכנה היתה להיכנס למשא־ומתן עם אש"ף, אך גוף זה, שלטענתו הוא הנציג־הלגיטימי הבלעדי של העם הפלשתיני, אינו שולט בגייסות האלמונים המבצעים את המאבק בשטח, וממילא אין ממש בטענתו לייצג במשא־ומתן. ואולם ישראל רחוקה מאוד מלהיות מותשת, ואילו אש"ף, כמשקיף מב־חוץ, מצהיר גם הוא, כי המאבק האלים חייב להימשך. אם כך, מתנה־לים העניינים על־פי הכלל: במלחמה כמו במלחמה.

שר־הביטחון רבין מותקף בימים אלה מצד המכונים ימינה בשל השי־טות שבהן נוקט צה"ל בגייסונות הרגעה שלו. ואולם, לבד מדיבו־רים, אשר כידוע אינם עולים ביוקר, לא נשמעה מפי המבקרים הצעה סבירה באשר לשיטה אלטרנטיבית לזו שעיצבו רבין והמטכ"ל. והרי, כפי שעולה מן הניתוח דלעיל, המלל על ניהול משא־ומתן, הוא רק מלל. האוכלוסיה המקומית עדיין לא שבעה את מרורי ההתנגדות האלימה, אשר אש"ף ממילא לא שולט בה; הייצוג שלו טוען הארגון הוא פוליטי, ואילו השלב הנוכחי במאבק הוא כוחני. בגלל אופיו המטושטש משהו, מוטב שלא להג־דירו כצבאי — אך רק על־פי תוצאו־תיו יתחילו להיווצר התנאים למיקוח־וממכר האמור להוליד את מה שמכונה פתרון פוליטי. שעתם של אש"ף או של המלך חוסיין, או האמריקאים, או כל מתווך אחר, שלא לדבר על ישראל המיוצגת ע"י הדרג המדיני, שמיר או פרס, טרם הגיעה. יוסי שריד והדומים לו פולטים רק אוויר חם, פשוטו כמשמעו.

השאלה היחידה, היכולה, ועל כן חייבת, לעניין את ישראל בשעה זו, היא: כלום יעיל מאבקה בשטחי המהומות, על־פי אמות־מידה הכול־לות עלות חומרית, הסבת כוח צבאי מייעוד אחד לייעוד אחר, פגיעה בתדמית, וכיוצא באלה. מבחינתנו, אנחנו נתונים עכשיו במה שקרוי מלחמה בזעיר־אנפין (ולו אינטנסיבית ומפוזרת) נגד אוכלוסיה בעלת ייחוד אתני. במלחמה זו, כפי שאנו חוזים מבשרנו, מבחר האמצעים מכיל נשק חם, אלות, איומים, לחץ כלכלי (שעד כה לא נוצל כראוי). אף אחד מן האמצעים אינו אסתטי בהפעלה. אך מי שאינו מוכן לקום ולברוח — וזה כנראה חל על רוב הציבור הישראלי — מוטב שלא יצביע על עמוד הקלון את מי שמפעיל את הפריטים הצ"ל מן המבחר. רק על־פי הסתייגות אסתטית (שרבים מערבבים בינה ובין הסתייגות מוסרית).

מבנבנישטי למר"מ

מירון בנבנישטי, על־פי מה שמביא מפיו תום פרידמן, שליח "ניו־יורק טיימס" בישראל, כינה את המאבק המתנהל עתה ביו"ש ובעזה, מלחמת רועי־צאן. אם היא אכן כזו — זו גם המסקנה שמסיק שליח העיתון הניו־יורקי — הרי שהיא תתנהל לעולם. תיקו דינאמי מן הסוג הזה אפשר שתואם את תפישתם של אנשי חירות בליכוד, התחיה וכד', בהיותם מאמינים בכוחה העדיף של ישראל לעמוד במלחמה ללא קץ. אך כל מי שאינו חבר קבע במועדון זה, היינו מי שאינו מתעלם מן הנזק שייגרם לכלכלת ישראל ולמעמדה הבינלאומי מן ההתכ־תשויות הפרמננטיות, בחריפות עולה ויורדת, של רועי־צאן, אינו יכול אלא לייחל להעתקת המאבק אל הדרג הפוליטי. הוא הדרג שבו חל תרגום הכוח לשפת הסדרים פו־ליטיים המתעלים אותו לאפיקי דו־קיום, צוננים או חמים יותר.

לא יכול להיות ספק בכך כי יצחק רבין שייך לדוגלים בדעה הנוגדת את דעות בנות־בריתו־ירות־תחיה: כך מתבקש הדבר בכל ההצהרות, ולוא הכוונות, ביותר, שהשמיע שר־הביטחון בנדון. ואם כי אפשר שזו ההודרה של כשר־, מתעודד הרושם שגם ראש הממשלה שמיר נתפס להרהורי־תשובה: בעוד שבתחילת המהומות דיבר אך ורק על דיכויין, הרי עכשיו הוא נראה נותן דעתו למשא־ומתן. ומן הבחינה הזאת, אין חשיבות לרצונו הבלתי־מעורער בריטי; קובע מה שיבוא בעקבותיו. כאשר, בדרג כל שהוא, יצטלבו מסלול האלימות וגיבוש פתרונות על־פי תוצאות המאבק בשטח, כל נכונות לנהל משא־ומתן, ולוא בעתיד הבלתי־מוגדר, פירושה זניחת הסטטוס קוו לטובת מצב אחר. כלומר זניחת מצב המוגדר כמלחמת רועי־צאן.

בכך לא נהיה משמיר לשריד ואפילו לא לאבא אבן. מה עוד שאפשר, שנכונותו להתדיין אינה אלא טקטיקה לשם הטמת פסקיזם. אך יש יסוד לסברה, כי ראיית הדברים בלשכת ראש־הממשלה — ראיה המקיפה בהכרח אופקים רחבים יותר מאלה של דוד מגן או גאולה כהן — הניעה את שמיר להסכים לבחינה פוליטית של המצב שיצרה ההתעוררות הפלשתינית. מכאן מוביל רק צעד אחד — אם כי לא מבטל בחשיבותו — לעבר הכרה בחוסר המצב שהיה קיים מאז כיבוש הגדה והרצועה ב־1967. ואם שמיר כך, הרי כך גם חברים אחרים בחירות, ואם וכאשר יתממש מה שגרמו במהלכיו האחרונים של ראש־הממשלה, אפשר שיווצר מחדש הקונצנזוס הלאומי, שהיעדרו זה שנים כה מזיק, ובכן, ישראלים האוהדים בחוץ כה רבים.

בנקאים על הכוונת

צריך היה כישרון לכתוב את דו"ח בייסקי, אך צריך כישרון גדול עוד יותר כדי שלא למצוא בדו"ח ולו עבירה פלילית אחת

מאת נחמיה שטרסלר

אם היו הם ניחנים בקמצוץ של ראיית הנולד, היו מתפטרים מיד לאחר מפולת המניות, באוקטובר 83'. כך היו מונעים מעצמם רוב ביזיון וקצף. אפילו ועדת בייסקי לא היתה מוקמת, והיום — מי יודע — אולי היו יכולים לחזור לעמדת גי־דול. אך הם, בעקשנות אופיינית, בגבהות לב ומתוך זלזול בדעת הקהל, האמינו שהמערכת הפוליטית תתמוך בהם. הרי מי אם לא הבנקאים השפיעו עליה רוב טוב. המציאות היתה שונה. הוכחנו שאנו לא רפובליקת בננות — אך אולי בעצם כן? המאורעות האחרונים מעלים סימן שאלה גדול בנושא זה.

ראש אגף החקירות במשטרה, ניצב יגאל מרקוס אומר שאולי נעברו עבירות "פה ושם". אך אין טעם להמשיך בחקירה משום שעבר כבר זמן רב ואנשים הודחו או שסיימו את תפקידם. זו תפיסה מעניינת של עיקרון השכר והעונש. תמהני אם מרקוס קרא את 560 עמודי דו"ח בייסקי. אם כן, נפלא ממני איך לא מצא את העבירות המפורשות בדו"ח — כמעט בכל עמוד. הרי אם יקח ורק יעבור מעט את הדפים, יפלו העבירות ויירשמו לעדיפה גבוהה ומפורשת.

* * *

בעמוד 176 מספרת הוועדה על תרגיל החלפת המניות בין בנק דיס־קונט לבנק לאומי. בתחילת עדותו בפני הוועדה אמר רפאל רקנטי שדיסקונט רכש את מניות בנק לאומי לצורך השקעה בלבד. הוו־עדה כותבת על עדות זו: "בנק דיס־קונט וראשיו ניסו להציג עובדות וגרסאות שאינן תואמות את המ־ציאות". לאחר הבן ההוד השופט ודימוס זיילר את אלי כהן: אני מציע לך לשקול מחדש את עדותך — והמבין יבין משמעותה של הערה זו.

לגבי עדותו של ארנסט יפת באותו נושא אומרת הוועדה: "... ניתן היה לצפות ממי שעומד בראש בנק לאומי, שישיב תשובות כנות ומלאות".

את הסיבה המלאה לתרגיל הח־לפת המניות לא חשפו אנשי בנק דיסקונט, אפילו לא בגרסתם האחר־ונה, ויש לכך סיבה נכבדה. חשיפה מלאה היתה מצביעה על כך ששני הבנקים עברו לכאורה עבירה חמורה על חוק ניירות הערך: גילוי לא נאות וסילוף מאזנים ותשקיפים.

בעמוד 152 לדו"ח, מסופר על אחד ממנהלי בנק דיסקונט שסיפר לוועדה שלקוח שלו ביקש הלוואה, אך הוא לא קיבלה אלא אם הסכים לרכוש מניות אידיבי. הדבר נעשה לפי הנחיות ההנהלה. זה עומד לכאורה בניגוד לסעיף 7 לחוק הבנקאות האוסר על בנקים להתנות שירות בשירות.

בעמוד 114 מסופר על התשק־יפים של בנק לאומי ובנק דיסקונט שמהם היה בלתי אפשרי להסיק על תהליך הויסות ועל גובה מלאי הויסות. כך שהמשקיע לא יכול היה לקבל תמונה אמיתית על היקף הסיכון של פעולת הויסות.

לפי נתונים שבנק דיסקונט נאלץ בסיכומו של דבר להציג בפני הוועדה, התברר שפעילות הויסות היתה בחלק ניכר מהתקופה פי עשרה ממה שדווח לציבור — או אין כאן עבירה לכאורה על חוק ניירות הערך — מר מרקוס?

בעמוד 137 מודגם איך הבנקים נתנו ייעוץ כוזב ומטעה. בחודשים האחרונים לפני משבר אוקטובר הם חששו מפני הנטל ההולך ועולה של הויסות, לכן לחצו על האוצר לבצע פיחות מהיר. מצד שני הם לקחו הלוואות ענק בחו"ל כדי לממן את מלאי הויסות ופיחות היה גורם להם הפסד גדול. זאת היתה הדילמה.

מסתבר שלכאורה, העדיפו הבנ־קים את האינטרס שלהם על האינטרס של לקוחותיהם. הם שלפו מקרבי המחשבים רשימות של לקו־חות שלא החזיקו או מניות בנקאיות וקראו להם לסניף כדי לשכנעם לרכוש מניות בנקאיות. בנק דיס־קונט אף הגדיל לעשות: הוא דרבן את לקוחותיו להמיר השקעות דולריות במניות אידיבי, כלומר המליץ ללקוח לבצע את הפעולה הכי בלתי כדאית האפשרית — כאשר הפיחות היה אז בשער.

גם בנק איגוד ובנק הפועלים עודדו מבצעים דומים ועל כולם עלה ארנסט יפת שהתאונן על כך שהלקוחות עוברים לנכסים דולר־יים: "אמרנו ללקוחות שתהליך כזה אנחנו לא רואים בעין יפה, הם לא צריכים לעשות ספקולציה" — כלומר להם אסור, לו מותר. ואם זה לא עבירה לכאורה בהעלמת עובדות מהותיות ובמתן ייעוץ מטעה, עבירה על סעיף 54(א)(1) לחוק ניירות ערך, מה כן עבירה?

הוועדה מספרת את סיפורה של אשת שרת מאשדוד, אם ל־11 ילדים שחסכה פרוטה לפרוטה למען יל־דיה. יומיים לפני המפולת מכרה את מניות אידיבי שהחזיקה. מנהל סניף דיסקונט באזור, שקיבל הנ־חיות מההנהלה המרכזית אמר לה שצעדה מוטעה: "סמכי עלי. את יכולה להיות רגועה". היא סמכה עליו וחזרה למחרת — יום לפני המפולת — והשקיעה את כל כספה באידיבי. האם אין זה מתאים לכאורה לסעיף 54(א)(2) לחוק ניירות הערך, סעיף המדבר על השפעה בדרכי תרמית על תנודות שער של ניירות ערך.

* * *

עברו כבר כמעט שנתיים מאז פורסם דו"ח בייסקי. השופט העליון עצמו התבטא לאחרונה באכזבה כלפי אי העשייה של הרשויות, אך האחריות העליונה איננה רובצת על המשטרה, אלא על הפרקליטות. המשטרה הצליחה אמנם להוכיח כישרון בלתי מבוטל כאשר לא מצאה ולו עבירה אחת הראויה לבית משפט, אך הפרקליטות היא זו שחייבת להכריע, ופירושו של דבר שהכדור עבר לידיו של יוסף חריש. המאבק הוא על הנורמות הבסי־סיות, על אחריות אישית, על הצורך בגילוי נאות, בהצגת מאזן אמת, על אמירת אמת בפני ועדת חקירה. ועל זה כל המאבק כולו.

שלושת הלאווים של בן־גוריון

מאת שבתי טבת

בימים אלה של מהומות, או מרי עממי, בשטחים, זוכה בן־גוריון לאיזכורים רבים, לא תמיד מדויקים. מדבריו בשנות השלושים, אף כי אין זו כלל כוונת המצטטים, שחיו ימי־היו. נראה בעליל שהם משווים את המצב בישראל ובשט־חים כיום למצב שהיה בארץ בימי מאורעות תרצ"ו־תרצ"ט; לשון אחר: לימי המרד הערבי ההוא. יש מהם המפליגים ושואבים עידוד מהמאבק הציוני בימי המנדט ומעמידים כמופת לסוג המאבק — התנחלות בכל ארץ־ישראל והתגוננות על־ידי המתנחלים עצמם — הנדרש לדעתם גם היום. דווקא הם מחזירים אותנו לימי־בראשית מתוך שהם יוצרים את הרושם כי ארץ־ישראל המנ־דטורית וארץ־ישראל הישראלית חד הם; כאילו ממשלת ישראל וצה"ל ממלאים היום את מקומה של ממשלת המנדט והצבא והמשטרה הבריטיים של אז; כאילו לדידם מדינת ישראל לא קמה עדיין.

גם אם נדבר בלשון השנים ההן, דבר אחד ברור: מי שלא הבינו את בן־גוריון או אינם מבינים אותו גם היום. אכן, בן־גוריון הכיר בניגוד שבין השאיפות הלאומיות של שני עמים הנאבקים על ארץ־ישראל. הוא הכיר בכך ש"מלחמת חיים ומות" שהערבים כופים על יהודי ארץ־ישראל, הנמשכת כבר שלושים שנה, תימשך "אולי מאות בשנים". אבל דווקא משום כך הוא גם הכיר בחשיבות המערכה המדינית.

נוכח המרד הערבי הוא העלה את השאלה: "תעבורנה עוד כמה שנים עד שכוחנו בלבד יספיק לעמוד בפני העולם הערבי המקיף את ארץ ישראל מכל עבריה. ואנו זקוקים לעזרה ובעיקר מן החוץ. אך מי יע־זור לעם היהודי" בעקבות שאלתו זו קבע בן־גוריון שלושה לאווים מפורשים, שהיו תקפים לדידו גם בימים שהיה ראש־הממשלה ושר הבטחון של ישראל. שני הלאווים הראשונים קבעו שללא האהדה והסיוע של העם היהודי, וללא האהדה והסיוע של העולם הנאור — למעשה אנגליה, ואחר־כך ארצות־הברית — לא יוכלו המפעל הציוני או מדינת ישראל, להתקיים. מכאן שתפקידה הראשון של המדיניות הציונית, או הישראלית, הוא לזכות באהדת העם היהודי ובאהדת העולם החופשי. משני הלאווים האלה ומהתפקיד שיועד למדיניות, נגזר הלאו השלישי: אנחנו יוצאים למלחמה, או נוקטים מעשים אלי־מים, רק במצב של "אין ברירה", רק כשעל הפרק עומדת שאלה קיומית. ובלשון בן־גוריון, שאלת חיים או מוות.

כמובן, אין זה כלל קשה להצביע על מה שיכול להיחשב כסתירות, או כסטיות, מצד בן־גוריון עצמו מתורתו. די להיזכר במבצע קיביה ובמבצע קדש. אולם כדברי טולסטוי, "אדם גדול — סתירות גדולות". מכל מקום, חרף הסטיות והסתירות מצד בן־גוריון עומדת תורתו, בכוח פעלו רב־השנים, על תילה. ודאי שהנסיון מצד יריביו לשעבר לפרש את תורתו כולה על סמך הסתירות, ואפילו לבנות מהן תורה חדשה שתישא את שמו, הוא נסיון נואל.

שלושת הלאווים האלה באו לבי־טויים המלא, אכן כך, בימי המרד הערבי (מאורעות תרצ"ו־תרצ"ט), שהחל במהומות מקומיות ובשביתת־המסחר, והתעצם על־ידי טרור הרימים למאבק לאומי מובהק. גם על הרקע הסוער של מאורעות מתמשכים, שמחירם בחיי אדם היה גבוה מכל מה שידע הישוב — יותר מ־500 הרוגים ואלפי פצועים — נשאר בן־גוריון נאמן לשלושת הלאווים שלו, ובהקדימו את המדיני לכוח־הנשק, נקט קו־תגובה שזכה לכינוי "הבלגה".

משמעות ה"הבלגה" היתה "הגנה עצמית" ושלילה מוחלטת של גמול, עידוד ושל פעולות טרור בנוסח הש־מור של הערבים. בחשבון המדיני הזה, הבחין בן־גוריון שמלחמת הטרור של הערבים עשויה "להבאיש את הערבים בעיני דעת־הקהל האנגלית והעולמית" ולזכות את הציונות ביתרון חשוב: דעת־קהל אוהדת לציונות. הוא טבע אז כעין אקסיומה: "כל שפיכות דמים נוספת (שתיגרם על־ידי היהודים) רק תביא תועלת פוליטית לערבים ותזיק לנו". עד למידה איפה ואיפה שאו־מות־העולם נוהגת כלפי היהודים בכלל והציונים בארץ־ישראל בפרט, הוא הסביר מה תהיה תגובת העולם אם תלך "ההגנה" בדרכי הערבים ותנקוט כמוהם טרור ופעולות־תגמול: "אין אנו ערבים, ואותנו מודדים בקנה מידה אחר, ואותנו יד־מידו כחוט השערה".

אולם לא היה קל לשכנע את הציבור שיסתפק בהגנה עצמית כשדמו השפוך זועק לנקם. בן־גור־יון נזקק למיטב כוח־השכנוע שלו גם במפלגתו. הערבים יכולים ל־השיג את מבוקשם "רק על־ידי מרד והתקוממות" — כך הסביר בהיגיון צבן למפלגתו — "אבל מרד וטרור לא יעזור ליהודים ורק יביאו לאובדן האהדה הדרושה בדעת־הקהל היהודית והעולמית. אדרבה, טרור נגדי יהודי רק יגביר את התבערה, שתמיט "קטסטרופה" על המפעל הציוני. "המעשה שאנו רוצים לעשות מחייב רכישת עזרת האנגלים, המעשה שהערבים רוצים לעשות מחייב מלחמה באנגליה". המסקנה: מטרות שונות מכתיבות אמצעים שונים. "כלי המלחמה שלנו שונים מאלה של הערבים. רק בהם ערובה לניצחוננו. כוחנו בהגנה... וכוח זה יצליח וינחיל ניצחון פוליטי אם תדע אנגליה וידע כל העולם שאנו מגינים ולא מתקיפים".

אכן, "נשק ההבלגה" עמד היטב בכל המשימות שנועד להן. בעוד הוא משאיר דלת פתוחה למשא ומתן עם הערבים, הוא השיג את תכליתו העיקרית, דעת־קהל אוה־דת, וגרם לממשלת־בריטניה שתחזק את כוחות־הביטחון של היישוב. בכך נפתחה יצירת תש־תית איתנה לצבא יהודי, שלימים ימלא את תפקידו העיקרי: הקמת המדינה. המבקשים לגזור הקבלה ליכיתו, אין להם צורך בדמיון מפותח במיוחד כדי להבין שגם היום זקוקה ישראל, לקיומה ולהשגת מטרותיה, לדעת־קהל אוהדת.

هكذا من الاصل

صورة عن الأصل

מקורות מדיניים / עקיבא אלדר

יותר משמיר רודף אחרי השלום, רודף השלום אחריו

אריאל שרון הזיל כבר לבקר את מדיניותו של שר-הביטחון יצחק רבין בשטחים. חברי הליכוד מסוככים עליו מפני ביקורתם של היונים במפלגת העבודה. סגן ראש־הממשלה, יצחק נבון, היה היחיד שהעז למתוח עליו ביקורת בקבינט. מנהיג המפלגה, שמעון פרס, מעידים מקורבים אחרים, כסס את ציפורניו מול הטלוויזיה, זה הכל. לא תוציא ממנו מילה רעה על מדיניות היד המרוכזה.

מומחי ההסברה של משרד-החוץ אומרים, שהבזק שטרומות תמונות המכות בשטחים לתדמיתה של ישראל, הדביק זה מכבר את נזקי מלחמת לבנון. פעילי מפלגת העבודה במגזר הערבי בישראל מתחננים: אם רבין אינו יכול לחדול מהמכות, שיפסיק לפחות ללוות אותן בצהלות-קרב אל כל מיקרופון מזדמן. כל יום נוסף של התנגשויות בין צה"ל לבין נערים פלשתינאים בשטחים, נוגס עוד נתח מפיסת התמיכה שיש למערך בקרב ערביי ישראל. קשה יהיה לשכנע אותם, שהליכוד יכול היה להפעיל בגרה ובדבצעה מדיניות ביטחון נוקשה עוד יותר.

הכדור מתגלגל במסלול מוזר: שמיר הטיל וטו על יוזמתו המדינית של פרס והקיפאון הזין את המהומות; רבין מפעיל ללא הצלחה מדיניות נוסח שרון לדיכוי המהומות; שמיר מוציא מהמגירה את המצע המדיני של הליכוד; פרס נאלץ להסות שכם לביצוע התוכנית המדינית של שמיר. כאשר מדובר ביוזמות שלום – אין הדיוטות: שמיר יכול להטיל וטו על יוזמת פרס; מפרס מצפים לברכות ולשיתוף־פעולה עם כל כדיל יוזמה של שמיר.

הכותרת "יוזמת שמיר" מוצאת חן בעיני ראש הממשלה. הוא מאשים את יריביו בהפצת שקרים ועיוות דמותו כאיש שוחר־שלום. אך שיחזור לידתה והתפתחותה של היוזמה החדשה מלמד, כי יותר ממה שרודף שמיר אחרי השלום, רודף השלום אחרי שמיר. הרעיון להתחיל את העגלה (מהות ההסדר) לפני הסוסים (הפרוצדורה/ועידה בינ"ל) נולד בוושינגטון. זה קרה לאחר שלמשל הודה ההכרה, שכאשר שמיר אומר "לא" לוועידה, הוא אינו מתכוון לשום דבר אחר.

כבר ב־19 בינני, בפגישה עם ריצ'רד מרפי, עוזרו של מזכיר המדינה, שמע השר גד יעקבי רמז לחלופה המדינית המתבשלת בוושינגטון. יעקבי, שביקר בבירת ארה"ב לרגל החתונה, שאל אם ממשלת ירדן תוכל לשקול הסדרי־ביניים כדי לקדם את תהליך השלום. מרפי השיב לא. הירדנים זקוקים גם למשהו מעבר לכך. חוסיין מוכן לדבר על צעדי־ביניים, אך הוא זקוק גם להתחייבות להסדר הסופי, אותה יאושם כמי שזנח הפתרון. צעדי-הביניים צריכים להיות במסגרת דיון כולל על שלום. אולי לחוסיין יהיה נוח לגבי צעדי־ביניים. אך הוא ירצה שהזמן יהיה קצר ככל האפשר בין הסכמי הביניים לבין ההסדר הסופי. מרפי הוסיף כי קיים הסדר-ראות בקשר לעמדת סוריה. "אין לנו מגעים איתם. חוסיין אומר שהוא שינתה את עמדתה ממשלחת ערבית אחת למספר משלחות גיאוגרפיות".

מרפי שאל אם אין אפשרות שהוועידה תגדיר באורח יותר ברור ותעודר מהות ההגבלות. הוא הזד הבטיח כי "אין בכוונת ארה"ב להכתיב לאחד הצדדים ואם אין התקדמות כל צד רשאי לפרוש".

באוגוסט הגיע, אפוא, צ'רלי היל, עוזרו של ג'ורג' שולץ, עם הצעה לדון עם שמיר על המהות המוסכמת: הסדרי-ביניים בדמות אוטונומיה. חוסיין הסכים אז לתקופת-מעבר של שישה חודשים בין הסדר-הביניים לבין ההסדר הסופי. האמריקאים חשבו על שלוש שנים והאמינו כי ניתן להיפגש באמצע הדרך. חוסיין לא ייחס חשיבות רבה למהות הסדרי-הביניים. הוא ריכז את מאמציו בדמותו של הסדר הקבע. המלך יודע כי שום ממשלה בישראל לא תחזיר לו את בקעת הירדן, את לטרון ואת מעלה אדומים, וכמעט מיותר להזכיר את ירושלים. כל הסדר שמציע פחות מתיקוני-גבול סמליים, מסכן את שלומו של המלך, אלא אם יתקבל בפורום בינלאומי הכולל את בריה"מ, סוריה ו/או נציגים מוסכמים של אש"ף.

ביקורו של שולץ בירושלים נועד לשכנע את שמיר לתת את ברכתו לפתיחה בינלאומית שלאחריה ייפתחו שיחות ישירות עם ירדן על הסדרי-ביניים. ראש הממשלה התקשה להשיב את פני האורח ריקם ושלח אותו לחוסיין עם הצעה ששתל פרס אצל האמריקאים: פתיחה בצל פיסגת רייגן-גורבצ'וב בוושינגטון. שמיר ומשה ארנס ראו לצרף להסכמתם תנאים קשים לסובייטים והגבלת זמן לפתיחה. חוסיין היה זה ששילח את שולץ מעמו בידיים ריקות.

אלמלא המהומות בשטחים, היה הקפאון המדיני נמשך כל החורף והממשל הבא היה מוצא את תהליך השלום באותו מצב בחורף הבא. אם כוונתם של מחרחרי המרי בשטחים היתה לעורר את וושינגטון מתרדמת החורף, אין ספק כי הצלחתם היתה מלאה. לקראת ביקורו של הנשיא מובארק בוושינגטון, הזדרזו ריצ'רד מרפי ועוזריו את הניירות מהמגרה והכינו מתכון המספק לשמיר ולחוסיין קמצוץ מכל מאוויהם. לשמיר יש שם אוטונומיה על-פי עקרונות קמפ-דייוויד, עם שינויים בלוח הזמנים. לחוסיין נתונים הסדר קבע מוזר עם קורטוב של "בינלאומיות" באמצעות פתיחה נוסח ז'נווה 73'. היל הוסיף את ידידו אליקים רובינשטיין לוושינגטון והפתיע אותו בלוח-הזמנים הצפוף, המוביל כבר השנה לשיחות על הסדר הקבע. מזכיר הממשלה ביקש הבטחה, שהעמדה האמריקאית בשיחות אלו לא תהיה "תוכנית ריגן". יתכן שימצאו לה שם אחר. מיד אחר־כך נשלח פיליפ חביב לעמאן וכצפוי, קיבל מחוסיין מענה חיובי לתוכנית השלבים ותגובה מעורפלת לציפוי הליווי הבינלאומי.

עכשיו צריך להמתין ולראות אם השניים באמת רוצים שלום או לדבר על שלום. אם חורף הזעם והסבל הנורא בשטחים הם מעדיפים את האפשרות השניה, ובלבד שלא יגיע זה את מתחריו בוועידת חרות וזה את חבריו מוועידת עמאן. יש להם נשאים לשיחה למכביר. די בכך ששמיר יעמוד על תקופת מעבר של חמש שנים ככתוב וכמוד תום (עם מצרים – חשוב להזכיר – לא עם ירדן). הוא יכול לשלוף את הרפטריאציה כתנאי להשתתפות החד-פעמית של בריה"מ בטכס הפתיחה. חוסיין יכול להתעקש על ועידה כדת וכדין, כזו שלפרס יהיה קשה לגייס לה תמיכה ערב הבחירות בישראל, קשה עוד יותר יהיה לו לשכנע את הציבור שיוזמת שמיר אינה אלא מילים של פרס ומנגינה שהותאמה לאוזניו של שמיר. יש סימנים לכך שהזעקות החמס של לוי והרמיזות המאיימות של שרון הורידו כבר לשמיר את הטון.

איפה היינו?

אם אמנם, תוך המכשולים הרבים, ייצא הטיל הדו-שלבי של ג'ורג' שולץ לדרכו, יהיה זה לא רק מבחן מדיני מרתק – תהיה זו גם הזדמנות מיוחדת לעמוד על תמורות הדורות בתוך חרות. האם בכוחו של יצחק שמיר לכפות על חבריו את תוכנית האוטונומיה שמנחם בגין כפה עליו ועל חבריו? האם אריאל שרון בממשלת שמיר ישתף פעולה עם המהלך הזה, כפי שנהג בממשלתו של בגין? חברי ועדת החוץ והביטחון של הכנסת היו עדים השבוע לרמז ראשון למה שצפוי בתוך חרות. דן מרידור, האיש האחראי, אולי יותר מכל אדם אחר, לניסוח של שמיר משלוחת ה"ניאט", הציג לפני החברים את ההצעה האחרונה של ישראל לתוכנית אוטונומיה רחבה. ראש וראשון למערערים היה דווקא אליהו בן־אלישר, שהיה מנכ"ל משרד ראש-הממשלה של מנחם בגין ושותף פעיל בשיחות האוטונומיה. בן־אלישר, היום איש מחנה דוד לוי, אמר כי אין עתה מקום להצעה כה מרחיקת-לכת.

המיסמך שאת תוכנו הביא מרידור לידיעת חברי הוועדה, יהיה גם הבסיס לאוטונומיה שיציע שמיר לתושבי השטחים (אם אכן תתקבל ההצעה האמריקאית). כדאי, אפוא, לנער את האבק מעל הנייר מינואר 82', בסמוך ליום שבו שרון שיכנע את שמיר ובגין להודיע למצרים כי השיחות יתנהלו בירושלים. כצפוי, וכפי שהזהירו יו"ר ועדת השרים יוסף בורג ויו"ר ועדת המנכ"לים חיים קובירסקי, המצרים נשארו בבית. המיסמך קובע כי ישראל מציעה שבעקבות הבחירות למועצת האוטונומיה והרכבת הרשויות לשלטון עצמי, יסתלקו הממשל הצבאי והמינהל האזרחי מהשטחים ותבוצע נסיגה של כוחות צה"ל והערכותם מחדש של הכוחות הנותרים, באזורי ביטחון מוגדרים. במסגרת הסמכויות שיופקדו בידי המועצה המינהלית של תושבי השטחים, נימנו השירותים הבאים: משטרה מקומית חזקה ובתי-סוהר לעבריינים פליליים שיישפטו על-ידי בתי-משפט בשטחים. המועצה תפקח על מערכת המנהל המשפטי ותעסוק בכל הקשור לתביעה, רישום נכסים, פטנטים, חברות וכו'. מועצת האוטונומיה תהיה אחראית על כל העניינים האזרחיים – מקביעת התקציב ועד הפעלת מערכת בתי-ספר וחינוך גבוה, בריאות, שיכון, תעשיה ומסחר, חקלאות, עבודה, תעשיה, דת ותחבורה.

קובירסקי אומר כי למעשה הגיעו המשלחות להסכמה סביב יותר מ־70% מהנושאים. אך 30% הנותרים עוסקים בעניינים הרגישים והמשמעותיים ביותר: אדמה, מים, זכות הצבעה של ערביי מזרח־ירושלים ומקור הסמכות של האוטונומיה. הנה, מסמכי התקופה מלמדים כי דווקא משרד-הביטחון של אריאל שרון הציע פתרונות שלא נדחו על הסף על-ידי הנציגים המצריים: הוא הציע שבעיית השליטה על אדמות המלך (המדינה) תידון במשא־ומתן על הסדר הקבע, ועד אז לא ייעשה שום שינוי במעמדן המשפטי. אדמה פרטית תהיה בשליטת מועצת האוטונומיה, ואילו שטחי ההתנחלויות והשטחים שבהם יערך צה"ל, יהיו בשליטת ישראל. מים: תוגזה הקצאת המים הקיימת ערב כינון האוטונומיה, ואילו פיתוח מקורות מים חדשים יופקד בידי גוף משותף של תושבי השטחים וישראל.

המצרים הסכימו כי לא יחול שינוי במעמדה של ירושלים, הדבר הוציא את העוקץ מבעיית הצבעתם של תושבי העיר הערביים למועצת האוטונומיה. עניין מקור הסמכות היה גם הוא לא רחוק מפתרון; לנוכח מספר הצעות שהונחו על שולחן הדיונים.

כדאי לציין, כי במכתבו של שמיר לשולץ הצעה "אוטונומיה מלאה בלי חוץ וביטחון".

13,000 דולר לחודש לעובד מדינה

יוקר המחיה בטוקיו והתעצמותו של היאן היפאני עושים שמות בתקציב משרד-החוץ. עובדי השגרירות בטוקיו זקוקים לתוספת 5% למשכורת הממוצעת, המגיעה ל־8,000 דולר לחודש, ועוד 5,000 דולר שכר-דירה, ועוד מאות רבות של דולרים לשכר-לימוד. השנה כבר קיבלו העובדים תוספת 20% למשכורתם. איש-ביטחון בשגרירות בטוקיו משתכר הרבה יותר משגריר ישראל בוושינגטון. הרבה לא נשאר לו מזה. תקציב השגרירות ביפאן דומה לתקציבה של שגרירות עתירת עובדים באירופה, בעיקר בגלל יוקר הדיור בטוקיו והמרחק הרב, המגדיל את הוצאות הגלדרות ונסיעות הדיפלומטים. איומי "הצבא האדום" היפאני מזה, ומגמת שיפור יחסי הכלכלה עם יפאן מזה, מצריכים העסקת אנשי-ביטחון רבים יחסית ותגבור הצוות הכלכלי בשגרירות.

ראה גם עמוד 52

ששון חוזר הביתה

הגודל המר מאוד עם משה ששון, שגרירה של ישראל במצרים, השבוע, חודשים מספר אחרי שליווה את בנו למנוחות, נפרד ששון מרעייתו טובה, שליוותה אותו בדרכו הדיפלומטית המרתקת. ששון ישוב לקאהיר רק כדי להיפרד מקומץ ידידים מצרים. במשך יותר משש שנים הוא ידע תקופות של מתח וקשיים יותר מימים של התרוממות-רוח. ארמון הנשיאות ומשרד-החוץ המצריים לא פינקו את השגריר, כפי שנהגים אצלנו במוחמד בסיוני. ששון חוזר לירושלים עם מטען עשיר מאוד של ניסיון, הבנה ורגישות להלכי-הרוח בעולם הערבי והפלשתיני.

שרים במפלגת העבודה דיברו על לבו של יצחק רבין, שיפרד סוף סוף ממתאם הפעולות בשטחים, שמואל גורן. אותו קיבל בירושה ממשה ארנס, ויחליפו במשה ששון, מבאמניה הוותיקים של המפלגה. גורן היה אחד מאלה שהדריכו את הדרג המדיני באשר למתרחש (נכון יותר, רוחש) בשטחים. הוא המיד ביבין את האמונה, כי ניתן לבסס את השליטה על בריתות עם משתפי-פעולה מקומיים, וסילק מדרכו את אפרים סנה, שהטיף להידברות עם הכוחות הצעירים. רבין ממאן לשמוע ומוסיף לאמץ את העצות התקיפות של גורן.

השבוע התלונן טדי קולק באוזני שר-החוץ שמעון פרס, כי דווקא בימים אלה, כאשר הבירה נסחפה אל המרי בשטחים, אין לו עם מי לדבר. במערכת הממשלתית לא נותר איש המצוי בענייני מזרח-ירושלים. הממונה על המזרח רפי לוי (גיסו של ששון) הסתבך בפליליים, יעל ודה, שעסקה בכך שנים רבות במשרד-החוץ, יצאה לגמלאות, הדניאל רוסינג, האחראי על העדות במשרד הדתות, לקה במחלה קשה. שר־יבדך על מינויו של משה ששון, איש ירושלים, למתאם פעולות הממשלה בירושלים. בתום ימי השבעה, יאמר ששון את דברו.

די אי סי הנפקות אג"ח בע"מ

חברת בת בבעלות מלאה של חברת השקעות דיסקונט בע"מ

הודעה

לפי חוק ניירות ערך, תשכ"ח–1968

על פרסום תשקיף

בדבר הנפקה לציבור של

סדרת סטוק אגרות חוב על שם 1993–1989 (סדרה 2), בערך נקוב כולל של –18,000,000 ש"ח, נושאות ריבית בשיעור שייקבע במכרז, אך לא יעלה על 6% לשנה, כאשר הקרן והריבית צמודות למדד המחירים לצרכן שפורסם בגין חודש דצמבר 1987.

אלבר מימון וליסינג בע"מ, שהינה בבעלות מלאה של חברת האם של החברה, התחייבה בהתקשרות מוקדמת לרכוש מאת החברה, למחרת סגירת רשימת החתימות במכרז, אגרות חוב בערך נקוב כולל של –270,000 ש"ח, באותם התנאים לפיהם תונפקנה שאר אגרות החוב, וזאת – כמלאי לצורך הבטחת מסחר סדיר באגרות החוב כמפורט בסעיף 1.1.3, בעמ' א–1, לתשקיף. לפיכך מוצעות לציבור אגרות חוב בערך נקוב כולל של –17,730,000 ש"ח בלבד מתוך הסדרה שתונפק על פי תשקיף זה.

אגרות החוב בערך נקוב כולל של –17,730,000 ש"ח מוצעות לציבור בדרך של מכרז במחיר רכישה של 0.92 ש"ח לכל –.1 ש"ח ע.נ. אגרות החוב (92%), כאשר שיעור הריבית ייקבע במכרז, אך לא יעלה על 6% לשנה. לפי שיעור הריבית המירבי על אגרות החוב ובהתחשב במחיר בו תונפקנה אגרות החוב במסגרת ההצעה בדרך של מכרז, תשואתן לפדיון הינה כ־7.5%.

אגרות חוב שלא תרכשנה ע"י הציבור בשלב ההצעה בדרך של מכרז, אם תהיינה כאלה, תוצענה לציבור במסגרת הצעה הרגילה, אחרי סגירת המכרז, כשהן נושאות ריבית בשיעור של 6% לשנה, וזאת במחיר של 0.92 ש"ח לכל –.1 ש"ח ע.נ. אגרות החוב בתוספת הפרשי הצמדה וריבית שיצטברו על אגרות החוב עד ליום התשלום בעדן. כמפורט בסעיף 1.4, בעמ' א–6, לתשקיף.

בנק דיסקונט לישראל בע"מ (שהינו אחד החתמים להנפקת אגרות החוב על פי תשקיף זה) מתכוון להזמין 10% מאגרות החוב המוצעות לציבור. כאמור לעיל (ראה סעיף 1.2.2, בעמ' א–3, לתשקיף).

רשימת החתימות למכרז תיפתח ביום 7.2.88, בשעה 8.30 ותיסגר באותו יום בשעה 12:30. אם במכרז לא תמכרנה כל אגרות החוב המוצעות לציבור, תיפתח רשימת החתימות לשלב ב' ביום 10.2.88 בשעה 08:30 ותיסגר לכל המאוחר ביום 29.2.88 בשעה 12:30.

הבטוחה היחידה להבטחת פרעון אגרות החוב (קרן, ריבית והפרשי הצמדה למדד) הינה שעבוד של כל הרכוש של החברה ושל חברת השקעות דיסקונט בע"מ (חברת האם של החברה) לנאמנים בשעבוד שוטף בדרגה ראשונה שווה עם השעבודים השוטפים הקיימים על רכוש כל אחת מהן. כל עוד אגרות החוב לא תפרענה, תהיינה החברה וחברת האם שלה מוגבלות ביצירת שעבודים על רכושן בדרגה עדיפה על השעבוד להבטחת אגרות החוב, כמפורט בסעיף 1.10, בעמ' א–13, לתשקיף. הסכום הכולל של ההתחייבויות המובטחות ע"י השעבודים הקיימים על רכוש החברה וחברת האם שלה מסתכם ליום 31.12.87 בסך של כ־732,254 אלפי ש"ח, כמפורט בעמ' ז–46 לתשקיף. ההון העצמי המותאם של חברת האם של החברה ליום 30.6.87 הסתכם בסך של כ־198 מיליון ש"ח.

אם לא יהיה פיזור מינימלי של אגרות החוב בציבור, כמפורט בתקנון הבורסה והנחיותיה, ובשל כך הבורסה תחליט שלא לרשום את אגרות החוב למסחר בבורסה, תבוטל ההנפקה, והסכומים ששולמו לחברה ע"י המזמינים של אגרות החוב יוחזרו להם תוך שני ימי עסקים לאחר היום בו תקבל החברה את הודעתה של הבורסה על אי רישום אגרות החוב למסחר בבורסה, כאמור.

בדו"ח המבקרים המצורף לדו"חות הכספיים של חברת האם מנעו רואי החשבון של חברת האם מלחוות דעה באשר להשפעה על דו"חותיה הכספיים הכלולים בתשקיף של התאמות שהיו נדרשות בהם, אם בכלל, ביחס לתביעות שהוגשו בארה"ב בקשר לשתי חברות קשורות והשקעה מסויימת בקשר לאחת מהן, לו נודעו התוצאות של ענינים אלה (ראה דו"ח המבקרים בעמ' ז–55 לתשקיף). בתביעות הנ"ל נתבעו כדירקטורים של החברות הקשורות הנ"ל גם מספר דירקטורים (לרבות דירקטורים לשעבר) של חברת האם, ובשל כהונתם כדירקטורים של החברות הקשורות הנ"ל כנציגים של חברת האם, הם עשויים להיות זכאים לשיפוי ממנה על סכומים שיהיה עליהם לשלם, אם בכלל, בגין תביעות אלה (ראה סעיף 7.11.8 בעמ' ו–8 לתשקיף).

חברת האם מתאמת את דו"חותיה הכספיים על בסיס השינויים במדד המחירים לצרכן, ואילו חלק מהחברות המוחזקות של חברת האם מתאמות את דו"חותיהן הכספיים בהתאם לשינויים בשער החליפין. כנדרש על פי גילוי דעת 36 של לשכת רואי החשבון בישראל, ההפרש המצטבר שנוצר בחברה בשל כך, שהסתכם ליום 30.6.87 בסך כ־28 מיליון ש"ח, נגרע ישירות מההון העצמי של חברת האם (ראה עמ' ז–54 לתשקיף).

היחס בין ההון העצמי המותאם של חברת האם של החברה ליום 30.6.87 לבין התחייבויותיה בגין אג"ח הוא 1:3.77.

סך כל עמלות החיתום, ההפצה, הניהול והריכוז של הנפקה זו, לא יעלה על 5.7% מתמורות ההנפקה.

החתמים

בנק דיסקונט לישראל בע"מ*, מנהל קונסורציום החתמים

בנק הפועלים בע"מ   בנק לאומי לישראל בע"מ

הנאמנים

חברה לנאמנות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ*

חברה לנאמנות של בנק לאומי לישראל בע"מ

* תאגיד זה נמנה על קבוצת "אי די בי".   תאריך התשקיף: 28 בינואר, 1988

עותק מהתשקיף והעתק מההיתר לפרסומו הוגשו לרשם החברות.

ניתן להשיג עותקים מן התשקיף ולהגיש הזמנות לרכישת אגרות החוב בכל סניפי הבנקים ואצל סוכני ניירות ערך, החברים בבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ, וכן במשרדי החברה במסגרת בית השואבה 16–18, תל-אביב.

על שטחים ואנשים / אורי ניר

נורמה של חריגים

שכם השבוע: שינאה וברוטאליות

שלוש נשים ערביות, עטויות בשמיכות ובידיעות כד ספוגות במי גשם עמדו בפתח מחנה הפליטים אל־אמערי ביום שני השבוע, וצעקו בהיסטריה. מסך צפוף של גשם חצץ ביניהן לבין משאית עמוסה בחיילים, שסיימו יום של שמירה על העוצר במחנה. "איפה הבן שלי", זעקה המבוגרת ביניהן, "לקחתם לי את אחי", צווחה אחרת בהיסטריה, תוך שהיא כורעת בתוך זרם המים על הכביש, מכה בידיה על האספלט הרטוב ומתייפחת.

נהג האוטובוס כבר הזמם את המנוע, שני קצינים זוטרים, סגן וסגן-משנה, ירדו מהאוטובוס, החלו רודפים את הנשים. "רוחו על בית", צעקו בערבית עילגת, "יאללה, רוחו מין הון". אחד מהקצינים הניף בידו את סנטורה של האישה המבוגרת, והשני רדף את חברתה בכתפיה. העניין לא נמשך יותר מדקה או שתיים. שני הקצינים הצטרפו סוף סוף אל פקודיהם על האוטובוס, שעקר ממקומו בכבדות. שתי הנשים נותרו על הכביש. לפתע, נפתח אחד החלונות וחייל זרק ממנו רימון גז מדמיע, שנחת ליד רגלי הנשים הנסערות. ענן לבן כיסה את הכניסה למחנה הפליטים, האוויר הפך מריר ומחניק, והעיניים נמלאו דמעות.

גילויי שינאה וברוטאליות מצד־דים להלוסין של חיילים בשטחים במגע עם תושבים ערבים הפכו חיזיון יומיומי. המפקדים הבכירים מדברים על "חריגים". אך למי שמבלה שעות רבות בערים, בכפרים ובמחנות הפליטים בשטחים, קשה להשתחרר מהרושם שכבר התגבשה כעין "נורמה של חריגים".

הקצינים הבכירים משקיעים מאמצים כנים במטרה לרסן את החיילים, להסביר שיש להשתמש בכוח פיזי רק במקרים של פיזור הפגנות והתגברות למעצר. לדברי הקצינים הבכירים, אין מסרים כפולים, אין דיבור בכפל-לשון, והדרישה לנהוג ריסון אינה נאמרת תוך חיוך רב משמעות מתחת לשפם. ובאמת, אין סיבה להטיל ספק בדברים אלה, אך לנוכח ריבוי החריגות מההוראות, יש רושם של אובדן רסן, של נתק בקשר בין הפיקוד הבכיר לבין החיילים בשטח. עיתונאים רבים, המבלים שעות ארוכות ברחובי השטחים, מתרשמים שלמעשה ה"חריגים" אינם עוד בבחינת סטיות שוליות מנורמות ההתנהגות הרגילות, אלא התגבשות של נורמות התנהגות חדשות, שהמרחק בינן לבין המדיניות המוצהרת רב מאוד.

תערובת של שינאה עמוקה, זעם, מיאוס, ותחושה משכרת של כוח, ניתנת דודות ליד האלות באלה או בקת הרובה. עכשיו, יותר מתמיד, לאחר שהותרו רבים מן הסייגים שריסנו את ידי החיילים בעבר, מיתרגמת התערובת המרירה הזו לברוטאליות. וכשיש היתר להתנהגות אלימה, היא מופנית לא רק כלפי האוכלוסיה הערבית, אלא גם נגד אנשים אחרים שמסתובבים בשטח.

עיתונאים, למשל.

טים פלפס, כתב העיתון האמריקני "ניוזדיי", נסע ביום ראשון השבוע לשכם, בחברת כתבת ה"סאנדיי טיימס". ליד מחנה הפליטים ג'ילזון ראה פלפס הפגנה, ועצר את מכוניתו מול המחנה, על הכביש הראשי ירושלים-שכם.

מתות לכביש, פרוש מחנה ג'ילזון, והמתבונן יכול לראות את ההתרחשויות במבט־על.

פלפס מספר: "ראינו שאספו כעשרה אנשים מסביבת המסגד והובילו אותם במעלה הכביש. כמה חיילים ליוו אותם, ומדי פעם הכו בהם, אך לא בצורה חזקה ביותר. התקרבתי לשם, ועמדתי במרחק של כ־40 מטרים מהמכונית שלי. בשלב זה, החיילים ביקשו ממני להסתלק, בטענה שהמקום הוא 'שטח צבאי סגור'. שאלתי אם יש בידיהם צו חתום, ולא היה כזה. המשכתי אפוא לעמוד ולהסתכל. העלו את העצורים על משאית תוך הכאות קלות, והורידו אותם ליד קיר בית הספר של אונר"א. שוב היכו אותם קצת. לא יותר מדי חזק. החיילים שוב הבחינו בנו, וביקשו מאיתנו לעזוב. התחלתי לדבר עם החיילים, הסברתי להם שאין לי מצלמה, ואני לא מתכוון לצלם, אלא רק להסתכל מהצד. ואז, בעוד אני מדבר איתם, ראיתי שני ג'יפים צבאיים עוצרים ליד המכונית שלי.

מאחד הג'יפים ירד חייל, פתח את מכסה המנוע של המכונית שלי, ועשה שם משהו. מרחוק, היה קשה לראות מה בדיוק הוא עושה שם. רצתי למכונית, והחייל עלה לג'יפ והסתלק. לא הספקתי להבחין במספר הרישוי שלו. פניתי לקצין שישב בג'יפ השני, ודרשתי את הפרטים המזהים שלו. הוא היה דווקא נחמד, נתן לי את הפרטים, והביע הסתייגות ממה שעשה החייל בג'יפ השני.

אגב, לדעתי, היה ברור להם שאני עיתונאי, כי היה שלט גדול מאוד על החלון, שאמר 'עיתונות' באנגלית וערבית. בכל אופן, כשניגשתי עם הקצין למכונית, ראינו שהחייל ניפץ את מכסה המפלג במנוע. נדהמתי. בינתיים, הקצין הלך לחפש מישהו שיתקן לי את זה, ובתוך שלושים דקות הגיע לשם מפקד האיזור, אלוף-משנה. היה לו מאוד לא־נעים מכל העניין, הוא התנצל. דאג שיתקנו לי את המנוע, ושלח ג'יפ צבאי שילווה אותי לירושלים, מחשש שהמנוע יפסיק לעבוד בדרך. כל הסיפור הזה שימש לי בסיס לכתבה ששלחתי באותו יום למערכת שלי באמריקה."

אלוף פיקוד המרכז, עמרם מצנע, הסביר בשבוע שעבר לעיתונאים זרים את הבעייתיות המאפיינת את פעילות החיילים בשטחים, שממנה נובעים ה"חריגים": "אנחנו צריכים לטפל באוכלוסיה אזרחית באיזור שבו חיים תושבים רבים, ובכל זאת, לא לראות כל אחד מהם כאויב, אלא רק מי שנוקט פעולה נגד החיילים. והמשימה הזו קשה ביותר".

בין ייאוש לתקווה

את ריאד, בחור בן 22, תלמיד בשנה ד' בחוג להנדסה מיכאנית באוניברסיטת בירזית, פגשתי במקרה לארמונן בפתח ביתו שבמחנה הפליטים בלאטה, ליד שכם. ביקשתי ממנו להוביל אותי לביתו של מישהו במחנה, ומצאתי את עצמי שוקע בשיחה בת יותר משעתיים עם אדם משכיל ורגיש, שהצליח לגלם בצורה מרשימה כמה מהזרמים השונים של התהליך המתרחש בחברה הפלשתינית, במיוחד בקרב בני "דור הכיבוש".

שוחחנו על הלימודים והמקצוע, והוא סיפר שכבר השלים למעשה עם העובדה, שאין לו שום סיכוי למצוא עבודה בתחום ההתמחות שלו בשטחים, וגם לא בישראל. בכל מקרה, הוא אינו מוכן לעסוק בעבודה יצרנית בתחומי ישראל. "בגלל הגאווה הלאומית", כדבריו. הוא אינו מוכן גם לעקור לחו"ל כפי שעשו כמה מעשרת אחיו. "כן, עשרה אחים", הוא אומר, ומפרט: אח אחד מורה בסעודיה, אחר מנהל חשבונות בסניף המרכזי של הבנק הלאומי הירדני ברבת-עמון, אחר פקיד בכיר בסוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם בארצות הברית, אחר מרצה עכשיו עונש של 4 שנות מאסר בכלא, משום שהשליך בקבוק תבערה על בית של חשוד בשיתוף פעולה עם השלטונות הישראליים, אחר לומד רפואה במערב גרמניה, ואחר פועל במפעל לחלקי מר ואייקה ליד שכם. אחות אחת עקרת בית, אחרת, שסיימה את אוניברסיטת "אינג'אח" בחוג לספרות ערבית, עדיין מובטלת, והאחות השלישית לומדת בסמינר למורות ברמאללה. אבי המשפחה הוא פועל בניין פשוט בישראל.

"העיקרון אצלנו במשפחה פשוט", הוא מסביר, "כל אחד מהאחים, שמצליח למצוא עבודה, שולח כסף הביתה למימון לימודים של האחים הצעירים. כל אחד מקבל דיפלומה, מחפש פה עבודה ולא מוצא, ומנסה את מזלו בחוץ לארץ". "גם אני ניסיתי. יצאתי לרבת-עמון אחרי שסיימתי את בית הספר התיכון. קיבלתי מילגה. התחלתי ללמוד שם. כעבור כמה חודשים נמאס לי. לא יכולתי יותר. אנחנו נאבקים פה נגד הכיבוש הישראלי. למען חיים טובים יותר, והנוער הירדני – לא איכפת לו מכלום. נגד מי הוא ייאבק שם? נגד הבדואים הפרימיטיביים של חוסיין? בבירזית, הסטודנטים מרבים בהפסקות על המצב באפגניסטאן, על התפתחויות מדיניות בעולם, ואילו בירדן, הדבר היחיד שמעניין אותם זה ריקודים, 'מוזיקה' ועניני דת מוסלמית. צביעות אחת גדולה. אנשים פה שונאים את הממשל הירדני יותר מאשר את הישראלי.

"אפילו הבירוקראטיה שלהם יותר גרועה מהמינהל האזרחי שלכם. פעם, למשל, הייתי צריך לסדר שם פטור משירות צבאי. עמדתי מול מרכז הגיוס בשכונת עבדלי כחמש בבוקר עד חמש אחר-הצהריים. לאף אחד לא היה איכפת ממני. מדי פעם היו מכניסים מישהו בלי תור. כי יש לו 'וואסטה' (פרוטקציה). אבל הפלשתינאים שם הם תמיד 'פרסונה נון גראטה'.

"אנשים רבים אצלנו מדברים היום על ישראל כעל גוף זר, כמו הכיבוש הצרפתי באלג'יר, או כמו האמריקאים בווייטנאם. אני לא מסכים. אני מאמין שיש קהילה ישראלית עם זכויות. אני הולך לפעמים לתל-אביב, מסתכל מסביב, ואומר לעצמי: אי-אפשר להביס את העם הזה. אלה אנשים שמאמינים שיש להם זכות על הארץ הזו. מאמינים באמת, למרות שזה לא נראה לנו, ולא מוצא חן בעינינו. מצד אחד, אני לא מאמין שיש להם זכויות כאן מבחינה היסטורית-פוליטית. אבל מצד שני – הם כאן. זו עובדה". "לכן, גם אם אין לי תקוות גדולות לגבי העתיד האישי־המקצועי שלי, אני די אופטימי לגבי העתיד הפוליטי באיזור. אפשר להסתדר פה. בעצם, זה כל העניין של האינתיפאדה".

יש לאנשים תסכול וייאוש במישור האישי. אבל יש תקווה ממשית במישור הלאומי. זה התחיל מייאוש, אבל זה לא היה יכול להמשיך בלי שלאנשים תהיה תקווה.

שביתות מסחר

הגיבורים הטראגיים והאמיתיים של ה"אינתיפאדה" (ההתגעשות) בשטחים הם בעלי בתי העסק, הנתונים בין הפטיש לסדן, בין דרישתם של מארגני השביתות וההפגנות לסגור את החנויות, לבין הלחצים שמפעיל עליהם הממשל הצבאי לפתוח את החנויות.

המאבק שהסוחרים נאלצים לשלם את מחירו, כרגיל בשטחים, הוא למעשה מאבק על סמלים, על דימויים, על שאלת השליטה ברחוב הפלשתיני. גם כאן, כמו בתחומי מאבק אחרים בין הממשל לבין הפעילים בשטחים, נוצר דפוס של משחק חתול ועכבר. אלא שבמקרה זה, המשחק מתנהל על גבם של הסוחרים.

מבוקר יום אחר, לעיתים בשעות הבוקר, נדרשים הסוחרים לסגור את חנויותיהם, עד לפני בשדש, הזמה הקריאה לשביתה עוברת מפה לאוזן. כיום, מתקבלת ההחלטה בידי ה"וועדה הלאומית המאוחדת של ההתקוממות", שבכרוזים המתפרסמים מטעמה קיים פירוט מדויק של מועדי שביתת המסחר והפסקה.

ההוראות נותרות איפוא סגורות בבוקר, עד שמגיעה כיתת החיילים עם מוטות פלדה ופטישים כבדים. החיילים נאלצים את הסוחרים לפתוח את החנויות, בין אם באיומים, ובין אם בכוח, על-ידי שבירת המנעולים. אלא שאחר-כך מגיעים הנערים הצעירים, וגם הם באיומים, דורשים לסגור את החנויות. כך, לפעמים, ייפתחו וייסגרו חנויות שלוש־ארבע פעמים ביום. עכשיו יצאה הוראה חדשה של ה"וועדה המאוחדת": אסור לסוחרים לעמוד ליד החנויות, ויש להניח לחיילים לשבור את המנעולים.

סוחרים ברמאללה, למשל, כבר רוכשים מנעולים זולים בתריסים. "הבל לקנות היום מנעול באיכות טובה", הם אומרים, "כאשר אתה יודע שיפרצו לך אותו מחר. או אנחנו קונים מנעול לשימוש חד־פעמי. פשוטו כמשמעו. אפילו לא צריך לשמור את המפתח. יש מי שיפתח לך את המנעול בבוקר".

סיבוב בין בתי העסק ברמאללה מעיד על נזקים קשים מאוד שנגרמו לסוחרים. רבים מהם הפסידו סכומי כסף גדולים מאוד במהלך השביתה, שסופה עדיין אינו נראה לעין. בעלי חנויות בגדים ובוטיקים, למשל, אומרים שעונת החורף השתבשה לחלוטין. "אנשים מבילא לא קונים בגדים בתקופות כאלה", אמר בעל בוטיק אחד, "מעדיפים להוציא את הכסף על אגירת מזון".

אך גם בחנויות המזון אין תנועה ערה של קונים. אמנם נקבע עכשיו דפוס חדש לשביתה: בכל יום נפתחות החנויות לשלוש שעות, ד נסגרות כאחת בשעה 11 לפני הצהריים. אך שלוש שעות אינן מספיקות להצטייד במצרכים, לנהל קשרים תקינים עם ספקים, ולמכור. יתר-על-כן, היו כמה סוחרים שלא סגרו בזמן, וחנויותיהם נרגמו באבנים. אחרים מספרים, שאלמונים נוהגים להתקשר אליהם לחנות או הביתה, לוודא שהם יודעים כתי עליהם לסגור את החנות, או לנזוף ולאיים עליהם, לבל יעזו להרהר מן ההוראות.

בשיחות ליד חלונות הראווה במטוח השביעה של הסחור השכן. יאומר לך סוחר רמאללה שאין הם מתלוננים על הנזק החומרי שנגרם להם, וכי זו הדרך שלהם להשתתף במאמץ ההתקוממות. אך בארבע עיניים, קובלים הסוחרים על שנטל המחאה נופל דווקא עליהם, האומרים במפורש. שכמה מהם עומדים על סף פשיטת רגל. חלקם מספרים שקשריהם עם ספקים ומשווקים נפסקו לחלוטין בגלל היעדר עקביות בקצב ההזמנות, ועל המחאות חוזרות רבות. שאי אפשר לפרוע אותן, בגלל משיכות-יתר של סוחרים.

הנזק לסוחרים אינו רק הוצאה של השביתות התכופות, אלא גם של חשש התושבים לצאת לרחובות ולקנות, הידיעות על מעשי אלימות של החיילים אינן נסתרות מאוזני

Jaffee Center for Strategic Studies - 1986 Series

Tel Aviv University's Jaffee Center for Strategic Studies is Israel's leading academic think tank on national strategy issues.

JCSS Studies

THE AMERICAN APPROACH TO SUPERPOWER COLLABORATION IN THE MIDDLE EAST, 1973-1986
Abraham Ben-Zvi
Measures the parameters of the American search for a superpower settlement in the area since the Yom Kippur War, compares different foreign policy orientations, and describes the constraints that will affect any new attempt to develop a superpower condominium. c. 110 pages.
NIS 17.50

THE INTERNATIONAL DIMENSION OF PALESTINIAN TERRORISM
Ariel Merari and Shlomi Elad
An analysis of the ideological sources of Palestinian international terrorist activities, strategic and tactical considerations, and the debates within the Palestinian movement regarding international terrorism, concluding with an evaluation of possible future developments. Extensive statistics on objectives, modus operandi, base and target countries, perpetrating groups, etc. c 120 pages. NIS 17.50

THE GEOPOLITICS OF ISRAEL'S BORDER QUESTION
Saul Cohen
A geopolitical study reviewing the historical evolution of Israel's borders and examining possible border adjustments between Israel and a potential Palestinian political entity, and with Syria on the Golan. c. 110 pages incl. maps.
NIS 17.50

NATIONAL SECURITY DECISIONMAKING: THE ISRAELI CASE
Yehuda Ben-Meir
An in-depth study, with a critical evaluation of the basic weaknesses and flaws in the system and recommendations for a far-reaching reform of Israel's national security decisionmaking process. c. 150 pages   Study no. 8
NIS 17.50

JCSS Annuals

THE MIDDLE EAST MILITARY BALANCE 1986
Aharon Levran, Zeev Eytan
Edited by Aharon Levran
Analyzes strategic developments in the Middle East, regional military forces and the military balance in the region. Also surveys events of strategic significance in the Middle East during the preceding year and assesses military balances between potential Middle East adversaries. Extensive tables, maps, glossary. Hardcover c. 350 pages. NIS 49.00

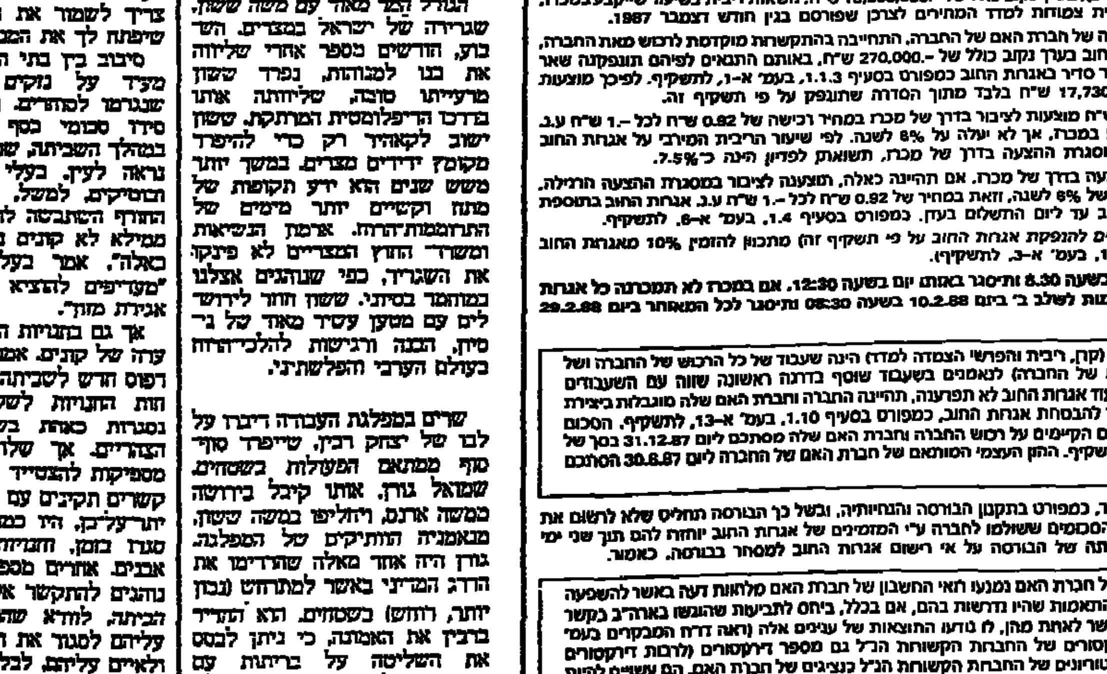

INTER 86. A REVIEW OF INTERNATIONAL TERRORISM 1986
Statistical data and analysis of trends in Palestinian terrorism, Shi'ite terrorism, and in western states' response to terrorism.
A chronology of significant international terrorist events in 1986 is included, as well as extensive tables and a glossary of terrorist organizations.
120 pages. NIS 19.00

To: JCSS c/o The Jerusalem Post
P.O.Box 81, Jerusalem 91000

PLEASE REGISTER ME AS A SUBSCRIBER TO THE JCSS PUBLICATIONS MARKED BELOW

Enclosed is my cheque for NIS ....
made out to The Jerusalem Post.

☐ FOUR 1986 JCSS STUDIES AT HALF PRICE. NIS 35.00

☐ FOUR JCSS STUDIES AND INTER 86 AT THE SPECIAL PACKAGE PRICE OF NIS 45.00

☐ THE ENTIRE 1986 JCSS PUBLICATIONS SERIES, INCLUDING FOUR STUDIES, INTER 86, AND THE 1986 MILITARY BALANCE AT THE PRE-PUBLICATION PACKAGE PRICE OF NIS 75.00

Name ....
Address ....
City .... Code ....
Tel. No ....

מי אתה ברוס רפופורט?

הוא החל לעשות עסקים כאשר היה רב־סרן במשטרה הצבאית ● זכה ב־150 מיליון דולר מממשלת אינדונסיה ● נכשל כאן בעסקי בשר ● עכשיו נקשר שמו לעסקת קו־הנפט עיראק–עקבה

מאת אריה לביא

ברוך (ברוס) רפופורט, שהצליח – על־פי הפרסומים – להוציא מראש־הממשלה שמעון פרס מכתב התחייבות לפיו ישראל לא תפגע בצינור־הנפט בין עיראק לעקבה, הוא דמות מורכבת ומסתורית. בישראל יש לרפופורט עשרות חברים ומאות מכרים, אך הללו הקפידו להימנע מלמסור עליו כל מידע. "אני יודע אם הוא היה אוהב את זה", הסביר אדם הקרוב אליו, שאינו ידוע דווקא כשתקן.

כאשר חברה לביטוח השקעות זרות, שטיפלה בנושא קו־הנפט עיראק־עקבה ביקשה מהסי־איי־אי פרטים על רפופורט – בעקבות המכתב שהביא מפרס – הורה ראש הסי־איי־אי, ויליאם קייסי, למסור על האיש רק את המידע הגלוי המצוי ברשות סוכנות הביון, ולא יותר מכך.

ידיד קרוב של ברוס, שקרא לעצמו בורים, בעבר, הוא פרופ' דוד ברזילי, שעמד בראש בית־הספר ללימודי רפואה בחיפה. כאשר התקשרתי אליו, אמר לי פרופ' ברזילי: "על רפופורט אני יכול לספר שעות, אבל קודם לכן אני צריך לקבל ממנו היתר". הוא הבטיח לנסות וליצור איתו קשר, אך לאחר שנכשל, סירב למסור עליו מילה.

נאמנותו של פרופ' ברזילי נובעת מכך, שבתקופה שבה עמד בראש בית־הספר לרפואה, תרם רפופורט כ־10 מיליון דולר להקמת בית־הספר. קרוב לאותה תקופה למד בבית־הספר ישראל גולדשטיין, כיום ד"ר ישראל גולדשטיין (גינקולוג, אחיו של ח"כ פנחס גולדשטיין), נשוי לוורד, אחת מארבעת בנותיו של רפופורט (שתיים מהן תאומות, שוורד היא אחת מהן). כאשר הזכרתי פרט זה לפרופ' ברזילי, פסקה השיחה הנינוחה והפרופסור סירב לענות לשאלות נוספות.

הכל מדברים בנדיבותו

כל מכריו של רפופורט מזכירים את נדיבותו. "הוא לארג'", אמר בהתפעלות מי שנהנה ככל הנראה לא מעט מנדיבות זו. רפופורט יכול להרשות זאת לעצמו. "איני יודע אם האיש מיליארדר", אמר לי מי שמכיר אותו מילדות, "אך אתה יכול לכתוב בוודאות, שלאיש רכוש בשווי של מאות מיליוני דולר". עסקיו משתרעים על פני יבשות. בעת שפורסם על קשירת שמו של מ"מ ראש הממשלה, שמעון פרס, לעסקת־הנפט העיראקית־ירדנית, והרעיון לשחד את פרס, היה רפופורט עסוק בעסקה במזרח־הרחוק.

פרט לעסקות מזומנות, בהיקפים של עשרות מיליוני דולר, בעיקר בענף הספנות והנפט, רפופורט הוא הבעלים של בנק אינטרנשיונל, שמשרדיו הראשיים בז'נבה. הוא גם בעל המניות הגדול ביותר של "בנק אוף ניו־יורק", אחד הבנקים הוותיקים בניו־יורק וגם אחד הגדולים שבהם. הוא מתגורר בבית ענק על אגם ז'נבה, אך יש לו גם בתים במקומות אחרים בעולם, ובכלל זה בית בקיסריה, בו הוא ממעט לבקר.

האיש המתנהל כעת בקשירת עסקות של עשרות ומאות מיליוני דולר, נולד בעיר התחתית של חיפה לפני קרוב ל־66 שנה, כבן להורים עניים. אביו עבד ב"נשר" והוא התקנא לא מעט בילדי השמנת של חיפה דאז, שלמדו בבית־הספר הריאלי. אחדים מהם, התופסים כעת עמדות מפתח, מזכירים את שמו בהתפעלות.

במסגרת שירותו הצבאי, הגיע למשטרה הצבאית, עבר קורס קצינים והפך לאיש קבע בדרגת רב־סרן. דרגה גבוהה יחסית באותה עת. נראה שכבר אז החל להיות מודע לחושיו המסחריים ולחלום על עסקים בקנה־מידה גדול. כבר אז הבין את הצורך ב"קשרים". כך יצר קשר עם פאול קולק, אחיו של מי שהיה מנכ"ל משרד ראש־הממשלה והיום ראש עיריית ירושלים, טדי קולק. השניים עמדו לצרף לעסקיהם שני קציני־צבא בכירים.

את העסקה הראשונה התווה בסוף 1953. במסגרתה עמד ליטול על עצמו את חיסול התחמושת של המדינה לחברות־התעופה הזרות, על־ידי ייצוא סחורות ישראליות. אחת הבעיות עם עסקה זו היתה, שרפופורט היה עדיין איש המשטרה הצבאית.

האם הודח מהצבא?

בימים הראשונים של 1954 מסר "מקור צבאי מוסמך", שרב־סרן ברוך רפופורט הודח מתפקידו בצבא. העסקה הועברה לעיונו של מבקר המדינה וגרמה לתסיסה פוליטית לא קטנה. ח"כ י. בר־יהודה המנוח וח"כ ה. רובין ממפ"ם הגישו על כך שאילתות לראש־הממשלה דאז, משה שרת. שרת הסביר בכנסת, כי לרפופורט היה היתר לעסקה מ"המוסד הצבאי המוסמך". מדוע הודח מצה"ל? גם היום מסרבים ידידיו להתייחס לכך ורומזים שבעצם הוא לא הודח משירותו הצבאי.

מכל מקום, כאשר החל לפעול במסגרת העסקים הפרטית, בינואר 1954, 12 יום לאחר שנמסר שהודח מצה"ל, ביקש רפופורט להוציא צו־מעצר נגד בעליהן צרפתי בשם י. וולטלאגר על הפרת צו מניעה בנוגע לעסקה. בירור העניין לפני השופט המנוח י. לם הביא להעברת הנושא לבדיקתו של מבקר המדינה.

רפופורט הבין תוך זמן קצר, שעסקים טוב יותר לעשות בחו"ל. הוא יצא לגנבה והחל לעסוק בהספקת סחורות לאניות. כך החל צובר ממון ונכסים, כשהוא מרחיב מדי פעם את עסקיו לתחומים אחרים וחודר לעסקי נפט וספנות, בהם החל להתמחות.

עסקי הספנות הראשונים שלו היו במימון החברות אוניות־צובר ומיכליות, שנחכרו לתקופה ארוכה. את עסקת חייו עמד לעשות עם חברת־הנפט של אינדונסיה, פרטמינה. העסקה עמדה להיות בהיקף של מאות מיליוני דולר, אך אינדונסיה החליטה לבטל את העסקה. רפופורט לא היסס, הגיש תביעה משפטית נגד החברה האינדונסית וזכה בפיצויים בסך 150 מיליון דולר. "לרפופורט היו גם הוצאות על העסקה הזו, אך הוא הרוויח עליה בכל זאת לא רע", אמר לי מי שמכיר מקצת מעסקיו של רפופורט.

למרות פעילותו הענפה בעולם, הרי שבישראל – בה יש לו קשרים לא מעטים (בין החברים נמנים השר יצחק מודעי, מבקר המדינה לשעבר, יצחק טוניק, רמי טייבר, העומד בראש חברת הביטוח ציון, ואיש הספנות והבניה יולי עופר) – הוא לא עשה עסקים. ידיד טוב שלו אמר לי: "בישראל הוא רק תורם".

הצלחה מוגבלת בעסקים בישראל

ב־1975 ניסה רפופורט לעשות עסקים בארץ, אך הצלחתם היתה מוגבלת. חברה בשליטתו "אינטרנשיונל מריטיים פרוויסס" הקימה ביחד עם השקם מפעל בשר בשם "קלמוף". המפעל לא קצר הצלחה גדולה, והחברה של רפופורט הגישה באפריל 1976 תביעה בסך 15 מיליון לירות נגד משרד הביטחון והשקם על הפרת הסכם. בתביעה טענה החברה, שהשקיעה קרוב למיליון דולר במפעל הבשר, אך השקם אינו קונה ממנה כפי שהתחייב. הפסדי החברה נאמדו בשני מיליון דולר. משרד הביטחון והשקם דחו את תביעת החברה של רפופורט. המפעל הנגד על־ידי משרד הביטחון כבעל רמה סבירה, המייצר מיגוון מצומצם של מוצרים באיכות ירודה. דובר השקם אמר לי אתמול, שבסופו של דבר ירדה החברה השווייצרית מתביעתה והשותפות עם החברה השווייצרית פורקה אחרי שנים מספר.

ממנו נעשו ניסיונות לשכנעו להצטרף לחברה לישראל. בסוף 1981 הוא התעמת עם הברון דה רוטשילד על רכישת השליטה בחברה

ברוס רפופורט: "אפשר לספר עליו שעות"

לישראל, אך דבר לא יצא מכך. כאשר קבוצת דנות נקלעה לקשיים עסקיים, נעשו ניסיונות לשכנעו לרכוש את השליטה בחברה, אך גם מכך לא יצא דבר. באחרונה גילה עניין רב ברכישת השליטה בחברת פז, אך הצעתו היתה נמוכה מהצעתו של ג'ק ליברמן.

רפופורט מיודד עם הבנקאי דוד שוהם, שהיה מנכ"ל בנק כללי. יש הרואים בשוהם את נציגו של רפופורט בישראל. שוהם הכחיש שהוא נציגו בישראל. "ייצגתי את רפופורט רק בכמה נושאים הקשורים לתרומותיו", הוא אומר. שוהם היה חבר בוועדה למכירתן של חברות ממשלתיות, ובעת הטיפול בנושא פז, טס לחו"ל על חשבונו של רפופורט. פירסום ידיעה על כך הרתיח את שוהם. לדבריו אמר: "לטוס על חשבון רפופורט זה כמו לנסוע איתו טרמפ. הוא מגיע לארץ לא פעם במטוס ריק למחצה".

אוהב לארח

רפופורט אוהב לארח ויש לו חיבה מיוחדת לחיפה, בה נולד. לטקס בו נחנך בית־הספר למדעי הרפואה בחיפה, במעמד ראש הממשלה דאז, מנחם בגין, הטיס רפופורט ארצה 300 ידידים, ובכלל זה הרב הראשי של שווייץ. הוא היה באה לעמוד לצד ראש־הממשלה ולהכתיר בשמו את בית־הספר.

רפופורט לא מסתפק רק בתרומה לבניין, אלא גם תורם מדי שנה 650 אלף דולר למטרות מחקר בבית־הספר "שלו" לרפואה. סיפור המאפיין את האיש קשור לתרומה זו. על־פי התוכנית המקורית, עמד רפופורט לתרום רק למכון מדעי בבית־הספר, כאשר את הקומה התחתונה עמד לתרום איש־העסקים האמריקאי ג'ו ליבו, הקשור למפעל הצמיגים אליאנס. מסיבה לא ברורה החליט ליבו לא לתרום את 3 מיליוני הדולר שלו. המכון של רפופורט "נשאר באוויר", ואז החליט להגדיל את תרומתו ב־3 מיליוני דולר. דרך אגב, בית־הספר עמד להיקרא על שמו של ראש עיריית חיפה, אבא חושי המנוח, אך התרומה הביאה לכך שוויתרו על שמו. בנו של חושי המנוח, ד"ר דן חושי, פנה לבית־המשפט המחוזי וביקש לדחות את הטקס, אך בית־המשפט דחה את בקשתו.

לפני 3 שנים תרם רפופורט כ־3.5 מיליון דולר לבניין הפקולטה למדעי היהדות באוניברסיטת בר־אילן. לטקס, שנערך הפעם בהשתתפותו של ראש־הממשלה שמעון פרס, הגיעו שוב עשרות מידידיו של רפופורט מארה"ב ומשווייץ, חלקם במטוס הפרטי. פרס אמר שהוא שמח שברוך רפופורט רוצה שהפקולטה הזו יעסוק גם במסכת ההתבוללות, כי "יש התבוללות גם בתוך ישראל".

רפופורט גם תרם להקמת 3 גני־ילדים, אחד מהם על שמה של אשתו רות.

קשר של שתיקה

מאת אילן שחורי

העובדים הוותיקים בבית מפלגת העבודה בתל־אביב, זוכרים היטב את המפגשים שהיה מקיים ברוס רפופורט עם יו"ר המפלגה שמעון פרס, בשנות האופוזיציה של המפלגה. אלו מעידים כי עיקר הקשר עם המיליונר השווייצי היה ערב הבחירות האחרונות לכנסת, כאשר פרס ואחרים מראשי מטה הבחירות של העבודה, ניסו לשכנעו לתרום סכום נכבד למערכת הבחירות.

סביב הקשרים של רפופורט עם פרס ומפלגת העבודה, קיימת בימים אלו שתיקה מוחלטת. אנשים שביקרו אצלו בז'נבה, שאירחו אותו בישראל ושקיבלו ממנו המחאות שונות, טוענים כיום כי אינם מכירים אותו כלל. אחד האישים המקורבים לפרס טען השבוע, כי את ההיכרות הראשונה עם רפופורט עשה לפרס השר משה שחל, שהכירו כתושב חיפה, אך שחל עצמו טען אתמול, כי אינו מכיר את האיש ולא שמע עליו כלל.

יו"ר מטה הבחירות של מפלגת העבודה בבחירות של 1984 היה ח"כ מיכה גור. גור, העושה בימים אלה בארצות־הברית, סיפר כי לא שמע על מעורבותו של רפופורט בתרומות שניתנו למפלגה. האחראי על גיוס הכספים מתושבי־חוץ למערכת הבחירות באותם ימים היה עו"ד מיכאל פירון, שכיהן בתפקיד יו"ר מגבית הכספים של מפלגת העבודה. אחרים ממקורביו של פרס סיפרו השבוע, כי הוא היה האיש שעמד בקשר רצוף עם המיליונר השווייצי. פירון התחמק מכל אפשרות של שיחה עם "הארץ" בנושא זה.

אחד האחראים על גיוס התרומות במפלגת העבודה בעת הבחירות האחרונות סיפר השבוע כי התרומה הגדולה של רפופורט שימחה ביותר את ראשי מטה הבחירות. "זו היתה עזרה רצינית ביותר, בימים בהם חששנו שלא נוכל להשיג כספים נוספים, ועמדנו בפני מצוקה גדולה". לדבריו, תרומתו של המיליונר השווייצי עברה את כל [illegible] סיפר, כי שמו של רפופורט כלול גם ברשימה של מפלגת העבודה, שהועברה על־פי החוק למבקר המדינה. מנכ"ל מפלגת העבודה באותם ימים היה חיים בר־לב. גם הוא כאחרים התחמק השבוע מלהשיב על שאלות בנושא קשרי המפלגה עם רפופורט.

במפלגת העבודה טוענים, כי ידוע שלפחות פעם אחת ביקר פרס בלוויית אחדים מעוזריו את רפופורט בביתו בז'נבה, בהיותו יו"ר האופוזיציה, בניסיון לבקש ממנו תמיכה כספית במפלגת העבודה. אלו שפעלו אז לצד פרס טוענים כי המנכ"ל המיועד של משרד־החוץ, יוסי ביילין, היה אז עם פרס. ביילין טען אתמול כי פגש את רפופורט בראשונה בארוחת־ערב חגיגית, לפני כשנה.

שוחרי מפלגת העבודה זכרו השבוע, כי פרס היה נוהג להיפגש עם רפופורט בעת ביקוריו בישראל. פגישתם האחרונה היתה בתקופת כהונתו של פרס כראש הממשלה, בטקס חגיגי שהתקיים לכבוד רפופורט באוניברסיטת בר־אילן. בלשכתו של פרס [illegible] קשריו של יו"ר מפלגת העבודה עם המיליונר השווייצי. שם ביקשו רק להדגיש, כי ברוס רפופורט תרם בעבר למפלגת החרות.

האם היהודי הזה הוא יהודי?

שני בג"צים חדשים, שהחלו להתברר השבוע, מעלים בעיה נוספת בסוגיית "מי יהודי": סוגיית מעמדם של "יהודים משיחיים" בארץ

מאת רן כסלו

השריף ארי (ריצ'רד) סורקרדם בתפקיד הבלש במרכז הראשון. מאחוריו: דין מרטין

לפני חמישה ימים התחייב משרד הפנים, בבית־המשפט העליון, אחרי מאבק שנמשך כשנתיים, לרשום כיהודים עוד 3 ישראלים, שהתגיירו בחו"ל לאו דווקא לפי הכללים האורתודוקסים (אחת בגיור רפורמי ושניים אחרים בפני בית־דין רבני מעורב – המורכב מרב אורתודוקסי וקונסרבטיבי ביחד). אתמול בבוקר התחיל בית־המשפט העליון לדון בשני בג"צים נוספים מסוג דומה. דומה, למרות שבשני הבג"צים החדשים לא מדובר בגיור, והשניים אפילו אינם מכוונים נגד אותו המשרד: אחד מהם הוגש נגד משרד הפנים, השני, נגד משרד־הביטחון.

המשותף לבג"צים אלה הוא כי כולם סובבים סביב אותה סוגיה ישנה "מי יהודי". מכנה משותף נוסף: הבסיס של כולם היא אותה תסבוכת, ההולכת ונעשית בלתי נסבלת, שנולדה מאי־הפרדה בין דת למדינה. וסוגיה אחרת, הקשורה לקודמת: הזהות בין דת ולאום במדינה דמוקרטית, בשנות השמונים של המאה העשרים. כמו כן, בכולם מופיע אותו עורך־דין, המטריד את שלוותו של הממסד הדתי – ועמו הממסד הפוליטי כולו – זה כ־30 שנה: יוסף בן־מנשה.

הפעם יצטרך בית־המשפט העליון להשיב לשאלה, שעדיין כמעט ולא התעוררה בפומבי: האם אדם שנולד לאם יהודיה, נאמן למדינת ישראל, משלם מיסים למדינה, משרת בצה"ל, חוגג חגים יהודיים, שומר מצוות ומסורת, מרגיש את עצמו כיהודי – ועם זאת מאמין שישו הוא המשיח, אך לא נטבל לנצרות, הוא יהודי מבחינת חוקי המדינה בכלל, וחוק השבות בפרט, או לא? דרך אגב, בסקר שנערך לצורכי הבג"ץ, והוגש לבית־המשפט העליון, כי שאלה שנוסחה בדיוק במילים אלה, 78% מן הנשאלים השיבו בחיוב. בית־המשפט העליון, כאמור, עדיין לא השיב.

* * *

הסיבה להגשת הבג"ץ נגד משרד־הפנים, בשמם של בני הזוג גרי לי ושירלי ברספורד, מהוד־השרון, כמו עם באגאלית: משרד־הפנים אינו מוכן להכיר בהם כיהודים, ומסרב להעניק להם אזרחות ישראלית, לפי חוק השבות. רק בסיפורם של בני הזוג אפשר למצוא שוני, לעומת הסיפורים שבהם עסק כבר בית־המשפט העליון, פעם אחרי פעם.

עד לסוף 1986 היו בני הזוג ברספורד, יהודים מבטן ומלידה, אזרחי דרום־אפריקה, תושבי זימבאבווה. כמו כל יהודי טוב, הם גם ביקרו פעמים מספר בארץ: גרי, 5 פעמים, אשתו – שלוש. ביקורם המשותף האחרון נערך ביוני 1985 ואז החליטו סופית לעלות ארצה.

בקיץ 1985 חלו בהשקפותיהם של בני הזוג תמורות נוספות. הם החלו להתעניין ברצינות בדת יהודית, לשמור שבת ולהקפיד על הכשרות. לא היה זה, כמובן, כל מכשלה לעתיד, לולא תוספת התורות מכללי הדת הממסדי: הם החלו מאמינים כי ישו הופיע לפני כאלפיים שנה כמשיח, בהופעה ראשונה, וכי צפויה לו הופעה שנייה, בימינו. לדעתם, אין בתוספת הזאת דבר שיפגע ביהדותם וברצונם לעלות ארצה. נהפוך הוא.

זה היה המצב, כאשר פנו גרי ושירלי ברספורד, באוגוסט 1985, לשליח הסוכנות ביוהנסבורג בבקשה לעלות ארצה. הקהילה היהודית בזימבאבווה היא קהילה קטנה ואין בה סודות. איש הסוכנות ביוהנסבורג קיבל מיד דיווח כי השניים מתעניינים יותר מדי בישו, ושהם בעצמם בני הכת הנוצרית "יהודים למען ישו". די היה בכך כדי שיקבלו תשובה שלילית. כשהודיעו להם סיבת הסירוב, הם הכחישו בתוקף את דבר השתייכותם לכת, והסבירו שהם שייכים לזרם "יהודים משיחיים", שאינם קשורים לכנסיה כל שהיא. ההסבר לא שינה דבר.

השניים הם אנשים עקשנים מאוד. בסוף דצמבר 1986 הם הגיעו ארצה כמבקרים, ופתחו במערכה נגד משרד הפנים. הם ממשיכים במערכה הזאת גם היום.

* * *

הרקע לבג"ץ השני, שהחל להתברר אתמול, שונה לגמרי מהראשון. העותר, ארי סורקרדם, הוא אזרח ישראלי מזה כעשר שנים, וקיבל את אזרחותו לפי חוק השבות. עתירתו אינה מכוונת נגד משרד הפנים, שבשליטתו המעשית של ש"ס, אלא נגד משרד־הביטחון, שבראשו עומד יצחק רבין, מראשי מפלגת העבודה. המשותף לשני הבג"צים היא מילת־המפתח: "היהודים המשיחיים".

כמו כל ישראלי טוב, שירת סורקרדם בצה"ל ואף לחם, ביחידה קרבית, במלחמת לבנון. אחרי המלחמה שירת ביחידה הנקראת "שר אל", המטפלת במתנדבים מחו"ל. הוא נחשב ביחידתו כמצליח מאוד. לכך הכשיר אותו מוצאו האמריקאי והיותו איש מפורסם למדי בארה"ב, בגלל מקצועו. משום כך, כאשר קיבל, בספטמבר 1986, הודעה שהוחלט להעבירו ליחידת מילואים אחרת, הופתע מאוד. הוא שאל לסיבת העברתו וביחידתו השיבו לו כי הדבר נעשה בגלל "עודף כוח־אדם ביחידה".

הוא היה מוכן להשלים עם רוע הגזירה, ואולי אף [illegible] היום לא שובץ בכל יחידת מילואים אחרת, אף התברר לו שהסיבה לא היתה תמימה כלל־ועיקר. בינואר 1987 פירסם "על המשמר" ידיעה, כי ארי סורקרדם הורחק משירות מילואים בגלל "פעילות מיסיונרית". הידיעה הולידה שאילתה בכנסת. בתשובה אישר רבין את העובדה, ואף הוסיף כי העברתו של ארי נעשתה לאחר שהתקבלו תלונות מהמתנדבים שבהם טיפל.

סורקרדם מודה בהיותו "יהודי משיחי" פעיל, אך נשבע כי מעולם לא עסק בפעילות מיסיונרית ולא ערבב את השקפותיו על תפקידו של ישו בהיסטוריה היהודית, בשירותו הצבאי. כעבור זמן־מה התברר לו פרט נוסף: התלונות לא היו תלונות, אלא הלשנה מצד "יד לאחים", ארגון חרדי קיצוני. ההלשנה הזאת הספיקה כדי להרחיקו מיחידתו, בלי שנערך עמו בירור כל שהוא.

* * *

ארי (ריצ'רד) סורקרדם הוא מה שנקרא בעגה העיתונאית "סיפור טוב". לפי השכלתו הוא פסיכולוג, בעל תואר שני. אך לפי מקצועו הוא שחקן קולנוע, ולאו דווקא מהסוגים הרעבים ללחם. הוא בן 46 והספיק כבר להשתתף ביותר מ־80 סרטי קולנוע וטלוויזיה. גם לישראל הגיע עקב עיסוקו כשחקן: הוא שיחק בתפקיד משנה בסרטו של מנחם גולן, "מבצע יונתן".

תחילה החליט להישאר בארץ שנה. ההסכמים שחתם קודם לכן אילצוהו לחזור להוליווד. אך הוא פגש בינתיים בשירה, בימאית סרטים ממוצא קנדי, שהגיעה לישראל עשר שנים לפניו וביימה בין היתר את הסרט "העצמאות היבשות" ואת "מגידו" עם יגאל ידין. הם התאהבו, נישאו וארי עלה ארצה.

לפני שהתחיל את הקריירה הקולנועית שלו, עבר עליו חיים סוערים. הוא נולד במשפחת מהגרים יהודים מרוסיה ומהודו, גדל בבית יהודי דתי, למד בישיבה, ב"היברו יוניון קולג'" וב"יוניברסיטי אוף ג'ודאיזם" בקליפורניה. היה שחקן פוטבול (ראגבי) מקצועי ובגיל 25 שימש כשריף בלוס־אנג'לס. תפקיד השריף הזה הביא אותו לקולנוע: דין מרטין עשה את הסרט "דיקר" וחיפש שחקן לתפקיד קטן של בלש. ידיד הציע לשריף הצעיר לנסות את מזלו. להפתעתו, קיבל את התפקיד. מאז הופיע בסדרות טלוויזיה רבות, בין היתר ב"כוכב אוהד", ב"קולומבו" וב"סטארסקי והאץ'".

באחד מגלגוליו הרבים, התקרב ל"אמונה" והפך "יהודי משיחי", עוד לפני שעלה ארצה. בארץ התיישב בהוד־השרון ובנה בית כפרי ובו־שים במדרונות הישוב, בין שדות תות־שדה. כשבני ביתו גדלו, החליטו בני הזוג לעבור לסביבה מאוכלסת יותר. בנו לעצמם בית שני ואת הקודם תרמו לקהילת "היהודים המשיחיים" ביישוב. היום מכיל הבית את משרדי הקהילה, בית־הכנסת, אולם הכינוסים הקהילתי ומשרדו הפרטי של ארי, שהפך לראש הקהילה.

ארי מעיד על עצמו שהוא יהודי שומר מצוות, שומר שבת וחוגג חגי ישראל לפי מנהגם, ומקפיד על כשרות ביתו. כמוהו גם חברי קהילה אחרים, כמאה במספר, הוא אומר. לדבריו, להוציא את אמונתם בישו כמשיח, אין כל קשר בינם לבין הנצרות. הם אינם חוגגים חגים נוצריים ואינם קשורים לכנסיה כל שהיא (להבדיל מ"יהודים למען ישו", שראשם, בשעתו, התנצר והפך כומר פרסביטריאני). בין מאה חברי הקהילה, כמחציתם עולים בארצות המערב. האחרים יהודים "מקוריים". ביניהם זוג תימני ומספר זוגות ספרדיים.

ערכתי עמו סיור בבית הקהילה ולא מצאתי בו אף רמז לסמלים נוצריים. בית־הכנסת, עם ארון הקודש ושני ספרי תורה בתוכו, דומה לבית־כנסת רפורמי או קונסרבטיבי, אך לא מעבר לזה.

לדבריו, קיימות בארץ 30–40 קהילות כאלה, ובהן כאלפיים חברים רשומים. לדעתו, המספר האמיתי כפול, לפחות, אך אלה פוחדים להזדהות. "בחגים מבקרים בבית הכנסת שלנו לפחות 300 איש", הוא אומר. וזה רק טיפה בים לעומת הכוח של הזרם (או הכת, אם תרצו) במערב. בארה"ב מונות הקהילות של "יהודים משיחיים" לפחות 100 אלף איש, הוא טוען. הן חיות בהרמוניה מוחלטת עם קהילות רפורמיות, קונסרבטיביות ואף אורתודוקסיות.

ארי הקים בארץ את אגודת "בעוד", שתפקידה לעודד עליה של "יהודים משיחיים". נוסף לתפקידיו הקולנועיים (הוא צימצם, לדבריו, את פעילותו זו, ומופיע בינתיים בשלושה סרטים בשנה בלבד) ותפקידיו כראש הקהילה, הוא עוסק בהרצאות בנושא הזכויות ההיסטוריות של העם היהודי בארץ־ישראל ובטיף לעליה בקהילות שונות ברחבי העולם. דרך אגב, מבחינה פוליטית, ארי סורקרדם הוא איש ארץ־ישראל השלמה. השקפותיו קרובות ל"תחיה", אם לא ימינה מזה.

* * *

בסקר שערכה ד"ר מינה צמח לצורכי הבג"ץ לשאלה המנוסחת לפי אישיותו של ארי סורקרדם ודומיו ("אדם שנולד לאם יהודיה, נאמן למדינת ישראל, משלם מיסים למדינה, משרת בצה"ל, חוגג חגים יהודיים, שומר מצוות ומסורת, מרגיש עצמו כיהודי, מאמין שישו הוא המשיח, ולא נטבל לנצרות"), השיבו, כאמור, 78% שהאיש הוא יהודי לצורכי חוק השבות וחוקי מדינה אחרים. 17% השיבו בשלילה ולאחרים לא היתה דעה.

אך היו גם שאלות אחרות באותו משאל. למשל, לגבי "אדם שנולד לאם יהודיה ואינו מאמין באלוהים", השיבו בחיוב 83% בלבד ו־13% שללו ממנו את זכויות חוק השבות, כיהודי. ובקצה השני, לגבי "אדם שנולד לאם יהודיה והוטבל בכנסיה נוצרית", 49% היו מוכנים להעניק לו זכויות של יהודי, לעומת 46% ששללו אותן ממנו.

חוב של כבוד

"הממסד בוורשה ראה בשנות ה־30 את השאלה היהודית כפי שאתם רואים עכשיו את השאלה הפלשתינית", אומר ההיסטוריון הפולני אנדז'יי גארליצקי שהגיע לירושלים

מאת רומן פריסטר

"יתכן שחגיגות ה־40 לעצמאות ישראל הן ההזדמנות הנאותה להחזיר לממשלת פולין 'חוב של כבוד' המסתכם בכ־40 אלף דולר בערכים של מאי 1939", אומר בקורטוב של הומור פרופ' אנדז'יי גארליצקי מאוניברסיטת ורשה. ההיסטוריון הפולני ולורנס ויינבאום, דוקטורנט מארה"ב, מצאו בגנזכי מיניסטריון החוץ בוורשה מכתב שבו מאשר זאב ז'בוטינסקי את קבלת הסכום הזה, ומבטיח להחזירו "כאשר תזכה מדינת היהודים בעצמאותה".

לפני כחמש שנים נכלל לורנס ויינבאום, תלמיד באוניברסיטת ג'ורג'טאון, בקבוצה של צעירים אמריקאים שיצאו לפולין במסגרת חילופי סטודנטים. בן 20, יליד ניו־יורק, דור שלישי למהגרים ממזרח אירופה, הוא הרבה לקרוא על התנועה הרוויזיוניסטית והוקסם מאישיותו של ז'בוטינסקי. הסכם חילופי הסטודנטים, ומילגה מקרן פולברייט, מאפשרים לו לשהות בבירת פולין זו השנה החמישית, ולשקוד על הכנת דוקטורט שיעסוק במגעים החשאיים של ז'בוטינסקי עם ממשלת הקולונלים הפולנית ערב מלחמת העולם השנייה.

גארליצקי, היסטוריון ששמו הולך לפניו בעיקר תודות למחקריו על השליט הפולני יוזף פילסודסקי (1918–1935), משמש לו פרופסור מדריך. השבוע עשו השניים בירושלים, בכינוס בינלאומי לתולדות יהדות פולין ותרבותה, שאורגן על־ידי האוניברסיטה העברית והמכון ללימוד יחסי פולין–יהודים באוקספורד.

את הרקע לקשרי ממשלת פולין עם ז'בוטינסקי משווה פרופ' גארליצקי ליחסים שבין הישראלים לפלשתינאים. "עם כל השוני שבשתי הסוגיות, קיימים גם קווים מקבילים", מסביר האורח. "בפולין של שנות השלושים חיו יותר משלושה מיליון יהודים. הממשלה חיפשה את כל הדרכים האפשריות לצמצם את המיעוטים. תוכנית ז'בוטינסקי 'האבקואציה', שבמסגרתה קיווה ז'בוטינסקי להוציא לארץ ישראל 1.5 מיליון יהודים ממזרח אירופה ומרכזה, הפכה את "ישועה הפולנית" לבית ואת התנועה הרוויזיוניסטית לבת־ברית טבעיים".

שטיח אדום לז'בו

תחילתה של הברית הזו בביקורו של ז'בוטינסקי אצל השגריר הפולני בלונדון, ארטור ראצ'ינסקי, באביב 1936. ז'בוטינסקי לחש באוזנו של הדיפלומט הפולני על האפשרות להעלות בתוך 10 שנים 750 אלף מיהודי פולין. ז'בוטינסקי לא חזה את פרוץ מלחמת העולם השנייה והאמין ביכולתו של הצבא הפולני לעצור את מגמות ההתפשטות של היטלר. פרופ' גארליצקי אומר כי באותה עת גם הממשלה הפולנית סברה שדי יהיה בכוחה הצבאי לבלום את הנאצים. ז'בוטינסקי האמין גם שהדיפלומטיה הפולנית תפעיל לחץ על הבריטים כדי שאלה יגדילו את מכסות ההגירה לפלשתינה־א"י. "אם אתם רוצים להיפטר מיהודיכם, עליכם לעזור לנו להעלותם ארצה", אמרו אנשי התנועה הרוויזיוניסטית לפקידים בכירים בוורשה.

המסמכים ששרדו בארכיון של מיניסטריון החוץ ובתיקי השגרירויות של פולין במערב אירופה מוכיחים כי הממשלה הפולנית אכן עשתה כמיטב יכולתה להשפיע על הפוליטיקאים הבריטים, הן בלונדון והן בישיבות חבר הלאומים בז'נבה. אך הבריטים עמדו בסירובם ומאמצי השתדלנות לא נשאו כל פרי.

באביב 1936 התהדקו הקשרים. השלטונות התירו לרוויזיוניסטים לפתוח בוורשה משרד רשמי של "הנשיאות". ביוני של אותה שנה נפרש שטיח אדום לרגלי ז'בוטינסקי, שהגיע לבירה הפולנית לשיחות עם שר החוץ יוזף בק. בספטמבר בא ז'בוטינסקי לביקור נוסף, ובמסיבת עיתונאים רבת משתתפים נתן פומבי לתוכנית ההגירה ההמונית.

פרופ' גארליצקי ותלמידו ויינבאום גורסים כי ממשלת הקולונלים ששלטה בפולין אחר מות פילסודסקי הבינה במהרה כי אין סיכוי למימוש תוכנית האבקואציה. ולמרות זאת, הקשרים לא נותקו. עם הקמת אצ"ל ב־1937 ירד חלק מהמגעים למחתרת. בתוך ארצם ראו הפולנים בפעילותו של ז'בוטינסקי תרופה יעילה נגד החידוק הקומוניסטי ונגד כוחה העולה של מפלגת "בונד", וגם כלי מאבק נגד המפלגות הציוניות שלחמו בסיים (בית הנבחרים) למען הזכויות הלאומיות של המיעוט היהודי. אנשי ז'בוטינסקי לא התערבו בעשה בזירה הפנימית בפולין. אמנם בשיחות עם המרשאל רידז שמיגלי, יורשו של פילסודסקי, ניסה ז'בוטינסקי להביא לכך שהממשלה תגנה בפומבי את האנטישמיות, אך גם אחרי שנכשל במגמה, מעולם לא התבטא בפומבי בגנות מדיניות הפנים שהפלתה לרעה את האזרחים היהודים.

כל שחלף הזמן ותוכנית האבקואציה לא יצאה מן הכוח אל הפועל, החלו הפולנים לגלות סימני קוצר רוח. מצד אחד עודדו את המחוז של אצ"ל בארץ־ישראל ומצד השני הצליפו בז'בוטינסקי בשל אוולת יתר. ב־10 במאי 1939 כתב אחד העיתונים רבי־התפוצה בוורשה: "דעת הקהל הפולנית מתייחסת במלוא החיבה לאידיאולוגיה של ההסתדרות הציונית החדשה, אבל אין להשלותה לא בהלצות ולא בתוכניות דמגוגיות. דורשים מעשים ולא מעשיות, ורק אז תהיה דעת הציבור הפולני היהודית לצדו של הרעיון הנעלה ושל הוגה הרעיון, ז'בוטינסקי". מחברי המחקר גילו כי המאמר נחתם בשם־עט שמאחוריו הסתתרו שני פקידים בכירים באגף להגירה פוליטית של מיניסטריון החוץ הפולני. זמן קצר לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה כתב הקונסול הפולני בירושלים, הולאניצקי, לשולחיו בוורשה כי "להפתעת רבים, ז'בוטינסקי מבכר לפעול במדי דיפלומט ומתכבן באירופה במקום להישען על הקלף החזק היחיד שבידיו ולהוביל אישית את קבוצת הלאומנים הצעירים בפלשתינה ברוח דעותיו הצבאיות".

נשק והדרכה לטרוריסטים

מכתב אחר של הקונסול הולאניצקי מגלה פן אחר של המגעים הסודיים. הולאניצקי העביר מירושלים לוורשה את בקשת אצ"ל להקים על אדמת פולין מתקני הדרכה לטרוריסטים. פרטי העסקה סוכמו בשיחות עם אברהם שטרן והנריק שטרסמן. באביב 1939 הגיעו 20 פעילי אצ"ל, בהם אליהו לנקין ויעקב מרידור, לחווה נידחת ליד קראקוב, שם עברו קורס מזורז בפעולות חבלה. עם סיום הקורס נצטוו לעזוב מיד את גבולות המדינה. מחברי המחקר מעלים סברה כי הדבר נעשה לא רק בשל הרצון לשמור על חשאיות המבצע, אלא גם כדי למנוע את העברת הידע הנרכש לידי הבית"רים שפעלו על אדמת פולין.

מנחם בגין היה באותה עת מפקד בית"ר בפולין, אך לא הוכנס כלל בסוד המתרחש. אומר ויינבאום: "הוא היה צעיר ודרגתו בתנועה היתה נמוכה מדי. אך כאשר נעצר ב־18 באפריל 1937 על־ידי המשטרה בעקבות הפגנה שאירגן מול השגרירות הבריטית בוורשה, התערבו מנהיגי התנועה לטובתו. הרוזן לובינסקי, ראש לשכת שר החוץ, הורה לשחררו מיד".

את 40 אלף הדולרים שהזכיר פרופ' אנדז'יי גארליצקי קיבל ז'בוטינסקי לצורכי רכש. אשתקד ביקר בארץ לורנס ויינבאום כדי ללמוד מפי יעקב מרידור על אספקת רובים ומקלעים מדגם הצ'קים, מתוצרת פולין. מרידור אמר לו שלפחות שני משלוחי נשק, שהוסתרו בתוך [illegible], הגיעו לידי האצ"ל בארץ־ישראל. ערב מלחמת העולם השנייה הוכן משלוח נוסף של 8,000 רובים ותחמושת, אך הפולנים לא הספיקו להעלותו על סיפון האוניה. גם משא ומתן על רכישת אוניה להובלה בלתי־ליגלית של בית"רים פולניים לא"י נפסק בגלל המלחמה.

בורסה למידע יהודי

עבודתם של פרופ' גארליצקי ושל לורנס ויינבאום מתבססת בעיקר על מקורות פולניים, והיא רק אחת מתוך עשרות עבודות ומחקרים שהביאו אתם 80 מלומדים פולנים שהשתתפו השבוע, בצד אנשי אקדמיה ממערב אירופה, קנדה וארה"ב, בכינוס הירושלמי.

בין התגליות המרעישות: מסמכים על חצרו של האדמו"ר מגור, מחקר על ילדים יהודים שהסתתרו בתקופת השואה במנזרים, גילויים על ביקורו של ש"י עגנון בעיר הולדתו בוצ'אץ' ב־1930, מחקרים על יחס האוכלוסיה הפולנית ליהודים בעבר הרחוק ובתקופת הכיבוש הנאצי, יחסה של הכנסיה הקתולית ל"בעיה היהודית" ועוד.

פרופ' חנא שמרוק, יו"ר הוועדה המארגנת של הכינוס החמישי, אחרי קולומביה, אוקספורד, ברנדייס וקראקוב, רואה את המפגש בירושלים כ"מפקד כוחות אקדמיים העוסקים בחקר תולדות יהדות פולין ברחבי תבל, והבורסה להחלפת מידע בקנה מידה עולמי".

לדבריו, מצוי בפולין חומר רב ולא ידוע, בחלקו חבוי בגנזכי מנזרים קתוליים. מצד שני, מגלים ההיסטוריונים הפולנים עניין רב בתיעוד שבספריות ובארכיונים בישראל.

"דברי ימי פולין ותולדות יהודי פולין הם כמו כלים שלובים, ומלומד פולני העוסק בחקר העבר של ארצו אינו יכול להתעלם מהפרק היהודי שבהיסטוריה של פולין. בניגוד לכינוסים שקיימנו בעבר, הפעם מופיעים בגלוי גם נושאים רגישים, כמו התנהגות האוכלוסיה הפולנית בתקופת השואה", אומר פרופ' שמרוק.

"אתם לא יודעים לשלוט"

מעצרם של נערים בדווים שיידו אבנים בישראלים העלתה מחדש את שאלת נאמנותם למדינה ● עכשיו מקימים מועצה אזורית ראשונה לשלושה ישובים בדווים: כסיפה, ערוער ושגב־שלום

מאת מרדכי ארציאלי

ביום ששי שעבר התנכלו נערים בדווים בנגב לתחבורה בכביש באר שבע־ערד ויידו אבנים לעבר כלי רכב. שלושה נערים בני 13, 15, ו־18 ונערה בת 15 נעצרו על ידי המשטרה. לא היתה זו הפעם הראשונה אלא הרביעית בשבועיים האחרונים שנערים בדווים ניסו לפגוע בכלי רכב בכביש באר שבע־ערד וכביש דימונה־ערד באמצעות מחסומי אבנים או יידוי אבנים.

בראשית השבוע זימנה משטרת הנגב את השייכים שבאזור התקריות למשטרת ערד, הזהירה אותם ותבעה מהם לנקוט אמצעים כדי שמעשים כאלה לא יישנו. השייכים גינו בתוקף את המעשים ואמרו שהנערים הושפעו על ידי גורמים עוינים מהגדה ופעילים קומוניסטים, המבקשים לשבש את היחסים הטובים השוררים כל השנים בין הבדווים ליהודים. אחד השייכים שהשתתף בפגישה אמר לי: "אם הייתי תופס את הנערים שזורקו אבנים לעבר מכוניות של יהודים הייתי שובר להם את הידיים, כמו שהחיילים עשו לזורקי אבנים ומתפרעים ברצועת עזה. רק כך צריך לנהוג במתפרעים".

שייך זה אינו היחיד. רוב השייכים וה"נכבדים", כפי שהם מכונים בפי עסקנים ופקידי ממשלה יהודים, מתנגדים למעשים אלה ורוצים בכל מאודם בשקט. אך מעמדם הוא כשל עשיר שירד מנכסיו. השפעתם על בני הנוער שהיתה מוחלטת לפני 30 שנה, קרובה היום לאפס. פה ושם יש יוצאים מהכלל, כמו שייך עודה אבו־מעמר המשפיע על בני שבטו ואחרים להתנדב לצה"ל (כ־200 בדווים משרתים בצה"ל). אך גם השפעתו אינה כמו שהיתה בעבר. לשינוי במעמדם של השייכים כמה סיבות ולא זה המקום לפרטן.

הקצנה דתית

תופעה חדשה המתרחשת בקרב הנוער הבדווי היא ה"חזרה בתשובה" – הקצנה הדתית. הבדווים, ככל מוסלמי דתי, מתפללים 5 פעמים ביום. אך תפילות בציבור לא היו נהוגות אצלם. בימי ששי ובחגים מקיימים המוסלמים מעין תפילת "מוסף". בימי ששי היא נקראת "צלאת־אל־ג'ומעה" (תפילת יום ששי) וזו שבחג מכונה "צלאת־אל־עיד" (תפילת החג). תפילות אלה נערכות במעמד של לא פחות מ־40 איש ובקרב הבדווים לא התקיימו בעבר. עתה, בכל יום ששי בעיירות ובריכוזים הבדווים ניתן לראות לא עשרות אלא מאות בני נוער הבאים לתפילת החג.

ההקצנה אינה רק דתית. לא פחות היא לאומית ולאומנית. זו מוחדרת לראשיהם של תלמידי בתי הספר באמצעות מורים ומורות שהובאו מצפון הארץ וממזרח ירושלים כדי ללמד בבתי הספר של הבדווים. מורים ומורות אלה (כ־60 אחוז מכלל כוחות ההוראה). השייכים הבדווים אומרים שרובם, אם לא כולם, עוינים את המדינה והם קומוניסטים או פעילים ב"בני הכפר".

על יחסם למדינה ניתן ללמוד ממה שהתרחש בבית יציב בבאר שבע בימי מלחמת לבנון. מורות שהתגוררו בבית יציב החלו למחוא כפיים ופרצו בקריאות שמחה כשהראו על המסך הקטן את הלוויות החיילים. הנהלת בית יציב לא חידשה להן את שכירות החדרים, אך משרד החינוך המשיך להעסיקן כמורות, כמחנכות הדור הבדווי הצעיר.

תבשיל מר

השבוע סיפר לי שייך בדווי: "הלכתי למפקח על משרד החינוך בנגב ואמרתי לו לסלק את המורים והמורות מהצפון וממזרח ירושלים. אמרתי לו: אתם היהודים לא רק שותלים עצי השיטה, אלא גם משקים אותם. אתם מביאים תומכי אש"ף וקומוניסטים לחנך את ילדינו ובעוד כמה שנים תבואו אלינו ותשאלו מה קרה לילדינו. ומה ענה לי המפקח היהודי של משרד החינוך? הוא אמר לי שאין מספיק כוחות הוראה בקרב הבדווים ובלית ברירה הוא מעסיק מורים מהצפון ומירושלים. יש לי עדים. לא שמעתם בקולי ועכשיו גם אתם וגם אנחנו אוכלים את התבשיל המר שרקח לנו משרד החינוך. המצב ילך ויחמיר ואני צופה עתיד שחור ליחסים שבין הבדווים ליהודים. אבל זה יקרה כשאני כבר לא אהיה בין החיים. אני כבר בסוף הדרך".

ד"ר יוניס אבו רביע, הרופא הבדווי הראשון בנגב ואחד הבולטים שבין המשכילים הבדווים הצעירים אינו מסכים עם דעתו של השייך הקשיש. הבדווים, אומר הוא, כרוויים במרירות. הם אזרחים נאמנים של המדינה וזריקת האבנים לעבר כלי רכב אינה נובעת מסולידריות עם ערביי הגדה והרצועה, אלא ממרירות." מרירות כמה "ממה שעושה הסיירת הירוקה. מהריסת הבתים. ממבני בתי ספר שחלקם בושה למדינה".

הוא מתנגד לפעולות אלימות כמו זריקת אבנים או חסימת כבישים. אך לדעתו מותר לבדווים מה שמותר ליהודים – להביע את דעתם וגם להפגין. "מדוע אסור לי להביע את דעתי על מה שמתרחש עתה בשטחים ולחברי "שלום עכשיו" מותר? אם יהודי ציוני כואב ומוחה על מה שקורה בשטחים הוא לא בוגד. אבל אם בדווי ישראלי כואב ומוחה, הוא יכונה בוגד".

"אני וחברי משתמשים בכלים הדמוקרטיים שבהם משתמשים גם היהודים. אני גאה להיות אזרח של המדינה הדמוקרטית. גם מלחמת לבנון שהתנגדתי לה כמו יהודים רבים, הוכיחה שהישראלים הרבה יותר הומאניים מהסורים והירדנים שטבחו בפלשתינאים. אני יודע בדיוק כיצד היו הירדנים, הסורים או המצרים מפסיקים כיום את מה שקורה היום בשטחים. אני גם יודע שאם הם היו שולטים כאן לא הייתי מעז להביע את דעתי. אך מכיוון שאני חי ואזרח במדינה דמוקרטית אני רוצה להביע את דעתי ולמחות על מה שקורה לפלשתינאים בשטחים".

עם דעה זו מזדהה גם טלאל אל־קרינאוי, מנהל סניף בנק בישוב הבדווי רהט – הישוב הבדווי הגדול ביותר בנגב ובו יותר מ־16 אלף נפש. הוא מנסה להמעיט בהקצנה הלאומית במגזר הבדווי. הסיבות הן חלקיות ורוב הפועלים יצאו לעבודה. יש לו טענות על כלי התקשורת שניפחו מעבר לכל ממד וציירו תמונה כאילו הבדווים התפרעו והבעירו צמיגים בכל פינה. זה לא נכון, יאמר. אסור לעשות הכללות ולומר שכל הבדווים הפכו קיצוניים.

והאם אין אצלכם תנועה של "חוזרים בתשובה" ומיליטנטים? "ואצלכם אין?" הוא משיב בשאלה ומוסיף: "אלה הם השוליים. הרוב הם אזרחים נאמנים למדינה. אך כמו שיש ליהודי ארצות הברית קשר עם היהודים בישראל, כך יש לנו קשר עם העם הפלשתיני בשטחים. וכמו שכואב ליהודי ארצות הברית על פגיעה ביהודים ברוסיה, כך כואב לבדווי הישראלי כשהוא רואה מה עושים לפלשתינאים בשטחים".

שגיאות היועצים

אברהם אבורקייק, שעבד 20 שנה במחלקה הערבית של ההסתדרות, נחשב כל השנים למתון. גם היום אין הוא קיצוני. הוא מאשר שחלה הקצנה בקרב הנוער הבדווי במישור הדתי והלאומי. לקומוניסטים, וגם לבתקרבת של ביקאי אוהדים ותומכים רבים בקרב הנוער הבדווי. "היועצים היהודים של השרים שטיפלו במגזר הבדווי לא הודו בטעויותיהם. גם היועצים היום אינם קוראים את המפה והם עושים טעויות ושגיאות נוראיות".

איזה טעויות? איזה שגיאות? "אתן לך כמה דוגמאות. בישוב הבדווי רהט מתגוררים יותר מ־16 אלף נפש. בישוב הבדווי תל שבע, שבו אני מתגורר יש יותר מ־5000 נפש. בחירות למועצות מקומיות אלה לא מתקיימות. משרד הפנים מינה יו"ר למועצה והוא יהודי. היש הצדקה הגיונית לסיטואציה זו? עכשיו מקימים מועצה אזורית ראשונה ל־3 ישובים בדווים: כסיפה, ערוער ושגב שלום. ואת מי מנבאים כיו"ר המועצה האזורית? יהודי כמובן. האם כך רוצה מדינת ישראל לשלב את הבדווים בחיי המדינה? האם לא נמצא אפילו בדווי אחד המסוגל לשמש כיו"ר מועצה מקומית או מועצה אזורית? האם באמת כולנו משוטטים בינם? האם לא יכולו למנות בדווי כיו"ר מועצה ולהעמיד לידו יועץ או עוזר יהודי? ומדוע למנות? מדוע לא בחירות חופשיות?"

"זה מספיק לך או אתה רוצה עוד דוגמאות שגרמו לתסכול נוראי בקרב בני הנוער הבדווי? והתסכול גורם להקצנה. אני לא רוצה להתנבא. אך יום לאחר הבחירות לכנסת הי־12 כשיספרו את הקולות בקלפיות שבמגזר הבדווי יקבלו ראשי מפלגת העבודה הלם. אבל הם מתנבבים על היועצים ושים את המלה יועצים במרכאות כפולות. יועצים שאשמים בהקצנה הדתית והלאומית של הנוער הבדווי".

לאחר השיחות עם הצעירים והיותר מבוגרים הלכתי לשייך קשיש וחכם, בעל אינטליגנציה גבוהה וחכמת חיים שמעולם לא למד קרוא וכתוב והוא אמר: "הייתי כילד תחת שלטון התורקים. אחר כך באו האנגלים ומזה 40 שנה אתם השולטים. יש אצלנו פתגם: 'איש יאמר אבי — עבד'. (כי כיקה אז אמי – הוא רוזו), תמיד למדנו לקבל את מרותו של השליט. אבל אתם היהודים אינכם יודעים לשלוט. במקום להכנס דרך הדלת הראשית אתם נדחפים לדלת האחורית".

שיווק מתחיל לפני ההשקעה - לא לפני המכירה

יגאל אילן חברה לפיתוח תוכניות שיווק בע"מ - שרותים בישראל ארה"ב ואירופה.

דרך חיפה 13 תל־אביב - טלפון: 252967 / פקס: 268020

למי שמחפש תשובות מעשיות בתחום השיווק

هكذا عن الأصل

صورة عن الأصل

נושא במוקד / המרוץ לבית הלבן — הזינוק

קוטלת הענקים ומגביהת הננסים

באיובה מתגוררים אמנם 1.18 אחוזים של תושבי ארה"ב, אבל מאז 1976 יודעים המועמדים שהיא עשויה להיות קרש הקפיצה או בית הקברות הפוליטי שלהם ● "בני איובה מפונקים", אומר פעיל מרכזי, "הם אוהבים תשומת לב"

קרקס גדול בא העירה. אבל תושבי דה מוין אינם משלמים כדי לראות את הופעותיו — אדרבא, הקרקס הוא המשלם כדי לראות את הופעותיהם. נחיל עצום של פוליטיקאים ושל אנשי מבצעים, של עיתונאים ושל צלמים, מזמזם בכל פינה של העיר בעימת־הקלסתר הזה, בלב המערב התיכון של ארה"ב. בבתי המלון אין עוד חדרים, והסוכנויות להשכרת מכוניות היו יכולות כמדומה להשכיר כל מכונית לפחות פעמיים. הבאר של בית המלון "סייברי", מרכז העצבים של הקרקס, מלא עד אפס מקום באשמורות לפנות בוקר. חיזיון היאה לניו יורק, ולא לעיר סוב־אורבאנית כדה מוין.

הקרקס, נהנים בני איובה להזכיר לאורחיהם, הוא "דמוקרטיה בפעולה". ביום ב' בערב יעלה כאן המסך על המאורע הפוליטי הבורגס ביותר שמזמנת לנו איזושהי דמוקרטיה: האמריקאים יתחילו מירוץ ארוך ומפרך לבחור לעצמם נשיא חדש. לא פחות מתשעה חודשים יימשך המירוץ, המגתה במהלכו יזכיר לפעמים תחרות איגרוף, לקורת רוחם של חובבי ספורט פוליטי. האמריקאים לא הצליחו מעולם לרדת לסוף דעתם של הבריטים, המסתפקים במערכת בחירות של שלושה שבועות. וכך, מה שמתחיל בקור ארקטי (למתר חורים כאן טמפרטורה של 50 מעלות מתחת לאפס) — יגיע אל שיאו בקיץ, בחום המהביל של דרום ארה"ב (אולי 45 מעלות בצל).

אחת לארבע שנים מופיעים בעיתונות האמריקאית מאמרים ביקורתיים, השואלים בשביל מה, ומאמרי תשובה המתריסים שאולי־יש־לכבד פאטנט־יהודי־טוב?

איובה, אומרים המבקרים, היא מדינה קטנה ולא חשובה. מתגוררים בה 1.18 אחוזים של תושבי ארה"ב, ונבחרים בה בקושי שני אחוזים של צירי הוועידות הארציות. מדוע איפוא צריך להימסר בידיה הכוח לקטול ענקים ולהגביה ננסים?

מרטין פומראנץ, פעיל מרכזי במפלגה הרפובליקנית המקומית, דוחה את הטענה הזו. "מקנאים בנו", הוא אומר. "תערובת האוכלוסיה שלנו בהחלט מייצגת את כל מרכיבי אמריקה, ואיובה היא מקום טוב להתחיל בו". פומראנץ ניהל ב־1976 את מסע הבחירות של הנשיא ג'ראלד פורד באיובה, והשנה הוא תומך בסגן הנשיא ג'ורג' בוש.

עד 1972 כמעט לא היו הבחירות של איובה ידועות לאיש. המסורת היתה, שהסיבוב החשוב הראשון נערך במדינת ניו המפשייר, בצפון מזרח ארה"ב. ב־1972 הגיע למקום השני באיובה סנאטור לא־חשוב ביותר, ג'ורג' מקגאוורן, כדי לזכות במועמדות מפלגתו לנשיאות (ולנחול את התבוסה המחפירה ביותר בהיסטוריה האמריקאית).

מה שהעמיד את איובה סופית על המפה היה מסע הבחירות של ג'ימי קארטר, ב־1976. המושל האלמוני ממדינת ג'ורג'יה בילה באיובה, כמעט ללא הרף, שנתיים מחייו. הוא בנה ארגון מעולה, ובבוא הבחירות היכה מתנגדים מן המעלה הראשונה. בן־לילה התייצב קארטר בראש תהלוכת המתמודדים, ולא ירד מן המקום הזה עד בחירתו לנשיא.

בבחירות הרפובליקניות של 1980 הנחיל ג'ורג' בוש תבוסה צורבת לרונלד רייגן. ההישג המפתיע אמנם לא הקנה לבוש את מועמדות מפלגתו לנשיאות — אבל הוא הקנה לו בסופו של דבר את סגנות הנשיאות, שמכוחה הוא עכשיו המועמד הרפובליקאי בעל הסיכויים הטובים ביותר. אגב, למרבה האירוניה, בוש כנראה ינוצח ביום ב' באיובה — אבל הסקרים חוזים לו נצחונות מוחצים במדינות אחרות.

ב־1984 דרך באיובה, בהפתעה גמורה, כוכבו של הסנאטור הדמוקרטי גארי הארט. הארט למד את לקח קארטר, בילה באיובה שנתיים ויותר, זכה במקום שני במירוץ עם וולטר מונדייל. בזכות הניצחון באיובה ניצח הארט גם בניו המפשייר, ורק העוצמה הארגונית העדיפה של מונדייל מנעה את זכייתו של הארט במועמדות הדמוקרטית לנשיאות.

תחת הרושם של המאורעות האלה אין לשום מועמד רציני ברירה, אלא להפוך את איובה לביתו השני זמן רב לפני הבחירות. ריצ'ארד גפהארדט, ציר הקונגרס הדמוקרטי ממיסורי, מנהל מערכת בחירות באיובה זה שלוש שנים ויותר. מושל אריזונה לשעבר, ברוס באביט, ורעייתו רכבו על אופניים בקיץ שעבר בכל חלקי איובה. תושבי המדינה הזו יכולים לספר לך כבדרך אגב, שהם אכלו ארוחת צהריים עם סגן הנשיא, לגמו כוס קפה עם מושל מסצ'וסטס, התחכחו באריכות עם הסנאטור מאילינוי.

בני איובה כל כך רגילים לתשומת לב, עד שהם מענישים את מי שאינו מעניק להם אותה. הארלאן הוקנברג הוא אחד האנשים רבי־העוצמה ביותר במפלגה הרפובליקנית באיובה. ב־1980 הוא מילא תפקיד בכיר במסע הבחירות של רונלד רייגן. הוא אומר, כי אחת הסיבות שרייגן נוצח באיובה, נגד כל התחזיות, היתה שהוא בילה שם רק 18 שעות במרוצת מערכת הבחירות. "בני איובה", אומר הוקנברג, "אינם רגילים להתנהגות כזאת. הם פשוט העניש אותו".

מושל מסצ'וסטס, מייקל דוקאקיס, אחד המועמדים בעלי הסיכויים הטובים ביותר במפלגה הדמוקרטית, אמר לא מכבר, שמסע הבחירות הארוך באיובה לימד אותו על אמריקה יותר מכל מה שעשה לפני כן במהלך הקריירה הפוליטית שלו.

אפשר כמובן להבין את ההכרזה הזו. כאשר אדם יושב רוב חייו במטרופולין דוגמת ניו יורק, או בוסטון; או כאשר הוא מבלה את הקריירה הפוליטית שלו במסדרונות וואשינגטון — הוא נוטה לשכוח שאמריקה איננה רק ניו יורק־וואשינגטון־בוסטון. רוב הבוחרים האמריקאיים מתגוררים מחוץ לערים הגדולות, ומצב־הרוח הלאומי נחרץ בו המכונה "אמריקה הבינונית" (או, בתרגום מילולי, "הד אמצעית").

אבל כנגד זה מתעוררת הסכנה, שמועמד להוט מדי יקדיש לצרכי איובה ולמאוויי בוחריה יותר תשומת לב ממה שיקדיש לצרכי אמריקה. הענף הכלכלי העיקרי של איובה הוא חקלאות, וכמה מן המועמדים התאימו חלקים ניכרים של תכניותיהם ושל הבטחותיהם לצרכים של הסקטור הקטנטן הזה, על חשבון סקטורים חשובים יותר.

מועמד אחד הבריז כמעט מלכתחילה, שאיובה נמאסה עליו: הסנאטור הדמוקרטי אלברט גור ממדינת טנסי, צעיר המועמדים. הוא פירק למעשה את מטה הבחירות שלו והודיע שיתרכז במדינות החשובות באמת.

שלבים במערכת הבחירות

תושבי איובה הרוצים להשתתף בהצבעה, צריכים להיאסף ביום ב' בשבע בערב (שלוש לפנות בוקר, שעון ישראל) ב־2,493 מקומות, בכל רחבי המדינה.

בתהליך, המזכיר יותר אסיפה של ועד שכונה, יבחרו שתי המפלגות נציגים ל־99 ועידות מחוזיות. בוועידות האלה, במהלך חודש מארס, יבחרו הדמוקרטים 52 נציגים לוועידה הארצית שלהם, והרפובליקנים יבחרו 37.

האסיפות באיובה מכונות באנגלית "קוקוסים", מלה שהאמריקאים שאלו מלשון אינדיאנית, ופירושה המקורי — כינוס של ראשי שבטים.

לדמוקרטים יש חוקים מורכבים. משתתפי ה"קוקוס" מודיעים ליושב־ראש — בהרמת יד, בכתב, או במעבר אל פינה מסוימת של החדר — באיזה מן המועמדים לנשיאות תומך כל אחד מהם. מועמד הנתמך על־ידי פחות מ־15% של הנוכחים מנופה מן הבחירה. אחר־כך, על־פי הסדר אריתמטי שקבעה הנהלת המפלגה בשביל כל אחד מן הקוקוסים, מתחלקים הצירים בין המועמדים שצברו יותר מ־15%.

אצל הרפובליקנים העניינים פשוטים הרבה יותר: משתתפי הקוקוסים בדרך כלל משלשלים פתקים אל קלפי.

תיאורטית, הנציגים הנבחרים אינם חייבים נאמנות למועמד שבשמו התייצבו. למעשה, הם שומרים בדרך כלל אמונים למועמדיהם. כך שתוצאות הבחירות של יום ב' לא רק ישקפו את הפופולאריות היחסית של כל אחד מן המועמדים, אלא גם יראו לנו, פחות או יותר, כמה צירים של איובה יתמכו בכל מועמד בוועידה הארצית באטלנטה, בחודש יולי.

13 דיוקנאות

המירוץ לנשיאות של 1988 הוא אחד הצפופים ביותר שידעה ארה"ב. לא פחות מ־13 מועמדים מתחרים על מועמדות שתי המפלגות העיקריות.

המועמדים הדמוקרטים

● **ברוס באביט**, בן 49. הוא אולי המועמד הסימפאטי ביותר במערכת הבחירות הזו. כלי התקשורת רוחשים לו חיבה גלויה, על האינטלקט שלו, על כנותו, ועל יכולתו הנדירה להתייחס אל עצמו ברצינות חלקית בלבד. לרוע המזל, גם הבוחרים מתייחסים אליו ברצינות חלקית, והוא מדורג בתחתית סקרי דעת הקהל.

באביט, גיאופיסיקאי ועורך־דין על־פי השכלתו, היה מושל מדינת אריזונה בשנים 1978 עד 1986. הוא לגבול, והוא גם היחיד המודיע בגלוי שיעלה את המסים אם ייבחר לנשיא.

● **אלברט גור**, שב־31 במארס ימלאו לו 40, הוא צעיר המועמדים, וללא כל ספק גם הנאה מכולם. הוא האיש שהכעיס ללא תקנה את איובה, כאשר הודיע שלא יטרח לנהל בה מערכת בחירות, באשר היא מבוזבז זמן. בהיותו בן הדרום, מניח גור את רוב קלפיו על "יום שלישי הגדול", 8 במארס, שבו ייבחר הגוש הגדול ביותר של צירי הוועידה. גור הוא פוליטיקאי מתון, המנסה להציג את עצמו באחרונה כימני יותר ממה שהיה עד כה.

לפי שעה, לא הצליח גור להמריא, והרושם שעשו הופעותיו הטלוויזיוניות היה מעורב למדי. רעייתו קנתה לעצמה מוניטין באחרונה, כאשר התייצבה בראש מערכה לאיסור מכירת תקליטים "פורנוגראפיים" לקטינים.

מאז 1986 מייצג גור בסנאט בוושינגטון את מדינת טנסי. הוא לא השלים מעולם את לימודי המשפטים שלו. גם אביו היה סנאטור של מדינת טנסי.

● **ריצ'ארד גפהארדט**, בן 47. הוא השקיע את רוב כספו במניות הפוליטיות של איובה, ובשבילו יום ב' יהיה עניין של "הכל או לא כלום". בשבועיים האחרונים התחיל סוף־סוף לצבור תנופה, והסקרים מעמידים אותו עכשיו בעמדת נצחון. הוא מואשם, שתפר את מסע הבחירות שלו על מותני איובה, עד כדי גלישה אל דמאגוגיה. גפהארדט מציע מדיניות כלכלית, שאם תצא אל הפועל, היא עלולה להטיל את העולם המערבי אל תוך מלחמת־סחר הרת־אסון.

גפהארדט, עורך־דין על־פי השכלתו, משרת בבית־הנבחרים זו השנה ה־12. אם ייבחר לנשיא, הוא יהיה הציר הראשון מאז 1881 שהגיע אל הבית הלבן.

● **ג'סי ג'קסון**, בן 46. הוא המועמד מעורר המחלוקת ביותר, ואולי גם הידוע ביותר. השחור הראשון שהתמודד אי־פעם ברצינות על מועמדות של מפלגה פוליטית לנשיאות. ב־1984 הפגין יכולת וירטואוזית להוציא מצביעים שחורים אל הקלפיות, ואולי התחיל שינוי היסטורי של המפה הפוליטית. בחוגים מסוימים של ארה"ב, הוא מכריז, שהפעם אינו "מועמד שחור" בלבד, אבל חובת ההוכחה תלויה עדיין עליו. עמדותיו הפוליטיות מעמידות אותו באגף השמאלי של המפלגה.

הוא כוהן דת פרוטסטאנטי, ורכש לעצמו שם בהיותו אחד מעוזריו של מנהיג התנועה למען זכויות האזרח, מרטין לותר קינג, בשנות ה־60.

● **מייקל דוקאקיס**, בן 54. הוא אולי בעל הסיכויים הטובים ביותר במירוץ הזה. באיובה הוא מנהל קרב צמוד עם המוביל, ובניו־המפשייר מובטח לו כנראה נצחון מוחץ. הוא נחשב לליבראל, קטיגוריה אמריקאית שמעט שמאלה מן המרכז יהיה המקביל הישראלי הקרוב ביותר שלה. מאז נכנס למירוץ הוא מתפאר ללא הרף ב"נס הכלכלי" שחולל במדינתו, מסצ'וסטס. פעם אחת פקעה סבלנותו של יריב, והוא אמר לו: "נס יתחולל אם תחדל לדבר על הנס של מסצ'וסטס". בשבועות האחרונים מנסה דוקאקיס לחשוף צדדים אנושיים וחמימים, אשר פסחו עד כה על רוב הציבור. אם ייבחר לנשיא, הוא יהיה הרב־לשוני הראשון בבית הלבן (אנגלית, יוונית, איטלקית וספרדית).

דוקאקיס היה מושל מסצ'וסטס בשנות ה־70. אחרי 4 שנים הובס בניסיון להיבחר מחדש. כעבור 4 שנים חזר וניסה, בהצלחה. ב־1986 נבחר לכהונה נוספת.

● **גארי הארט**, בן 51. הוא האיש שרצה להיות נשיא ארה"ב. היה קרוב אולי יותר מכל המועמדים האחרים למימוש החלום, אבל הצליח להרוס את הקריירה שלו, לפגוע קשה במשפחתו, ולשקוע אל תהום של חוסר פופולאריות. לפני שפרש מן המירוץ בפעם הראשונה, במאי שעבר, בגלל פרסומים על הרגליו הדון־ז'ואניים, הוא היה המועמד המוביל ללא עוררים במפלגה הדמוקרטית. כשחזר למירוץ, בדצמבר, התייצב לזמן קצר בראש הסקרים באיובה. עכשיו הוא מדורג ללא סיכוי, ללא כושר ארגוני, וללא אהדה.

הארט שימש סנאטור מטעם מדינת קולוראדו בשנים 1974–1986. הוא עורך־דין על־פי השכלתו ועל־פי מקצועו.

● **פול סיימון**, בן 59, הוא המועמד הקשיש ביותר במפלגתו. מציג את עצמו כדמוקרט מסורתי, בנוסח הנשיא הארי טרומן, או סגן הנשיא יוברט האמפרי. בחודש אוקטובר שעבר הצליח להתקדם לראש המירוץ הדמוקרטי באיובה, אבל בינתיים נסוג למקום שני או שלישי. במשך חודשים מספר הציג את סיימון כ"אדם מיושן", הדבק במסגרת לא אופנתית של משקפיו, ועונד עניבת פרפר". נראה שהוא יותר בינתיים על הבשורה הדרמאטית הזו.

הוא מייצג את מדינת אילינוי בסנאט מאז 1986. אף כי מעולם לא השלים את לימודיו האקדמיים, הוא נחשב אולי למלומד מכל המתמודדים, וחיבר לא פחות מ־11 ספרים על נושאים פוליטיים וחברתיים.

המועמדים הרפובליקניים

● **ג'ורג' בוש**, בן 64. אף כי הוא מועמד לתבוסה באיובה, מעניקים לו סקרי דעת־הקהל הארציים יתרון מוחץ על־פני כל המתמודדים האחרים. הוא ניסה את כוחו במירוץ הנשיאותי כבר ב־1980, ואז הציג את עצמו — לשווא — כמועמד בעל הכישורים הרבים ביותר: ציר קונגרס לשעבר, שגריר באו"ם וב־סין, מנהל סוכנות הביון המרכזית, ויושב־ראש המפלגה הרפובליקנית. אחת הבעיות המביכות ביותר שלו היא הדימוי הרכרוכי של בן טובים, שדבק בו, מי ש"כפית של כסף היתה תקועה בפיו". כנגד בעיה זו עומדת העדיפות הארגונית המכרעת שלו והמשאבים הפיננסיים העצומים. השבוע העריך יושב ראש בית־הנבחרים לשעבר, כי "המועמדות הרפובליקנית מובטחת בכיסו של בוש".

בוש משמש סגן נשיא מאז 1981. אביו היה סנאטור מטעם מדינת קונטיקט, אבל בוש עצמו עבר לטקסאס, עשה הון עתק בעסקי נפט, ונבחר מטעמה לקונגרס ב־1967.

● **רוברט דול**, בן 65, מתחרהו העיקרי של בוש. הוא חושב את עצמו ל"שמרן פראגמאטי", והיהר פעמים אחדות בנבזות סגנון הנשיאות הלא־מעורב של רונלד רייגן. הוא היה מועמד המפלגה הרפובליקנית לסגן נשיא ב־1976, והשמיע אז את ההכרזה הבלתי נשכחת, שכל מלחמותיה של ארה"ב במאה העשרים היו מלחמות דמוקרטיות, מפני שבמהלכן כיהנו נשיאים דמוקרטיים. מאז התלטש במידה ניכרת, והוא מקרין דימוי נעים, בעל חוש הומור, של "אמריקאי ממוצע" עם ערכים של עיר קטנה. רעייתו אליזבת, לשעבר שרת התחבורה של ארה"ב, היא אולי הנכס החשוב ביותר במסע הבחירות שלו.

דול מייצג בסנאט מאז 1968 את מדינת קנזס. מ־1985 הוא מנהיג הסיעה הרפובליקנית בסנאט, מה שהעניק לו הזדמנות נדירה לבלוט בתקשורת, והפך אותו לדמות לאומית.

● **פיט דופונט**, בן 53. נושא את אחד משמות המשפחה האריסטוקרטיים ביותר בארה"ב. למשפחתו שייכת קיסרות תעשייתית, והוא המועמד העשיר ביותר ב־1988. למרות שנכנס למירוץ לפני כל האחרים, עוד ב־1986, לא הצליח לעורר תשומת־לב רבה. הוא מדורג במקום הלפני־אחרון בכל הסקרים. הוא אחד משני המועמדים השמרניים ביותר של מפלגתו, והצעתו לפגוע בתשלומי הביטוח הלאומי הבהילה את כל הרפובליקנים האחרים.

דופונט היה מושל דלאוור, אחת מכתי המדינות הקטנות ביותר של ארה"ב, בשנים 1977–1985.

● **אלכסנדר הייג**, בן 63, השולי מכל מועמדי 1988. הוא זוכה לאחוז אחד או שניים בכל הסקרים, והודה בפה מלא שעניינו היחיד הוא לפגוע בסיכויי הבחירה של ג'ורג' בוש. מן הטעם הזה הוא חוזר פעם אחר פעם על התביעה, שבוש יגלה את "חלקו האמתי" בפרשת איראן הקונטראס.

להייג יש קריירה מרשימה: הוא היה סגנו של הנרי קיסינג'ר כיועץ לביטחון לאומי, ראש סגל הבית הלבן בימי הנשיא ניקסון, המפקד העליון של צבאות נאט"ו, ומזכיר המדינה בשנה וחצי הראשונות של ממשל רייגן.

● **ג'ק קמפ**, בן 52, טוען שהוא היורש הנאמן ביותר של "המהפכה הרייגנית". הוא אחד מאדוני הר־ליסיקאים, הדבקים בדוקטרינה הכלכלית שהפעיל רייגן בארבע שנותיו הראשונות. קמפ, לשעבר שחקן פוטבול (כדורגל אמריקאי; ראגבי) מצטיין, מנסה לפתוח את המפלגה הרפובליקנית למיגזרים המעדיפים היסטורית את הדמוקרטים: בעלי צווארון כחול ו"מצביעים אתניים" (יהודים, שחורים והיספאנים). סיכוייו כיום נראים פחות מלפני 4 שנים. כל הסקרים מעניקים לו מקום שלישי, אחרי בוש ודול.

קמפ הוא ציר קונגרס ממדינת ניו יורק מאז 1971.

● **פאט רוברטסון** יחוג בחודש הבא את יום הולדתו ה־57. אף כי אין איש מתייחס ברצינות אל סיכויי נצחונו, הוא נחשב — ערב תחילת הבחירות המוקדמות — ל"קלף הפרא" של המפלגה הרפובליקנית. מקץ קריירה ארוכה כמטיף טלוויזיה כאריזמאטי, יש לו חסידים קנאים, שהביליקאנגליות שלהם — גם אם לא כוחם המספרי — יכולה להנחיל לרוברטסון הישגים לא־צפויים. אבל הוא גם מעורר יותר התנגדות מכל מועמד אחר, בגלל הכרזות כמו "בראש אמריקה צריך לעמוד נוצרי".

רוברטסון היה הנשיא והבעלים של "סי־בי־אן", ראשי התיבות האנגליות של "רשת השידור הנוצרית", רשת־כבלים המגיעה אל מיליוני בתים בארה"ב. הוא בעל השכלה אקדמית מרשימה. אביו היה סנאטור מטעם מדינת וירג'יניה.

העמוד נכתב על־ידי יואב קרני, דה מוין, איובה

ריצ'ארד גפהארדט | ג'סי ג'קסון | גארי הארט

ג'ורג' בוש | אלכסנדר הייג | פאט רוברטסון

מי יעצור את גפהארדט

רוב סימני השאלה באיובה מרחפים מעל המפלגה הדמוקרטית. בימים האחרונים זינק בה לראש המירוץ ציר הקונגרס ממיסורי

אי־הוודאות העיקרית בבחירות המוקדמות באיובה שורדת במפלגה הדמוקרטית. שלושה מועמדים מתחרים כמעט כתף אל כתף על הבכורה. אם כי סימני הימים האחרונים משקפים עלייה מהירה במניותיו של ריצ'ארד גפהארדט, ציר קונגרס ממדינת מיסורי, שבשבילו ניצחון באיובה הוא שאלה של להיות־או־לחדול.

סקר דעת קהל, שערכו השבוע עיתון ותחנת טלוויזיה בבוסטון בשיתוף עם תחנת טלוויזיה באיובה, העניק לגפהארדט 28 אחוז. אחריו באו מושל מסצ'וסטס, מייקל דוקאקיס, עם 18 אחוז; הסנאטור פול סיימון מאילינוי, עם 14 אחוז. ברוס באביט, מושל אריזונה לשעבר, הוא רביעי, עם תשעה אחוזים; וגארי הארט חולק את המקום השישי עם ג'סי ג'קסון, שמונה אחוזים לכל אחד. הסנאטור אלברט גור ממדינת טנסי מדורג אחרון עם שני אחוזים.

שיחות עם כמה פעילים של המפלגה הדמוקרטית באיובה ביום רביעי השבוע העלו הסכמה, שגפהארדט הוא בעל הסיכויים העדיפים. יריביו של ציר הקונגרס יורים לעברו בליסטראות כבדות בימים האחרונים. ברוס באביט אמר עליו, כי מאז תחילת הקריירה הפוליטית שלו, כחבר מועצת העירייה בעיר סנט לואיס, הוא "שמט באופן שיטתי עמדות שנעשו בלתי נוחות, ואימץ באופן שיטתי עמדות שנחשבו בשעתן פופולאריות".

האפקטיביות הפתאומית של תעמולת גפהארדט מיוחסת לנימות האנטי־ממסדיות שלו. באיובה, מדינה שהנטיות הליבראליות שלה גובלות לפעמים באנארכיזם, איבה לממסד היא מטבע עובר לסוחר. ברוס באביט אומר, כי "כאשר גפהארדט, היושב כל חייו בפרוזדורי וואשינגטון, נעשה פתאום 'קילת הממסד', נשימתך נעתקת נוכח הרב־גוניות של הצקפוניות".

ארתור דייוויס, שהיה עד לא מכבר יושב ראש המפלגה הדמוקרטית באיובה, מזכיר מה שכתב פרשן פוליטי ידוע בארה"ב על הבחירות של 1968: "שני המועמדים רצים יותר מדי להיות נשיא ארה"ב". "עניין אחד", אומר דייוויס, "הוא להראות בבירור שאתה רוצה להיות נשיא, עניין אחר הוא לרצות יותר מדי".

"דיק", הוא אומר על גפהארדט, "רוצה יותר מדי. אמו הסכיתה לי שהספרות האחרונות במספר הביטוח הלאומי שלה מצטרפות לכלל תאריך ההשבעה של הנשיא הבא, וזו כמובן הוכחה שהוא יהיה הנשיא הבא".

מייקל דוקאקיס היה שמח כמובן לנצח באיובה, אבל מקום שני מכובד יהיה בשבילו הישג טוב. בניגוד לגפהארדט, יש לו בסיסי כוח גם במדינות אחרות. אחד מיועצי דוקאקיס באיובה, איש העסקים גארי רובין, אומר, כי יתרונו החשוב ביותר של מושל מסצ'וסטס הוא ארגוני ופיננסי. "אין לו שום בעיות כספיות". אם יצליח דוקאקיס לנצח באיובה, אומר רובין, "כי אז דרכו לניצחון בוועידה הארצית תהיה סלולה". הוא מוסיף מייד: "גם כך אני מאמין שדרכו סלולה".

אבל ארתור דייוויס מייחס למומחים של המפלגה הדמוקרטית את הגזמה, ש"ניצחון באיובה שווה 15 אחוזים בניו המפשייר". הוא מסוגל לטרוף מעיקרם את הקלפים. הבחירות בניו המפשייר יהיו שמונה ימים אחרי איובה. כרגע סדורים קלפיו של דוקאקיס למופת בניו המפשייר, אבל גם קלפי מונדייל היו סדורים שם היטב בזמן הזה ב־1984, וגארי הארט פיזר אותם לכל רוח.

במפלגה הרפובליקאית כבר הסכינו לניצחון הסנאטור דול על סגן הנשיא בוש. בנשימה אחת גם אומרים, שזה יהיה ניצחונו האחרון של דול, ומניו המפשייר ואילך לא יהיה סגן הנשיא ניתן לבלימה.

להארלאן הוקנברג, מיועצי דול באיובה, יש תקווה אחת: ניצחון של דול בהפרש הגדול מעשרה אחוזים. "אם נשיג ניצחון כזה, הכול יהיה פתוח". הוקנברג אומר, שמשימתו של דול היא למנוע רוב מוחלט לבוש בבחירות לצירי הוועידה. אם יצליח, מאמין הוקנברג שבסופו של דבר תעריך הוועידה את הסנאטור כמועמד לנשיאות. חכמת אנשים מקובלת בארה"ב היא, שדול יהיה מועמד אפקטיבי יותר מבוש. מנהיגים דמוקרטים מביעים קורת רוח גלויה נוכח הסיכוי שבוש יהיה בסופו של דבר המועמד הרפובליקאי.

איש העסקים מרטין פומראנץ, מתומכי בוש, מתייחס בביטול אל התיאוריות האלה. בעיניו שום תוצאה באיובה לא תוכל להזיק לסגן הנשיא. הנעלם הרפובליקני הגדול באיובה, לדעת פומראנץ, הוא פאט רוברטסון, כוהן הדת הפרוטסטאנטי, אשר אסף סביבו ציבור נאמן.

מטה הבחירות של רוברטסון באיובה שונה מן המטות האחרים. הוא היחיד השוכן מחוץ לדה מוין, והוא מזכיר קצת בונקר. שום שלט אינו מוביל אליו, וסמוך למעלית סוקרים אותך פעילי המטה בחשד עמוק. כשאתה שואל אם הם יודעים במקרה באיזו קומה נמצאים המשרדים. למערכת הבחירות של רוברטסון לא יאה אלא התיאור "מלחמת קודש", אף כי היא מתנהלת בנעימות הריכוז והקלסתר המחויך של וירטואוזו טלוויזיה.

"דה מוין רג'יסטר", הגדול בעיתוני איובה, הבליט השבוע בעמודו הראשון ידיעה על דרשת יום א' בכנסיה גדולה, שבה קרא כוהן דת פרוטסטאנטי למאמינים להחיל "מבחן לקמוס תנ"כי על המועמדים".

מרטין פומראנץ אומר, כי אם יום שני בערב יהיה קר במיוחד או מושלג במיוחד, יישארו הרבה מצביעים פוטנציאליים בבית. לא יישארו בבית תומכי רוברטסון, המשוכנעים שהם לוחמים את מלחמת השם — ואז, רק אלוהים יידע את התוצאות.

לוח הזמנים

8 בפברואר — בחירות מוקדמות באיובה.
8 במארס — "יום שלישי הגדול": בחירות מוקדמות ב־16 מדינות, רובן בדרום ארה"ב.
29 במארס — הבחירות המוקדמות באילינוי. עד התאריך הזה ישלימו המפלגות בחירת מחצית מצירי ועידותיהן.
19 באפריל — הבחירות המוקדמות בניו־יורק, המדינה השניה בגודלה בארה"ב.
26 באפריל — בחירות מוקדמות בפנסילווניה.
3 במאי — בחירות מוקדמות באוהיו.
7 ביוני — קליפורניה וניו־ג'רזי חותמות את שלב הבחירות הראשון, ומערכת הבחירות לנשיאות נכנסת לשלב הסופי.
27 באוקטובר — ויכוח הטלוויזיה האחרון בין המועמדים לנשיאות.
8 בנובמבר — נשיא חדש נבחר בארה"ב.

אגוד המוזיאונים בישראל
והועד הישראלי של איקו"ם

המחלקה למוזיאונים
משרד החינוך והתרבות
מועצת המוזיאונים
האגף לתרבות ולאמנות

מודיעים על רב־שיח
בנושא:
"החוק לאיסור הסחר בעתיקות והשלכותיו על המוזיאונים בארץ"
שיתקיים ביום שלישי, כ"א בשבט תשמ"ח, 9 בפברואר 1988 באודיטוריום מוזיאון חיפה (רח' שבתאי לוי 26) הפתיחה בשעה 10:30

בתכנית:
ברכות: דוד פלונסקי – מנכ"ל מוזיאון חיפה
מנחה: אבשלום זמר – יו"ר איגוד המוזיאונים ואיקו"ם ישראל
משתתפים: ד"ר מרטין וייל – מנכ"ל מוזיאון ישראל
יהודית ענבר – מנהלת המחלקה למוזיאונים, משרד החינוך והתרבות
ד"ר בנימין זאס – אגף העתיקות
פרופ' י. משורר – אוצר בכיר, מוזיאון ארץ ישראל
מאיר בן דב – אוצר ראשי, מוזיאון ארץ ישראל
עו"ד אריה בריק – היועץ המשפטי של משרד החינוך והתרבות

הציבור מוזמן!
אוטובוס יעמוד לרשות המשתתפים ברחבת מוזיאון ישראל בשעה 8:00

המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות
המדור לאמנויות פלסטיות

משרד החינוך והתרבות
האגף לתרבות ולאמנות

"פרס לאמן הצעיר"
לרגל 40 שנה להקמת המדינה

עפ"י החלטת המדור לאמנויות פלסטיות של המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות, יוענקו השנה 10 פרסים לאמנים צעירים (עד גיל 35) העוסקים בתחומי האמנויות הפלסטיות.
האמנים ייבחרו ע"י ועדת שופטים שתמונה ע"י חברי המדור לאמנויות פלסטיות. סכום הפרס יהיה בגובה 1,600 ש"ח.
המעוניינים להגיש את מועמדותם מתבקשים למלא טופס בקשה שאליו יש לצרף פרטים כגון: תולדות חיים, תערוכות, פרסים, צילומי עבודות וכו'.
את טופס הבקשה ניתן לקבל במזכירות האגף לתרבות ולאמנות, משרד החינוך והתרבות, רח' ממילא 20, ירושלים (טל' 238681) או: המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות, המדור לאמנויות פלסטיות, רח' תל־חי 3, תל־אביב (טל' 03–285413).
את הבקשות יש להגיש עד ליום ה' ה־31 במרץ 1988 (ועד בכלל) עפ"י הכתובת: האגף לתרבות ולאמנות (עבור הרמונה) רח' ממילא 20, ירושלים, 91911.

מוזיאון ישראל, ירושלים
the israel museum, jerusalem
متحف اسرائيل، اورشليم القدس

קבלנים מוזמנים בזה להציג את מועמדותם
להקמת ביתן לתצוגות
בשטחו של המוזיאון בהיקף בניה העולה על 4,000 מ"ר – בניה, מלאכות ומערכות

התנאים הנדרשים:
1. רישום בפנקס הקבלנים בהיקף כספי בלתי מוגבל
2. יכולת טכנית ופיננסית מוכחת.
3. נסיון בהקמת מבנים דומים, כולל פרטים על צוות בעל כושר ניהולי ומקצועי שיעמוד לרשות הפרוייקט.

פרטים נוספים בדבר הפרוייקט ותנאי המועמדות ניתן לקבל לפי פניה בכתב או בע"פ למר ז. בארד במשרד. ד. וינד ושות', מהנדסים יועצים. ניהול בניה בע"מ, ת.ד. 3381,
ירושלים, טלפונים 02–824106, 02–817523 02–817362 פקסימיליה 02–814536.
את המועמדות יש להגיש בכתב למר יצחק צור, סמנכ"ל מוזיאון ישראל, ת.ד. 1299, ירושלים, לא יאוחר מיום 16.2.88.
אין בהזמנה זו משום התחייבות מטעם מוזיאון ישראל למסור כלל ועיקר את הפרוייקט לביצוע או למסרו בדרך של מכרז או למסרו אך ורק למי שהציג מועמדותו כאמור.

חותם
דרך עדשה מעוצבת
חדש
חיים+
להשיג בחנויות
ירחון ראשון מסוגו
יצא בימים אלו לאור
בגיליון הראשון חושף ג'רי מליץ לראשונה, את ביתם של לילי ואריק שרון בעיר העתיקה
לורד סנאודון - מעצב בלונדון
סג"ל - המעצב של מדונה
ובט מידלר ועוד
מקבוצת מודיעין עיתונות בע"מ

מוכתם

שירות **DER SPIEGEL**

מיוחד ל"הארץ"

מסמכו של ההיסטוריון היוגוסלאווי דושאן פלנצה מאשר את מעורבותו האישית של ואלדהיים בפשעי מלחמה. ב־1942 הוא פעל באזור בוסניה בגירוש אסירים ובהם גם יהודים למחנות מעבר, שמהם הועברו למחנות ריכוז ועבודה. רובם מתו

ואלדהיים: הגונג מצלצל לסיבוב אחרון

זה קרוב לשנתיים נוברים עשרות היסטוריונים, עיתונאים וחוקרים חובבים בארכיוני המלחמה באירופה ובארה"ב. בארכיונים הלאומיים של ואשינגטון רכנו חוקרים לא אחת בהדמת קשב על מיקרופילמים שבהם ציפו לתגליות מרעישות. קופסאות מאובקות מלאות ניירות מושלכים באי סדר, שהתעבשו ללא מפריע במשך עשרות שנים, הם עתה סחורה חמה. ארכיונאים ביישנים מצאו עצמם לפתע נהדפים באור הזרקורים של צוותי טלוויזיה רבים מספור. כל העולם חיפש בקדחתנות מסמכים על נשיאה של מדינה קטנה במרכז אירופה, כדי להוכיח כעובדה את מעורבותו בפשעי מלחמה, את העובדה שידע עליהם, או לכל הפחות למצוא בדבריו שקר חדש. עד כה בעולם לא נבדקו בקפידה כזאת חייו ומעשיו הצבאיים של לויטננט פשוט.

כל אותה מהומה, ככל שיכלה להצטייר לפעמים מעל ומעבר לכל מידה, הביא על עצמו נשיא אוסטריה ולשעבר מזכיר האו"ם, קורט ואלדהיים בן ה־69, בגלל הכחשתו העקשנית את עברו בתקופת המלחמה. הוא טען ללא לאות כי לא ידע דבר על גירוש יהודים, וכי "מעולם לא ראה פרטיזן". לא מכבר אף אמר, כי אין הוא הפוליטיקאי היחיד בארצו שמסר פרטים לא מדויקים על תפקידו בוורמאכט — התבטאות מתריסה.

בינתיים אפשר היה להוכיח שוב ושוב, כי ואלדהיים ידע על זוועות המלחמה בפרטי פרטים. אך זאת מבלי שנמצא מסמך שהטיל עליו אשמה אישית. גם ועדת ההיסטוריונים הבין־לאומית שחקרה ובדקה את שנות המלחמה של ואלדהיים מטעם ממשלת אוסטריה, העלתה חרס בידיה. "מה שאיננו יכולים להוכיח לגביו", אמר חבר הוועדה המערב־גרמני מאנפרד מסרשמידט, "זו מעורבותו האישית בפשעי מלחמה".

ביום שני אמורים ההיסטוריונים הצבאיים למסור את הדו"ח המסכם שלהם לקאנצלר אוסטריה פראנץ ורניצקי, חבר המפלגה הסוציאליסטית. מסרשמידט קיווה עד לאחרונה למצוא "עורק הזהב" או לכל הפחות "גרגירי הזהב". המסתתרים היכן שהוא בקרטון צבוע למראה.

מה שלא עלה בידי החוקרים ובידי הוועדה הבין־לאומית עלה בידיו של ההיסטוריון היוגוסלאווי דושאן פלנצה. בחקירות פרטיות מצא ההיסטוריון, שהיה בעבר מנהל המכון לתולדות המלחמה בבלגראד, מסמך טעון חומר־נפץ, שבו לראשונה טובע בואלדהיים את חותם ההשתתפות במעשי זוועה.

מברק דחוף

לפתע גם מראה המסמך מדוע התקשה כל־כך נשיא אוסטריה לזכור תקופה מסוימת אחת ב־מלחמה, ספטמבר 1942 בהרי קוזארה בבוסניה. בתוך כמה שבועות הרגו אז חיילים גרמנים וכוחות קרואטים פאשיסטיים יותר מ־4000 איש בתור פרטיזנים. לאחר הטבח שהיה אחד האכזריים ביותר במלחמת הבלקן, נעצרו 68 אלף איש ונשלחו למחנות, ביניהם 23 אלף ילדים. בסוף מארס 1986 אמר ואלדהיים כי ב־1942 לא היה בקוזארה. כעבור כמה ימים חזר בו. באוגוסט 1986 הוא הודה סוף־סוף בפני משרד המשפטים האמריקאי. כי בכל זאת היה שם: במטה הראשי של מערב בוסניה, בבאניה לוקה.

הוא שירת במטה של סרן האפסנאות פלומה בתור הקצין הנוסף היחיד שם. החל מסוף מאי 1942 היו פלומה ואלדהיים שותפים לחדר. ב־4 ביוני הטיל מפקד היחידות במערב בוסניה, מאיור גנרל פרידריך שטאל, על קצין ה־אפסנאות פלומה, באמצעות "הנחיות מיוחדות", לשרת "בתפקידי ייעוץ לצד מחלקות ומשרדים קרואטיים". המגע ההדוק בין הוורמאכט והקרואטים נראה חיוני ביותר, שכן לרשותו של שטאל עמדו לא רק ארבעה בטליונים גרמניים, מחלקת טנקים, מחלקת ארטילריה ויחידות סיוע שונות, אלא גם שלוש חטיבות הרים קרואטיות כמו גם כמה יחידות צבאיות וכוחות ביטחון של האוסטאשי, הפאשיסטים הקרואטים — סך הכל 73 אלף חיילים.

משרד המשפטים האמריקאי מסר בדצמבר 1986, כי מחלקת פלומה הופקדה לא רק על ייעוץ ואספקה. אלא גם על "גירוש אסירים". בעבור האמריקאים היתה זו הוכחה מכרעת. הם הטילו על ואלדהיים איסור־כניסה משפיל, אף כי הוא המשיך לטעון שלא היתה לו שום סמכות פיקודית.

המסמך החדש שהועמד לרשות "שפיגל" בשבוע שעבר, מוכיח שבר־רור של ואלדהיים שהתפשט בינ־תיים לכל העולם, אכן מוצדק. שכן ב־22 ביוני 1942, זמן קצר לאחר סוף מבצע קוזארה הגרמני־קרואטי באזור, הודיע קולונל פרור דרגוילוב, לימים גנרל וראש המטה הכללי הקרואטי, לפיקוד הגרמני במערב בוסניה ב"מברק דחוף" בזה"ל, לויטננט קורט ואלדהיים ממטהו של הגנרל שטאל דורש לשלוח לדרכם את 4,224 האסירים מקוזארה, המונים ברובם נשים וילדים וכ־15 אחוז גברים וזקנים: 3,514 לגרובישינו פוליה ו־730 לזאמון.

גורל אכזר

העיתונאי מבלגרד דאנקו ר אסוביץ' יכול להוכיח באמצעות רשימות שמיות, שבין המגורשים היו גם יהודים. בגרובישינו פוליה היה רק מחנה מעבר. "האסירים נשארו בדרך כלל רק ימים מספר, לכל היותר חודש", אמר ההיסטוריון פלנצה. רבים מהעצירים נשלחו אחר־כך למחנה הריכוז הידוע לשמצה של האוסטאשי — יאסנובאץ. שם רצחו האוסטאשי בהמוניהם.

"היה שם מקובל אפילו להתחרות בשיסוף גרונות בסכין מעוקלת מיוחדת, תוצרת גראביסר", כתב המחבר השוויצרי האנספטר בורקמאנן. אלפים מתו בייסורים. וראגנו סדוואו שב־1942 היה בן 11 "בעשר בבוקר הם באו, ואת כל אלה שנשארו שוכבים הטילו על מכוניות והשליכו את כולם יחד, מתים או חיים, לתוך המגירות. הילדה סרקה היתה חלשה וכאשר היא תפסה שהכל תלוי בכך אם אפשר לעמוד על הרגליים בבוקר או לא, היא עמדה תשעה בכל הכוח על רגליה. בוקר אחד האחות שלה התרפפה לפתע, היא החליקה מהגוף שלי לאדמה; היא מתה בעמידה מכיוון שפחדה להישאר שוכבת".

גם בזאמון (זאמלין) ציפה גורל אכזר למרבית אסירי קוזארה. בפרוור זה של בלגראד שהונצח בשיר החיילים "הנסיך אויגן, הפרש ה־אציל" ("בזאמלין הקימו מחנה כדי לגרש את כל הטורקים" — מתייחס לקרב ב־1683. שבו הובסו הטורקים והושם קץ לסכנת השתלטות טורקית) שכן "מחנה מעבר" של האס־דה תחת פיקוד האס־אס. על התנאים שם כתב הציר הגרמני בבלגראד ב־30 באוגוסט 1942: "לכאן הובאו, ככל שהצלחתי לברר, כ־9000 אסירים ממבצע שטאל. למעלה ממחציתם ילדים או אנשים זקנים (עד גיל 104!). כאן מתים מדי יום 100 עד 200, ממחלות ורעב... עד כה מתו 2000 עד 3000". סך הכל גורשו 7000 אסירים מזאמלין למחנות עבודה בנורווגיה, על־ידי האס־אס.

"התנהגות אמיצה"

כאשר ביקש "שפיגל" ביום ששי שעבר את תגובת לשכת הנשיא על האשמות אלה, הכריז יועצו האישי של ואלדהיים ראלף שייארה, לאחר שיחה עם הנשיא: "לנו לא ידוע דבר על אירוע כזה. מדובר בבירור בזיוף".

על רקע מסמך דרגוילוב נראית לפתע באור אחר גם הענקת המדליה על שם זבונימיר, מדליה מכסף מקושטת בעלי אלון, לקורט ואלדהיים. לויטננט ואלדהיים קיבל את הצטיינות זה ב־1942 ממדינת־הבובות הנאצית קרואטיה על "התנהגות אמיצה בקרב נגד ה־מתקוממים במערב בוסניה". בעל המדליה טען והדגיש שהאות חולק "כמו סוכריות שוקולדה", אולם הממונה עליו רס"ן פלומה יצא בידיים ריקות.

האם פלומה לא תיפקד באורח חסר דופי כמו חברו לחדר ואלדהיים? האם אפשר שסירב להעביר את פקודות הגירוש, כפי שיכול היה לקרות ביחידות אחרות בוורמאכט. או השאיר את הפקודה תקועה אי־שם? זמן קצר לאחר מתן אות ההצטיינות לחברים שותים במטה הפיקוד במערב בוסניה, הגיע ה"פוגלאווניק" (המנהיג) של קרואטיה, אנטה פאווליץ', לביקור. כבובה של כוחות הציר גרמניה ואיטליה, הקים מנהיג האוסטאשי פאווליץ' ב־1941 את "מדינת קרואטיה העצמאית" על־פי הדגם הפאשיסטי. תחת שלטון האימים שלו נרצחו, על־פי הערכות יוגוסלאוויות, כ־800 אלף איש, מעל לכל סרבים ויהודים. תצלומים שלא פורסמו עד כה מראים את קורט ואלדהיים העומד בין פאווליץ', האחראי לרציחות אלה, ובין המפקד על טבח קוזארה, מאיור גנרל שטאל.

בכל דמוקרטיה אחרת בעולם נדרש היה ראש מדינה להתפטר לאחר גילוי כזה. אך אי אפשר לסמוך על כך, שהדבר יקרה באוסטריה. "חבר סוציאליסטי בממשלת הקואליציה בווינה מקווה לכל הפחות" שיהיה צלצול הגונג לסיבוב האחרון".

טבעת החנק של היאן

שירות **DER SPIEGEL**

מיוחד ל"הארץ"

מצוקתם הכלכלית של הזרים ביפאן, אנשי שגרירויות, סטודנטים, עובדי חברות תעופה וחברות אחרות, גוברת בגלל סחרור היאן. מחירי מצרכים ושירותים מרקיעים שחקים במונחי המטבעות האחרים

את יום החג הלאומי חגגו האוסטרלים המתגוררים ביפאן ב־ברבקיו מפואר בגן רחב הידיים של שגרירותם באזור המגורים היוקרתי של טוקיו, מיטה. על כל זאת נסתם כעת הגולל. הממשלה בקאנברה החליטה למכור למעלה ממחצית השטח היקר שעליו עומדת השגרירות, כדי שתוכל לממן את ההוצאות האישיות העולות של עובדי השגרירות. אמריקאים ביפאן נהגו לקנות בשר טרי ואת כל שאר המעדנים האפשריים במרכולים מיוחדים לזרים. כעת עוברים מאכלים מיוחדים אלה לחנויות יפאניות.

הדלות החדשה של ה"גייג'ין" (הזרים) של יפאן באה בד בבד עם האמרתו המטורפת של היאן היפאני בהשוואה למרבית שאר המטבעות. הדולר, למשל, עולה כיום רק 130 יאן, בעוד שלפני שלוש שנים היה עדיין מחירו 260 יאן. השאלה מה מחירים של סחורות או שירותים כפי שהם מתורגמים במטבע שלך, היא כיום נושא השיחה המרכזי במפגשים חברתיים בערבים. זרים מחליפים סיפורי זוועה על החיים ביפאן.

מי שחושקה נפשו, למשל, במלון, חייב לשלם בין 46 ל־61 דולר. ההלם מתחיל מיד עם בואם של האנשים למדינה. נסיעה במונית מנמל התעופה הבין־לאומי נאריטה למלון כלשהו במרכז העיר עולה כ־250 מארק, ספל קפה עולה 6 מארקים, ארוחת ערב צנועה ב־מסעדה — 100 מארק. שכר דירה לחודש עומד על 15 אלף מארק לפחות.

כמה זרים כבר נאלצו לוותר על מגוריהם ביפאן. לאחר שבמשך חודשים לא עלה בידו לשלם את דמי השכירות, החליט באוגוסט שגריר אוגנדה לסגור את השגרירות. שגרירויות אחרות מפטרות עובדים ומצטמצמות במידת האפשר ב־הוצאות. כך, למשל, צימצם שגריר פרו את השימוש במיזוג אוויר בשגרירות בחורף ובקיץ, שגריר תנזאניה אפילו עזב את מעונו הגדול יחסית ועבר לדירה צנועה בבית דירות, ושגריר יוון פיטר את מזכירתו דוברת היוונית ומדפיס כיום בעצמו את דו"חותיו לאתונה. כמעט מחצית השגרירויות בטוקיו נתונות כרגע בקשיים פיננסיים גדולים, וכמה מהן שוקלות ברצינות ללכת בעקבותיה של אוגנדה.

הנפגעים העיקריים: סטודנטים זרים

בעיקר פוגעת עליית היאן בתלמידים והסטודנטים הזרים ביפאן. מבין 20 אלף הסטודנטים החיים כיום במדינת האיים, הרוב באים ממדינות אסיאניות אחרות. בעבודה, אין זה אפשרי למעשה לקזז את הירידה בערכן הכספי של המילגות שקיבלו בארצותיהן. לפני שנתיים למשל היה הסכום שקיבלה הסטודנטית לספרות טסאנג צ'וק חואה ממולדתה הונג־קונג, שווה עדיין 80 אלף יאן; כיום שער החליפין מספק לה רק מחצית הסכום. "בכסף שעולה כדי לפרנס אדם אחד ביפאן יכולים לחיות בהונג־קונג חמישה", היא אומרת.

מרבית הסטודנטים הזרים ביפאן אינם יכולים כיום להוציא יותר מ־1,000 יאן (13 מארק) ליום על מזון. אך אפילו סכום צנוע זה לא הצליח לגייס מתיל שאפיר בן ה־28, סטודנט מבנגלדש. באוקטובר הוא נמצא מורעב ומוחלש לגמרי בחדרון דל שאותו שכר בשולי טוקיו.

היאן, בצד מחירי המקרקעין המופקעים בטוקיו, מנע למעשה מזרים להחזיק בדירה בעיר בסגנון מערבי. מפעלים גדולים שרק לפני כמה שנים הקימו סניפים ביפאן, שוקלים כעת לעבור שוב למדינה זולה יותר. העובדים הצעירים יותר של בנקים זרים מתבקשים כעת לעתים קרובות על־ידי המעסיקים לחלוק כמה בדירה אחת.

במקום לילה במלון

גם התיירות ליפאן נפגעת. ב־1987 הגיעו כשני מיליוני תיירים למדינה, כ־10 אחוזים פחות מאשר בשנה הקודמת. על־פי תחזיות יפאניות, עוד יוסיף מספרם לרדת. מבקרים זרים נמנעים יותר ויותר מלבלות ולו לילה אחד במלון. בשעות הלילה המאוחרות מלא אולם נמל נאריטה בנוסעים. אף כי המטוס האחרון המריא זה כבר. הם רוצים לחסוך לעצמם דמי לינה.

בערב חג המולד קיבלה קבוצה של נשים העובדות באוסקה אישור להביא לזרים הבודדים בנמל התעופה עוגות תה. העיתון היומי "אסהי שימבון" פירסם מכתב של סוכן נסיעות יפאני שראה עמית הודי לאחר ביקור קצר ביפאן. "הוא רזה ונראה חיוור. עיניו היו שקועות. עם המשכורת שלו יכול היה להרשות לעצמו ביפאן רק לחם ומים".

צוותים של חברות תעופה אמריקאיות נתקלים בבעיות דומות. טייסים ודיילות מביאים כעת עמם, כל אימת שהם טסים ליפאן, את האוכל שלהם ארוז בקופסאות, כדי שלא יצטרכו לשלם את המחירים המופקעים במסעדות המלונות. קיימת כבר חברה אחת המייעצת לזרים הנתונים במצב זה. שמה: "הלם תרבותי בע"מ". אולם רוב הזרים אינם יכולים להרשות לעצמם את שירותיה. החברה גובה 160 מארק על שעת ייעוץ אחת.

הקרן לעידוד יוזמות חינוכיות

מיסודה של P.E.F. Israel Endowment Funds, Inc.

מענקים למימון יוזמות חינוכיות

הקרן נותנת מספר מענקים לשם ביצוע יוזמות חינוכיות מקוריות.
המענקים מיועדים לגננות, מורים כוללים, מורים מקצועיים וצוותי חינוך (כגון: מורה ומנהל, מורה ומפקח) בגני חובה, בתי ספר יסודיים, חטיבות ביניים, בתי ספר על־יסודיים ומוסדות להכשרת מורים.
המענקים יינתנו רק לעובדי הוראה אשר עובדים בפועל ישירות עם תלמידים.
הפרוייקטים יחלו בתחילת שנה"ל תשמ"ט.
הקרן פועלת בהתייעצות עם נציגי משרד החינוך והתרבות.
המענקים יהיו עד סכום של 1,200 ש"ח.
לקבלת טפסים נא לפנות לגב' אולין גרינברג, מנהלת הקרן, במפעל הסטיפנדיות לחינוך בע"מ, ירושלים 91021, ת"ד 2209.

התאריך האחרון לבקשת טפסים הוא כ"ד באדר תשמ"ח (13.3.1988)

קרן התרבות אמריקה־ישראל AMERICA ISRAEL CULTURAL FOUNDATION

מפעל המלגות ע"ש שרת

הרשמה למועמדים למבחני המלגות

לקראת שנת הלימודים תשמ"ט — 1988/89

המבחנים יתקיימו בתחומים הבאים: אמנות, מחול, מוסיקה, קולנוע ותיאטרון.
פרטים וטפסי הרשמה ניתן לקבל במשרדי קרן התרבות אמריקה ישראל.
רח' אלנבי 32, תל אביב, טל' 654177/8.
ההרשמה תסתיים ב־15 מרץ 1988.

כספת / נחמיה שטרסלר, יהודה שרוני, יונתן שרמן

תרגיל יפה של הבינלאומי

הבנק הבינלאומי יצא השבוע עם תוכנית מעניינת. הוא מבטיח ביטוח בפני עליית המדד, בתנאי שתעביר אליו את המניות הבנקאיות שברשותך.

הביטוח אומר, שאם המדד יעלה יותר מאשר הרווח על המניות הבנקאיות (כיום 10.5% ל־10 החודשים הקרובים), יקבל החוסך את ההפרש כפרמיה לתוכנית החסכון שיפתח בבנק בסוף אוקטובר 1988.

נניח שהמדד יעלה מהיום ועד פדיון המניות הבנקאיות ב־1% לשנה, ומדובר ב־8 חודשים בלבד. ברור שבמקרה זה אין כל טעם בביטוח של הבינלאומי.

ניקח הנחה מחמירה יותר, שהמדד יעלה מהיום ועד סוף אוקטובר בקצב של 1.25% לחודש. גם אז אין תועלת בביטוח.

רק אם תהיה קטסטרופה אינפלציונית, אם המדד יעלה ב־2% לחודש, אזי יקבל החוסך בבינלאומי תשואה של 5.8% על תוכנית החיסכון, ותהיה לו תועלת מסוימת.

ברור לנו שבאוקטובר 88, עקב פדיון המניות הבנקאיות, תמריא התשואה על כל תוכניות החיסכון אל מעבר ל־5%, כך שהתועלת לא תהיה יותר מדי גדולה, אך בכל זאת יש כאן משהו.

היתרון של התוכנית הוא בכך שהלקוח לא מתחייב לכלום. אם יתברר בסוף אוקטובר שכדאי לו לפתוח תוכנית חיסכון בבנק אחר, הוא פשוט ימכור את המניות הבנקאיות ויעבור לאותו הבנק. מה מרוויח שלום זינגר, מנכ"ל הבינלאומי? הוא מקווה למשוך בעזרת תרגיל זה לקוחות חדשים.

זהב: אחרי שעברו את מחסום 500 הדולר לאונקיה ירד ל־450

הזהב שוב נוצץ

הזהב שוב נוצץ בעיני המשקיעים ברחבי העולם. לאחר שמחירו האמיר לפני קצת למעלה מחודש לשיא של 5 השנים האחרונות ושבר את מחסום 500 הדולר לאונקיה, החל מחירו שוב לרדת וכעת הוא נסחר סביב רמה של 450 דולר לאונקיה.

תולשת הזהב מוסברת בין השאר ביציבות שער של הדולר וברמת המחירים הנמוכה של הנפט וכן בציפיות לאינפלציה נמוכה בארה"ב.

המומחים מעריכים כי הדולר ימשיך להחלש במרוצת השנה ואילו מחיר הזהב שוב יעלה. מכאן שכדאי לבחון כיום השקעה זו. אם באמצעות אג"ח צמודות זהב, מרליות זהב או בדרכים אחרות.

דרך אגב, בעולם מקובל להחזיק זהב כרכיב־קבע בתיק השקעות סולידי. יחד עם אגרות חוב וניירות ערך. בדרך כלל בשיעור של 10%–15%.

גסות־רוח של בנק

כותב אלינו יורם יוסטוב: "בקשר לקטע "היעוהרו מבנק מסד" (29.1.88) ברצוני להוסיף. אשתי עובדת כמורה בבית־ספר תיכון השייך לעיריית המתגינן ומקבלת את משכורתה באמצעות בנק 'מסד'. כרבות השנים נוכחנו לדעת כי שירותי בנק זה לקויים, מבחינות רבות: במשך שנים לא קיבלה אשתי דו"חות על מצב חשבונה, למרות בקשות חוזרות ונשנות. הבנק מסרב לקבל הוראות קבע להעברת המשכורת לבנק אחר, וכל בקשה נענית ביחס הגע בין אדישות גמורה לגסות־רוח.

"ניהול החשבון מחייב נסיעות לסניף המרכזי של הבנק בתל־אביב (אין לבנק זה סניף ברמת־השרון).

"לאור מצב זה, ביקשה אשתי מעיריית רמת־גן להעביר את משכורתה לחשבון בבנק לאומי ברמת־השרון. לתדהמתה, נענינו כי בעקבות הסכם בין הסתדרות המורים לעיריית רמת־גן, לא תיענה העירייה לבקשה."

היכן המפקח על הבנקים?

מסעדה פרסית

תוך כדי סיור קניות בדרום תל־אביב, נתקלנו במסעדה שכל שלטיה היו כתובים ערבית. לתומנו חשבנו שהמדובר במסעדת ניגונים רגילה, חומוס ושיפודים, אך התברר לנו שזו מסעדה פרסית למהדרין, המשרתת את אנשי האזור.

הזמנו אורז ברוטב ושני שיפודי קבב. האורז עם הרוטב בצלחת גדולה היה מעולה, הקבב היה טעים. קיבלנו גם שתי פיתות וקערת מחמצים וירק. הזמנו מים קרים וקיבלנו קנקן מלא.

המקום, ברחוב זבולון 17, רחוק מאוד־מאוד מן המרכז, ולמעשה הוא ההיפך הגמור ממסעדה מפוארת. לכן לא הופתענו כאשר התבקשנו לשלם 10 ש"ח. אך למי שרוצה "משהו אחר" בתל־אביב, אנו ממליצים.

מי מכר מי קנה

חוק ניירות ערך מחייב בעל עניין בחברה ציבורית, לדווח על כל פעולת קניה או מכירה במניות חברתו. רא עקא, החוק אינו מחייב בעל עניין כזה, לדווח על תנועת כתבי ההשאלה שהוא מעביר לצורך מכירה בחסר ("שורט") של מניות חברתו על־ידי צד ג'. כלומר, בעל חברה יכול עקרונית להעביר לצד ג' כתבי השאלה למכירת כל מניות חברתו בבורסה, בלי לדווח על כך.

לא היינו מטריחים אתכם בדיון תיאורטי בסוגיה זו, אך בבורסה נסחרות כיום מניות "תים", עם היקף מכירה בחוסר של 18.6% מסך מניות החברה. מי מכר? מתי מכרו? מי קנה? שאלות אלה נותרות, למרבה הצער, ללא תשובה, גם לא מצד אנשי הרשות לניירות ערך.

מדוע כדאי "לנפח"

חלק גדול מהמניות המסוכנות יותר ("הרשימה המקבילה"), עולות בשבועיים האחרונים בצורה מרשימה. קצת מפתיע, אם נביא בחשבון את הרשימה הגדולה וההולכת של חברות שנקלעו לקשיים, והן ברשימה זו. האם שמות כמו אלקפל, עוז השקעות, קונסורטיום, אינקובה, מתכת סדום, מוכירים למישהו משהו?

מדוע עולות מניות אלה? יכול להיות שבעקבות הפסקת מסחר המתמשכת באחרים מניירות הערך, נדרשו מנהלי תיקים לשפר את הביטחונות בבנקים. מה טוב משיפור הביטחונות, מאשר ניפוח מלאכותי של שערי המניות שמחזיק אותו מנהל תיקים?

מחפשים שותפויות אמריקאיות

אלמר וינטר: הפחתת מכסים

הגל התהפך והיום מחפשים תעשיינים ישראלים שותפים אמריקאים לייצור משותף של מוצרים שישווקו לאחר מכן לאירופה ללא מכסים — כך סבור אלמר וינטר, יו"ר הוועדה האמריקאית לצמיחה כלכלית של ישראל. שסיים באחרונה ביקור בארץ.

וינטר, מייסד "מנפאואר", מציין במכתב ששלח לחברי הוועדה, כי תעשיינים ישראלים סבורים שניתן ליהנות מתנאי הסכם הפחתת המכסים עם השוק המשותף באמצעות ייצור המוצרים בישראל, אך צריך קצת יותר מזה. לדבריו, רק מוצר ש־65% ממנו מיוצרים בארה"ב ואילו יתרת 35% שלו מיוצרים בישראל, ייהנה מתנאי הסכם הפחתת המכסים עם השוק המשותף, וכן מחוקם היחסי של המטבעות האירופאיים.

עמדה זו מעניינת במיוחד לנוכח העובדה, שבמהלך השנים האחרונות, תעשיינים אירופאים בוחנו את האפשרות של הקמת מפעלים בישראל לשם שיווק מוצרים ללא מכסים... לארה"ב.

הזמנת בניה חייבת במס

בית־המשפט המחוזי בירושלים קבע לפני זמן מה תקדים עקרוני (ערעור מס הכנסה 21/85), לפיו הסכם להעברת זכות בניה בקרקע הוא בגדר מכירת קרקע משיקולי מיסוי.

מכאן, שחברה המבצעת הסכם מעין זה ומנהלת את ספריה על־פי השיטה המצטברת, חייבת במס כבר באותה שנת מס. ואין היא יכולה לדחות את תשלום המס לשנים הבאות, שבהן תושלם הבניה על אותו נכס. הזכות במס קיימת עם החתימה על הסכם העברת זכות הבניה.

הלכה זו רלוואנטית בעיקר לחברות בעלות נכסים, שבהן הקרקע מוגדרת כמלאי עסקי והעברת הפיתוח שלו לידי גוף שלישי היא בגדר מכירה עסקית.

עיצוב – עמותה לעידוד ציור ופיסול בישראל
קרן שמעון ניסים ז"ל

משרד החינוך והתרבות
האגף לתרבות ולאמנות

עיצוב – עמותה לעידוד ציור ופיסול בישראל מכריזה בזה על תחרות לבחירת הדפס אמנותי להפקת מהדורה

רשאים להשתתף אמנים ישראליים האמונים בתחום הגרפיקה וההדפס האמנותי.
מטרת התחרות לעודד את הגרפיקה האמנותית המקורית בישראל ולהפיצה בקרב הציבור הרחב.
הדפסים שיזכו בתחרות יודפסו במהדורה ע"י קרן שמעון ניסים ז"ל ועל חשבון הקרן.
את העבודות יש להגיש לקרן שמעון ניסים ז"ל **בגרפוטק**, ספרית "שער ציון" בית אריאלה. שד שאול המלך 25, תל־אביב, תוך ששה שבועות ממועד פרסום זה. ועדת השופטים תקבע את העבודות הזוכות בתחרות חודשיים וחצי לאחר המועד הנ"ל.
תקנון למשתתפים בתחרות אפשר לקבל בגרפוטק בכתובת הנ"ל. בימים ב' רה' בין השעות: 13:00 – 9:00.

אוניברסיטת תל־אביב

בית הספר להנדסאים ע"ש יוסף ורבקה מאירהוף
החטיבה התיכונית

הורים ותלמידי כיתות ח' וט' בנים ובנות באיזור תל־אביב והמרכז

לקראת ההרשמה לכיתות ט' וי' לשנת הלימודים תשמ"ט

אשר תחל ביום ד', ה' בניסן תשמ"ח, 23.3.88

ניתן לקבל פרטים על בית הספר, או לקבוע סיור במקום בפניה למזכירות ביה"ס, רח' האוניברסיטה 30 רמת אביב 69975, טלפון: 414069, 420702

להנדסאים

אוניברסיטת בר־אילן

המרכז להשתלמות בניהול

מודיע על פתיחת מחזור ז' לקורס

לימודי תעודה ביצוא וסחר בינלאומי

תאריך 13.3.88

כנס הסברה יערך באוניברסיטה

ב־9.2.88 שעה 17.30. יש לאשר השתתפות בטלפון.

ניתנת אפשרות להרשמה במקום

מדברי בוגרי הקורס:
"הקורס פתח בפני אופקים רחבים בתחום היצוא ואני מיישם מהנלמד במסגרת עבודתי תוך תקוה ליישם חלקים נוספים בעתיד".
"לאחר בדיקה מעמיקה שעשיתי, זה הקורס **המעשי הטוב ביותר שקיים בשוק**, הוא מקנה ידע רחב ביותר בכל הקשור ליצוא ושיווק, ופרוייקט הגמר נותן מימוש מצויין לנלמד...".

פרטים והרשמה: טל' 03-343613, 03-747262

לשכת ההוצאה לפועל בתל־אביב
תיק מספר 0158202872 נומ' 0301032587

הודעה בדבר מכירת מקרקעין

א. מוזמנות בזה הצעות לרכישת מחצית מזכויות הבעלות בחלקה 541 בגוש 6388, הנמצאות בקרן ברחובות פינס ושפרינצק בפתח־תקוה.
ב. שטח החלקה כולה הינו 1.554 ד"ר, והשטח הבנוי הינו מחצית השטח הנ"ל (בנוסף) על המציע לוודא בעצמו ברשויות המתאימות, את כל הנתונים הקשור בזכויות מבנה תבנית בנין עיר והחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965.
ג. כל המעוניין להציע הצעתו לרכישה יגישה בכתב למשרדו של הח"מ עד ליום 1.3.88.
ד. ההצעה תחתמה ע"י המציע תכלול פרטיו המלאים של המציע, סכום התמורה המוצע, תנאי תשלום התמורה וכן ערבות בנקאית אוטונומית ובלתי מותנית על סכום שיהיה שווה ל־10% מסכום התמורה המוצע.
ה. אין הח"מ מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.
ו. המכירה כפופה לאישור של כב' יו"ר ההוצאה לפועל בבית משפט השלום בתל־אביב־יפו.

יעקב ב. ביאר, עו"ד, כונס נכסים
אלנבי 53 א', תל־אביב, 63823

הודעה

הרינו להודיע ולהזהיר כי בגניבה שארעה ב־2/2/88 במלון הר־ציון בירושלים נגנבו צ'קים. מי שיקבל צ'קים אלו בתור תשלום, שם את כספו על קרן הצבי.

להלן הצ'קים שנגנבו
1. צ'קים של סטוקס אנד בילדינגס (ישראל) בע"מ מס' 1400 — 1375
2. כל צ'ק אחר הרשום לפקודת מלון הר־ציון בע"מ או לפקודת סטוקס אנד בילדינגס בע"מ

ארגמן תעשיות בע"מ (להלן: "החברה")
הזמנה לאסיפה כללית יוצאת מן הכלל

בעלי המניות של החברה מוזמנים בזה לאסיפה כללית יוצאת מן הכלל של בעלי המניות של החברה שתתקיים במשרדי החברה באזור התעשיה ביבנה ביום א', 14 לח' פברואר 1988. בשעה 9.00 בבוקר.

על סדר היום: אישור הקצאת מניות פרטית לבעל עניין בחברה.

בפקודת הדירקטוריון
לאה הלפרין, מזכירת החברה

صورة عن الاصل

תרבות וספרות

אין אהבה לדברים הנשארים

עת הזמיר, רומאן, מאת חיים באר
ספריה לעם, הוצאת עם עובד, 1987, 560 עמודים

מאת אריאל הירשפלד

הקתדראלה "סנטה מריה דל פיורה" של פירנצה עמדה בתחילת המאה ה־15 בלי גג ובלי כיפה. ותוכנית ענקית של שיש משובץ ניצבה מסביב, פתוחה לשמים, ואיש לא העז להציע פתרון — איך להקים את הדאומו העצום. איש לא גישר באמת, עד אותו יום, על פני מרחק גדול שכזה. הציעו פיגומי עץ והציעו כיפה חרוטית, אך הכל נראה מסובך ורופף מדי. עד שבא פיליפו ברונלסקי והציע הצעה שהדהימה את כולם: הכיפה צריכה להיות לא עגולה לגמרי כי אם מצולעת — כדי שיהיה לה שלד חזק ותישען על שמונה "עמודי שדרה"; המורמים מכל — עליה להיות הרבה יותר גבוהה ממה ששיערו. יותר מכפליים. כל חייו של ברונלסקי הוקדשו לבניית הכיפה הגדולה, כדי להוכיח כי העוצמה אינה בעובי הקירות אלא בלכידות הצורה — הלבנים המשתלבות כמו עצמות־דג סביב "עמודי השדרה" — וכי לגודל הזה דרוש גובה: יש להתרומם לגובה עצום כדי לגשר באמת בין נקודות רחוקות כל־כך. "אדוניים", הוא אמר לחברי גילדת־הצמר הממונים עליו, "נראה לי כי לארכיטקטים שאינם מנסים להבטיח שבנייניהם יישארו לנצח, אין אהבה לדברים הנשארים, ואינם מבינים את אשר הם עושים" (מובא אצל ואזארי ב"חיי האמנים", חלק ב').

הטכני ביותר, אומנות הסיפור של הקונוונציה הריאליסטית, פגום ולא בשלם.

גם מצד הנוכחות הרוחנית אין כל הפרדה. דימויים, פירושים ואמירות עוברים כמין תהליך דיפוזי מן הדמויות אל המסיכות המספרות. בעמוד אחד נזכר ביתה של המשוררת זלדה: "זי איז ממש א פאעטעס" כלומר, היא ממש משוררת, אומר שכנה הסנדלר" (96). ובעמוד הבא כבר נוטל המספר עצמו ציטטה משיר של זלדה כדי לפרש את המאורע: "פתאום נוקשה רגלה באחת ממרצפות החצר המתגרגרות, מרצפת האבן שמתחתיה, כדברי המשוררת, חי את חייו הסמויים, המיוחדים, העפר וכל מה שטמון בו, ונפלה אפיים ארצה" (עמ' 98). לא רק חוסר האבחנה בין הישויות הסיפוריות בולט כאן, אלא גם מגושמותו של הפירוש הנעשה על ידי המספר.

כמעט בכל מקרה שדמות נוגעת באיזה עניין "תרבותי", דע לך שהמספר יאריג ממנו דבר מה "סמלי", לא רחוק מעמוד אחד או שנים בסביבה. מעמוד 200 ואילך (ובקריאה השנייה — מן ההתחלה), ניתן לקורא כבר לצפות לכך ולהפוך זאת לשעשוע. כשגבירץ אסף בעמ' 557 כמה ענפים של הקיץ עכובית הגלגל (איך, אגב, אפשר לקטוף אותו בלי כפפות וסכין) כדי להסות את כבשי הפליה, ידעתי או נזר הקוצים של ישו, או "כגלגל לפני סופה" או "עטרי קוצים" של ברנר יופיעו כפי המספר בעמוד הבא. טעיתי הפעם. זה היה באותו עמוד עצמו. "עטרי קוצים וצד הרב הפיקודי ונהגו את מעבר מנדלבאום" (עמ' 557). אל דאגה: הם יעברו מיד גם דרך גת־שמנים, כדי שגם ישו המנוח לא ייפקד ב"דימוי" הספרותי.

תוכן הפירושים עצמו רכרוכי וסנטימנטאלי עד אי־נעימות. גבירץ מדומה ל"עבד הנרצע" של מיכלאנג'לו, ויופיה של ירושלים הוא "יופי של יאוש ושלווה — השלמה עם המוות" כמובן. וכשהפירושים נוגעים כבר מתודעתו של המספר. הם מודבקים ביד גסה אל "לבו" של הגיבור: "השתרעה ירושלים רחוקה מהטבע ומה מציאות כפסיפס בבסיליקה ביזנטית. אבני הפסיפס העיזורת ושברי הזכוכית המוזהבת, אשר שובצו בחריצות אידקין, שיוו לעיר הוד חגיגיות ועוררו בלבו את הרגשה שהוא עד להתרחשות של נס או של מעשה קדושה וכו'" (עמ' 509).

אומנות הסיפור הפגומה אינה כאן עניין לעצמו, אלא היא התגלמות טקסטואלית של מצב אנושי בעייתי: הרומאן הזה אינו באמת "עלילה" בעלת "דמויות", אלא דמות "אני" אחת, המתפצלת לכמה דמויות כביכול. זאת הסיבה לכך שהדמויות ב"עת הזמיר" הן שטוחות במידה שקשה להעלות על הדעת בהקשרה של הקונוונציה הרומאניסטית. הן כמעט כדמויות באיזה משל קדמוני. אפילו לא אלגוריות בספרות ההשכלה ובוודאי שלא "דמויות אידיאה" כביצירות ברנר, אלא פשוט בובות המוקלמות אידיאות שונות, ועליהן מודבקות תוויות מטאפוריות נוסח "נתן העזתי" או "העבד הנרצע" הבאות לתלות אותן על החוט האידיאי הדק, החשוף והחד־משמעי. דמות ה"אני" הזאת היא דמות שאינה מודעת לעצמה כהוא זה, והיא שרויה בהוויה של רוגז ושנאה כלפי כמה מחלקיה, ורחמים ענוגים וסנטימנטאליים כלפי חלקיה האחרים.

גם אופיו הליקוטי של הרומאן, האוסף אנקדוטות (בחלקן — מרתקות) וציטטות לאין ספור, הנוטל את ר' יידל מעגנון, את הפרפרים ממאדקס, את הקוצים מברנר (ועוד ועוד) קשור ב"אני" הריפודי הזה שבלב הרומאן, שהוא בבחינת ה"העיקר שאיננו" — יישות המצפה עצמה בפיסות מידע ואמנות ומצפה מהן שיסמנו אותה ויצביעו עליה.

המחבר ניסה, הן בטלוויזיה והן בעיתונות, להדגיש כי כל הפרטים של הרומאן הוצעו לו על ידי המציאות הממשית. אפילו הקונצרט ששודר ברדיו ברומאן ("פסאלמוס הונגאריקוס" מאת קודאי) שודר באמת באותו זמן לארבודי. זו טעותו העצובה. רומאן הוא רומאן, גם אם הוא אידיאולוגי וגם אם הוא מתכוון להתייחס אל מציאות קונקרטית. האמת של המציאות שונה מן האמת של האמנות. היא יכולה להדהים ולהיות רבת־משמעות אף יותר מכל יצירת אמנות, אך עוצמתה באה לה מאמיתותה הממשית. סיפור על רב צבאי ששתב את יהודיתו על אוהליה וטבחיה לאימונים במלחמת־קודש בעמק האלה, יכול להרשים ולזעזע רק מעל דפי עיתון. כששמות הגיבורים הם אמיתיים וכשאמיתותו ומהימנותו של המוסר־העיתונאי חשופה. במעבר אל הבידיון מאבד הסיפור את כל כוחו והוא נשמע כמצוץ מן האצבע.

כדי לשכנע מישהו באמינותו של סיפור כזה ובמשמעותו הרוחנית, אין כל צורך באמת הממשית. יש צורך באמת אחרת לגמרי — זו המשוקעת בחוקיות הפנימית של עלילתו ותבניתו של הרומאן. ר' גרהם יקום־פורקן, הדרשן המגוחך והמפחיד של ש"י עגנון ב"תמול שלשום", זיעזע דורות של קוראים לפני שגילה מישהו שאכן היה פעם מישהו כזה. מישהו, אגב, גם גילה שב־1911 היתה בירושלים בצורת. אך "אמיתותו" של "תמול שלשום" אינה נבנית מכך, ועלילתו של הרומאן מנמקת מתוכה גם את הבצורת וגם את ישועתו הנוראה של הדרשן וגם את קיומו הדמוני של הכלב בלק, עם או בלי הידיעות בדבר הבצורת הירושלמית ב־1911.

אבל עובדה ידועה וסוציו־ואלית זו בדבר ה"אמת" של האמנות אינה ידועה משום מה למחבר "עת הזמיר". נגינת ה"פסאלמוס הונגאריקוס" באותם ימים היא הסרת משמעות בפני עצמה, ובוודאי שאינה התגלות. זאת המשמעות שמצא בה המחבר הוא לא הצליח להפוך להוקרות, לשלד הסיבתי (מטאפיסי ככל שיהיה) שינמק מתוכו את השתלשלות המעשים. כך, כפי שהם נתונים לפנינו, מונחים האירועים ב"עת הזמיר" בתוך תבנית העלילה המופרכת ביותר שפגשתי בספרות הנכתבת בשנים האחרונות. אפילו פרישת האהבה הפשוטה והד קצרה בין גיבור הרומאן גבירץ לבין האחות הרחמנייה

הסוף בעמוד בד

חיים באר שירטט ב"עת הזמיר" מעגל גדול מאוד וניסה להרים מעליו דאומו. אך הוא קרס תחתיו עוד לפני שהתחיל להתקשת. גם המבנה, ההנדסה ועמודי השדרה פגומים, וגם חסר הגובה. חסר לחלוטין

לחיים באר אין אהבה לדברים הנשארים. הוא שרטט מעגל גדול מאוד וניסה להרים מעליו דאומו. אך הוא קרס תחתיו עוד לפני שהתחיל להתקשת. גם המבנה, ההנדסה ו"עמודי השדרה" פגומים, וגם חסר הגובה. חסר לחלוטין. הוא לא הבין, כדברי ברונלסקי, "את אשר הוא עושה". כשה"בנה" כפי ברונלסקי מכוונת להתרוקנות מעצמו, אל מעבר להווה.

"עת הזמיר" הוא רומאן עב־כרס (560 עמודים) המגולל את סיפורה של הרבנות הצבאית מאז קומה ועד מלחמת ששת הימים. סיפורה של הרבנות הצבאית משמש למחבר לעשיית חשבון חברתי־היסטורי־מטאפיסי של מדינת ישראל שלפני '67 ובעצם גם של אחרי '67. הרומאן משרטט בכהלכו את דיוקנם של שני רבנים צבאיים המגלמים שתי תפיסות שונות ביחסי הדת והמדינה: הרב שובין — רב יידל. המגלם את התפיסה הפויזה של בן־גוריון של "ספרא וסייפא", המזוגת כביכול את הרוח היהודית עם הכוח המדיני. ר' יידל עצמו ניצל את העיקרון הציוני השטחי הזה לתועלתו, ונהפך דרכו לטפיל: כל חסידות קאלושין (=קאליש + וולוזין) שהוא נמנה עליה ניזונה בדרכים שונות מן הצבא. הצבא, בפועל ממש, על ג'יפיו האזהלית, מסיע את הקהילה החסידית לשבות על הר מירון.

לעומת זה, הרב נוסקה (נתן) מבצר, שסילק את הרב שובין מכהונתו וירש אותו, מגלם את צמיחתה של התפיסה הדתית־כוחנית, המזוגת את הרוח והכוח לא רק בכך שהכוח מכלכל את הרוח בבחינת קמח לתורה, אלא בכך שהכוח נרתם להגשמת רעיונות שב"רוח" — בעיקר רוחו של ר' צבי־יהודה קוק. תפיסה זו רואה בכוח המדיני המלחמתי של ישראל זרוע של השגחה אלוהית המקרבת דרכו את הגאולה. "עת הזמיר" בא כלשון המדרש — הדורש כאן זמירה ולא רק זימרה. מלחמת גוג ומגוג וגאולה. שרק מכיוון אחד היא נראית כקיצוץ בנטיעות. לא במקרה נקרא שמו של הרב מבצר — נתן, להזכיר לך את מבשרו של שבתי צבי. נתן העזתי (אך אם לא נזכרת בו: לא נורא. דיסר החכם, פרשנו הבדוי של המחבר, יפרש לך זאת בעמ' 553).

את התמעטותה הסמלית של העלילה הזאת משעין המחבר על שתי מובאות מתוך הברית החדשה. אחת בפתיחת הרומאן: "לא יוכל איש לעבוד שני אדונים. כי אם ישנא את האחד ויאהב את האחר או ידבק באחד ויבזה את האחר"; והשנייה חותמת אותה: "אם יחשך האור אשר בקרבך. מה רב החושך". אבל שני הפסוקים הניצבים לפתחיו של "עת הזמיר" עומדים כאותו מעגל שיש ריק כפירנצה. וביניהם עֶרב רב של אנקדוטות שלא השתלבו זו בזו אלא נטבו ליצירת "עוכל" שנקשרו בחוט־עלילה דק כנימה. שנארג מקש ותבן, וההתודעה שאמורה היתה לשאת אותן אל הגובה הרוחני הדרוש — חסרה כל עוצמה אנושית וכוח הגותי (יש אולי ערך כלשהו במידע העצום המשוקע בספר הזה: נקל עכשיו, למי שאינו דתי, למפות את זרמיו השונים של הפלג הדתי, ולחוש את השנאה הרבה המעפעפת בו בין זרמיו השונים, ואולי גם לדעת מי שם שונא את מי ומדוע).

דמות המספר ברומאן הזה היא אמבה מילולית, העשויה אמנם מעברית מצוחצחת (עד לזרא), שאינה קובעת כל עמדה אמיתית לאורך הרומאן. אפשר לחוש כי הוא שונא, שוטם, צוהב ומתעב את היהדות החרדית ש"קפוטות הכשי ומצנפות הבכר המגיגיות שלהם פולסות אל תוך לחותו הדביקה של הלילה התל־אביבי את ניחוחה של שבת כלכתא המאמצת להסתלק, אותה תערובת מעיקה של המוצות הריחה ושמנונית פשטידות האיטריות וריקבון המעיים הממולאים, הנישאים על משבי הנפיחות" (עמ' 312), וכי הוא אוהב את האמורא הציוני ר' אברהם יעקב שפירא; אפשר לחוש כי הוא שונא ומתעב את גוש אמונים ואוהב את ריתיקו הביקורתית והמפוכחת של הקבין דיסר (שדיעותיו, כפי שהן מובעות ברומאן, באמת מרשימות בעומקן ובביקורתיותן, שלהן). אבל מה יש מעבר לנטיות־הלב האלה, ומהן הסיבות האמיתיות לנטיות הלב האלה, מעבר לסירוחון הקישקעס והשנאה ההתבגרותית הברוחה בוז.

דמות המספר ברומאן כל־כך רופסת עד כי אין המחבר מבחין כלל בין לשונו לבין לשון הדמויות ואין כל הייך טבע ביניהן. מה שמובא בתחילה בגוף נסתר — בדיווח עקיף הנעשה על ידי דמות, יכול להפוך מיניה וביה לדיאלוג. כאילו הוא נמסר על ידי המספר הכל־יודע (ראה למשל המעבר בין העמודים 288—287) כשכל הדברים הם עדיין בפי הדמות. כלומר, המסר

אריאל הירשפלד הוא מרצה לספרות עברית באוניברסיטה העברית בירושלים

זעמם של הצדיקים

מאת גרשון שקד

קראתי בהנאה משונה את מאמרו של יהודה מלצר "דוד אלינו מלבנון" (תרבות וספרות" 29.1). כדרכם של רכים וטובים הצטרף גם מלצר לרכים וטובים האוהבים שלא לאהוב את עמוס עוז. כוחו הסגנוני של עוז מעצבן אותם, יכולתו הרטורית מוציאה אותם מכליהם. מכאיב להם שהוא כותב "מכאוב" בהקשר מסוים ו"כלאגן" בהקשר אחר. הם רוצים שיהיה לו סגנון כסגנונם שלהם, בקיצור — כסגנונו של יהודה מלצר: חד־משמעי ומדויק.

אילו יהודה מלצר היה לו סגנון של עמוס עוז, הוא היה אולי עמוס עוז, אבל כיוון שאינו עמוס עוז הוא יהודה מלצר, ולכל אחד מהם סגנון שונה ואיני יודע איזה משני הסגנונות עדיף: הסגנון המטאפורי, הרטורי, המטושטש־במקצת של עוז או הסגנון החד, החולק, הסמפי־דרגו־התור־חד־משמעי של יהודה מלצר. זה שאינו יודע בדיוק איפה עובר גבול מוסכם ובטוח שבין טוב לרע, ולעומתו זה שיודע בדיוק איפה הם הגבולות הבטוחים והמוסכמים עליו.

יהודה מלצר אינו מתווכח על תכני כתיבתו של עוז והוא מסכים עמו בכמה הנחות־יסוד פוליטיות. שניהם לא נהנו מן ההרפתקה הלבנונית, ובעניין זה מי אינו מסכים עמהם כיום? מה שמרגיז את מלצר הוא שדבריו של עוז אינם הולמים בדיוק את ציפיותיו. מלצר נוקט אותה עמדה דוקטרינרית, שאינה מכירה גוונים אלא רק צבעים, ושהנוסח הברור והקפוץ שלה הוא, שמי שאינו עמנו הוא לצרינו.

כאן נקודת המפגש הנפלאה שבין הקונפורמיסטים לבין הפאשיסטים. בין גוש אמונים לבין גושי שמאלנים. הם יודעים רק אמת אחת יחידה וחד־משמעית: אין אמיתות ביניים, אין פסיחה על שתי הסעיפים. אתה מועמד ליד הקיר הפיסי או הרוחני על סעיף אחד בלבד — סעיף הצדק המוחלט, הנמצא בכיסו של הארון השופט המוציא לפועל. אין מדרגות של רוע או של טוב, אלא יש חלוקה ברורה בין המחנות. כל השחורים הצדקנים טובים וכל הלבנים גרועים או להיפך. העולם נתפס כמלודרמה חברתית זולה, כפי שהוא נכתב באמת על ידי סופרים פלקטיים מסוימים.

כל מי שצועד עמנו בהפגנה הוא צדיק־הדור. מי שצועד בשוליה ואינו מסכים עמנו בכל הסעיפים שייך למנוולים, לכובשים, למרושעים. אין גוונים — יש רק צבעים. מי שנזכר ברע רק ב־21 ביוני ולא נזכר בו כמתנו בדיוק בארבעה, הוא מצד זה של המתרס והוא אולי גרוע יותר מן הגרועים עצמם. שהרי כבר למדנו בספרי המהפיכה שככל שיהיה גרוע יותר יהיה טוב יותר. וכל מי שאינו מקרב את הקץ אלא מהסס ומחפש דרכי־ביניים דוחק את הקץ הנכסף במקום לקרב אותו.

גרשון שקד הוא חוקר־ספרות ומבקר. מספריו: "הסיפורת העברית 1880—1980"; "גל חדש בסיפורת העברית"; "אין מקום אחר"

יהודה מלצר נוקט עמדה דוקטרינרית שאינה מכירה גוונים אלא רק צבעים... אך לא הדוקטרינרים יוציאו אותנו מן המבוך הזה, אלא דווקא אלה (כעמוס עוז) המתעוררים שבועיים מאוחר יותר ומחפשים צעד בצד צעד דרכים כדי לפרום את הרשת

החלוקה הזאת אינה מכירה בכך, שבעולם שאנו חיים בו יש שני צדדים (ולא רק בעולם של המזרח הקרוב) ושניהם אינם צדקים באותה מידה. בעולם שאנו חיים בו — שני צדדים חוששים זה מזה ולשני הצדדים הצדקה אמיתית של פחד. לא רק צד אחד עשוי להרג אלא שני הצדדים. לא רק צד אחד שולט וכובש אלא הצד השני מבקש להפוך את היוצרות ולהרוג ולכבוש.

שני צדדים, שבו בצד אחד יש רבים מאוד הרואים את צרכיו של הצד השני, ובצד השני יש מעטים מאוד הרואים את צרכיו של הצד שכנגד והמוכנים לבוא לקראתו. מעטים מאוד מוכנים בצד זה להכריז בפומבי על זכות קיומו של הצד השני, ואלו המכבדים על זכות הקיום של הצד השני אינם מאריכים דווקא ימים. אין זה מצדיק את הצד השני כבר כבש, אבל הוא מסביר את פחדיו את חששותיו ואת רצונו לשמור על קיומו בכל הסוד שלא יושג.

מדרגות הרוע הן מדרגות, שמהן רואה מי שמתבונן בעולם שהרע פשה בשני הצדדים ושאחיזתם המשותפת היא רעה, וכדי להוציא את היריבים מן הבוץ "הפלשתיני" (כמו מן הבוץ הלבנוני והרבה יותר מזה) צריך הרבה אורך־רוח, הרבה רצון טוב ומעט ככל האפשר דוקטריניות ודוקטרינרים, שיטיפו לבעלי הרצון הטוב, שיש להתחיל את המהפיכה בדיוק בשש ואסור לאחר אפילו חמש דקות, שהרי כל מי שמאחר בחמש דקות אינו משלים את הדוקטרינה המושלמת.

מה שנורא בארץ הזאת הם הדוקטרינרים המושלמים משמאל ומימין בצד הישראלי ובצד הפלשתיני, הדתיים המושלמים משני הצדדים. אלה הסבורים שריבונו של עולם מדבר עמהם בשיחות ישירות ושהצדק מסתובב בכיס הקטן שלהם כבדוסים ביקור אישי.

עדיפים עליהם פי כמה האופורטוניסטים המסכנים והמוקצים מחמת מיאוס, שהם והם בלבד תקוות הדורות ושהם בלבד מסוגלים, אולי (והלוואי) לשאת ולתת ביניהם כדי להגיע לאיזו פשרה בלתי דוקטרינארית שאפשר לחיות עמה.

עדיפים האופורטוניסטים על הדוקטרינרים הגדולים והנפלאים המטיפים ממרום הדוקטרינה אמיתות מוחלטות ואינם מאפשרים לבני אדם קטנים, המכירים את מדרגות הרוע, להגיע למשא ומתן קטן של סוחרי סוסים זעירים, המסוגלים להציל את הארץ המטורפת הזאת מטירופם וזעמם של הצדיקים.

דווקא בימים נוראים אלה, שבהם יצאו כל השדים מן הבקבוק: שד הכבושים המוציאים זעמם על הכובשים, ושד הכובשים ההופכים למדכאים כמעט בעל כורחם; בימים אלה, שבו נהרס הארג החברתי התרבותי של הכובשים יותר מאשר של הנכבשים, צריך לחשוב היטב על האפשרויות הריאליות הפתוחות בפני הצדדים, שתצלנה אותם מארג העכביש הנורא שנקלעו לתוכו במשך מאה השנים האחרונות.

צריך לצאת מן המבוך הזה, אך לא הדוקטרינרים משני הצדדים יוציאו אותנו מארג זה. לא אלה המטיפים לנו כיבוש מוחלט או ויתור מוחלט אלא דווקא אלה (כעמוס עוז), המתעוררים שבועיים מאוחר יותר ומחפשים צעד בצד צעד דרכים כדי לפרום חוט של הרשת. מי שירצה לחתוך אותה באבחת־חרב עלול לשפוך את התינוק עם האמבטיה, להיגאל מן הכיבוש כדי להיכבש, לצאת מן השטח כדי להזמין מלחמה הרסנית, להפסיק את המכות וההרג על מנת להביא להרג גדול פי שבעים ושבעה. מכל מקום, צריך להבין שיש לצאת משם, אבל יש לצאת משם בתבונה.

אין מסיימים מאבק בין עמים בזבנג וגמרנו, לא באקט של כוח ולא באקט של "נסיגה". צריך להכיר במדרגות הרוע כדי לשאוף ולהגיע למדרגה הפחותה־נמוכה.

יחסים כימיים מסוכנים

דבקות, מאת י. ו. גיתה, תירגם מגרמנית מרדכי אבי־שאול
ספריית פועלים, תשמ"ה, 175 עמודים

מאת יורם ברונובסקי

בשבועוני־נשים מופיעות לעתים קרובות כתבות על מקורה של האהבה, ועל פי רוב מזמן הכותב את עזרת המדע לאישוש מחקר־המקורות הזה. בדרך־כלל המדובר הוא במדע הכימיה — אכן, כיום כל אשה יודעת שמקורה של האהבה הוא במשיכה הכימית שבין המינים. כיום זהו, כאמור, הרעיון המקובל ביותר, הקלישאה הבורגנית השדופה ביותר, שנדלדלה עוד יותר כאשר המושג הזה של המשיכה הכימית, או סתם ה"כימיה", הועבר לזיקות שבין אישים פוליטיים הנפגשים ונוצרת ביניהם כימיה או גם אינה נוצרת.

איני יודע אם נערך כבר מחקר בלשני־סוציולוגי במקורותיו של הביטוי ובדרכי התפשטותו, אבל אין להוציא כלל מן האפשרות שהמקור הסופי (או כמעט) של הרעיון המדעי, או המדעי־פיוטי הזה, הוא בראשו הפורה של החכם מווימאר. של גיתה זה שלא הניח ידו משום תחום של חשיבה אנושית והיה גאולוג, פיסיקאי, כימאי, ארכיטקט, במאי וכו', בנוסף לעיסוקים אחרים שלו שיצאו להם מוניטין, כגון כתיבת דראמות, אפוסים, סיפורים, רומאנים, וכאלף מאתיים שירים.

רבים מן הכתבים הללו חדורים ברעיון היסודי של זיקה הדדית בין תופעות עולם הטבע והעולם האנושי, הזיקה בין האדם וסביבתו, חוקי־האנוש וחוקי־הטבע.

שנים לפני הסיר שגם בו באה על ביטויה תורת הקריבויות שמתוך בחירה.

אך שלוש הדמויות המשוחחות על התיאוריות הכימיות בפרק ד' של הרומאן של גיתה — כיום אנו נוטים לכנות את היצירה רומאן, ביחוד בעברית, אך השם הסוגי האמיתי שלה הוא "נובלה" בהבנה ביהודית לבדי של הסוג הזה בימי גיתה — מחליטות לבצע אקספרימנט מעניין ביותר. להעביר את הניסיונות מתחום הכימיה לתחום יחסי אנוש. למעשה הוליטו על כך כבר קודם לכן שני ה"כימאים" הראשיים של העלילה הזאת: אדוארד ושרלוטה, שני בני־זוג אוהבים המחליטים להביא למחיצתם זוג נוסף: ידיד של אדוארד וידידה צעירה של שרלוטה. הם מבקשים לעשות חסד עם שתי הנפשות הללו, היקרות להם, ואולי גם לגוון מעט (היינו אומרים היום) את חיי הנשואין שלהם. כיום משמשת הנובלה כזאת פתח לקומדיות הוליוודיות והופכים זעירים עד אינספור. אצל גיתה ניתן לניסיון הסוציו־ארוטי הזה ביסוס מדעי. ה"יצורים" הנבחרים מגיעים לטירה שבה מתגורר הזוג הנדיב ושואפי הגיוונים, ואלה הם ה"סרן" ("האופטמאן" במקור) ואוטיליה, נערה מלאכית, חכמה ויפה, אשר התת־מודע שלה הוא במרומה פקעת צפעונים אמיתית.

הרומאן השלישי של גיתה הוא המקור הגלוי והנרחב ביותר של המטאפורה המדעית, או המטאפורה הכימית, כשם שהוא המצע האקולוגי־הפיוטי הברור ביותר שהציע היוצר הגדול

סטמה מפורסמת מדברת על "טבע האמנות" הנראים לכאורה כניגודים גמורים, ובעצם הריהם עולים בקנה אחד. חסידי האקולוגיה יכולים למצוא בגיתה את הפטרון שלהם, אף שאיני יודע אם ה"ירוקים" הגרמנים נזקקים לסמכותו של הארכיטקטור האולימפי לשם אישוש התיאוריות שלהם (ודומה שגיתה חדל להיות לגרמנים אבי כל רעיון וכל תיאוריה, כפי שהיה עוד לפני שנות דור, במקביל לשקספיר שפיסיקאי אנגלי אחד הקדיש ספר היתולי להוכחת היותו אבי התיאוריה האטומית). הדי גיבורת הרומאן "קריבויות מתוך בחירה" (על הנוסח העברי של השם, "דבקות", עוד להלן), אוטיליה, הנוטה לרשום ביומנה אמרי־שפר הקרובים לרעיונותיו של בוראה, כותבת: "רק חוקר־הטבע ראוי לכבוד, הוא היודע לתאר ולהסביר לנו את הזר והמוזר ביותר עם אתרו ושכנותו, ותמיד בעצם מקום היותו" (עמ' 125; אגב, תיקון זעיר של תחביר־המשפט בתרגום זה היה מקל על הבנתו. למעשה המדובר כאן כ"רק אותו חוקר־טבע ראוי לכבוד שיודע לתאר ולהסביר וגו'...". תיקונים זעירים כאלה ברבים ממשפטי התרגום היו מקלים מאוד על הבנתו לבני־ימינו).

כך או כך, הרומאן השלישי של גיתה, "קריבויות מתוך בחירה" (1809) הוא המקור הגלוי והרחב ביותר של המטאפורה המדעית, או המטאפורה הכימית, כשם שהוא המצע האקולוגי הפיוטי הברור ביותר שהציע היוצר הגדול. עצם השם של הרומאן — שם מוזר באוזן שכיוון שהאוזן התרגלה אליו (בגרמנית ובכמה שפות אירופיות אחרות הוא נהפך לביטוי מקובל המשמש בהקשרים שונים) שוב אין מרגיש בזרותו — מכוון אל המטאפורה הכימית הזאת, המוסברת בפרק הרביעי של החלק הראשון של הספר. שם מדובר על "הבחירה הנתונה בידיו של הכימאי" ליצור יחדיו "יצורים" שונים ומשונים, והודות לזימון זה ליצור יצורים חדשים, כלומר: ליצור תרכובות (מלה שאינה משמשת בתרגום) חדשה. אך גם ליצור קריבויות מתוך הבחירה השרירותית הזאת שנוהר חוקר־הטבע, או הכימאי. מי שיבקש לכתוב היכבר בשלושה פרקים על "גיתה כאבי התיאוריה האטומית המודרנית", יוכל לפתוח בציטוטים מפרק ד' של "הקריבויות מתוך בחירה".

למעשה, נטל גיתה את התיאוריה — ואפילו את שם ספרו — מתוך מדע־הכימיה של זמנו. בשנת 1775 פירסם החוקר השוודי אולוף ברגמן (נעים לחשוב שהוא בין אבותיו של אינגמר ברגמן) ספר לטיני עב כרס ושמו De attractionibus selectivis גיתה פשוט תירגם את שמו לגרמנית לצורכי הרומאן שלו, שאל מתוכו את התיאוריה הכימית, והקנה נצח מסוג מסוים לספר שבכל מקרה אחר היה נעשה רק לפסיק בהיסטוריה של המדע. הודות לתזכורו של גיתה אפשר היום להתפעל מרוחו הנבואי של החוקר השוודי, שנראה כי רבות בספרו הבשורות של התיאוריה המולקולרית המודרנית.

ספר זה, על כל פנים, השפיע השפעה עזה על כל חשיבתו היוצרת של גיתה: משם נטל את הביסוס המדעי של רעיון המטמורפוזה המצוי בדרבבים כה רבים של יצירתו ("... היצורים הללו, הנראים כמתים, אף כי בתוך תוכם מוכנים הם תדיר למעש, חייב אדם לראות בעיניו בשעת פעולתם, להתבונן אליהם באהדה, כשהם מבקשים זה את זה, מושכים ואחוזים ובולעים ומעכלים זה את זה, וכשהם מופיעים מתוך התגלמות העמוקה ברמות מחודשות, חדשות, בלתי־צפויות: רק אז נאמין כי חייהם חיי־נצח..." ("דבקות", עמ' 27). אפשר, אם גם אין הכרח, לזכור את הפיסקה הזאת — ואולי גם את שמו של השוודי הנשכח כיום, ברגמן, בשעת קריאה בשירות הגדולות דוגמת "מטמורפוזה של צמחים" או גם בשירים הקטנים, המופלאים, של "דיוואן המזרח המערבי" כגון "הערגה הברוכה", שהוטים רבים מקשרים בין רעיונותיה לבין הרומאן "קריבויות מתוך בחירה" שנכתב כחמש

הניסיון של אדוארד ושרלוטה עולה יפה. כלומר, תוצאותיו טראגיות ביותר. שרלוטה והסרן מתאהבים, כיאות, ועוד יותר מכך מתאהבים זה בזה אדוארד ואוטיליה הצעירה ממנו בהרבה. לילה אחד יוצא אדוארד לשחר את חסדיה של אוטיליה, אך בטעות מכוונת וטראגית כאחד מגיע דווקא לביתה אשתו החוקית שרלוטה. התוצאה הוא ילד שאדוארד עצמו מכנה אותו "פרי הבגידה הכפולה". שהרי אדוארד בגד באהובתו עם אשתו, הילד, שעיניו דומות לעיני אוטיליה, אף שכל יתר תוויו מזכירים עד מאוד את תווי הפנים של הסרן, הוא התוצאה של הקריבויות המסוכנות הללו שיוצו שני ה"כימאים" הנשואים. הילד הזה מת, לאחר שהוא מתחלק מבין הידיים וטובע, עתה מתקדם הכל בקצב של קומדיה אויטלקית, אף שהמאורעות הם טראגיים בעליל: עד מהרה מתים גם אוטיליה ואדוארד. דומה שרק שרלוטה, הרעיה הנסיינית, נותרת בחיים — אולי לנצח, בבחינת "הנשיות הנצחית".

הספר הזה, שיש לו מקורות ברורים בביוגרפיה של גיתה, זיעזע את בני־זמנו וחוגו. אחד מידידיו המוכרניים, איש בשם קנבל, לא נתן לגיתה מנוח בהוקיעו את הפגמים המוסריים של הספר עד שגיתה התרתח ואמר לו "הספר לא נועד לך, תרוו שכמותך, אלא לנערות צעירות". וכך הגענו אל שבועוני הנשים שבהם פתחתי. אגב, גיתה עצמו ראה את המסר של ספרו בתהילת חיי הנישואין המקודשת בו. התהילה מרשמת אמנם בפי אחד הגיבורים היותר־גרוטסקיים של הספר, מיטלר.

למקרא הספר הזה קשה לא לחשוב על האינטואיציות הגרמניות של גיתה לגבי תיאוריות פסיכולוגיות, ולא רק מדעיות ואקולוגיות. קשה לא לחשוב על פרויד. להיזכר בהודעתו שאת הפסיכואנליזה גילה מתוך קריאה בכתבים, המכתבים, ...של ...גיתה. האם "קריבויות מתוך בחירה" שייך היה לכתבי־מדע אלה שהפרו את מחשבתו של פרויד? יכול היה להשתייך. ללא ספק.

לשם העברי של הספר "דבקות" קונוטאציות מיסטיות שהן אולי במקומן, בסופו של דבר, שכן יש למדע הזה נוסח גיתה מיסד או יסוד מיסטי מבוים (בשירים דוגמת "ערגה ברוכה" מגיע היסוד הזה לביטוי גלוי יותר. הרמזו לתורות של מיסטיקאי פרסית וכו'). אך נדמה שבכל זאת מוטב היה לתרגם את השם כהוראתו: "קריבויות מתוך בחירה". בין השאר גם בשל השיבוטות הרבה לגבי תוכן הספר והמסר המדעי־ארוטי שלו.

התרגום הישן של מרדכי אבי־שאול בתאים לבדרו לספר, או לראייה מסויימת של הספר; נדמה שבספר כזה טוב שמופיע ביטוי כמו "אגר פרחים" במובן של "זר פרחים". עם זאת, הלשון העברית כאן מלאכותית באיה, יתר על המידה, מאולצת ופעמים רבות אף מגוחכת. עריכה היתה יכולה להציל את התרגום הזה רב־ערך, ביסודו, שיד השנים חלה בו ועשתה אותו כמעט לא־תויר לכודרהרה. אך ספריית פועלים לא חסכה כלל על עריכת התרגום או אפילו על הדפסתו כהדרה: הוא הוצא כנתינתו מתוך כרך "פרוזה" של גיתה בתרגום אבי־שאול, מלפני כשלושים שנה, במהדורת הצלום שעורכיה לא טרחו אפילו להוסיף לה את דפי ההערות, בעודם משאירים (בהכרח) את מספרי ההערות בגופי העמודים.

אין ספק שזהו שיא חייו של דיישול. המקומם אפילו את מי שהתרגל לסטנדרטים הבזויים כל כך של ספריית־הפועלים בשנים האחרונות. במקרה זה, ידאב הלב במיוחד, שכן "קריבויות מתוך בחירה" (אליאס "דבקות") הוא ספר מופלא ביותר, מלא וגדוש, בתקבהדות אלפי חוסים להדי זמנו המנגנו, ספר נבואי שכן מתגלית גאוניותו של גיתה אולי בבהירות רבה יותר מאשר ברוב כתביו האחרים. יש רצון להתחנן לקורא העברי לקרוא את הספר — לבריכו הכל.

ויסקי עם קרח ואֶל־אֶס־די

קדיש ושירים אחרים, מאת אלן גינזברג
תרגם, ערך והאיר: נתן זך. עם עובד, 1988

מאת אריה זקס

קירבה ואחוות משוררים הן אור בחיי העיר־יים־הכרח של כל משורר, גם אם אינו המוסקטאל ואינו רחוק, קירבה זו היא הצידוק האמיתי היחיד לתרגום שירה. אך קשה לשער מתרגם ומתורגם שונים יותר זה מזה כשני הברי הספר הדו־לשוני הזה. אלן גינזברג חזיוני, נבואי, הצהרתי, חושפני, אקסטרוגאנטי, ישיר, שלוחרסן, פטפטן. נתן זך שכלתני, אירוני, מסתיר, מדקדק ומאופק. טעם זך הוא ויסקי עם קרח. טעם גינזברג הוא תערובת של אל־אס־די עם אמפטמינים. התוצאה היא שהאנגלית והעברית מושכות בכוח לכיוונים מנוגדים.

כפי שהיה אפשר לצפות ממשורר ברמתו של זך, יש בספר הברקות־לשון, כגון הקונטרפונקט הקולי הנפלא בסוף הפואמה "קדיש" בין הצריחה "קרע קרע קרע" לבין הלהישה "ריבון ריבון ריבון". כאשר הדברים נקראים בנשימה אחת. אך רבות יותר ההגבהות הספרותיות המיותרות השימוש בדימויים ובמילים של בית מרקחת. כך למשל 'WATCHING THE BOAT DISAPPEAR' הופך אצל זך ל"מביט אחרי הארבה הנעלמת". גישתו הדיאלקטית של זך, נטייתו להסביר בתרגום את כוונת המקור במקומות שתרגום מילולי פשוט היה עדיף, מקלקלת שורות.

נעמי, אם המשורר, סובלת באנגלית מ־JEWISH SICKNESS. אצל זך היא סובלת מ"מחלה יהודית". הצירוף "מחלה יהודית" (כפי שתירגם זאת דן עומר בשעתו) הוא לא רק יותר מדויק אלא גם מגרה יותר את הדמיון, מאחר שאין בו דיאגנוזה ספציפית למחלה מסתורית וחשוכת־מרפא זו. WE ARE IN A FIX! הופך בעברית של זך ל"נפלנו בצרה" בעוד שעומר כתב פשוט "הסתבכנו" ומאחר שהזכרתי את עומר עלי לציין שהעובדה שתרגומו הוא "התמורה" לא מוזכר כלל בספר רב־ההערות־ההארות־והאיזכורים הזה.

אשר לגינזברג, ראוי לשפוט כל משורר על־פי מיטבו, ואני נזכר כמה התפעלתי כ"סופרמרקט בקליפורניה" כשהופיע השיר לראשונה לפני כשלושה עשורים. כשבע ה"ביט" (שטבע לורנס פרלינגטי) נראתה לי אז מוצלחת במיוחד, מאחר שהצביעה גם על מקצב (BEAT), גם על דפיקה (BEATEN), וגם על הארה רוחנית (BEATITUDE) (BEATIFIC. החוב שחבים לאלן גינזברג ברור. אך המבחן העליון להישרדותו ולאצילותו של משורר היא כנראה יכולתו ל־

אלן גינזברג: בהשראת בלייק וויטמן העז בשנות החמישים המרובעות לכתוב שירה ארוכת־נשימה, שכוחה הוא הקול המדבר, המיילל או הצועק, בשפת בני־אדם

התמודד עם התהילה. ויליאם קרלוס ויליאמס, מורו ורבו של גינזברג, היה ונשאר רופא ומהדרך לדורו ולדורות שבאו אחריו כי נשאר עד סוף חייו הארוכים אצילות שהזולת העסיק אותו יותר מן הדימוי הציבורי שלו עצמו. עם גינזברג לא היסיכה התהילה. מי שהיה גיבור תרבות ההנתרות של בנות החמישים נהפך לגיבור (ולקורבן) כבוע־עלמי של אותו מימסד תרבותי שהמהפכה הבהודרית של אז התבונה לקעקע אותו. והרי כנראה הסיבה שנימת הנבואה של זך היא נימת שבדים שנחולק איש ציבור מפורסם אחד לאיש ציבור מפורסם שני על שהגיע בייסורים להישגי דימוי ותקשורת בין־לאומיים.

בכך איני מתכוון חלילה לרמוז שאלן גינזברג אינו ראוי לתהילה. אין ספק שהוא מדמויות המפתח של השירה האמריקאית והבין־לאומית בימינו. הישגיו השיריים (שאפשר, וצריך, להבחין ביניהם לבין הישגים האחרים הנזכרים לעיל) באמת גדולים. החשוב שבהם הוא שחרורה של השירה מכבלי מוסכמות ארקדיות. בהשראת בלייק וויטמן העז כבנות החמישים המרובעות לכתוב שירה ארוכת־נשימה, לא מאופקת ולא מרומזת, שכוחה הוא כוח הקול המדבר או המיילל או הצועק, בשפת בני אדם. משוררים רבים באותה תקופה, וביניהם מוכשרים מאוד, נטו להגביל את עצמם שלא לצורך בשדה ספרותי מגודר והדוק־היטב.

גם הופעותיו הפומביות יש בהן בסופו של חשבון איזה מימד של הסר: מקינותו המרירה "עוטרת את הראמפה" ומקרבת קהלים שלמים אל היגיונתן של מלים־עכביביות, מלים מרעותו, מלים של שירה. טכסטים כתובים רבים שלו נשארו בעלי עוצמה גם עם חלוף הזמנים, ולדוגמה אביא שורות דווקא מתוך שיר־זעקה פוליטי העוסק במלחמת המזרח התיכון. השיר נכתב ב־1972. לא מקרה הוא שקיבל משנה־תוקף כאשר אלות והולך לפצח עצמות בינואר 1988.

חבל שאצלנו (בשני הצדדים) כ־דידים המכובדים המסוגלים לכתוב שירה פוליטית כל כך נבואית, לא־משוחדת ומשופעת בהומור שחור:

"שני האלים נוראים איומים הם יהוה ואללה/ שניהם אלים עקומי חוטים, גינובלים,/ יהוה אללה מי מהם לא כביאותיו?/ מי האשליה החזקה יותר/ למי צבא חזק יותר?/ פקודתו של מי משוודה יותר?/ איזהו האל שיעמוד על האגו שלו נִפְרה? מי ייהרג בלא שמו/ מי יבוא בתהום האורו/ עולמות אלים, אנשי מלחמה קנאים, בני אדם, חיות ופרחים,/ רוחות רפאים רעבות. אפילו יצורי ג'יהנום כתים כולם/ נחש תרנגול החזיר יאכלו זה את זה ובב זה ויאבדו... איזו רוח המתה את הלהוד האב"ל אל פתח במסמכי הסוחר/ באייר לנסקי? השאה ניקסון? בגוסמדי? ראש במשלה מלך... הדלד ושטאלין שלחו אותי לכאן/ ויצמן ובן־גוריון שלחו אותי לכאן/ נאצר וסאדאת שלחו אותי לכאן... יהוה האללה שלחו אותי לכאן...

"כגן בגופתינו כאן על הארץ הקדושה הזאת/ את הגבעה/ הזאת גולגלתא לא נכבה, לא נישוב/ נשכן בה עד קץ הימים/ תחת אללה ישבע יהוה לאי אדוני אחד/ שמע ישראל אדוני אלוהינו אדוני אחד/ לא אללה אילא אללא/ איה אה הו/ איה אהה הו/ שלום סלאם"

פרופ' אריה זקס, משורר, מבקר, מרצה לספרות אנגלית.

עינייני לשון / משה זינגר

קסמי הקונקורדנציה

יש האוהבים לקרוא בספר הטלפונים (גם אני, אגב, כי־ניתוח), אפשר לגלות שם תגליות מפתיעות. ספר שימושי אחר שאני מעיין בו כבספר פתוח הוא הקונקורדנציה למקרא של ד"ר שלמה מאנדלקרן. לדעתי, במקום להלעיט תלמידים היודעים את לשונם בכללי דקדוק ותחביר — כדאי ללמד אותם, למשל, להשתמש בקונקורדנציה. זהו אוצר שילווה אותם כל חייהם.

פגשתי תלמידי אוניברסיטה הלומדים ספרות או לשון עברית — ואין הם יודעים מה היא הקונקורדנציה וכיצד משתמשים בה. למענם, ולמען כל המעוניינים האחרים, יוזכר פה בקצרה כי הקונקורדנציה למקרא היא ספר שבו אפשר למצוא כל מלה שבמקרא — ואת כל הפסוקים שבהם היא מופיעה.

קסמה של הקונקורדנציה של מאנדלקרן הוא בתמימות האנושית הקורנת מתוכה. זהו ספר שמבחינת אופיו עלול היה להיות יבש, עייני, מכסמם — אך הוא רב עניין ורב התרחשות. אתה חש בזה כבר בהקדמתו של המחבר, שנכתבה לפני תשעים שנה. המסתיימת במלים אלה: "ודע נא הקורא ונאמנת, שכבר הכינותי ושיכתי נוספות אחרות לספרי זה... אבל המו"ל את ספרי, בראותו כי רחבה ונסבה כמותו יותר מאשר חשב בתחלה, צוה עלי בסמכיע: רב לך, אסוף ידך ובכן גנזתי את הנמצא אתי עד עת מצוא, ובנפש דאבה קראתי: רבות מחשבות בלב המחבר, ועצת המוציא לאור היא תקום".

ואתה חש בזה בראותך את החרוזים שחיבר המחבר וקבעם בסיומה של כל אות. למשל, בסוף המלים המתחילות באות אל"ף והפסוקים, מופיע החרוז הפתוח באותה אות: "אלהי ישעי יואל־נא וכל חפצי ימלא / ומלאכת הקודש הזאת אשלים עד לכלוץ" וכן בכל אות ואות.

ויוזכרו גם ההסברים הזעירים שנותן המחבר בראש כל ערך. לצד תרגום המלה ללטינית, ולפעמים גם ליוונית. למשל — "ברבור" הוא "מין עוף ידוע, וטעמו כטעם "שור הבר"" או "שוסי" (מין שבאליות) הוא "עפיפה ברחימה יתרה". ואין כוונתנו לצחוק, רבים מהסבריו של מאנדלקרן מאירים את העיניים ומרחיבים את הדעת. אך יש בהם גם כוורים כמקצת ביטויים. כגון "כחנ" — "דמן ממשלת המטרופוליק". ויש שמיפוך שלם נלווה להסבר, כמו במלה: "עליז", שבה כעיר המחבר על הפסוק בישעיה כג, ז — "הזאת לכם עליזה" — "אולי רמז הנביא על עליזה דידה בת פיגמליון נשיא צור, שהלכה לגור מרחוק ויסדה באפריקא קרתא־חדתא, היא קרתגא, יותר ממאה שנה לפני ישעיה". הנה. באיזה ספר אחר העוסק במקרא היית מגיע למצוא את אליזה ואת פיגמליון?

ואל יישכח "שיר המעלות לשלמה" שכתב ד' שלמה מאנדלקרן בסיימו את מלאכתו, ובו הוא אומר בין היתר: "ואעט במעיל קנאה לשפתנו החמודה, אשר מיום ילדותי קנתה לבבי. ובאהבתה שגיתי תמיד" ואכן, זהו מפעל גדול בעבודה באהבה בידי אדם אחד, לפני היות המחשבים.

ולא הגענו ברשימה זו עדיין אל העיקר — כלומר, אל הלקח שאותו אפשר ללמוד כבדרך אגב בקונקורדנציה. ובהתמנו לעיין הגוף של ספר זה. מהיר למצוא איפה מופיעה מלה מסויימת במקרא ובכמה פעמים — לכך נועדה הקונקורדנציה. אך התוספות הן כל צפוני הלכות לשון והליכות לשון שאנו לומדים מתוך ספר יבש־לכאורה זה. רבות אפשר ללמוד כאן על לשון המקרא, על לשוננו, ועל היחס בין השתיים. ועל כך — ברשימות הבאות.

עורך: בני ציפר

מקור

הכלה הנצחית, מאת יצחק אורפז. הספרייה — הקיבוץ המאוחד, סימן קריאה, כתר. 1987, 287 ע'

"העם הנוקם — אמרה סבתא והיא כמו טועמת את המלה — כלה טובה. אבל ספק מדויקת. 'מלאך השנאה' מדויק מעט יותר, אבל אישית אני מעדיפה בינתו שמרני יותר כגון 'שליח — שליחה — שליחות'. ואל תשאלי מי שלח אותי. כי אם יש שטן ששמו שנאה, הוא בוער בתוך קרביי"

דברי סבתא לבנה לנכדתה פפה, שהעורבן שלה מקשר בין החלקים הראשון והשלישי של הרומאן (שם הפאפוס נסול-הלשון שלה מצליין חילונית, יחד עם עקורי-עיניים ותרנגולת, במרחבי השרון והכרמל הדרומי) לבין החלק המרכזי שבו נוקמת לבנה רוזנר את נקמת הנשים היהודים.

בעולם היאהוס שלו אין סוסים אצילים. הדריכסים של שווינבורג לא שונים מהדריכסים של טשרטוריך. אין ספקות ואין תוכה ואין מעצורים בדרכה של השנאה. "כי כשיוצאים לבער את הרוע ולתקן את העולם, הכל מותר: להסביע את הבחין פון דון קרייניץ סנטוס בבור סיד רותח הוא מעשה תמים כמו פעיית תינוק בן יומו..."

בין שני הקטבים של האשה הנוקמת והגבר התועה, נוצר שדה המושך אליו את הכמלים, המטפורות והאלדזיות, שהספר משופע בהם, ומערבלן. מול אודיסאוס האילם מופיעה, ליד שני הקטבים, קאליפסו (הקליפה סופיין) שהיא יותר קירקה מקאליפסו, וכחלק הראשון של הספר קשה להימנע מלחשוב על גוגו ודידי, כשם שקשה לא להיתפס לקריאת הדברים כאלגוריה על המצב, או לחפש סמליות בשמות (ברהשר, עידי החוזרים), או לגלוש להרהור על האם הגדולה "כאשר עולם גברי עייף, מצוין ושונא את עצמו רבע אותו לפני הסוף. כמו רכיכה סחוטה ומזופשת, מוסר את עצמו בלי קרב לידי בעל הבית הראשון — האשה...". או להיזכר בווייניגר (היהדות הנקבית מתנערת ונוקמת בנצרות הזכרית) או לפסכלג על האם המטורפת הממתה.

לא קל לקרוא את הספר. ועד נקודה מסוימת לא ברור שכדאי. אבל אז קורה משהו ואפשר לחזור מההתחלה, וכבוד לעוצמת הרגש והכתיבה מוליך את התהייה. שווה גם לדבר על העברית של אורפז או על כך שהספר הוא החזק בספרים שכתב עד כה (דן דאור).

לילדים

מסיבת הינשוף, מאת משה דור. ציורים: הנה ארלך. מסדה, 1987, 19 ע'

שפרים ומשוררים מפורסמים הכותבים ספרות-ילדים כתולסודה עשויים להוציא מתחת ידם גם יצירות מופת. אין זה המקרה כאן. לכל היותר, זו יצירת מופת של גיפות: תשעה שירים בסך הכל יש בספר, וספק אם יש בארכותם כדי להצדיק את כל הפרודוקציה הגראפית שסביבם.

דור הוא כמובן אמן של לשון ומצלולים, ויודע לעשות שירים גם משום-דבר, אך ספק אם ילדים יאהבו בשל כך את הספר. דור לקח סדרה של חיות שונות, מן הבית והיער, והאניש אותן בדרך לא מקורית במיוחד, ובחוסר-הומור אופייני: היפופוטם מתלונן על שמבצבים על משמניו וסוסון שיש לו חיים פנימיים עשירים, ויש תנוילאלי המתנצח עם הזיקית שהזיופי אינו העיקר אלא הוויית העולם. מזכיר קצת את שירי הביב-ליותיקות לילדי-ישראל של תחילת המאה (ב. צ.).

צבעונית. הרבה קליינטים מרוצים. איך אני יודע שהם מרוצים? אחרת לא היו הרבה. והועדה המקצועית לפסי-כולוגיה קלינית לא היתה נטפלת אליו. ולא היו מנסים לשלול את רשיונו (איזה מין דבר משונה זה רשיון לעסוק בייעוץ? האם תובעים רשיון מרבנים וידעונים ומבחשות-בקפה? האם אוסרים על אנשים לפנות אליהם ולקנות שיביאו מזור לנפשם? והאם לאלה אין הרבה קליינטים מרוצים?

מדובר כאן בפסיכולוגיה, ובעניין טיפולים מסוג זה אין הסכמה כמו בניתוח לב פתוח, למשל. עם כל הרצון הטוב, הפסיכולוגיה כמדע היא בכל זאת בחיתוליה, אולי חיתולים צואים-משהו משימוש ממושך מאוד, אבל בכל זאת חיתולים.

אלא שלולא החליטה המדינה שיש מקום לוועדה מקצועית שתקבע למי יש זכות לתת עצות תחת התואר פסיכולוג ולמי אין (ואז, מה רע בתעודה מאוניברסיטה ותיקה ומכובדת כמלונתיה?) לא היה בג"צ, ולא היינו זוכים לספר משעשע ומאלף זה (דן דאור).

תרגום

צבע בידי, מאת ארוה באון. עם עובד, ספרייה לעם, 1987, 192 ע'

חוץ מהשנאה אין הרבה משותף לכלה הנצחית ול"גברת אמנר". הגברת רוז לבית פלוריאק, "הזיזעה" כפי ילדיה. האם, בת למשפחה עשירה שנשאה לה לבעל אנטמולוג חסר תוליות, בן למשפחה "טובה", קתולית אדוקה, מיוחסת ומרושעת כבכל קראן שבבורדו-מערב צרפת, ניזונה ברצון החזק, הקמצנות הקטנוניות, הצביעות והאדיקות צרת האופקים, שמיוחסים לא אחת לצרפתים במעמדה, ובנוסף לאלה בשנאה לארמוננת אבל כנה לילדיה, ובעיקר לאמצעי, "בחשיטיק", שהוא היחיד בין השלושה שרומזה לה בנחישות רעתו, כדי להתמודד אתה.

סיפור הילדות האומללה, מרד הנעורים והשוחרור נמסר בחוויות הניקיון מעוררי הערצה מפי אותו בן אמצעי, שכותב עכשו לו להשתחרר מהמעקה המבואישה של עליבות מרוצה מעצמה, שוחרר שהוא הוא היציאה משלטון האם וסדרת המוסרים המנומסים על חינוך הילדים, ובניסה לפנימיה (הבית צריך להיות רפוק מאוד כדי שילד יוצא ללכת לפנימיה קתולית).

הספר, שנכתב לפני כארבעים שנה, מצטיין בבהירות וישראוד... [illegible]

"הערך, הערך היחיד, הערך הגדול, לא נקרא לו באותה ולא נקרא לו כזה. אין מלה שתגדירו במדויק. יש בו מזה ומזה, מן הגאווה ומן הבוז, בתוספת משהו מן התבודדות, המקיפה אותו במגבל שן (עין הטקסט) ומשוה מן הצבוריות, המטילה אותו אל תוך האספסוף, כדי שיחוק את אגרופיו" (דן דאור).

עדות

אף מלה אמת, מאת דוד רודי. ביתן, 1987, 178 ע' + צילומי התעודות בתיק שהוגש לבג"צ

דוד רודי, דוקטור (אוניברסיטת בולוניה, 1951, על הנושא "הפסיכולוגיה והפילוסופיה של ויליאם ג'יימס". צילום התעודה בנספח), פסיכולוג קליני ותיק, רשות

פליאוגרפיה

אסופות כתבים עבריים מימי-הביניים כרך א': כתב מזרחי וכתב תימני. ערך: מלאכי בית-אריה. האקדמיה הלאומית למדעים, 1988, 155 ע'

הספר גדל המידות הזה נועד לספק לכל מי שנדרש לתעבריך עבריים, כלי עזר לזיהויים של טיפוסי כתיבות ולאומנן זמנם. מול כל תצלום של עמוד כתב יד עתיק, העתקו אותיות לדוגמה מתוך כתב-היד, מעין מפתחות מורפולוגיים לזיהוי האותיות. הסיווג "כתב מזרחי" כולל את כל הכתיבות שנבגן מאמצע ימי הביניים ועד שלהיהם באזור המזרח הקרוב. לכתב התי-מני מוקדש מקום נפרד, מאחר שהתפתחותו של צורת האותיות שם עומדת לעצמה.

סוגי האותיות העבריות במזרח מחולקות כאן לשני סיוגי-משנה: אותיות מרובעות ומרובעות למחצה, ואר-תיות בינוניות, מה שקרוי בפינו "כתב רש"י". שפע עצום של דוגמאות והוראציות של כתב לאותן 22 אותיות האלפבית מותיר נפעם גם את הגדול בהדיוטות, ולא לנוכח העיצוב הגיוני והיפה של העמודים (ב. צ.).

מין

איידס, לדעת ולהיזהר. מאת פ. האדרינג דוגלאס ול. פינסקי. עם עובד וקופ"ח הכללית, 1987, 64 ע'

רוב ספרי ההדרכה המינית נועדים לגרום גם הנאה ארוטית לקוראיהם. לא כאן: רוח של קדרות שורה על הספר ההסתדרותי הזה, כיאה לנושא החמור ולרוח-הזמן, שאומרים כי היא מתחילה להידמות לימי ויקטוריה. הספר עם זאת עניני מאוד, ועושה הכל כדי להפיג חששות רווחים ומוטעים בדבר סכנות-הידבקות. הוא גם נמנע ממינוחים היסטריים, ממליץ על שימוש בקונדום ועל שיחה קדם-משגלית על איידס עם בן-הזוג. למי שמבקשים לעבוד את הבריקה לגילוי הנוגדנים באופן אנונימי ניתן מידע מתאים, על המרכזים הרפואיים המבצעים אותה ללא תשלום, ועל הוועד העממי למלחמה באיידס ב. צ.).

קשרים רומנטיים

קולרידג', שלי, הולדרלין: המשורר הרומנטי בקודש מענה

מה היתה הרומנטיקה? האמנם התקיימה כתנועה ספרותית, או שמא הומצאה לאחר מכן על ידי היסטוריונים? כדי לענות על שאלה מעניינת זו יצר רופרט כריסטיאנסן בספרו "קשרים רומנטיים" פסיפס של דיוקנאות וסיפורי חיים. כשהוא מקיף את התקופה למן המהפיכה הצרפתית, דרך מלחמות נפוליון וסוקר את יבשת אירופה, למן אנג-ליה ועד רוסיה. הקורא בספרו יערוך ביקורים בטרקלינים, בבתי אופרה, בבקתות ביערות שבהן מצאו מקלט נאהבים, ובערים שנחרבו בגין המלחמות.

את הנופים הללו מאכלסים הסופ-רים הצעירים ששינו את רגישותה של אירופה — ביניהם כאלה שנשכחו מכבר מלב, כמו אגודה שניה, בנו של סוחר טקסטיל, שהוקסם מן השירה האסטטיאלית היוונית, והעלה על הגרדום ב-1794 כששירו האחרון נכתב על פיסת נייר חום שנועדה לקשירת כביסה מלוכלכת. שלושים שנה אחרי כן הגיע פושקין לשניה בחולין הזרה, באלה שנועדה על ידי משטרת הצאר — הנה לפניכם רק אחד מאותם חוטים הקושרים בין אנשים, לשונות ואידיאות ששזור כריסטיאנסן.

חלק מן הסיפורים שמביא כריס-טיאנסן מבצביעים על נאיוויות וגיל מנטאלי של שנות ההתבגרות. לדעת מבקר ה"סאנדיי טיימס", הסי-פור על קולרידג' וסאותי הקומתה ה"פאנטיסוקראטית" שתכננו על גדות הסוסקאהאנה נקראת היום כפארסה טראגית במקרה הטוב. למרות הכרותם של השנים על ב-סול הרכוש הפרטי, רצה סאותי לקחת עמו לקומונה משרת שיעשה כביסה. קולרידג' אף מיהר לשאת אשה כדי שמיד עם נחיתתו בעולם החדש יוכלו לקיים את התיישבות המיוחלת. כמובן, הוא מעולם לא יצא את אנגליה, אף לא סאותי, והנישואין הרסו את חייו.

אחד הדברים שאפיינו צעירים רד-מנטיים אלה היה כשרונם להונאה עצמית. מי שהתמחה בכך במיוחד היה המשורר פרסי בישי שלי. אשר מצד אחד, הקים שעדוריה בכל פעם שאביו איים להפסיק את קצבתו, ומן הצד השני הסיף למהפיכה בחברה למען שוויוניות.

ההתפכחות והאכזבה היא התאומה של הרומנטיקה ובכך נעוץ ההסבר לכך מדוע היכו השירוף והתאבדות כה רבים מבין נביאיה. כמה מן המפורסמים הללו היו למושאים של צליינות. הנה כי כן במשך שלושים שנה טיפסו מעריצים בגרם המעלות של המגדל בטיבינגן כדי לנעוץ עיניים במשורר המשוגע פרידריך הולדרלין, הולם בקלידי פסנתרו בצפורניו המגודלות. מבין המתאבדים של כריסטיאנסן, השיטתי ביותר היה הגרמני היינריך פון קלייסט. כשבמשפחתו שושלת של 18 גנרלים, לא ייפלא שהיתה לו הו-לשה לטקסים צבאיים. אף על פי שרעיו סידרו לקחת חלק בטקס התאבדות משותף, מצא לו קלייסט לבסוף שותפת בדמותה של הנר-ייטה פוגל, שהיתה למעשה גוססת בסרטן. לאחר ארוחה דשנה הם ירו בעצמם על גדת אגם בסמוך לברלין.

דבר אחד שינו הרומנטיקנים בוודאות וזו היא תדמיתו של המשורר אשר במאה ה-18 היה יישות בזויה למדי. יצורבי-בים מזה רעב. לפתע נעשו המשוררים לקר דושים המעונים של התרבות. מי ששרדים במלחמה ניצחת עם הבור-גנות הנבערת. כריסטיאנסן רואה את ניצני המהפכה הזאת ב"חזיונו הצי-עיר" של גיתה, ספר שנפוליון קראו שבע פעמים. אחד המעצבים הבול-טים של המיתוס הרומנטי היה א. ת. הופמן, ששמע את קול השטן והוא ילד על חופי הים, ואשר יצר בדמות מלוחנו הבדיוני, יוהנס קרייזלר, את האבטיפוס של האמן ההירואי הבז לחברה.

אשר לתפקיד הנשים בתנועה הרומנטית, טוען כריסטיאנסן שהדר מנטיקה פעלה לרעת הנשים. לאחר רצה מאירה על ידי שארלוט קורדיי ב-1793 סר חינן של נשים גבריות, כך או אחרת, המסורת הרומנטית, טוען כריסטיאנסן, ציפתה מנשים למלא את תפקידיהן המסורתיים. ובכל זאת, אף על פי שמרי וולסטונקרפט מורה, נאלצה לכבס את כביסתו המלוכלכת של המשורר האלוהי, נוצר המיתוס הרומנטי החזק ביותר דווקא על ידי אשה — מרי שלי, שיצרה את פרנקנשטיין, שהוליד כ-3000 צאצאים, למן סרטים ומחזות ועד לציורי קומיקס. אפשר לקרוא את ספרה של מרי שלי כביקורת פמיניסטית של הרומנ-טיקה, כשהמפלצת הבודדה והאומ-ללה המשוטטת בהרים היא גרסה של הגאון הרומנטי.

כריסטיאנסן כתב את ספרו בער-קבות תשובת תלמידיו על השר אלות שנשאלו לגבי הרומנטיקה, תשובות שהעידו בעליל על בערות, אדישות ובוז. הוא קבע בינו לבין עצמו שבתוך כאן ספר שיוזיה את הנושא ואכן כתב ספר כזה. "קשרים רומנטיים" הוא ספר מרגש, מרתק ומשפר המחזיר את הקורא אל יצירות העבר בסקרנות ובתשוקה.

Romantic Affinities – Portraits from an Age ,1780-1830
by Rupert Christiansen
The Bodley Head

שיר-הלל לעידן שלפני האיידס

באנגליה ראו אור בחודש האחרון כמה וכמה ספרים שאפשר לומר בגינם, אומר מבקר "אובזרור", כי הם מעידים על כך שהספרות עומדת להפעיל אחת מאותן תחבו-לות מחזוריות שהיא מפעילה לע-תים על החיים. מדובר בספרו של האמריקאי אדמונד וייט, "החדר היפה ריק" (הוצאת "פיקדור"), בר-ומאן של אלן הולינגהארסט על חיי ההומוסקסואלים בלונדון שקודם ימי האיידס, ושמו "ספריית בריכת השחייה" (הוצאת "צ'אטו"), ברומאן "האבה" של סטיבן ספנדר העומד לראות אור בהוצאת "פאבר", "ה מקדש", שנכתב ב-1929 ומבוסס על חוויותיו של ספנדר בגרמניה של ויימאר עם שלוחן העירום ודעות הנבורים שלה. הוסף על כך את ספרו של ריצ'רד אלמן על אוסקר וויילד ותערוכה מקפת של צילומי רוברט מאפלתורפ, ולפניך דאגר חדש המקדם את הימפוי החיובי של ההר מוסקסואליות.

ספריהם של וייט והולינגהארסט אינם רק חושפנים מבחינה מינית אלא גם שרים שיר-הלל לתקופה האבודה של התנאה הגופנית חסרת הדאגות. כלומר, הספרות שלאחר האיידס אינה חסרה אלא אלגית.

בכל שלושת הרומאנים המבשים הגבר, בריכת השחייה המקבלת לסמל של הבאה הוושנית, לגן העדן שלפני הגירוש. נראה כי את השער וריה הגדולה ביותר יהולל ספרו של הולינגהרסט, מפני שהוא מתאר את הבפעים המחיים ואת מוסר המוחתרת של לונדון העובר עתה שינוי רב משמעות. לפני ששים שנים, מסביר ספנדר במבוא לספרו, לא היה אפשר לפרסם ספרים כאלה. אף על פי שכיום נראה ספרו "המקדש" לא נועז כל כך. מאבר אמר או לספנדר שבשום פנים ואופן לא יוכל לפרסם פורנוגרפיה כזאת. ספנדר הגביא אפוא את הספר ושכח על קיומו.

אלא שבאחרונה מאיים שוב על פרסום ספרות מעין זו איסור ממשלתי בבריטניה. אם יאושר האי-סור הזה, יוחרמו שלושת הספרים הללו ובני בני עמם גם ספרים שכבר היו לקלאסיקה, ואפילו שירת סאפו, ספרי פרוסט, ז'יד, לורקה ואחרים. מן הראוי להביא כאן ציטטה מספרו של ספנדר: "אנו שומעים דברים כה מזורים ביחס לאנגליה — שכל כך הרבה דברים שמותרים כאן אסורים שם... וכן שמוזרים ספ-רים. האם זו אמת? קראתי בעיתונים שאסור על פרסום "יוליסס" ועוד סיפרו על ספר אחר שאסרו על פרסומו, ושמו "תהום הבדידות". הייתכן שכל זה אמת? האם אין מי שייצא במחאה?"

The Beautiful Room is Empty
by Edmund White
Picador
The Swimming Pool Library
by Alan Holinghurst
Chatto
The Temple
by Stephen spender
Faber

פינגווין בהודו

בכל רחבי העולם מצויים אנשים שאינם הודים המתעניינים בספרים הנוגעים להודו, להוציא את ההודים עצמם. מעטים בני הודו שקראו מעולם את א. מ. פורסטר או את רודיארד קיפלינג, את סלמן רושדי או את אניטה דאסאי. כ-40 אחוזים מן ההודים אינם יודעים קרוא וכ-תוב, האחרים אינם יודעים אלא לכתוב את שמם. בני המעמד הבינוני אינם קוראים והאינטלקט-אלים קוני הספרים הם בעיקר סטודנטים.

הבלוה גדולה היתה בהודו לספר של מ. ג. אקבר, שספרו "הודו: המצור מבפנים" נמכר ב-27 אלף עותקים. ספרי מתח פופולריים כשל אליסטר מקלין, למשל, נמכרים לכל היותר ב-30 אלף עותקים. רוב הספרים צפויים להימכר באלפיים עותקים.

ובכל זאת ייסדה הוצאת "פינ-גווין" הבריטית את ההוצאה "פינ-גווין אינדיה" בסוף השנה שעברה וכוונתה להוציא במחיר נמוך ספרים הנוגעים להודו שנכתבו בידי זרים. הספר הראשון בסדרת 24 ספרים לשנה, במחיר נמוך, אגב, יהיה סיפור חייו של קרישנהמורתי אקבר...

מידאס בעל מגע הזהב

ג'וליאן שנאבל, מוזיאון ישראל

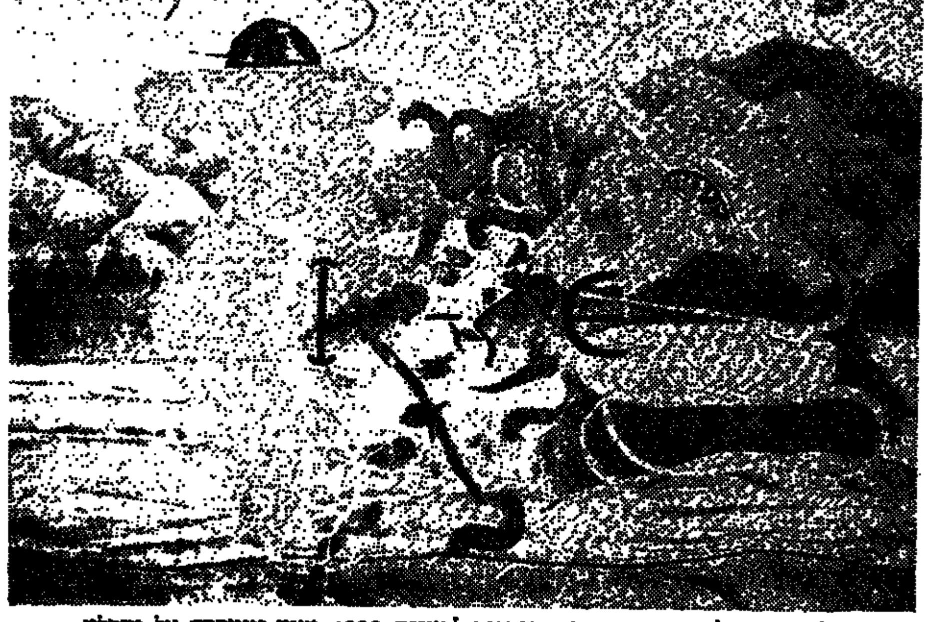

ג'וליאן שנאבל, תיאורים שאינם ניתנים למענה, 1986, שמן ומכברה על כתלין

"בציורים גדולים נראה פנים הציור כמפרק את עצמו ואני אוהב זאת", מסביר שנאבל את בחירתו לעבוד בקנה מידה מגדל. גודלם של הציורים הוא לדבריו חלק לא נפרד מתוכנם. הגודל מכתיב הפרדה של תהליכי העבודה ומעודד את הצופה למצוא תהליך לקשר המייד שבין העין והיד. לשם כך מגייס שנאבל את האמונה בכוחו של הדימוי לשמר את הדימוי הראשוני, ואת האמונה ביכולתו של הגוף למזג באקט המאגי של הציור את המחשבה על הסימן — עם הסימן הקונקרטי עצמו.

המתבונן בציוריו של שנאבל יע-מוד על העקביות שהצפרדה ובאר הדימוש של תהליכי העבודה. הוא ילמד זאת מן היחס שבין הדבר-הדימויים שבציור. היחס הזה משתנה לעיניו על פי המרחק שבינו לבין התמונה עד כדי יצירת כמה תופעות ויזואליות עצמאיות. עצמאותן של תופעות ויזואליות אלה, המשחק הפנימי ביניהן, הם הישג לעצמו, אם כי ההערפה האישית נוטה אל מה שרואים מקרוב.

בשביל שנאבל, הציור גדול-המימדים אינו רק אתגר למיזוג נבון בין הקונקרטי לאשליתי. אפשר לראות בו גם ניסיון לממש את השאיפה להרוג במשהו מן המגבלות הפיסיות התוחמות את חייו של הר-היד. במרחב כמו בזמן. שנאבל עשה שימוש חופשי מאוד בתולדות האמנות והתרבות. הוא מקבץ דיי-מויים פרהיסטוריים, תנכסיים וד-מויים מן העיתונות והקולנוע ומש-לבם בעבודתו תוך יישום מערכות אסתטיות ושפות צורניות שונות. אין הוא נרתע מן הפאתוס המוצהר ומן התת-תקני.

בעבודתו הוא מנסה ליצור אפוס שבמרכזו עומדת דמותו של הצייר כמידאס בעל מגע הזהב. המעניק לדברים את ערכם בכך שבחר לצייר אותם. האמביציה הזאת, המפלאת אצל שנאבל את מקומה של התיאוריה, משמשת לו מקור של כוח, אך היא גם חולשתו העיקרית. השולחן העצמי של האישיות במרד בלעדי לבחירה ולשיפוט, מהלוח אל הציורים ומעניק להם עוצמה מיוחדת. לעומת זאת, היעדר של תיאוריה ציורית מחייבת גורם לפערים הגדולים של איכות בע-בודתו, פערים שבבסיס תיאורטי מוצק ממצע אותם בדרך כלל.

בצד ציורים נפלאים, מגובשים, שיש להם מערכת דימויים רב-משמ-עית ומעודנת (שאינם מוצגים כאן למרבה הצער. הציור "תיאורים שאינם ניתנים לפיענוח" מתקרב לרמתם) הוא יוצר ציורים גרועים ומנופחים כדוגמת "ויקוקים אדומים בגן-עדן".

יש לשער שלפערים באיכות יש סיבה נוספת שאינה נובעת מן האי-דיאולוגיה הציורית של שנאבל אלא מן התפקיד שהוא ממלא כ"גיבור תרבות" — אותו מונח שהמציאה השיטה הנפוצת את קהל באר-התערוכות לצפים בדרת-אינגרוף ואת האמנים להיות-כעירה המגיון מאבקים של כקף, כוח ויוקרה.

שנאבל נראה כקורבנה של ה שיטה הזאת יותר מאשר כמנצחה. למרות, ואולי בשל, הצלחתו הכל-כלית. המחירים הגבוהים שנקבעו לציוריו על ידי גורמים שאינם בתי-ליאתו מביבים בפניו את הפיתוי והלחץ לספק את הביקוש במחיר של איסתון מדוקדק בעבודתו. נראה גם שהמצבות הרבריביות שהוא בשמע מדי פעם נועדות לספק סוג זוהה של ביקוש.

על כך מגישים לו חשבון חוזר. הביקורות הנכתבות עליו מציגות פרופיל חברתי של רוכש שנאבל טיפוסי, מתארות את תערוכותיו במוזיאונים הטובים בעולם כהידוד קות אל הבצה, והאהלות לו נפילה מהירה והיכוזה גמורה.

מכל מקום, בלי לדון במקומו בבצה האמנות, אפשר לומר על שנאבל בן הכלותם הכגע לעור בה גילה יכולת רבה בצייר. ההיקף הרחב של עבודתו, האנרגטיות והיכות הסיכון שלה, מקנים לו מקום בכבוד בין הציירים הפוסט-מודרניסטים שפרצו את הגבול הדרמטי של הציור הבינימליסטי, אל עולם שלם של הוויות המערכות אסתטיות מגוונות.

פרס ביאליק לכהניזם

התפטרותו של פרופ' חיים שוהם מוועדת השיפוט של פרס ביאליק בתחום חכמת ישראל מעוררת כמה תמיהות הקשורות לדרכי חלוקת הפרס ושיקולי ועדת השופטים. אם ראוי היה ד"ר אלדר לפרס על "חכמת ישראל" — עניין מפוקפק ביותר בעיני — הרי שלא צריך להיות שום קשר בין הישגיו המחקריים לבין השקפותיו הפולי-טיות בכל שהדבר נוגע להערכה המקצועית: אם פרופ' שוהם סבור שיש בעיקרון קשר כזה, לא ברור כיצד הופעתו של ד"ר אלדר בתר בית "מוקד" היא שעשתה אותו הפכה בעיניו לבלתי אפשרי "מה שהיה אפשרי לפני חודש". האם אלדר ביטא בטלוויזיה דעות חד-שות? הרי אמר שם מה שהוא מטיף לו מזה יובל שנים ויותר?

המסקנה היא כי מי שהעניק את הפרס לפני כחודש ימים לא הכיר כלל את כתביו או את משנתו של האיש שלו העניק פרס, וסמך ידיו על דעתם של חבריו לצוות השיפוט. אם כך, האם מלכתחילה היה מקומו בצוות שופטים זה?

עניין אחר כמובן הוא עצם הענקת הפרס לאלדר, שאינה בחינת הערכה ל"הישגיו המחקריים" אלא לגיטימציה של השקפותיו ההיס-טוריוסופיות והפוליטיות. מי שמ-עניק פרס לחכמת ישראל לד"ר אלדר כמוהו כמי שמצביע בעבור כהנא לכנסת.

יעקב שביט

*

בקריאה ראשונה שמחתי מאוד לרשימתו הקצרה של בני ציפר בגנותו של פרס ביאליק לד"ר אלדד ("תרבות וספרות", 29.1). גם תגובת הביטול שעשה למראה אותו פרופ' סור ישעבדועות, שנוקק להופעת אלדד בטלוויזיה כדי לדעת למי העניק את פרס ביאליק, גם תגובת ביטול זו ראויה להסכמה.

ואולם בקריאה שנייה, נראה שה-דברים אינן ראויים לזלזול איסטניסי כזה. אמת, פרס ביאליק הוא סאדר דיה של פרס ביאליק כבר כמה שנים. נכון, יד העסקנות התרבותית נתחמה גם לנתך מעי העוף השחוט הזה והפכה אותו לבשר פיגולים. אבל מצד שני, הפרס הזה הוענק לאלדד דווקא בשנים שבהן הספסרד הלאומי הוא הקינה על מצבו של הכבשים בארצנו, והרי אין שום הבדל בין כהנא לאלדד!

הפרס לאלדד הוא חלק מתהליך שלם המתרחש בזירה האידיאולוגית בישראל, שבו מערכת ערכים אחת יורשת מערכת ערכים אחרת. לא מדובר פה על "זולוקי דיעות פולי-טיים" או על כל רדוקציה אחרת של השבר בכל גודלו. מי שמבקש לב-פני בפלורליזם (סופר "השומר הצעיר" נתן שוהם, המקבל את הפרס ביחד עם האידיאולוג של הימין הקיצוני ביותר) ייראה מגוחך מעט נוכח אירועי השבועות האחרונים. אין כאן חוזר הגבר הגדי: אנו צופים באידיאולוגיה פצועה ומובסת אוס-פת חפציה ויורדת מן הבמה בעוד האחרת צוערת במבהלות לתפוס את מקומה.

מוגה זו, שהפוליטיקאים שלו נלעגים למדי, ה"מתנה הלאומי" הזה, אלדד וכהנא הם שני הביטויים האידיאולוגים המובהקים שלה. ה עובדה שכהנא הושתק באמצעי התקשורת אסור לה לטשטש את הדמיון בינו לבין אלדד, שלא הש-כיל אף פעם לשאת חן לפני ההמונים, בעיקר מפני שהוא מצחיק מדי. על פי תורתם, המוסר היהודי עדיף תמיד על המוסר האוני-ורסאלי. בכל מקום שיש סתירה בין השניים. חלק מהם יכולים לנסח זאת במאמרם צדקני כמו אלדד, וחלק עושים זאת בפסוקים של דם ואש מתנגדין ובעוררת גידופים, גיבלי פה וערוותות פנים, כמו כהנא. אבל המתנה הלאומי הזה יורש את ההתמסאים הישראלי, שחזר לשתו וניגיעה בוודאי לתחתית המדרגה בשבועות האחרונים כד-מותו של שר הבטחון, איש תגובת העבודה. וזה לא כל כך מצחיק.

אבל אם להמשיך בכל זאת את הגיונו של ציפר, אדרבה, יחזירו כמה מקבלי פרס ביאליק את הפרס שלהם לאות מחאה על מתן פרס לכהניסט הוותיק אלדד. אני בטוח שזו תהיה מחאה הגונה יותר ממחאת הפרופסור. שנתן את פרס ביאליק לחכמת ישראל לאלדד.

יצחק לאור

אין אהבה לדברים הנשארים

סוף מעמוד 6ב

רחלי. היא להלוטין בלתי מסתברת — לא במהלכה ולא בקצבה. בכלל: אני מוצא עצמי בא בטענות לגבי עניינים יסודיים, שמזור ומרהים שהם קיימים בספר שעבר מן הסתם מערכת, עורך ואף יצא לאור.

איני יודע אם יש מקום להתייחס בכלל אל האמירה ההגותית של הספר. מפני שהגות שנאמרה מתוך עמדה לארמבוקרית כל-כך וכל-כך רוויה בשנאה, דברה לא נשמע באמת. הרי אין זו הביקורת הנוקבת, המעוררת והמעמיקה כל-כך של מבדלי מו"ס ובוודאי שאין זו הביקורת האסתטית המזה כל-כך של יוסף פרל על עולם החסידות ומוסר הצדיקות, שעיצבו הבדי, הסרקאסטי לאין שיעור. נגע בלבלבה של התורה החסידית במידה כזאת, שהחסידים עצמם השבו שיצירתו היא יצירה הסידית אותנטית (זו מקרה מרהים שבו האמת הבדויה דמתה למציאות במידה כזאת, עד שבעיני המסומנים שלה היא נהפכה לחלק מן הממשות. היא עמדה במבחון המופלא ביותר של האמנות, אפילו יותר מאותו ציור פירות יווני שהנאטורליזם שלו משך את תשומת לבן של הציפורים. הראוי העקום כאן — התאים כל-כך להמוקי עקמימותה של המציאות עד כי זו הכבה שוראי הוא ישר).

אולם למרות זאת עלי לומר שבסאדים הילוני איני מוצא טעם רב בספר הקיטורג הזה. גם ההגות המשיחית של גרש-אמונים ותוצאותיה הדרסטיות, וגם הסובלנות שלנו המאפשרות אותה — הן עובדות מסובכות ומור-כבות מכדי לפטור אותן בקיטורג ובשנאה. אין כל טעם בצעקה על כך שמיעוט קטן מסובב מדינה שלמה. זה ידוע. העניין הוא במה שגורם לרוב הגדול להסכים לכך או אף להמשך לכך בוכבלכסם סמויים ברגשי אשם כלפי "יהדות" ערטילאית, המתחקים ביצר-הרס רומנטי דמוני, באסטטיות ריקבית וחולשה רוחנית נפשעת. גם כוחו של ר' צבי יהודה קוק וגם חולשתנו הם עניינים רחוקים הרבה מעבר לגלגלה, הם מצויים עמוק בתוך הפנימות של הנפש ושל העולם. מישהו יכול לסמוך שהם מצויים בתחום הדמוני. לאיש, זולת עגנון, לא היתה המודרגה הנכונה לגעת בעניין. וגם הוא הגיע ונפגע. יומרתו של "עת הזמיר" היתה לחזור באמת אל התחום הזה, והיא מוחשת לא רק מתוך שפע האירוכדים בדבר הגאולה וסוף העולם. אלא בעיקר — מתוך תחושת ההמשך ל"תמול שלשום" העגנוני המפעמת בספר. יומרה זו היא כמעגל הששים הפלורנטיני לפני בואו של ברונלסקי: מעגל גדול שמעליו רק השמים הריקים כרגיל.

מלה על העטיפה שיעצב שמעון זבריאה: זו משובחת מכל בחינה. היא מסמנת את דברו של הספר אף יותר מן הספר עצמו. אבי בגוד צילם שופרים על פני שמיכה צבאית. השופרים מפתלים זה בתוך זה כמו פקעת צפ-עונים, מבריקים ונוצצים כמו איברים רירים ומוכידים למי ששכח כי פתחי השמים ומבשרי הגאולה האלה אינם אלא איברים קרניים של איילים.

חדש בהוצאת הקיבוץ המאוחד • חדש בהוצאת הקיבוץ המאוחד

דודו גבע
יומן הפקיד
(ספרי סימן קריאה)

"זוהי ספרות במיטבה – כשרון נדיר למשחק בדגמים ספרותיים" (פרופ' מנחם פרי)
"מורכבות רוחנית... 'יומן הפקיד' מהנה עוד יותר מקודמיו" (רפי לביא)
"יוצא מן הכלל" (גרשון כ"ץ)

היום בצהריים מצייר המחבר ציור אישי לכל קוני ספרו בחנות "פרוזה"

חדש בהוצאת הקיבוץ המאוחד •

הוצאת ספרים ע"ש י"ל מאגנס
האוניברסיטה העברית, ירושלים

ספרים חדשים ומהדורות חדשות

מ. בלוך/החברה הפאודלית 600 עמ'	63.-
א. דורון/מדינת הרווחה בעידן של תמורות. הדפסה שניה 248 עמ'	25.-
י. גולומב/הפיתוי לעצמה – בין ניטשה לפרויד 296 עמ'	35.-
י. פרידמן/שאלת ארץ-ישראל בשנים 1914-1918 408 עמ'	35.-
ד. פלק/תולדות העולם ההלניסטי הדפסה שניה 912 עמ'	69.-
א"צ בראון/סוגות ובעלי סוגות – על פילוסופים ושיקוליהם 304 עמ'	32.-
ד. קובובי/הוראה טיפולית (טיפוח בריאות הנפש באמצעות התכנית-ההוראה). הדפסה שישית 160 עמ'	20.-
יק. נוטמיים/תזונת האדם. מהדורה רביעית 612 עמ'	32.-
ק. קמפבל/גוף הנפש. הדפסה שניה 104 עמ'	12.-
פ. וסיקוסיס/תולדותיה של מצרים מימיו של מוחמד עלי ועד לסאדאת. הדפסה שניה 496 עמ'	52.-
ר. נבו/הטראגדיות של שקספיר. הדפסה שלישית 396 עמ'	43.-
ר"נ אפשטיין/מחקרים בספרות התלמוד ובלשונות שמיות (כרך ב. חלק ראשון וחלק 1044 עמ')	52.-
אנתולוגיה לשירי עם ביידיש כרך ד' 344 עמ'	$25
ב. שפינוזה/מאמר קצר על אלוהים, האדם ואושרו הדפסה שניה 368 עמ'	43.-
י. יובל/קאנט ושאלת ההיסטוריה 280 עמ'	35.-
י. יהלום/מחזור ארץ-ישראל – קודקס הגניזה. מהדורת פקסימיליה בפורמט אלבומי בכריכה מהודרת 148 עמ'. מהדורה מסוגרת בת 300 עותק בלבד	$120
ע. עבאדי/התבור השיח של העברית החדשה 250 עמ'	32.-

ההפצה: הוצאת מאגנס, ת"ד 7695 ירושלים 91076 (טל. 02-660341)

הוצאת ספרים אחיאסף בע"מ

חדש!

כל אחד יכול לצייר

חומרים. קומפוזיציה. טכניקות. פרספקטיבה.
הספר נדפס בהידור רב, בצבע מלא.
תבנית אלבומית.

הספר אינו מציע מרשמים לפיהם אפשר לצייר אלא מבהיר ומייעץ כיצד אפשר לגשת אל הנסוי, מה הם סוגי הכלים, הצבעים והטכניקות שבהן אפשר להשתמש. **עליך לצייר את אשר ראית.**

הספר מלווה תמונות רבות, בצבע, מהנוף, הדומם והחי.

המחיר 48 ש"ח.

להשיג בחנויות ספרים מובחרות ובהוצאה:

אחיאסף בע"מ ת.ד. 4810, תל אביב.
לצרף שק והספר ישלח בדואר.

מוזיאון ישראל, ירושלים

פרס בן-יצחק לאיור המעולה

מדליה ופרס כספי יוענקו בחודש יוני 1988 למאייר ספר הילדים המעולה שייבחר ע"י חבר שופטים במוזיאון ישראל.

הקהל מוזמן לשלוח ספרים שנדפסו בשנתיים האחרונות (מ-1.1.86 ועד 31.12.87) ולהוסיף פרטים אישיים מזהים.

תאריך אחרון למשלוח: 28 לפברואר 1988.

הכתובת למשלוח: תחרות פרס בן-יצחק. אגף הנוער מוזיאון ישראל, ירושלים 91012.

האוניברסיטה הפתוחה

יום עיון בנושא

"נפש ואמונה ביצירת עגנון"

במלאת 100 שנה להולדתו של ש"י עגנון

15.00 יו"ר: פרופ' **הלל וייס**
פרופ' **דן מירון**
הגאולה כנורמה תימטית ומבנית ברומנים של עגנון
ד"ר **דבורה שרייבום**
מקומם של החלומות ביצירת עגנון
יצחק אורפז
מאפיינים צלייניים-חילוניים ביצירתו של עגנון
פרופ' **אליעזר שביד**
אמונה, קנאות וכפירה בסיפורי עגנון
קטעי קריאה: **רונן ברסוד**

יום העיון יתקיים ביום רביעי, כ"ב בשבט תשמ"ח 10 בפברואר 1988,
בבית ציוני אמריקה, רח' דניאל פריש 1, תל-אביב

יום העיון ייערך לרגל הופעת קורס חדש של האוניברסיטה הפתוחה העוסק ברומנים של ש"י עגנון בהוצאת האוניברסיטה הפתוחה

– הציבור מוזמן –

صورة عن الأصل

هكذا عن الاصل

הטלוויזיה של השבוע / הדה בושס

אות קין

כוכב "מוקד" ביום ו' שעבר היה תום פרידמן, כתב "ניו יורק טיימס" בישראל. פרידמן אינו מצטייר במתכונת שנוטים לתאר בה את כתבי העיתונות והטלוויזיה הזרים בארץ: שונאי ישראל הששים לאידה. אדרבא, הוא נראה כמי שאיכפת לו. מעורבותו בנעשה כאן חזקה. הוא למד להכיר את ישראל והישראלים, את הרקע ואת הנסיבות כאן ובארה"ב. בפיו של תום פרידמן האשמות צודקות והגיוניות. הוא מנתח את המצב כמומחה אינטליגנטי.

נסים משעל מלווה בקריינות את הצגת התמונות המזעזעות כיום בטלוויזיה האמריקאית. כנגד תמונות אלו, אומר משעל, לא יועילו גם אלף מסבירים. התמונות מראות את התוצאות ולא את הפרובוקציה. אבל פרידמן טוען כי ישראל שוגה וגם גורמת לעצמה נזק חמור. לא רק מפני שהיא מדברת בשני קולות, אלא גם מפני שטירוף גמור הוא להכריז על הכאות כמדיניות. ישראל משלמת ביוקר על היותה דמוקרטיה פתוחה. ועל שהיא מוקד להתעניינות. היא מעניינת את העולם בשל התמורה שעבר בה היהודי כשנהפך לישראלי. לי־מערב ציפיות גבוהות מן היהודים ומן המוסר היהודי. הגוה רואים שם עין בעין את התדרדרותו ומפלתו של מוסר זה.

בפי פרידמן האשמות קשות מתחום מידיי יותר: אומרים לנו — הוא מספר — שאיננו יודעים מה חשים חיילים הנרגמים באבנים ומותקפים בבקבוקי תבערה. אם כך הדבר — הוא מקשה — מדוע לא לוקחים אותנו להתלוות לחיילים אלה, כדי שנראה זאת במו עינינו ונדווח על הנעשה? מדוע אנו זקוקים דווקא לתדריך בבית אגרון, מ"מוכר שמאטעס שגויס לכמה ימים למילואים"? על מי זה אמור להשפיע? פרידמן אף קובל שנדרש זמן כה רב — שלושה שבועות — עד שהבינו בצה"ל כי הכתבים הזרים חייבים להיות במקום האירוע, ולא רק ליד זורקי האבנים והנשים המקוננות. אין הוא מאמין שרישומן של התמונות יפוג במהרה, אולם במקום צבעי שחור־לבן, אולי יכנסו לתמונה גם גווני האפור.

לצד פרידמן, היו משתתפי הדיון ב"מוקד" — ח"כ דן מרידור, יוסי ביילין והפרופ' אמנון כהן — חיוורים ולא־משכנעים. קשה להאמין שיצליחו להשפיע בארה"ב.

דן מרידור, אולי המרשים מבין השלושה, אם כי לדבריו אפוי ודמאגוגי, מעדיף לשכוח כנראה שהליכוד הוא המעכב כל משא ומתן לשלום. יוסי ביילין הוא שכלתן הגיוני, קר ומאופק. אבל אין הוא משמיע רעיונות מבריקים, פורצי־דרך; ודאי שאין הוא אישיות מרשימה. קשה לראות כיצד אחד כביילין יעניק כיוון חדש להסברה הישראלית הכושלת. הפעם ייצג את שמעון פרס ייצוג מאד לא־משכנע. פתאום מתברר לנו כי אין למעשה חילוקי־דיעות בין פרס ושמיר. ימות משיח ממש.

נשאלת השאלה אם לא איחרנו את המועד. השאלה נשארת ללא מענה. התמונות שהוצגו בכתבתו של נסים משעל הן, לפי המספר, רק אפס קצה הדברים. ואלו תמונות שרואים שם ואין רואים כאן. מעלימים מאתנו במתכוון אינפורמציה. כך מופרכים כל הדיבורים על מאפיה שמאלנית שהשתלטה על הטלוויזיה. ובינתיים, התמונות הללו יוצרות לישראל תדמית חדשה, מכוערת. קשה מאד יהיה למחוק אותה. היא תדבק בנו כאות קין.

רגע נדיר של אמת

קושינסקי: תופעה בת־זמננו

אינני נמנית עם חסידיו של הסופר י"י קושינסקי. אבל אין אנו עוסקים בדיון ספרותי. באמצעות הטלוויזיה אנו עושים, במקרה הטוב, היכרות עם אדם. וההיכרות הפעם מרתקת. אולי מפני שקושינסקי — גם לפי עדותו — לובש מסיכות ומסיר אותן, רק כדי לכסות את פרצופו במסיכה אחרת. הוא חוזר ומסווה את זהותו. לדבריו, הכל היא שאלה של זהות. אבל אפילו במסיכה, קושינסקי הוא בראש ובראשונה יהודי פולני, פיקח וחכם, עם כל הגינונים הפולניים.

קושינסקי הוא תופעה בת־זמננו. ילד יהודי ניצול שואה. המבקר זו הפעם הראשונה בישראל. חיפש אחר שורשים רוחניים במשך שנים רבות. עכשיו, דומה שהוא יהודי בגלוי ובמופגן, ללא מסיכה.

דן עברון אינו מצליח להתמודד אתו. לפרקים קושינסקי כמו משטה בו ובקהל הצופים גם יחד. עברון גם אינו שואל אותו שאלות מסקרנות. בשיחה לא נשמעה מלה מיותרת על ישראל, על הרגשתו כאן, ומדוע התמהמה כל־כך לבוא לישראל? קושינסקי אינטליגנטי מאד. אינו עונה על רוב שאלותיו ה"מרובעות" של עברון. סופר, הוא חוזר ואומר, מספר סיפורים בדיוניים על עצמו, ואין הוא מוכן לבגוד בב־סודות הסיפורית שלו. הקורא חייב להאמין לו ולמצוא בספר את עצמו ולא את הסופר.

קושינסקי הוא איש העולם. הוא מתרועע עם אישים נודעים. בין ידידיו, הבימאי רומאן פולנסקי ואף פיטר סלרס היה בינידם עד לפני מותו. הבימאי וורן ביטי בחר בו לשחק את תפקיד זינובייב ב"אדומים". ל־עומת זאת, ספג קושינסקי השמצות רבות מספור. אף היו שפיקפקו אם כתב את ספריו בעצמו או בעזרת סופר־צללים. הוא כבר מורגל בהשמצות ותשובותיו רהוטות ושוטפות.

לפתע נופלת המסיכה מעל פניו. עברון מכניס לפתע ל־אולפן איש מן העבר הרחוק: ליאון חוסטוצקי. בן־אחיו של חוסטוצקי, חיים, אומץ על־ידי הוריו של קושינסקי, בימי מלחמת העולם. לאחר־מכן, כשהוריו מצאוהו, סירב ילי בכל תוקף לקבל את אחיו המאומץ, אף פגע בו פיסית. עכשיו פונה קושינסקי, הנרגש כנראה, בכפר לנית אל חוסטוצקי כבן־משפחה אבוד שנמצא. אנו מגלים לרגע את האיש שמאחורי המסיכה, כאילו צפינו ברגע נדיר של אמת.

תפרים נפרמים

התפרים בירושלים המאוחדת נפרמים לאחר אחד. כל תפר שנפרם מעיד על גודל האשליה שחיינו בה ועד מה טחו עינינו מראות. יופייה של ירושלים העוצר נשימה, חוזר ומרגיש, בכתבה של אורי גולדשטיין, ב"יומן השבוע". את הגבול העובר בתוך העיר שחוברה לה יחדיו. עשרים שנה לאחר איחודה, הגבול קיים ומעמיק והולך. ביד אמונה ובמצלמות רגישות, חושף גולדשטיין את התפרים הפרומים, כלשונו. כאן אי־אפשר לטעון שנעשו כל הטעויות. אדרבה, דווקא בירוש־לים נעשו מאמצים רבים וכנים בכיוון הנכון. ובמיוחד, תודות לראש העיר טדי קולק, שעודד מפני הרעה ושאף תמיד לדו־קיום.

בחודש האחרון אנו רואים כיצד כל המאמצים עלו בתוהו. העיר העתיקה סגורה ומסוגרת. סמטאותיה שוממות וריקות מ־אדם. מעיר שוקקת חיים, ריחות וצבעים, נהפכה לעיר מתה — אסורה בכבישה. מי שמנסה לפתוח את חנותו, מוצאה שרופה ומוקע בבוגר. הפחד שולט בסמטאות שהמו מאדם.

דומה שלא רק הפחד פועל כאן. הפלשתינאים החזירו ל־עצמם את כבודם האבוד. הם כחקו את הפחד וחדשים כיום אדונים לגורלם. ולפי המתבע מן הכתבה המעולה והמפחידה של אורי גולדשטיין, השביתה עלולה להימשך עוד זמן בלתי־מוגבל. הפלשתינאים זכו עתה בהנהגה אחידה ומאוחדת. אנו מתמודדים עם סיטואציה חדשה לגמרי, שאנו מאבדים בה שליטה. הערבים מתחזקים יותר ויותר. ואם כך בירושלים ה־מאוחדת, יש סיבה לייאוש גובר והולך.

לשון ההמעטה של השנה

גם הרחוב הישראלי־הערבי מפתיע. עוד הפתעה בסדרה. גיל סדן מגלה שינויים בכיוונים מפתיעים בין ערביי ישראל.

בראש וראשונה, התחייה המוד־רשת לטשטושו של הקו הירוק.

חבר־הכנסת עבד אל־והאב דראושה אינו סנונית ראשונה. הוא ראה מה לפניו. הוא נעשה כעין סמל. דראושה מנסה לשכנע את בני שיחו בדברי־הגיון מעשיים. אבל דומה שדבריו נופלים כבר על אוזניים אטומות. "אינני מוותר על זכותי על חיפה", אומר לו אחד מבני שיחו ברחוב בראמללה.

בינתיים מדובר ב־14 מנדטים לכנסת — פוטנציאל הבחירה של ערביי ישראל. אין צורך בד־מיון עשיר כדי לנחש מי עלול לזכות במנדטים אלה. נהיה עדים להתחזקותן של המפלגות האנטי־ציוניות, על חשבון ה־מערך והליכוד. גיל סדן מצביע על תופעה ייחודית מסוכנת: מי־זוג בין הפונדמנטליסטים לבין רשימות אנטי־ציוניות, כמו ה־מתקדמת ואולי אפילו רק"ח. מכל מקום, בינתיים הקומוניס־טים מוקצים בעיני החוגים הערבים. חוגים דתיים־קיצוניים חודרים למערכת הפוליטית. עלולה לקום ברית בין הקנאים המוסלמים לבין אש"ף. מי שצפה בשייך מכפר קאסם — מראשי הדתיים הקיצוניים — המשמיע דברי נועם, תפס לפתע כי יהיה על ישראל להתמודד עם אישים ערומים ומתוחכמים. שלמדו להכיר את חולשותיה של ישראל. על רקע זה, נשמעת הצהרתו של ח"כ אמנון לין, כי הוא מודאג, כלשון־ההמעטה של השנה.

מה על עתיד כולנו?

הבעייה של כולנו היא בעייה של זהות, אומר הסופר היהודי־פולני־אמריקאי, י"י קושינסקי, ב"זה הזמן". הופעתו מעוררת עניין רב ולנו כיהודים קל להזדהות אתו. מיד לאחריו, מתראיין ב"זה הזמן" ג'וליוס אליאס, משכיל ערבי־ישראלי, בן כפר יאסיף, שרק בכפר מולדתו הוא מרגיש באמת בבית. אליאס למד באוניברסיטה העברית בירושלים, בחוג ללשון עברית, והוראה. בחוג ללשון עברית זכו לדבריו סטודנטים ערבים ביחס יפה מאד. אולי גם זו תופעה חריגה. באוניברסיטה הכיר אליאס סטודנטית מלוד, נשא אותה והשניים נשארו לגור בירושלים. כדיירים ולא כ־תושבי־קבע. כיום הוא מנהל בית־ספר בכפר בית צפאפה, וגר בשכונה בירושלים המזרחית.

הוא מעיד על עצמו כי חש תלישות, זרות וחוסר־שייכות במקום מגוריו. המאורעות בש־בועות האחרונים רק חידדו תחושות אלו. אנשים בשני המחנות רואים בו ישראלי — ובאמת הוא נראה ישראלי יותר מישראלי. אבל כוחות הביטחון רואים בו ערבי. באחרונה התנסה בהשפלות ובחקירה מדכאה ב־משטרת ירושלים. (הכחשותיו של דובר המשטרה, רפי לוי, אינן נשמעות משכנעות).

בעיני ערביי השטחים הוא ישראלי, ואין משתפים אותו בפ־עילות ההתקוממות. גם אינו יכול להיות בעד או נגד, למרות רגשותיו כערבי־פלשתינאי גא. הכל כמו פועל נגדו. על המכונית שלו יש מספר צהוב (ישראלי), והוא חושש מזורקי אבנים בשטחים. מדיר רגליו משם, אף־על־פי שהוא יוצא לעבודתו בעת השביתה. כאשר נהרגה הבחורה באלידאם — שם הוא גר — לא העז להיכנס לבית האבלים: נבצר ממנו להביע השתתפות בצער המשפחה.

אליאס נתון בדילמה קשה וכאובה. אבל לצד תחושת הזרות וחוסר־השייכות המלווה אותו, יש לו שייכות עמוקה ועזה לכפר מולדתו. שייכות לאדמה, לבית, להורים, לחברים. שם הוא שייך תמיד. למשמע דבריו, אני מתמלאת קנאה. לעומתו, אנחנו התלושים, היהודים המאיימים בירידה כל אימת שקורה משהו שאינו לרוחנו. איבדנו את השייכות ונעשינו זרים למקום הולדתנו. אליאס ואחרים כמוהו נאחזים בכל כוחם במולדתם. הם עשויים להישאר כאן אחרינו.

"איך אתה רואה את העתיד שלך?" שואל אותו עברון. ואני רוצה לקום ולצעוק: ומה על עתיד כולנו?

עכו, כירושלים המזרחית

דברים משתלבים זה בזה בלי שאיש יתכנן זאת. ב"מבט שני", אנו "בעכו בין החומות", עם עמוס כרמלי — אחד הכתבים האמינים והמיומנים של הטלוויזיה. כל מה שנראה ציורי, אקזוטי וקוסם בטלוויזיה, נושא אופי אנטי־אנושי מבחינת ה־אנשים המתגוררים כיום בעכו העתיקה.

כשש מאות אלף מבקרים פוקדים את עכו מדי שנה בשנה. חוקר תולדות עכו, האדריכל קשטן, אומר שאין עוד עיר כזאת. אין דגם כזה לא באירופה ולא באיזור שלנו. עתיקות רו־דוס שיצא להן שם, הוא טוען, כוללות רק רחוב משוחזר אחד ותו־לא. וכאן, לפנינו עיר שלמה שרק אפס קצה נחקר ונחשף. אין בפי קשטן מלים להרס הנגרם בעיר העתיקה: "זו בושה תרבותית", הוא אומר; "מה זאת אומרת להרוס דבר כזה?" הוא שואל במר לבו. בתשובה לראש עיריית עכו. (המדובר באחד הב־תים העתיקים שנשדדו ממש, וכל שכיות־החמדה נגנבו ממנו).

עכו שבין החומות פירושה גם תושבים ערבים החיים בתת־תנאים. הם יושבים בחורבות העלולות להתמוטט כל רגע על ראשם. התנאים מסוכנים מאד, תחושת הקיפוח מולידה מרירות, ומיד, כמקובל בארץ, הכל לובש אופי פוליטי מובהק. גם יש מי שמעוניין בהסתה ומופיעים גי־לויי לאומנות.

עיריית עכו אמנם ניסתה להתמודד עם הבעיה, בנתה בכפר מאקר, במרחק שבעה קי־לומטרים מן העיר, שכונה למפוני עכו, מעין פרוור מגורים. אבל תושבי עכו אינם נענים לפתרון זה. הם אוהבים את עירם זאת, קטנה, השמועה, עוברת מפה לאוזן כי תכנית מאקר מכוונת לגרש את ערביי עכו מעירם. בינתיים נמשכים ההרס וההתדרדרות באין מפריע. איש אינו מקדם את פני הרעה והביורוקרטיה חוגגת.

אמנם אפשר לתת לסיפור פירושים פוליטיים. גם אפשר לכאוב את ההרס וההזנחה של אחת הערים הציוריות, היפות ביותר בארץ, עיר הנושמת היס־טוריה. הפרופ' ארנון סופר, מאוניברסיטת חיפה, מאיר היבט שונה של העיר: הוא מזהיר מפני תהליכים מסוכנים העלולים ל־שנות את פני המפה הדמוגר־אפית. הוא טוען שעד היום לא התנהל דיון בממשלת ישראל. כיצד אנו עתידים לחיות עם ערביי ישראל, אף כי הנורה האדומה נדלקה מכבר. דווקא בשיכוני כפר מאקר הוא רואה פתרון רצוי, אבל הוא יודע שכל עניין כזה מתקשר עם פולי־טיקה. ובינתיים, עכו העתיקה והיפהפיה נהרסת. גם בה אנו עלולים למצוא עצמנו כמו בירו־שלים המזרחית.

סיוט תחבורתי

תמונתה של עיר סתומה מכל הכיוונים היא תמונה מוכרת. יצחק ארגז ממחיש אותה ב"יומן השבוע". אני תוהה, כיצד הישר־אלים האגרסיוויים וחסרי־הסב־לנות נהפכים לפתע לממושמ־עים וסבלנים בכבישים ה־עמוסים, בעת הסיוט הכללי. המתמשך. הנקרא כניסה לתל־אביב בשעות הבוקר. היה אפשר לצפות שנצא כולנו לרחובות ולכיכרות. בשם איכות החיים והזמן היקר, ולא נחפש דירות במחירי עתק בתוך העיר.

על רקע הסיוט התחבורתי הזה, כשכולנו חווים אותו על בשרנו, היה אפשר לאבד כל תקווה. אבל זה גם כוחה — וחו־לשתה — של הטלוויזיה: לעומת הסיוט, היא מציבה אדם. ואם האדם בעל נתונים מרשימים, אנו נאחזים בו. אחד כזה הוא דן הולצמן, מנכ"ל פרויקט נתיבי איילון.

הולצמן, מצטייר בעיני כ־ביצועיסט צעיר. אמין מאד. היודע את מלאכתו ומסור לה. דומה שאפשר לסמוך עליו. אמנם לא הכל בידיו, אבל הוא נראה כמי שיצליח להגשים את תכניותיו בכל הקשור לנתיבי איילון, למרות הביקורת וההתנגדות. אולי אז תבוא הרווחה. בינתיים הוא מצליח להשכיח מלבנו, בליל שבת, את הסיוט המתמשך, ומעורר בנו תקווה, שיש סיכוי שדברים אכן ישתנו.

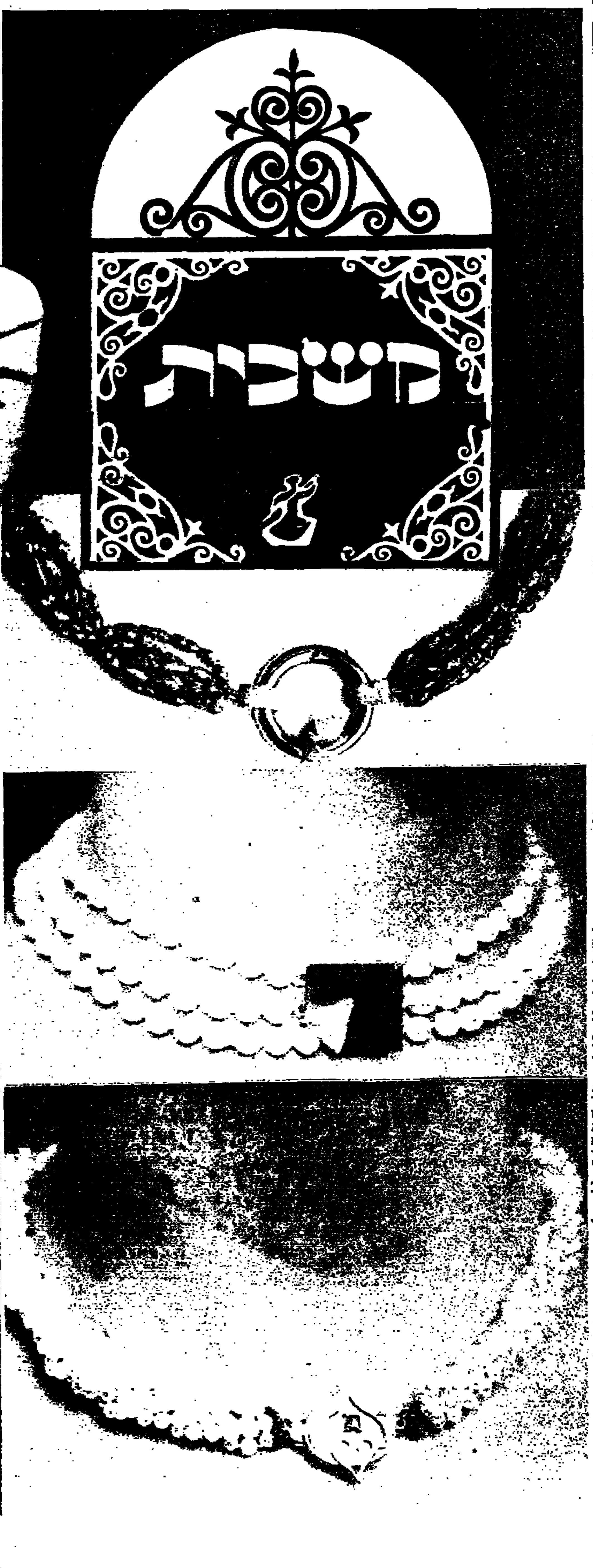

פנינים
50% הנחה

3-12.2.88, 19.00-8.30, פרישמן 13 ת"א, טל' 247011

★ מיגוון עשיר של מחרוזות, פנינים ועגילים
★ מחרוזות אבני חן: קורלים, לאפיס ואוניקס

עד 30% הנחה

סוף העונה באופנת משכית

בפרישמן 13 — ת"א: ארלוזורוב 1 — ר"ג:
הרב קוק 12 — ירושלים
אשקלון (קולר שרה) רח' אורט 24 טל' 051-31552

בירושלים — תערוכת תכשיטים
אוהדה האי

בתל־אביב — 3 + 4 + 10 + 11 לפברואר
בשעות 13.00-11.00, טל. 03-247011
התכשיטנית חנה גראטש —
עיצוב תכשיטים מחדש

מכתבים למערכת הארץ

הדתיות — לשירות הציבור

ההקצנה הדתית בנושא גיוס בנות לצה"ל וההקזקון של תלמידות שרצו להתנדב לשירות לאומי מביה"ס שמהזרם העצמאי "בית יעקב" בירושלים, חייב להעלות מחדש על סדר היום הציבורי את נושא המשתמטות הדתיות שלגביהן אפילו התירוץ של "שמירה על גחלת לימוד התורה" בזכותו משתמ־טים אברכי הישיבות אינו תופס.

שחרורן של ה"מצהירות" אינו שחרור משורות צה"ל בלבד, אלא מכל חובת שירות לעמן ולמולדתן.

וכי מה היה גורע מאורח חייהן הצנוע לו שירתו, למשל, בבתי חו־לים? (ואל יאמרו להגנתן, שקיים "שירות לאומי" בבתי חולים: זהו שירות בן שנה אחת בלבד, ולמספר זעום של מתנדבות). מה היה נגרע מאורח חייהן הדתי לו הקדישו שעות מספר בימים לשירות במוס־דות גריאטריים? בבתי אבות? היתה נפגעת במשהו תומתן של בתולות אלה?

ההיו נאנסות, חלילה, ע"י ה־קשישים, הנכים או התינוקות שהיו מטפלות בהם? הנזירות הנוצריות, שדווקא דתיותן ואדיקותן שלחו אותן לסייע לאדם — בלא הבדל דת, גזע, מין — האין פעלן האנושי לדורותיו יפה יותר? אמיתי והמאני יותר?

יתכן שאין צורך לחייב בנות דתיות לאחוז בנשק ולרוץ על הג'ב־לאות, אך בהחלט יש לחייבן — לא "בהתנדבות" ולא חלקית — לשרת את האומה ככל בנות ישראל! שאם לא כן — אל נא ישתוממו מנהיגינו המתחסדים על ה"ראש הקטן". על הדה־מורליזציה של הנוער בארץ, ועל סירובו להוסיף ולהיות "זה פראייר של המדינה"!

תל אביב — ד"ר צופיה מלר

מי יממן את הרצים

בעיתונות פורסם על דבר הקמת מרכז או מכון לטיפוח מנהיגות צעירה. המימון — תרומת אהד החפץ בעילום שמו ועוד פורסמו שמות אישים במועצה, שבחרה ליו"ר את בר דב תבורי, ראש עירית פ"ת ויו"ר מרכז השלטון המקומי בישראל.

המועצה יצאה לדרך.

הנה פורסם בשם היו"ר על מחקר שנערך בנושא: הריצה לבחירות לרשויות המקומיות, לפיו כך וכך רצים ואמדן ההוצאה: 3 מיליון דולר ל־100,000 ש"ח לכל רץ. ומה על תוכנו ותכניו של טיפוח המנהיגות הצעירה (ועל־ידי מי?...) ומניין יקחו הרצים את הכסף? מתורמים?...

גבעתיים — י. שיין

כינוס הערים התאומות לא בוטל

לידיעה ב"הארץ" (29.1.88) בדבר כינוס בין לאומי של ערים תאומות, שיתקיים במארס השנה בישראל:

בתוקף תפקידי כיו"ר הוועדה לקשרי חוץ וערים תאומות במרכז לשלטון מקומי בישראל, ברצוני להבהיר כי הכינוס יתקיים במועדו ועל כן אין שחר לידיעה כאילו הוחלט לבטלו על רקע האירועים האחרונים בשטחים.

ברצוני להדגיש כי הכינוס יהיה חסר תקדים בהיקפו ומכובד כיאה לאירוע מאירועי ה־40 לעצמאות ישראל. ויטלו בו חלק נציגי עשרות ערים מארצות רבות. לאירועים בשטחים אין כל נגיעה לקיום הקונגרס ואין להם השפעה ישירה או עקיפה על קיום האירוע.

אלי דה־קסטרו
ראש עיריית עכו

רבין: מדיניות הליכוד בנוצות העבודה

"בכוח, בעצמה ובמכות" — דבריו של שר הביטחון יצחק רבין. האם חושב "בעל הבית האמליטי" על העתיד? האם הוא זוכר שיהיה אשר יהיה — נצטרך להיות תמיד לצידם של הערבים? האם הוא מודע לשנאה שהכוח, העצמה והמכות מעוררים?

בן־עמי — בני גפן